15274

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

การจัดเก็บข้อมูลพันธุ์ไม้โดยคอมพิวเตอร์ 5 : พืชสมุนไพร

Computerized Database for Medicinal Plants

T098620

โดย

นาย สัจจธรรม สาขำ

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์บุญลือ กล้าหาญ

ฟพ.
สบสก
2539

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน.....98620
วัน,เดือน,ปี.....

เสนอ

ภาควิชาพืชสวน คณะเทคโนโลยีการเกษตร

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (เกษตรศาสตร์)

พุทธศักราช 2539

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1739

ใบรับรองปัญหาพิเศษปริญญาตรี

ภาควิชาพืชสวน

เรื่อง

การจัดเก็บข้อมูลพันธุ์ไม้โดยคอมพิวเตอร์ 5 : พืชสมุนไพร

Computerized Database for Medicinal Plants

โดย

นาย สัจจธรรม สาขำ

ได้รับพิจารณาเห็นชอบจาก

(อาจารย์บุญลือ กล้าหาญ)

อาจารย์ที่ปรึกษา

ภาควิชารับรองแล้ว

(ผศ. ดร. สมชาย กล้าหาญ)

หัวหน้าภาควิชาพืชสวน

วันที่ 20 เดือน มี.ค. พ.ศ. 41

ปพ.
ส548ก
2540

15274
8 มิ.ย. 2541

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรื่อง	การจัดเก็บข้อมูลพันธุ์ไม้โดยคอมพิวเตอร์ 5: พืชสมุนไพร Computerized Database for Medicinal Plant
โดย	นาย สัจจธรรม สาขำ
สาขา	เทคโนโลยีการผลิตพืช
ภาควิชา	พืชสวน
คณะ	เทคโนโลยีการเกษตร
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์บุญลือ กล้าหาญ

บทคัดย่อ

การจัดเก็บข้อมูลพันธุ์ไม้สมุนไพร โดยคอมพิวเตอร์ในครั้งนี้ ได้ศึกษาและรวบรวมข้อมูลพันธุ์ไม้สมุนไพรไว้ 216 ชนิด ซึ่งจัดแยกตามหมวดตัวอักษร ก - ฮ

การเก็บข้อมูลกระทำโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป Authorware Professional Version 3.05 ใช้โปรแกรม Adobe photoshop Version 4.0 ในการ scanning รูปภาพ ใช้โปรแกรม Trc ในการจัดรูปแบบเอกสาร ใช้โปรแกรม Microsoft Word Version 7.0 ในการพิมพ์เอกสาร และใช้โปรแกรม Windows95 Run Application การจัดเก็บข้อมูลด้วยวิธีการดังกล่าวนี้ เป็นวิธีการหนึ่งที่มีประสิทธิภาพสะดวกรวดเร็วในการใช้งาน และสามารถใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนในยุคปัจจุบันได้เป็นอย่างดี ตลอดทั้งยังสามารถเผยแพร่ให้แก่ผู้สนใจได้อีกแขนงหนึ่งด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ABSTRACTS

The data of ornamental Plant in Medicinal Plants were studied and collected. There were 216 types which studied Thai name , scientific name , common names , other names , original , character cteristic of Plant.

The computerized database of these ornamental Plant were done by using Authorware Professional version 4.05 Program. The pictures of these plant were scanned by using program photo shop.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนิยม

ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์บุญลือ กล้าหาญ อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำรวมทั้งอาจารย์ท่านอื่นๆ และพี่ๆ น้องๆ เพื่อนๆ ทุกคนที่คอยช่วยเหลือ และให้กำลังใจตลอดมา ตลอดทั้งเจ้าหน้าที่สำนักวิจัยและบริการคอมพิวเตอร์ ซึ่งให้ความสะดวกในการใช้สถานที่และอุปกรณ์ต่างๆ เพื่อทำการศึกษา เจ้าหน้าที่ห้องสมุดคณะเทคโนโลยีการเกษตรที่ให้ความสะดวกและบริการอย่างดีตลอดมา และผู้ที่เกี่ยวข้องที่มิได้กล่าวมา ณ ที่นี้ด้วย

ขอบคุณ ภาควิชา พืชสวน คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ซึ่งเป็นสถานที่ศึกษา และมีส่วนช่วยให้ปัญหาพิเศษนี้สำเร็จได้

สุดท้ายนี้ ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา และทุกคนในครอบครัวที่ให้การสนับสนุนและให้กำลังใจในการศึกษาทั้งทางด้านปัจจัยต่างๆ ในการศึกษาเป็นอย่างดีตลอดมา

นาย สัจจธรรม สาขำ

มีนาคม 2540

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
สารบัญภาพ	
คำนำ	1
วัตถุประสงค์	2
ตรวจเอกสาร	3
นิยามศัพท์	13
อุปกรณ์และวิธีการ	15
แนะนำโปรแกรม	16
ผลการศึกษา	18
สรุปผลและวิจารณ์ผลการทดลอง	248
เอกสารอ้างอิง	251

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

		หน้า
ภาพที่ 1	แสดงรูป กระทือ	38
ภาพที่ 2	แสดงรูป กะเม็ง	39
ภาพที่ 3	แสดงรูป กระเจี๊ยบแดง	40
ภาพที่ 4	แสดงรูป กะเพรา	41
ภาพที่ 5	แสดงรูป กล้วยน้ำว้า	42
ภาพที่ 6	แสดงรูป กรรณิการ์	43
ภาพที่ 7	แสดงรูป แก้ว	44
ภาพที่ 8	แสดงรูป กาหลง	45
ภาพที่ 9	แสดงรูป กะตังใบ	46
ภาพที่ 10	แสดงรูป กระเจี๊ยบมอญ	47
ภาพที่ 11	แสดงรูป กระดูกไก่ขาว	48
ภาพที่ 12	แสดงรูป กระดูกไก่ขาว	49
ภาพที่ 13	แสดงรูป กระบือเจ็ดตัว	50
ภาพที่ 14	แสดงรูป กระสัง	51
ภาพที่ 15	แสดงรูป กานพลู	52
ภาพที่ 16	แสดงรูป โกฏจุฬาลัมภา	53
ภาพที่ 17	แสดงรูป กระทกรก	54
ภาพที่ 18	แสดงรูป กระถิน	55
ภาพที่ 19	แสดงรูป กระท้อน	56
ภาพที่ 20	แสดงรูป โกโก้	57
ภาพที่ 21	แสดงรูป กาลพฤกษ์	58
ภาพที่ 22	แสดงรูป กะหล่ำปลี	59
ภาพที่ 23	แสดงรูป ขี้เหล็ก	60
ภาพที่ 24	แสดงรูป ขิง	61
ภาพที่ 25	แสดงรูป ขี้นฉ่าย	62
ภาพที่ 26	แสดงรูป ขมิ้นชัน	63
ภาพที่ 27	แสดงรูป ข่า	64

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

		หน้า
ภาพที่ 28	แสดงรูป ข้าวฟ่างสมุหโคดม	65
ภาพที่ 29	แสดงรูป ขนุน	66
ภาพที่ 30	แสดงรูป ขอบชะนางแดง	67
ภาพที่ 31	แสดงรูป ขอบชะนางขาว	68
ภาพที่ 32	แสดงรูป ครอบจักรวาล	69
ภาพที่ 33	แสดงรูป โคกกระออม	70
ภาพที่ 34	แสดงรูป แค	71
ภาพที่ 35	แสดงรูป คอนสวรรค์	72
ภาพที่ 36	แสดงรูป คว่ำตายหงายเป็น	73
ภาพที่ 37	แสดงรูป แครอท	74
ภาพที่ 38	แสดงรูป คำแสด	75
ภาพที่ 39	แสดงรูป คูน	76
ภาพที่ 40	แสดงรูป คนทีสอทะเล	77
ภาพที่ 41	แสดงรูป งา	78
ภาพที่ 42	แสดงรูป จามจุรี	79
ภาพที่ 43	แสดงรูป เจตมูลเพลิงแดง	80
ภาพที่ 44	แสดงรูป จอก	81
ภาพที่ 45	แสดงรูป จำปา	82
ภาพที่ 46	แสดงรูป จำปี	83
ภาพที่ 47	แสดงรูป จันทน์แดง	84
ภาพที่ 48	แสดงรูป ชุมเห็ดไทย	85
ภาพที่ 49	แสดงรูป ชุมเห็ดเทศ	86
ภาพที่ 50	แสดงรูป ชงโค	87
ภาพที่ 51	แสดงรูป ชบา	88
ภาพที่ 52	แสดงรูป ชะพลู	89
ภาพที่ 53	แสดงรูป ชา	90
ภาพที่ 54	แสดงรูป ชะอม	91

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

		หน้า
ภาพที่ 55	แสดงรูป ดีปลี	92
ภาพที่ 56	แสดงรูป ดาวเรือง	93
ภาพที่ 57	แสดงรูป ดาดตะกั่ว	94
ภาพที่ 58	แสดงรูป ต้อยติ่ง	95
ภาพที่ 59	แสดงรูป ตำลึง	96
ภาพที่ 60	แสดงรูป ตะขบไทย	97
ภาพที่ 61	แสดงรูป เตยหอม	98
ภาพที่ 62	แสดงรูป ตะไคร้หอม	99
ภาพที่ 63	แสดงรูป ตะไคร้	100
ภาพที่ 64	แสดงรูป เถาวัลย์เปรียง	101
ภาพที่ 65	แสดงรูป ถั่วฝักยาว	102
ภาพที่ 66	แสดงรูป ทรงบาดาล	103
ภาพที่ 67	แสดงรูป ทับทิม	104
ภาพที่ 68	แสดงรูป เทียนบ้าน	105
ภาพที่ 69	แสดงรูป ทองพันชั่ง	106
ภาพที่ 70	แสดงรูป เทียนกิ่ง	107
ภาพที่ 71	แสดงรูป เทียนหยด	108
ภาพที่ 72	แสดงรูป ทานตะวัน	109
ภาพที่ 73	แสดงรูป ไทรย้อย	110
ภาพที่ 74	แสดงรูป ท้อ	111
ภาพที่ 75	แสดงรูป ผักคราดหัวแหวน	112
ภาพที่ 76	แสดงรูป ผักกาดหอม	113
ภาพที่ 77	แสดงรูป ผักหวานบ้าน	114
ภาพที่ 78	แสดงรูป ผักเสี้ยนผี	115
ภาพที่ 79	แสดงรูป ผกากรอง	116
ภาพที่ 80	แสดงรูป ผักเค็ด	117
ภาพที่ 81	แสดงรูป ผักชี	118

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

		หน้า
ภาพที่ 82	แสดงรูป ใบเงินใบทอง	119
ภาพที่ 83	แสดงรูป บัวบก	120
ภาพที่ 84	แสดงรูป บอระเพ็ด	121
ภาพที่ 85	แสดงรูป บานบุรี	122
ภาพที่ 86	แสดงรูป บานไม่รู้โรย	123
ภาพที่ 87	แสดงรูป บานไม่รู้โรยฝรั่ง	124
ภาพที่ 88	แสดงรูป บวบเหลี่ยม	125
ภาพที่ 89	แสดงรูป เบญจมาศ	126
ภาพที่ 90	แสดงรูป ประทัดจีน	127
ภาพที่ 91	แสดงรูป ปีบ	128
ภาพที่ 92	แสดงรูป ประดู่	129
ภาพที่ 93	แสดงรูป ฝิ่นต้น	130
ภาพที่ 94	แสดงรูป ฝรั่ง	131
ภาพที่ 95	แสดงรูป ฝ้ายแดง	132
ภาพที่ 96	แสดงรูป พญาไร้ใบ	133
ภาพที่ 97	แสดงรูป พริกขี้หนู	134
ภาพที่ 98	แสดงรูป ไพล	135
ภาพที่ 99	แสดงรูป พยับเมฆ	136
ภาพที่ 100	แสดงรูป พุดตาน	137
ภาพที่ 101	แสดงรูป เพกา	138
ภาพที่ 102	แสดงรูป พันงูเขียว	139
ภาพที่ 103	แสดงรูป พลู	140
ภาพที่ 104	แสดงรูป พิกุล	141
ภาพที่ 105	แสดงรูป พระจันทร์ครึ่งซีก	142
ภาพที่ 106	แสดงรูป พุทรา	143
ภาพที่ 107	แสดงรูป พริกหยวก	144
ภาพที่ 108	แสดงรูป พิลังกาสา	145

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

		หน้า
ภาพที่ 109	แสดงรูป พลับพลึง	146
ภาพที่ 110	แสดงรูป พริกไทย	147
ภาพที่ 112	แสดงรูป แพงพวยบก	148
ภาพที่ 113	แสดงรูป พลูคาว	149
ภาพที่ 114	แสดงรูป พู่ระหง	150
ภาพที่ 115	แสดงรูป ฟักทอง	151
ภาพที่ 116	แสดงรูป มะเดื่ออุทุมพร	152
ภาพที่ 117	แสดงรูป ไมยราบ	153
ภาพที่ 118	แสดงรูป มะกรูด	154
ภาพที่ 119	แสดงรูป มะนาว	155
ภาพที่ 120	แสดงรูป มะระขี้นก	156
ภาพที่ 121	แสดงรูป มะเขือขื่น	157
ภาพที่ 122	แสดงรูป มะแว้งเครือ	158
ภาพที่ 123	แสดงรูป มะเขือพวง	159
ภาพที่ 124	แสดงรูป แมงลัก	160
ภาพที่ 125	แสดงรูป มะขาม	161
ภาพที่ 126	แสดงรูป มะตูม	162
ภาพที่ 127	แสดงรูป มะพร้าว	163
ภาพที่ 128	แสดงรูป มะยม	164
ภาพที่ 129	แสดงรูป มะละกอ	165
ภาพที่ 130	แสดงรูป มะลิ	166
ภาพที่ 131	แสดงรูป มะลิวัลย์	167
ภาพที่ 132	แสดงรูป มะขามแขก	168
ภาพที่ 133	แสดงรูป มะกล่ำตาหนู	169
ภาพที่ 134	แสดงรูป มะเฟือง	170
ภาพที่ 135	แสดงรูป โมกบ้าน	171
ภาพที่ 136	แสดงรูป มะขามป้อม	172

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

		หน้า
ภาพที่ 137	แสดงรูป มะขามเทศ	173
ภาพที่ 138	แสดงรูป มะม่วง	174
ภาพที่ 139	แสดงรูป มะกา	175
ภาพที่ 140	แสดงรูป มะกล่ำต้น	176
ภาพที่ 141	แสดงรูป มะคำดีควาย	177
ภาพที่ 142	แสดงรูป มะหาด	178
ภาพที่ 143	แสดงรูป มะเกลือ	179
ภาพที่ 144	แสดงรูป มะม่วงหิมพานต์	180
ภาพที่ 145	แสดงรูป มะปราง	181
ภาพที่ 146	แสดงรูป โมกหลวง	182
ภาพที่ 147	แสดงรูป มะเขือยาว	183
ภาพที่ 148	แสดงรูป มะเขือเทศ	184
ภาพที่ 149	แสดงรูป มังคุด	185
ภาพที่ 150	แสดงรูป มินท์	186
ภาพที่ 151	แสดงรูป มะอึก	187
ภาพที่ 152	แสดงรูป มะเขือไข่เต่า	188
ภาพที่ 153	แสดงรูป มะตูมนิ่ม	189
ภาพที่ 154	แสดงรูป ยอ	190
ภาพที่ 155	แสดงรูป ยาสูบ	191
ภาพที่ 156	แสดงรูป ยี่เข่ง	192
ภาพที่ 157	แสดงรูป ยี่โถ	193
ภาพที่ 158	แสดงรูป เลี่ยน	194
ภาพที่ 159	แสดงรูป ลูกใต้ใบ	195
ภาพที่ 160	แสดงรูป ลูกเดือยหิน	196
ภาพที่ 161	แสดงรูป ลั่นทมขาว	197
ภาพที่ 162	แสดงรูป ลำไย	198
ภาพที่ 163	แสดงรูป ลำโพง	199

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

		หน้า
ภาพที่ 164	แสดงรูป ลั่นทมแดง	200
ภาพที่ 165	แสดงรูป ลำเจียก	201
ภาพที่ 166	แสดงรูป ว่านหางจระเข้	202
ภาพที่ 167	แสดงรูป ว่านหอยแครง	203
ภาพที่ 168	แสดงรูป สัก	204
ภาพที่ 169	แสดงรูป สนแผง	205
ภาพที่ 170	แสดงรูป สับปะรด	206
ภาพที่ 171	แสดงรูป สะระแหน่	207
ภาพที่ 172	แสดงรูป แสนประสระ	208
ภาพที่ 172	แสดงรูป โสมคน	209
ภาพที่ 173	แสดงรูป สาวน้อยประแป้ง	210
ภาพที่ 174	แสดงรูป เสลดพังพอน	211
ภาพที่ 175	แสดงรูป สารภี	212
ภาพที่ 176	แสดงรูป สะแก	213
ภาพที่ 177	แสดงรูป สะตอ	214
ภาพที่ 178	แสดงรูป สมอพิเภก	215
ภาพที่ 179	แสดงรูป เสนียด	216
ภาพที่ 180	แสดงรูป โสน	217
ภาพที่ 181	แสดงรูป ส้มโอ	218
ภาพที่ 182	แสดงรูป ส้มเช้า	219
ภาพที่ 183	แสดงรูป สลัดได	220
ภาพที่ 184	แสดงรูป สีเสียดเหนือ	221
ภาพที่ 185	แสดงรูป สลอด	222
ภาพที่ 186	แสดงรูป สนทะเล	223
ภาพที่ 187	แสดงรูป สังกรณี	224
ภาพที่ 188	แสดงรูป สาบเสือ	225
ภาพที่ 189	แสดงรูป สะเดา	226

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

		หน้า
ภาพที่ 190	แสดงรูป แสงจันทร์	227
ภาพที่ 191	แสดงรูป สันพร้าหอม	228
ภาพที่ 192	แสดงรูป โสม	229
ภาพที่ 193	แสดงรูป หญ้าขัดมอญ	230
ภาพที่ 194	แสดงรูป หญ้าละออง	231
ภาพที่ 195	แสดงรูป หญ้างวงช้าง	232
ภาพที่ 196	แสดงรูป หญ้าคา	233
ภาพที่ 197	แสดงรูป หอมใหญ่	234
ภาพที่ 198	แสดงรูป หอมแดง	235
ภาพที่ 199	แสดงรูป หางนกยูงไทย	236
ภาพที่ 200	แสดงรูป หมาก	237
ภาพที่ 201	แสดงรูป เหงือกปลาหมอ	238
ภาพที่ 202	แสดงรูป หงอนไก่	239
ภาพที่ 203	แสดงรูป หมากผู้หมากเมีย	240
ภาพที่ 204	แสดงรูป หูปลาช่อน	241
ภาพที่ 205	แสดงรูป โหระพา	242
ภาพที่ 206	แสดงรูป หนุมานประสานกาย	243
ภาพที่ 207	แสดงรูป เอื้องหมายนา	244
ภาพที่ 208	แสดงรูป แอสเตอร์	245
ภาพที่ 209	แสดงรูป แอหนัง	246
ภาพที่ 210	แสดงรูป อังกาบหนู	247

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนำ

ปัจจุบันคอมพิวเตอร์ได้มีบทบาทในการทำงานตามหน่วยงานต่างๆ แทบทุกแห่ง และคอมพิวเตอร์ก็ยังพัฒนาก้าวหน้าไปมากในช่วงระยะเวลาสั้นๆ ซึ่งการจัดการที่เหมาะสมทางด้านคอมพิวเตอร์จะช่วยให้เกิดประสิทธิภาพ และประโยชน์สูงสุด รวมทั้งทางด้านความสะดวกสบายและประหยัดเวลาในการทำงานอีกด้วย โดยเฉพาะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาถ้ามีการนำคอมพิวเตอร์มาประยุกต์ใช้ในการช่วยสอน (CAI) ก็จะก่อให้เกิดประโยชน์ทางด้านการเรียนรู้แก่ผู้ศึกษาเพิ่มมากขึ้น ในการจัดรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาไว้ในคอมพิวเตอร์ ก็จัดเป็นวิธีหนึ่งในการประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปประเภทกราฟฟิกในปัจจุบันมีอยู่มากมาย ซึ่งล้วนแต่มีความสามารถในการทำงานสูง สำหรับโปรแกรมสำเร็จรูปประเภทกราฟฟิกที่นำมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่โปรแกรมสำเร็จรูป Authorware Professional Version 3.05 ซึ่งนิยมใช้ในการพัฒนาโปรแกรมทางด้านการเรียนการสอน, การประยุกต์ใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในด้านการรวบรวมข้อมูล และโปรแกรม Adobe photoshop Version 4.0 ซึ่งเกี่ยวกับการจัดรูปภาพและการ Scan รูปภาพเพื่อนำไฟล์ที่ได้มาใช้ในโปรแกรมสำเร็จรูป Trc ในการตัดแต่งรูปเพื่อให้รูปที่ได้มีคุณภาพ แล้วจึงนำมาจัดในโปรแกรมสำเร็จรูป Pagemeker เพื่อจัดหน้าและรูปให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้นก่อนที่จะนำมาใช้ในโปรแกรม Authorware Professional Version 3.05 อีกทีหนึ่ง

ในการศึกษาครั้งนี้ ได้รวบรวมข้อมูล พันธุ์ไม้สมุนไพรที่สามารถ ใช้ รักษาโรคได้บางชนิด โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Authorware Profession Version 3.05 และ Adobe Photoshop Version 4.0 ซึ่งประยุกต์ใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ เพื่อการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนในด้านพืชสมุนไพรให้มีความทันสมัย สะดวกรวดเร็วในการค้นหาข้อมูล อีกทั้งยังสามารถนำไปเผยแพร่ให้แก่ผู้สนใจได้อีกด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาและรวบรวมข้อมูลพันธุ์ไม้สมุนไพร โดยจัดแยกตามหมวดอักษรในลักษณะเป็น ฐานข้อมูล (Database) เพื่อเก็บไว้ในเครื่องคอมพิวเตอร์

2. เพื่อประโยชน์ในด้านเป็นสื่อการเรียนการสอน สำหรับวิชาที่เกี่ยวข้องกับพืชสมุนไพร ซึ่งจะก่อให้เกิดความสะดวก และมีประสิทธิภาพในด้านการค้นหาข้อมูล

3. เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลสำหรับการศึกษาและทดลองในขั้นต่อไป

4. เพื่อเป็นแหล่งข้อมูล และเผยแพร่แก่ผู้สนใจทั่วไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตรวจเอกสาร

พืชสมุนไพรเป็นผลผลิตจากธรรมชาติ ที่มนุษย์รู้จักนำมาใช้ประโยชน์ เพื่อการศึกษา รักษาโรคภัยไข้เจ็บ ตั้งแต่โบราณกาลแล้วเช่น ในทวีปเอเชีย มีหลักฐานแสดงว่ามนุษย์รู้จักพืช สมุนไพรมากกว่า 6,000 ปี แต่หลังจากความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ มีการเจริญพัฒนาก้าวหน้ายิ่งขึ้น มีการสังเคราะห์ และผลิตยาจากสารเคมี ในรูปที่ใช้ประโยชน์ได้ง่าย สะดวกสะบายในการใช้มาก กว่าสมุนไพร เป็นเหตุให้การใช้พืช สมุนไพรลดลงเป็นอันมาก สืบผลให้ความรู้ วิทยาการด้าน สมุนไพรขาดการพัฒนา ไม่เจริญก้าวหน้าเท่าที่ควร (ก่องกานดา, 2528)

ในปัจจุบันทั่วโลกได้ยอมรับแล้วว่า ยาที่ได้จากการสกัดจากสมุนไพรให้ประโยชน์ดีกว่า สารที่สังเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์

ตามพระราชบัญญัติ พ.ศ. 2410 คำว่า "สมุนไพร" หมายความถึง ยาที่ได้มาจากพืช สัตว์ แร่ธาตุ จากธรรมชาติ ที่ไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงสภาพโครงสร้างภายใน สามารถนำมาใช้รักษาโรค ต่างๆ และบำรุงร่างกายได้

พืชสมุนไพร เป็นพืชพันธุ์ไม้ต่างๆ ที่นำมาใช้ปรุงและประกอบเป็นยารักษาโรค ซึ่งแบ่ง ได้เป็น 5 ประเภทคือ

1. ประเภทต้น ได้แก่พืชที่เป็นต้น ทั้งต้นโต ต้นเล็ก ทั้งมีแก่นและไม่มีแก่น เช่น กระดังงา กระถิน กระท้อน กาหลง เป็นต้น

2. ประเภทเถา ได้แก่ไม้ที่มีลำต้นเป็นเถาเลื้อย หรือเป็นเครือ ทั้งเลื้อยไปตามต้นไม้ เลื้อยไปตามพื้นดิน พืชพวกนี้ได้แก่ กระทกรก มะแว้งเครือ ขจร โคคลาน

3. ประเภทหัว ได้แก่พืชที่มีลำต้นเป็นหัวหรือเหง้าอยู่ใต้ดิน เช่น กะทือ กระวาน กระเทียม ดองดึง กลอย เป็นต้น

4. ประเภทผัก ได้แก่ พืชที่มีลำต้นเตี้ย หรือมีลักษณะเลื้อยทอดยอดไปตามพื้นดิน เช่น ตับเต่าน้ำ ผักเค็ด ผักปอด

5. ประเภทหญ้า ได้แก่ พืชที่เป็นกอเล็กๆ เช่น กระต่ายจาม กระทืบยอด กกลังกา เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิธีการเก็บพืชสมุนไพร

การเก็บพืชสมุนไพร ผู้เก็บจะต้องมีความรู้ทางด้าน สรีวิทยา และ ขบวนการสังเคราะห์ในพืชดีพอสมควร จึงจะได้สมุนไพรที่มีสารสำคัญ มีคุณค่าในการบำบัดรักษา และบรรเทาอาการของโรคในปริมาณสูงสุด ดังนั้นคุณภาพของยาสมุนไพรจึงขึ้นกับช่วงเวลาเก็บ พื้นที่ปลูก สภาพแวดล้อม อากาศ ส่วนของพืชที่ใช้เป็นยา

การเก็บสมุนไพรต้องรู้จักชนิดของสมุนไพร สมุนไพรแต่ละชนิดจะมีลักษณะภายนอกแตกต่างกันออกไป ซึ่งสามารถใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 คือ หู ตา จมูก ลิ้น และมือ ช่วยในการจำแนกแยกแยะความแตกต่างของสมุนไพรในส่วนของ ราก ใบ ดอก ผล และเมล็ด

ราก การสังเกตทั้งรากสดและรากแห้ง ระบบรากเป็นแบบรากฝอย หรือรากแก้ว หรือเป็นรากที่เปลี่ยนแปลงลักษณะไป จากนั้นจึงสังเกตลักษณะภายนอก ขนาด ความเปราะของเนื้อราก สี กลิ่น รส ลักษณะภายใน

ลำต้น ขั้นแรกควรสังเกตจากลักษณะภายนอก เช่น ลักษณะของลำต้น ลักษณะการเกิดตาตำหนิของเปลือก ความหนาของเปลือก ลักษณะการหักของเปลือก จากนั้นจึงดูลักษณะภายใน ดูสีของเนื้อไม้ ดูวงปี ดมกลิ่น ชิมรส

ใบ ลักษณะภายนอกของใบสังเกตได้จาก รูปร่างของใบ ลักษณะของปลายใบโคนใบขอบใบ แผ่นใบ เส้นใบ ก้านใบ หูใบ การเรียงตัวของใบ ความหยาบละเอียดของผิวใบ สีของใบ จากนั้นจึงดมกลิ่น ชิมรส

ดอก สังเกตลักษณะภายนอกได้จาก ลักษณะช่อดอก สีของดอก การเรียงตัวของกลีบดอก ลักษณะของกลีบดอก กลีบเลี้ยง เกสรตัวผู้ เกสรตัวเมีย เป็นต้น

ผล สังเกตได้จากการเกิดผล ว่าเป็นผลเดี่ยว ผลรวม หรือผลกลุ่ม รูปร่างของผล รอยแตกของผล กลิ่นและรสของผล

เมล็ด ใช้สังเกตดูลักษณะ รูปร่าง สี ไปพร้อมๆ กับการสังเกตผล

วิธีการเก็บเกี่ยวส่วนของพืชที่ใช้เป็นยา แบ่งได้เป็น 7 วิธี

รากหรือหัว ควรเก็บในช่วงที่พืชหยุดการเจริญเติบโต ในช่วงต้นฤดูหนาวถึงปลายฤดูร้อน หรือในช่วงที่ใบและดอกร่วงหมด เพราะในช่วงดังกล่าว รากและหัวจะมีอาหารสะสมไว้มากที่สุด ปริมาณตัวยาที่อยู่ในรากและหัวจึงมีมากไปด้วย

เปลือกราก ควรเก็บในช่วงต้นฤดูฝน ก่อนที่จะเริ่มผลิใบใหม่ จะเป็นช่วงที่เหมาะสมที่สุด แต่การเก็บต้องหาวิธีที่เหมาะสมที่สุด เพื่อให้เกิดผลเสียกับต้นพืชน้อยที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เปลือกต้น ส่วนใหญ่นิยมเก็บในช่วงฤดูร้อนต่อกับฤดูฝน ก่อนที่ต้นไม้จะผลิใบใหม่ เนื่องจากช่วงนี้เปลือกจะลอกง่าย ปริมาณตัวยาในเปลือกมีสูง การลอกเปลือกออกไม่ควรลอกออกรอบต้น ควรลอกจากกิ่งแขนงจะดีกว่า

ใบ หรือเก็บทั้งต้น ควรเก็บในพืชช่วงที่เจริญเติบโตมากที่สุด ก่อนที่พืชจะออกดอก และควรเก็บในเวลากลางวันอากาศแห้ง เนื่องจากเวลากลางวัน ในใบมีสารต่างๆอยู่สูงสุด จากขบวนการสังเคราะห์แสง ส่วนใบที่ต้องการเก็บน้ำมันหอมระเหยไปใช้ควรเก็บช่วงเวลาเช้ามืด

ดอก ส่วนใหญ่จะเก็บในช่วงเวลาดอกบาน หรือช่วงที่ดอกเจริญเติบโตเต็มที่ แต่บางชนิดก็เก็บในช่วงดอกตูม

ผล เก็บเมื่อผลแก่เต็มที่ แต่ยังไม่สุก เนื่องจากผลสุกสารต่างๆ อาจถูกทำลายไป หรือถูกนำไปใช้เลี้ยงเมล็ด พืชบางชนิดอาจเก็บในช่วงผลอ่อนก็ได้

เมล็ด ควรเก็บเมื่อเมล็ดสุกงอมเต็มที่ เมล็ดแก่จะมีสารต่างๆ สะสมอยู่มากที่สุด (สุวิทย์,2525)

รสของสมุนไพร

รส (Taste) ใช้เป็นเครื่องบ่งบอกถึงสารประกอบสำคัญ และสรรพคุณของสมุนไพรได้ แพทย์แผนโบราณแบ่งรสยาเป็น 3 รสกว้างๆ คือ รสเย็น รสร้อน รสขม ซึ่งเรียกว่า “ยารสประธาน”

ยารสร้อน ใช้เป็นยาประเภทขับลม แก้จุกเสียดแน่นท้อง เช่น ขิง ข่า พริกไทย ดีปลี คนทีทะเลสอ กะเพราแดง เป็นต้น

ยารสเย็น ใช้เป็นยาประเภทรสไข้ เช่น เกสรดอกไม้ต่างๆ รากมะเฟือง สารภี ตำลึง ใบพิมเสน รากลำเจียก เถารางจืดเป็นต้น

ยารสขม ใช้เป็นยาแก้ลมหน้ามืด ใจสั่น เช่น โกฐต่างๆ เทียน กฤษณา อบเชย จันทน์เทศ ชะลูด เป็นต้น

นอกจากยารสประธานดังกล่าวขั้นต้นแล้ว ยังแบ่งเป็นรสย่อยๆได้อีก 10 รสด้วยกันคือ

ยารสฝาด นอกจากมีสรรพคุณในทางสมานแผล แก้ท้องร่วง แก้บิด บำรุงธาตุ สมุนไพรพวกนี้มักมีสารแทนนิน เป็นองค์ประกอบ เช่น ใบฝรั่งใบชา เปลือกผลทับทิม รากประดู่ ใบงิ้ว เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ยารสหวาน มีสรรพคุณทำให้ชุ่มชื่น บำรุงกำลัง แก้อ่อนเพลีย เช่นแก่นขนุน เทียนข้าวเปลือก รากชะเอม น้ำอ้อยสด ดอกมะพร้าว เหง้าสับประรดเป็นต้น

ยารสเมาเบื่อ มีสรรพคุณใช้แก้พิษแมลงสัตว์กัดต่อย สมุนไพรประเภทนี้มีสารประเภทไกลโคไซด์ และอัลคาลอยด์ ถ้ารับประทานมากจะเกิดอาการมึนงง กดประสาท เช่น ฝิ่น กัญชา ใบกระท่อม ลำโพง เปลือกข่อย รากมะเกลือ เป็นต้น

ยารสขม สรรพคุณบำรุงโลหิต และกระตุ้นให้เจริญอาหารถ้าใช้มากจะแสลงกับโรคหัวใจพิการ สมุนไพร ประเภทนี้มีสารประเภท อัลคาลอยด์ เป็นองค์ประกอบ เช่น เทียนตาตั๊กแตน เถาบอระเพ็ด ดีงู ลูกประคำดีควาย เป็นต้น

ยารสเผ็ดร้อน สรรพคุณแก้ลมจุกเสียด แน่นเฟ้อบำรุงธาตุ บรรเทาอาการช้ำบวม สมุนไพรประเภทนี้มีสารประเภทเรซิน โอลิโอเรซิน ไกลโคไซด์บางชนิด และสารประกอบฟีนอล เช่น พริก ขิง ข่า ไพล เม็ดเทียนขาว ชะพูล เป็นต้น

ยารสมัน สรรพคุณแก้เส้นเอ็นพิการ บำรุงไขข้อ บำรุงเส้นเอ็นเพิ่มพลังงานให้ร่างกาย แสลงกับโรคบิด ดีซ่าน ไอ เสมหะ สมุนไพรประเภทนี้มีสารพวกไขมันเป็นส่วนประกอบ เช่น งาดำ เมล็ดมะขาม รากมะกรูด เมล็ดบัวหลวง เป็นต้น

ยารสหอมเย็น สรรพคุณ บำรุงหัวใจแก้ร้อนในกระหายน้ำ อ่อนเพลีย บำรุงครรภ์ แสลงกับโรคในลำไส้ สมุนไพรประเภทนี้มีน้ำมันหอมระเหยเป็นองค์ประกอบ เช่น ดอกมะลิ ดอกพิกุล จำปี บุนนาค ดอกขจร เกสรดอกบัว เตยหอม เป็นต้น

ยารสเค็ม สรรพคุณรักษาโรคผิวหนังเน่าเปื่อย น้ำเหลืองเสีย บำรุงธาตุ ช่วยย่อยอาหาร แก้เถาดานในท้อง แสลงกับโรคกระเพาะอาหารพิการ สมุนไพรประเภทนี้มีสารประเภทเกลือ เช่น ใบโคกกระสุน ใบเหงือกปลาหมอ รากไผ่ ใบกระชาย ใบหอมเป็นต้น

ยารสเปรี้ยว สรรพคุณแก้เสมหะ ฟอกโลหิต แก้ไอ แก้กระหายน้ำ บำรุงผิว แสลงกับโรคท้องร่วง สมุนไพรประเภทนี้มีสารพวกกรด หลายชนิดเป็นองค์ประกอบ เช่น กระเจี๊ยบ รากพิรังกาสา ส้ม มะนาว มะกรูด มะปราง มะกอก มะอึก มะดัน ส้มเช้า เป็นต้น

ยารสจืด สรรพคุณขับปัสสาวะ แก้ไข้ แก้ร้อนในกระหายน้ำ ถอนพิษแก้ปวดแสบปวดร้อน แสลงกับโรคหน้ามืด สมุนไพรประเภทนี้มีธาตุต่างๆ ได้แก่ เกลือ โปรแตสเซี่ยม เป็นองค์ประกอบเช่น ใบตำลึง ใบผักบุ้ง เถารางจืด เป็นต้น

(สมพร,2538)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การปรุงยาสมุนไพร

การปรุงยาเป็นการสกัดเอาตัวยาออกจากพืชให้มากที่สุด โดยใช้น้ำ น้ำมัน หรือเหล้า ด้วยวิธีการ ต้ม ชง ดอง บด ปั้นเป็นลูกกลอน ตำคั้นเอาน้ำ เป็นต้น

ยาต้ม เป็นการปรุงยาเป็นการสกัดด้วยความร้อนที่ใช้น้ำเป็นตัวทำละลาย ซึ่งเป็นวิธีที่นิยมใช้มากที่สุด

การเตรียมยา ยาที่นำมาต้ม ถ้าเป็นเนื้อไม้ที่มีขนาดใหญ่ควรหั่นเป็นชิ้นเล็กๆ ถ้าเป็นแก่นควรผ่าและหั่นให้มีขนาดเท่าๆกัน เพื่อให้ตัวยาละลายออกได้ดีขึ้น ถ้าเป็นใบควรหั่นให้เป็นฝอย ถ้าใบเล็กใช้ต้มได้ทันที ถ้าเป็นไม้เล็กต้องใช้ทั้งต้น ควรมัดขดให้เป็นท่อนเสียก่อน เพื่อไม่ให้เกะกะ

ภาชนะที่ใช้ ภาชนะที่ใช้ควรเป็นภาชะดินเผา หรือหม้อเคลือบ ไม่ควรใช้ภาชนะโลหะ เพราะตัวยาจะทำปฏิกิริยากับโลหะ อันจะทำให้มีผลต่อฤทธิ์ของยาได้

การใช้น้ำ น้ำที่ใช้ต้มควรเป็นน้ำที่สะอาดบริสุทธิ์ ปริมาณน้ำที่ใช้ขึ้นอยู่กับปริมาณยา โดยปกติจะใส่น้ำให้ท่วมเลยตัวยาไว้ คะเนดูว่าเมื่อต้มยาเสร็จระดับน้ำจะอยู่เสมอตัวยาพอดี

การต้ม หลังจากเติมน้ำแล้วคนตัวยาให้เข้ากัน แช่ทิ้งไว้ประมาณ 20-30 นาที ให้ยาดูดน้ำเต็มที่ ใช้ไฟปานกลางต้มให้เดือด เมื่อยาเดือดใช้ไฟอ่อนต้มต่อไปอีกประมาณ 15-20 นาที และคอยคนอย่างสม่ำเสมอไม่ให้ตัวยาไหม้ ยาต้มควรรับประทานให้หมดภายในวันเดียว ถ้าเป็นยาหม้อใหญ่จำเป็นต้องต้มทิ้งไว้ข้ามวัน หลายวัน ต้องอุ่นยาทุกเช้าเย็น เพื่อไม่ให้ยาบูดเสีย

ข้อดีของยาต้ม ยาต้มมีข้อดีคือ เตรียมง่าย สะดวก สะอาด ปลอดภัย ยาดูดซึมง่าย ออกฤทธิ์ได้เร็ว

ข้อเสียของยาต้ม ยาต้มมีข้อเสียคือ ไม่สามารถเก็บไว้นาน เพราะว่า กลิ่น และรสจะเปลี่ยนไป

ยาชง ยาชงเป็นการปรุงยาโดยสมุนไพรแห้ง เติมด้วยน้ำร้อนลงไปเป็นตัวทำละลาย ส่วนใหญ่จะใช้กับส่วนของสมุนไพรที่บอบบาง อ่อนนุ่ม เช่น ดอก ใบ ไม่ต้องต้มตัวยาก็สามารถละลายออกมาได้

การชง ใช้สมุนไพรที่ล้างสะอาดผึ่งลมให้แห้งดีแล้ว หั่นเป็นชิ้นเล็กๆบางๆ (บางชนิดต้องย่างไฟหรือคั่วให้หอมเสียก่อน) ใส่ลงในแก้วพอสมควร เติมน้ำร้อนเดือดจัดลงไปให้เต็มแก้ว ปิดฝาทิ้งไว้ประมาณ 3-5 นาที ให้ตัวยาละลายออกมาเต็มที่ สามารถดื่มได้ทันที ไม่ควรชงทิ้งไว้นาน จะทำให้สรรพคุณ กลิ่น รส ของยาอาจเปลี่ยนแปลงไปได้

ข้อดีของยาชง ยาชงมีข้อดีคือ เตรียมง่าย ตัวยาดูดซึมง่าย ยามีกลิ่นหอม รสชาติดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ยาดองเหล้า ยาดองเหล้า เป็นการปรุงยาโดยใช้เหล้าเป็นตัวทำละลายสกัดตัวยาออกมา มักใช้กับตัวยาในสมุนไพรที่ละลายได้ดีในแอลกอฮอล์

การเตรียมยาดองเหล้า ใช้สมุนไพรที่ล้างสะอาดหั่นเป็นชิ้นเล็กๆ ตากหรืออบแห้งดีแล้ว ใส่ลงในขวดโหลที่ใช้ดอง เติมเหล้าจนท่วมยา ปิดฝาให้สนิทประมาณ 7 วัน - 1 เดือน ก็รินเอามารับประทานได้

ข้อห้ามในการใช้ ยาดองนี้ห้ามใช้กับผู้ป่วยที่มีความดันโลหิตสูง หญิงมีครรภ์ ผู้ป่วยโรคหัวใจ ผู้ป่วยที่แพ้เหล้า

ยาผง ยาผงเป็นการปรุงยาโดยใช้สมุนไพรที่สะอาดแล้ว ไปอบหรือตากให้แห้ง หั่นเป็นชิ้นเล็กๆ แล้วจึงบดให้เป็นผง ยาผงนี้ควรจะบดให้ละเอียดที่สุดเท่าที่จะทำได้ เนื่องจากยาผงยิ่งละเอียดเท่าใดสรรพคุณก็จะดีขึ้นตามไปด้วยเพราะ เมื่อรับประทานยาเข้าไป ยาผงที่ละเอียดจะย่อยง่ายขึ้น ตัวยาจะดูดซึมได้เร็วขึ้นและง่ายขึ้น เช่นกัน

การบดและร่อนผงยา การบดยาเพื่อให้ยาละเอียดเป็นผง ควรบดสลับกันไปกับการร่อนยา คะเนดูว่ายาละเอียดดี ก็นำมาร่อนด้วยตะแกรงชนิดละเอียด ให้ผงยาที่ละเอียดแล้วผ่านตะแกรงลงไป นำยาที่ไม่ผ่านตะแกรงมาบดให้ละเอียด และนำไปร่อนผ่านตะแกรงจนหมด

การรับประทาน โดยทั่วไปใช้ผงยาประมาณครั้งละ ครึ่งช้อนชา ละลายน้ำสุกรับประทาน แต่ถ้ายาใดรับประทานยาก ก็ใช้ปั้นเป็นเม็ด จะทำให้รับประทานง่ายขึ้นมาก

ยาลูกกลอนน้ำผึ้ง ยาลูกกลอนน้ำผึ้ง เป็นการปรุงยาโดยใช้ยาผงผสมกับน้ำผึ้งปั้นให้เป็นเม็ด ยาลูกกลอนน้ำผึ้งมีลักษณะกลมแตกตัวช้า ออกฤทธิ์ได้นานมักใช้รักษาโรคเรื้อรัง และโรคที่ต้องการบำรุง น้ำผึ้งจะช่วยปรับปรุงให้รสยาน่ารับประทานยิ่งขึ้น

การเคี่ยวน้ำผึ้ง การเคี่ยวน้ำผึ้งเป็นขั้นตอนที่สำคัญมาก ความร้อนจะช่วยฆ่าเชื้อโรคและไล่น้ำออกจากน้ำผึ้ง ทำให้ยาลูกกลอนไม่ขึ้นรา สามารถเก็บไว้ใช้ได้นาน การเคี่ยวน้ำผึ้งส่วนใหญ่ นิยมใช้ภาชนะทองเหลือง เทน้ำผึ้งลงไปประมาณน้ำหนักของยาที่ใช้ นำภาชนะตั้งไฟ ในช่วงแรกใช้ไฟแรงเมื่อน้ำผึ้งเริ่มเดือดให้ใช้ไฟอ่อน เคี่ยวจนน้ำผึ้งได้ที่ การสังเกตว่าน้ำผึ้งได้ที่หรือยังให้ดูที่ฟอง ถ้าฟองยุบและมีขนาดละเอียด ก็แสดงว่าน้ำผึ้งเคี่ยวได้ที่แล้ว

การผสมน้ำผึ้งกับยา เทยาผงลงในภาชนะผสม ค่อยๆราดน้ำผึ้งที่เคี่ยวแล้วลงไปบนยา พร้อมกับคลุกเคล้ายาไปด้วยเรื่อยๆจนน้ำผึ้งหมด คลุกเคล้ายาต่อไปอีก จนยากับน้ำผึ้งเข้ากันได้ดี จับตัวกันเหนียว จากนั้นจึงปั้นให้เป็นเม็ดตามขนาดที่ต้องการ จากนั้นนำไปผึ่งแดดอีกครั้งก่อนเก็บเข้าภาชนะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ยาตำคั้นเอาแต่น้ำ ใช้สมุนไพรนำมาตำให้ละเอียดที่สุด คั้นเอาแต่น้ำนำมาใช้ กากทิ้งไป สมุนไพรที่ใช้มักเป็นส่วนของพืชที่มีน้ำมากอ่อนนุ่ม ทำให้แหลกได้ง่าย น้ำยาที่ได้จะมีกลิ่นและรสรุนแรง ยามีความเข้มข้นมาก การใช้ยาจึงใช้ในปริมาณที่น้อย

ยาฝน ยาฝนเป็นการใช้สมุนไพรอีกวิธีหนึ่งที่นิยมใช้มากวิธีหนึ่ง การฝนยาโดยการใส่น้ำสะอาดลงในขัน จุ่มหินลับมีดขนาดเล็กลงไป นำยาฝนกับหินลับมีดให้น้ำยามีสีขุ่น จากนั้นก็สามารถรับประทานได้

ยาพอก เป็นยาที่ใช้ภายนอก เตรียมโดยเอาสมุนไพรสดมาตำให้ละเอียด ผสมเหล้าเป็นน้ำกระสายยา เพื่อให้ตัวยาออกฤทธิ์ได้ดีขึ้น คนให้เข้ากันจากนั้นนำไปพอกส่วนที่ต้องการรักษา (ก่องกานดา,2528)

โรคและอาการที่แนะนำให้ใช้ยาสมุนไพร โรคและอาการที่แนะนำให้ใช้สมุนไพรนั้นเป็นโรคที่มีอาการเบื้องต้น พบได้บ่อยๆ อาการไม่รุนแรงมากนักได้แก่

อาการ ท้องผูก
อาการ ท้องเสีย
อาการ ท้องอืด
บิด
คลื่นไส้ อาเจียน ไข้
พยาธิลำไส้
อาการ ไอ
อาการ ขัดปัสสาวะ
อาการ นอนไม่หลับ
อาการแพ้ อักเสบ
ฝี แผล หนอง
โรคกลาก
โรคเกลื้อน
เหา

อาการหรือโรค หากใช้สมุนไพรแล้วอาการยังไม่ดีขึ้นภายใน 2-3 วันควรไปปรึกษาแพทย์

โรคและอาการที่ไม่ควรใช้ยาสมุนไพร โรคและอาการที่ไม่ควรใช้ยาสมุนไพร เป็นโรคที่มีอาการรุนแรง การใช้สมุนไพรอาจเกิดอันตรายได้ โรคและอาการเหล่านี้ได้แก่ ไข้สูง ตาแดง ซึม มีอาการแพ้ อาเจียร หรือไอเป็นโลหิต ท้องเดินอย่างแรง มีอาการตกเลือด ปวดภายในช่องท้องอย่างรุนแรง อาการดังที่กล่าวมา ถ้าเกิดขึ้นต้องรีบพบแพทย์ ไม่ควรใช้สมุนไพรบรรเทาอาการเป็นอันขาด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การแปรสภาพสมุนไพร

สมุนไพรส่วนใหญ่นิยมใช้ของแห้ง เพราะจะได้คุณภาพของยาที่คงที่ สามารถเลือกเก็บได้ตามฤดูกาลที่มีตัวยามากที่สุด หลังจากที่เก็บได้มาแล้ว ต้องนำมาคัดเลือกล้าง ตัดหรือหั่นเป็นชิ้นตามความเหมาะสม แล้วทำให้แห้ง โดยการตากแห้ง หรืออบให้แห้ง เพื่อสะดวกในการเก็บรักษา วิธีการแปรสภาพของแต่ละส่วนของพืชแตกต่างกันออกไป

รากหรือหัว หลังจากคัดขนาดเรียบร้อยแล้ว ต้องล้างดินและสิ่งสกปรกออกให้สะอาด เอารากฝอยออกให้หมด ถ้าเป็นพืชเนื้อแข็ง แห้งยาก ต้องหั่นเป็นชิ้นๆตามความเหมาะสมเสียก่อน จึงนำมาผ่านการให้ความร้อน แบบต้มนึ่งเสียก่อน จึงนำมาอบแห้งในอุณหภูมิที่เหมาะสมต่อไป

เปลือก ต้องหั่นเป็นชิ้นๆให้มีขนาดพอเหมาะ ตากให้แห้ง

ใบหรือทั้งต้น นำมาล้างให้สะอาด จึงนำไปตากแดดให้แห้งสนิท ส่วนพืชที่มีน้ำมันหอมระเหยควรผึ่งไว้ในที่ร่มให้แห้ง และก่อนที่จะแห้งสนิทควรมัดเป็นกำเสียก่อน เป็นการป้องกันการหลุดร่วงง่าย

ดอก ใช้วิธีตากให้แห้ง โดยการรักษารูปดอกไว้ให้สมบูรณ์ที่สุด

ผล ส่วนใหญ่จะตากให้แห้งได้เลย ยกเว้นบางชนิด ที่ต้องหั่นเป็นชิ้นเสียก่อน จึงนำไปตากให้แห้งต่อไป

เมล็ด เก็บผลมาตากให้แห้ง เสียก่อน จึงเอาเมล็ดออก

การเก็บรักษาพืชสมุนไพร

การเก็บรักษาพืชสมุนไพรไม่ให้เกิดรา ป้องกันสี และกลิ่นเปลี่ยนไป ต้องมีหลักในการเก็บรักษาดังนี้

1. ยานั้นจะต้องแห้งอยู่เสมอ ยาที่ขึ้นราต้องหมั่นเอาออกผึ่งแดดให้แห้งอยู่เสมอ

2. สถานที่เก็บรักษา ควรเป็นที่แห้ง เย็น การถ่ายเทอากาศดี ไม่มีลมพัดผ่านมาก และไม่มีแสงแดดส่อง

3. การเก็บต้องเก็บเป็นสัดส่วนไม่ปะปนกัน ยาที่มีพิษ หรือมีกลิ่นหอมควรเก็บอย่างมิดชิด

4. ต้องมีวิธีการป้องกันแมลง หนู หรือหนอน เข้าทำลาย ที่ถูกต้องเหมาะสม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วินโดว์ (window)

ได้สร้างวิวัฒนาการใหม่ให้กับระบบคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลด้วยวินโดว์นี้ทำให้เราสามารถใช้คอมพิวเตอร์ผลิตงานต่างๆได้มากขึ้น และเร็วขึ้น โดยที่เราทำงานน้อยลง อีกทั้งวินโดว์ยังง่ายต่อการเรียนรู้และเรียกใช้ และเข้ากันได้กับโปรแกรมต่างๆที่เราเคยใช้อยู่อีกด้วย

วินโดว์เป็นสภาวะการทำงานที่ล้อมรอบระบบ DOS ไว้อีกที่หนึ่ง ปกติระบบ DOS จะเป็นตัวควบคุมการทำงานของเครื่องคอมพิวเตอร์ แต่ปัญหาที่เราประสบกับการใช้ DOS ก็คือคำสั่งที่มากมายและยุ่งยากของระบบ DOS นั่นเอง นอกจากนี้เรายังจำเป็นต้องเรียนรู้คำสั่งต่างๆของโปรแกรมที่เราจะใช้งาน เช่น Lotus1-2-3 หรือ dBASE ซึ่งมีรูปแบบของคำสั่งที่แตกต่างกันโดยสิ้นเชิง ซึ่งเป็นปัญหาใหญ่กับผู้ใช้คอมพิวเตอร์ภายใต้ระบบ DOS วินโดว์ได้ขจัดปัญหาเหล่านี้ให้หมดไป โดยที่วินโดว์จะทำตัวเป็นฉากของ DOS เมื่อเราใช้งานผ่านทางวินโดว์ วินโดว์จะไปควบคุม DOS ให้ทำตามคำสั่งนั่นๆอีกทีหนึ่ง

จากหลักการที่ว่า "เราสามารถจดจำรูปภาพได้ดีกว่าข้อความ" วินโดว์จึงถูกสร้างมาด้วยเทคนิคที่เรียกว่า Graphical User Interface หรือเรียกว่า GUI ซึ่งอาศัยการใช้รูปภาพเล็กๆ ที่เรียกว่า "ไอคอน" ในการสื่อความหมายให้ผู้ใช้สามารถจดจำเข้าใจและเรียกใช้ได้โดยง่าย โดยลดการพิมพ์คำสั่งหรือข้อความให้น้อยลงหรือแทบไม่มีเลย

นอกจากการขจัดปัญหาการใช้คำสั่ง DOS ที่ยุ่งยากแล้ว โปรแกรมต่างๆที่ถูกพัฒนามาใช้รวมกับวินโดว์ (Window Application) เช่น Microsoft Excel for window หรือ Microsoft Word for window ที่อาศัยเทคนิค GUI โดยคำสั่งต่างๆ จะถูกจัดเป็นเมนูให้เลือก ซึ่งเมนูเหล่านี้ส่วนใหญ่จะเหมือนกันและอยู่ในตำแหน่งเดียวกันแม้ว่าจะเป็นคนละโปรแกรมก็ตาม (สิทธิ์ชัย, 2535) ซึ่งโปรแกรม Authorware Professional 3.05 และโปรแกรม Photoshop 4.05 ก็ล้วนแต่เป็น Application บนวินโดว์เช่นกัน

อุปกรณ์อีกชนิดหนึ่งที่ใช้ในการปฏิบัติการคือ สแกนเนอร์ (Scanner) ซึ่งเป็นอุปกรณ์ต่อเชื่อมคอมพิวเตอร์ที่มีหน้าที่ในการเปลี่ยนแปลงภาพต้นฉบับให้เป็นข้อมูลเพื่อให้คอมพิวเตอร์สามารถนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ประโยชน์ในการแสดงผลที่หน้าจอทำให้สามารถแก้ไข ตกแต่งเพิ่มเติมและจัดเก็บ (Store) ข้อมูลนี้ได้ด้วย ซึ่งข้อมูลทั้งหมดสามารถพิมพ์ออกมาทางเครื่องพิมพ์ชนิดต่างๆได้ตามต้องการภาพต้นฉบับเป็นได้ทั้งรูปตัวอักษรบนกระดาษ ภาพวาด หรือภาพอะไรก็ก็ได้ที่สามารถมองเห็นด้วยตาเปล่า ในทางปฏิบัตินั้นหมายถึงการใช้สแกนเนอร์เป็นศูนย์กลางในการรวมเอาภาพวาดหรือชิ้นงานต่างๆบนหนังสือเข้าสู่โปรแกรมประมวลผลคำ (Word Processing Application) โดยไม่ต้องพิมพ์ข้อมูลทางแป้นพิมพ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การทำงานของสแกนเนอร์

เครื่องอ่านภาพจะอ่านภาพโดยอาศัยการสะท้อนหรือการส่องผ่านของแสงกับภาพต้นฉบับที่ทึบแสงหรือโปรงแสง ให้ตกกระทบกับแถบของอุปกรณ์ไวแสง (Photosensitive) ซึ่งมีชื่อในทางเทคนิคว่า Charge - Coupel Device (CCD) ตัว CCD จะรับแสงดังกล่าวลงไปเก็บในเส้นเล็กของเซลและเปลี่ยนคลื่นแสงของแต่ละเซลเล็กๆให้กลายเป็นคลื่นความต่างศักย์ ซึ่งจะแตกต่างไปตามอัตราส่วนของระบบความเข้มของแสงแต่ละจุด

ตัวแปลงสัญญาณอะนาล็อก เป็นดิจิตอล (Analog to Digital Convertor) จะแปลงคลื่นความต่างศักย์ให้เป็นข้อมูลในรูปแบบที่คอมพิวเตอร์เข้าใจ ในเวลาเดียวกันโปรแกรมในการอ่านจะควบคุมการทำงานของเครื่องอ่านภาพให้รับข้อมูลเข้า และ จัดรูปแบบแฟ้มข้อมูลของภาพในระบบคอมพิวเตอร์ (อดิศักดิ์และคณะ,2535)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นิยามศัพท์

Application Software ซอฟต์แวร์ประยุกต์สำหรับใช้งาน เช่น เวิร์ดโปรเซสเซอร์สเปรดชีตและซอฟต์แวร์ด้านฐานข้อมูลเป็นต้น ผู้ใช้สามารถนำมาใช้งานบนคอมพิวเตอร์โดยที่ซอฟต์แวร์ประยุกต์จะทำงานบน DOS เช่น MS -DOS เป็นต้น

16 Bit เป็นตัวเลขที่แสดงความสามารถในการจักฐานข้อมูลของ CPU ในคอมพิวเตอร์ ตัวเลขที่ใช้กันมากในเครื่องพีซีได้แก่ CPU เบอร์ 8086 และ 80286 ที่พัฒนาขึ้นมาโดยบริษัทอิเทลในสหรัฐอเมริกา

32 Bit เป็นตัวเลขที่แสดงความสามารถในการประมวลผลของ CPU ของคอมพิวเตอร์ซึ่งมีสมรรถนะสูงในปัจจุบันนี้ และสามารถดำเนินการโปรแกรมใหญ่ๆ ได้และยังสามารถจัดการข้อมูลได้ครั้งละมากๆปัจจุบันเครื่องพีซีชนิด 32 Bit ที่นิยมใช้ได้แก่ CPU เบอร์ 80386 และ 80486 ของบริษัทอินเทลในสหรัฐอเมริกา

CAI คอมพิวเตอร์ช่วยงานสอน ย่อมาจาก Computer-Assisted training

Compatibility การมีสมรรถนะพื้นฐานได้มาตราฐานอย่างเดียวกัน เช่น ซอฟต์แวร์หรืออุปกรณ์รอบข้างของระบบพีซีอันหนึ่ง สามารถนำไปใช้ได้กับระบบพีซีอีกอันหนึ่งได้โดยไม่มีปัญหา เราเรียกระบบพีซีทั้งสองนี้ว่า Compatible กัน

Database การรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระเบียบและสามารถที่จะดึงข้อมูลที่ต้องการออกมาใช้ได้ตามความจำเป็นตัวอย่างของฐานข้อมูลที่รู้จักกันดีได้แก่ สมุดโทรศัพท์ ซอฟต์แวร์ฐานข้อมูลเป็นซอฟต์แวร์ที่เก็บรักษา แก้ไข ค้นหา และจัดการข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ

Directory เป็นที่เก็บบันทึกข้อมูลในดิสก์ เช่นโปรแกรม ชื่อไฟล์ ตำแหน่งของโปรแกรมและไฟล์ข้อมูลว่าอยู่ตรงไหนของดิสก์ ตลอดจนข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อที่ว่างบนดิสก์ เราสามารถเรียกไดเร็กทอรี่ออกมาดูข้อมูลเหล่านี้เพื่อทำการอ่านหรือเขียนไฟล์ต่อไปในดิสก์

Edit การแก้ไข ปรับปรุง และเรียบเรียงข้อมูลหรือข้อความให้ถูกต้อง

Floppy Disk เป็นสื่อเก็บข้อมูล(media) ที่นิยมใช้กันในไมโครคอมพิวเตอร์ เป็นจานวงกลมทำจากสารแม่เหล็กห่อหุ้มด้วยซองพลาสติกสี่เหลี่ยมขนาด 5 นิ้วใช้กันมาก แต่ขนาด 3.5 นิ้วก็กำลังเป็นที่นิยม บางทีเรียกว่าดิสเก็ต(diskette) ซึ่งเป็นชื่อทางการค้าของ IBM บางทีก็เรียกว่า Flexible Disk หรือ Disk เฉยๆ

Hard disk เป็นอุปกรณ์สำหรับเก็บข้อมูลหรือโปรแกรมเช่นเดียวกันกับFloppy disk drive สามารถอ่านเขียนได้ด้วยความเร็วสูงมีความทนทานและเก็บข้อมูลได้ปริมาณมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีความจุเป็นร้อยๆเท่าของ Floppy disk เรียกอีกอย่างว่า Fixed disk หรือ Winchester disk

Hardware ฮาร์ดแวร์ อุปกรณ์ต่างๆที่ประกอบกันขึ้นเป็นคอมพิวเตอร์

IBM เป็นบริษัทผู้ผลิตคอมพิวเตอร์รายใหญ่ของโลกเริ่มเข้าสู่ตลาดคอมพิวเตอร์ในปี 1981 โดยผลิตคอมพิวเตอร์แบบ 16 บิต (IBM-PC) ออกวางตลาด

Icon เป็นรูปสัญญาลักษณ์ที่เขียนด้วยกราฟฟิคแทนคำสั่งต่างๆ เรียกว่าเป็นอักษรภาพอย่างหนึ่ง เวลาใช้งานจะใช้เมาส์เลื่อนเคอร์เซอร์ไปยังตำแหน่งของไอคอนที่ต้องการ ก็จะสามารถเลือกคำสั่งหรือสิ่งที่ต้องการได้

Menu เป็นรายการแสดงหน้าที่ต่างๆ ของซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ที่สามารถเลือกได้ เช่น ในเมนูของซอฟต์แวร์ทางด้านเวิร์ดโปรเซสเซอร์นั้นจะมีรายการต่างๆให้เลือก เช่น เปิดไฟล์ใหม่เก็บไฟล์ อ่านไฟล์ ยกเลิกไฟล์ เป็นต้น ในการเลือกเมนูก็จะใช้วิธีเลือกตัวเลือกหรือโดยการเลื่อนตัวชี้ตำแหน่ง (cursor)

Microsoft เป็นบริษัทซอฟต์แวร์ขนาดใหญ่ที่ได้พัฒนาและวางจำหน่าย MS - DOS ซึ่งเป็น OS มาตราฐานของคอมพิวเตอร์ขนาด 16 บิต และยังเป็นบริษัทที่มีชื่อเสียงในการทำ Basic Interpreter เข้ามาใช้ในคอมพิวเตอร์เป็นครั้งแรก

Mouse เป็นอุปกรณ์อย่างหนึ่งสำหรับป้อนข้อมูลหรือคำสั่งเข้าไปในคอมพิวเตอร์เมื่อเคลื่อนเมาส์ไปมาบนโต๊ะจะทำให้ตัวชี้ตำแหน่งบนจอภาพเคลื่อนไหวไปด้วย และบนเมาส์มีปุ่มกดเมื่อกดปุ่มเมาส์ในตำแหน่งที่ตัวชี้ตำแหน่งหยุดอยู่ หน้าจอ (อาจเป็นคำสั่งหรือสัญญาลักษณ์บางอย่าง)คอมพิวเตอร์จะทำงานตาม คำสั่งหรือรูปสัญญาลักษณ์นั้นๆ

MS - DOS เป็นซอฟต์แวร์ที่ปรับปรุงสภาพการทำงานของ MS - DOS ใช้ในงานง่ายมีการตอบสนองต่อสายตาดีขึ้น โดยใช้เมาส์ มัลติวินโดว์ เมนู ไอคอน เป็นพื้นฐานสำคัญ โดยจะทำงานบน MS - DOS ทำให้สามารถป้อนคำสั่งต่างๆโดยใช้เมาส์แทนการป้อนข้อมูลทางแป้นพิมพ์

Save การคัดลอกข้อมูลจากหน่วยความจำหลักและเก็บไว้ในแผ่นจานแม่เหล็กหรือสื่อบันทึกแม่เหล็กอื่นๆ เพื่อสำหรับนำไปใช้ในโอกาสต่อไป

Scanner เครื่องกวาดจับสัญญาณภาพ อุปกรณ์สำหรับตรวจสอบสิ่งพิมพ์ที่เป็นตัวอักษรหรือรูปภาพแล้วแปลงเป็นสัญญาณดิจิตอลป้อนให้เครื่องคอมพิวเตอร์ต่อไป

Software โปรแกรมควบคุมระบบ โปรแกรมอำนวยความสะดวก หรือโปรแกรมประยุกต์ (กุลยา,2535 และวิเชียร,2538)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อุปกรณ์และวิธีการ

อุปกรณ์

1. เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ แบบ PC รุ่น Pentium 133 พร้อมด้วยเครื่องขับดิสค์ 1 ตัว ฮาร์ดดิสค์ 2 ตัว
2. จอภาพแบบสี
3. เครื่อง Scanner
4. เครื่องพิมพ์ (Printer)

วิธีการ

1. ทำการค้นหาข้อมูลพันธุ์ พืชสมุนไพร จากเอกสาร หนังสือ และตำราต่างๆ
2. ทำการรวบรวมข้อมูลโดยศึกษาถึง ชื่อไทย ชื่อวิทยาศาสตร์ ลักษณะใบ ต้น ความสูง และการนำไปใช้ประโยชน์ของพันธุ์ไม้ชนิดนั้นๆ
3. ทำการบันทึกภาพโดยใช้ภาพสีจัดเก็บเป็นสมุดภาพ
4. นำข้อมูลและรูปภาพทั้งหมดที่ได้ทำการรวบรวมมา ทำการจัดเก็บไว้ในเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรม Photo Shop ในการ Scanning รูปภาพ เก็บไว้ใน ฮาร์ดดิสค์ และโปรแกรม Authorware Professional version 3.05 ใช้สำหรับป้อนข้อมูลทั้งหมดลงไปในโปรแกรมนี้ ดังจะแยกข้อมูลเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

(1) ขั้นตอน Scanning รูปภาพ

(2) ขั้นตอนการป้อนข้อมูลทั้งหมดลงใน Authorware Professional

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนะนำโปรแกรม
การออกแบบเกี่ยวกับคำสั่ง : แนวทางสู่การ Authoring
(Instruction Design : A Guide to Authoring)

ขั้นตอนการวางแผน

1. วิเคราะห์ความต้องการ (Perform Needs Analysis) การวิเคราะห์ความต้องการเป็นการกำหนดถึงปัญหาที่ต้องแก้ไขโดยใช้คำสั่งคอมพิวเตอร์

2. การกำหนดความต้องการสำหรับการส่งข้อมูล (Determine Delivery Requirements) การตัดสินเลือกชนิดของคอมพิวเตอร์ที่จะใช้ จอภาพควรเป็นจอสีหรือขาวดำ มีสมรรถนะทางเสียง (Sound Capability) หรือวีดีโอการ์ดเป็นอย่างไร ฮาร์ดดิสก์ขนาดไหน มี Ram เท่าไร เหล่านี้จะเป็นตัวกำหนดชนิดของสื่อที่จะนำมาใช้ และกำหนดขนาดของ Authorware Application

3. ออกแบบวางแผน (Develop Design Plan) การออกแบบแผนงานเป็นสิ่งสำคัญมาก ผู้ออกแบบสามารถสร้าง Application สำหรับการฝึกได้โดยไม่ต้องมีโปรแกรมเมอร์ Authorware Professional จะช่วยให้การสร้างงานทั้งหมดในกระบวนการพัฒนาเป็นไปอย่างเรียบง่าย และมีความยืดหยุ่นยอมให้มีการเปลี่ยนแปลงได้โดยง่าย การออกแบบแผนงานจะมีขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

(1) วัตถุประสงค์ในการเรียนรู้

(2) ลำดับคำสั่ง

(3) Interaction ที่ใช้

4. กำหนดสื่อที่ต้องการใช้ (Determine Media Requirement) สามารถเลือกใช้ชนิดของสื่อที่จะใส่ลงไปใน Application เพื่อให้ได้รูปลักษณะและเรื่องราวการสอนที่สวยงามได้ Authorware Professional 3.05 สามารถนำสื่อธรรมดาเข้าไปใช้ได้โดยตรง

5. พัฒนาสื่อ (Develop Media) การออกแบบและพัฒนาสื่อสำหรับโครงการอาจเกิดขึ้นพร้อมๆกันแต่วิธีการที่ดี คือจะสร้างภาพกราฟฟิกที่จำเป็น และสื่อที่ต้องใช้ก่อนที่จะเริ่มคำสั่งในการออกแบบและการลำดับด้วย Authorware

6. การสร้างโปรแกรม (Authorware Program) จากแผนงานออกแบบและสื่อต่างๆที่เตรียมไว้สามารถสร้าง Authorware Application ด้วย Interactive Authoring ของ Authorware และสามารถสร้างและทดสอบส่วนของการทำงานโดยใช้สื่อประเภทต่างๆและปรับแต่ง Application ให้เป็นไปตามต้องการได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. ทดสอบและแก้ไขปรับปรุง (Test and Revise) การทดสอบ Application ทำได้โดยการ Run Application จากนั้นควรจดบันทึกและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะที่ยังมีเวลาแก้ไข

8. จัดเก็บและกระจายข้อมูล (Package & Distribute) เมื่อพอใจกับ Application แล้วสามารถจัดเก็บโดยที่จะไม่ลืมรวม Media ทั้งหมดที่ถูกเก็บไว้ภายนอกเอาไว้ด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
98620

การบันทึกข้อมูลรายชื่อพันธุ์พืชสมุนไพร

ทำการศึกษารวบรวมพันธุ์พืชสมุนไพร โดยจัดเก็บข้อมูลด้วยชื่อไทย , ชื่อสามัญ , ชื่อวิทยาศาสตร์ และวงศ์ ประกอบด้วยการใช้ประโยชน์ ทางด้านการบำบัด รักษาโรค การเก็บเกี่ยว วิธีการใช้การปรุงยา พร้อมภาพของพืชสมุนไพรชนิดนั้นๆ โดยนำเสนอเรียงตามหมวดอักษร ก - ฮ

ระยะเวลาในการจัดเก็บข้อมูล

ตั้งแต่วันที่ 15 มิถุนายน 2539 เสร็จสิ้นเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2540 รวมระยะเวลา

สถานที่ทำการจัดเก็บข้อมูล

ตามแหล่งของพืชสมุนไพรทั่วไป และห้องปฏิบัติการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลการศึกษารวบรวมพันธุ์พืชสมุนไพร

จากการศึกษารวบรวมพันธุ์พืชสมุนไพร ได้ทำการรวบรวมไว้ 216 ชนิด โดยจัดเรียงตามหมวดอักษร ก – ฮ ดังต่อไปนี้

หมวด ก.

ชื่อไทย	ชื่อสามัญ	ชื่อวิทยาศาสตร์	วงศ์
กะทือ	Wild Ginger	Zingiber zerumbet, (L.),Smith	Zingiberaceae
กะเม็ง	False Daisy	Eclipta prostrata, L.	Compositae
กระเจี๊ยบ	Rosella	Hibiscus sabdariffa	Malvaceae
กระเพรา	Holy basil	Ocimum sanctum, L.	Labiatae
กล้วยน้ำว้า	Banana	Musa sapientum, L.	Musaceae
กรรณิการ์	Night Brooming Jasmine	Nyctanthes arbor-tris, L.	Verbenaceae
แก้ว	China Box Tree	Murraya paniculata, Jack.	Rutaceae
กาหลง	Orchid Tree	Bauhinia acuminata, L.	Caesalpiniaceae

ชื่อไทย	ชื่อสามัญ	ชื่อวิทยาศาสตร์	วงศ์
กะตังใบ	----------	Leea rubra	Vitaceae
กระเจี๊ยบมอญ	Okra , Lady's Finger	Hibiscus esculentus, L.	Malvaceae
กระดูกไก่ขาว	----------	Chloranthus erectus	Chloranthaceae
กระบือเจ็ดตัว	----------	Excoecaria bicolor	Euphorbiaceae
กระสัง	Silver Bush	Peperomia pelludica	Piperaceae
กานพลู	----------	Eugenia caryophyllus	Myrtaceae
โกฏจุฬาลัมภา	Mug-wort , Worm Wood	Artemisia vulgaris, L.	Compositae
กระทกรก	Stinking-passion Flower	Passiflora foetida, L.	Passifloraceae
กระถิน	Lead Tree	Leucaena glauca, Benth.	Leguminosae
กระท้อน	Santol	Sandoricum indicum, Cav.	Miliaceae
โกโก้	Cocoa	Theobroma cacoa, L.	Sterculiaceae
กาลพฤกษ์	Horse Cassia	Cassia grandis Linn.	Leguminosae
กะหล่ำปลี	Cabbage	Brassica oleracea L.	Cruciferae

หมวด ข.

ชื่อไทย	ชื่อสามัญ	ชื่อวิทยาศาสตร์	วงศ์
ขี้เหล็ก	Siamese Cassia	Cassia siamea, Britt.	Leguminosae
ขิง	Ginger	Zingiber officinale, Roscoe.	Zingiberaceae
ขึ้นฉ่าย	Celery	Apium graveolens, L.	Umbelliferae
ขมิ้นชัน	Turmeric	Curcuma longa, L.	Zingiberaceae
ข่า	Galanga	Languas galanga	Zingiberaceae
ข้าวฟ่างสมุหโคดม	Pearl millet	Pennisetum typhoides.	Gramineae
ขนุน	Jack fruit	Artocarpus heterophyllus, Lamk.	Moraceae
ขอบชะนางขาว	----------	Pouzolzia pentandra, Benn.	Roxburghiaceae
ขอบชะนางแดง	----------	Pouzolzia pentandra, Benn.	Roxburghiaceae

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

15271

หมวด ก.

ชื่อไทย	ชื่อสามัญ	ชื่อวิทยาศาสตร์	วงศ์
ครอบจักรวาล	Moon Flower	Abutilon polyandrum	Malvaceae
โคกกระออม	Balloon Vine	Cardiospermum helicacabum, L.	Sapindaceae
แค	Sesban	Sesbania grandiflora	Papillonaceae
คอนสวรรค์	----------	Ipomoea quamoclit, L.	Convolvulaceae
คว่ำตายหงายเป็น	Life Plant	Kalanchoe pinnata	Crassulaceae
แครอท	Carrot	Daucus carota, L.	Umbelliferae
คำแสด	Annatto Tree	Bixa orellana, L.	Bixaceae
คูน	Golden Shower	Cassia fistula, L.	Leguminosae
คนทีสอทะเล	Tree Leaved Chaste Tree	Vitex trifolia	verbenaceae

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

หมวด ง.

ชื่อไทย	ชื่อสามัญ	ชื่อวิทยาศาสตร์	วงศ์
งา	Sesame	Sesamum indicum, L.	Pedaliaceae

หมวด จ.

ชื่อไทย	ชื่อสามัญ	ชื่อวิทยาศาสตร์	วงศ์
จามจุรี	Indian Walnut	Samanea saman	Leguminosae
เจตมูลเพลิงแดง	Rose-Coloured Leadwort	Plumbago indica, L.	Plumbaginaceae
จอก	Water Lettuce	Pistia stratiotes, L.	Araceae
จำปา	Champa	Michelia champaca, L.	Magnoliaceae
จำปี	White Champaka	Michelia longifolia	Magnoliaceae
จันทร์แดง	Jun-Pha	Dracaena lourieri	Agavacae

หมวด ช.

ชื่อไทย	ชื่อสามัญ	ชื่อวิทยาศาสตร์	วงศ์
ชุมเห็ดไทย	Sicklepod	Cassia tora, L.	Leguminosae
ชุมเห็ดเทศ	Cassia	Cassia alata, l.	Leguminosae
ชงโค	Purple Orchid Tree	Bauhinia purpurea, L.	Caesalpiniaceae
ชบา	Shoe Flower	Hibiscus spp.	Malvaceae
ชะพลู	Wildbetal leafbush	Piper sarmentosum, Roxb.	Piperaceae
ชา	Tre	Thea sinensis,Ktze.	Theaceae
ชะอม	Thorny Tree	Acacia insuavis, Lace	mimosae

หมวด ด.

ชื่อไทย	ชื่อสามัญ	ชื่อวิทยาศาสตร์	วงศ์
ดีปลี	Indian Long Pepper	Piper retrofractum, vahl.	Piperaceae
ดาวเรือง	Marigolds	Tagetes spp.	Compositae
ดาษตะกั่ว	Benalu api	Hemigraphis	Acanthaceae

หมวด ต.

ชื่อไทย	ชื่อสามัญ	ชื่อวิทยาศาสตร์	วงศ์
ต้อยติ่ง	Popping pod	Ruellia tuderosa, L.	Acanthaceae
ตำลึง	Ivy Gourd	Coccinia grandis, L.	Cucurbitaceae
ตะขบไทย	Governor Plum	Flacourtia cataphracta	Flacourtiaceae
เตยหอม	Pandanus Palm	Pandanus tectorius	Pandanaceae
ตะไคร้หอม	Citronella Grass	Cymbopogon nardus	Gramineae
ตะไคร้	Lemon grass	Cymbopogon citratus, Stapf.	Graminae

หมวด ถ.

ชื่อไทย	ชื่อสามัญ	ชื่อวิทยาศาสตร์	วงศ์
เถาวัลย์เปรียง	----------	Derris scandens	Papilioneae
ถั่วฝักยาว	Yerd Long Bean	Vigna sesquipedails	Leguminosae

หมวด ท.

ชื่อไทย	ชื่อสามัญ	ชื่อวิทยาศาสตร์	วงศ์
ทรงบาดาล	Kalamona	Cassis surattensis	Caesalpiniaceae
ทับทิม	Pomegranate	Punica granatum, L.	Puncaceae
เทียนบ้าน	Garden Balsam	Impatiens basalmina, L.	Balsaminaceae
ทองพันชั่ง	----------	Rhinacanthus nasutus	Acanthaceae
เทียนกิ่ง	Henna Tree	Lawsonia inermis, L.	Lythraceae
เทียนหยด	Golden Dew Drop	Duranta repens, L.	Verbenaceae
ทานตะวัน	Sun Flower	Helianthus annus, L.	Compositae
ไทรย้อย	Weeping fig	Ficus benjamina, L.	Moraceae
ท้อ	Peach	Prunus Persica	Rosaceae

หมวด ผ.

ชื่อไทย	ชื่อสามัญ	ชื่อวิทยาศาสตร์	วงศ์
ผักคราดหัวแหวน	Ear-stud Flower	Spilanthses acmella,l.	Compositae
ผักกาดหอม	Lettuce	Lactuca sativa, L.	Compositae
ผักหวานบ้าน	----------	Sauropus androgynus, Merr.	Euphorbiaceae
ผักเสี้ยนผี	----------	Cleome viscosa, l.	Capparidaridaceae
ผกากรอง	Cloth of Gold	Lantana camara, L.	Verbenaceae
ผักเช็ด	----------	Cassia sophera, L.	Caesalpinaceae
ผักชี	Coriander	Coriandrum sativum, L.	Umbelliferae

หมวด บ.

ชื่อไทย	ชื่อสามัญ	ชื่อวิทยาศาสตร์	วงศ์
ใบเงินใบทอง	Caricature Plant	Graptophyllum pictum	Acanthaxeae
บัวบก	Asiatic Pennywort	Centella asiatica	Umbellifeerae
บอระเพ็ด	----------	Tinospora crispa	Menispermaceae
บานบุรี	Allamanda	Allamanda cathartica	Apocynaceae

บานไม่รู้โรย	Everlasting	Gomphrena globosa	compositae
บานไม่รู้โรยฝรั่ง	Starw Flower	Helichrysum bracteatum	Compositae
บวบเหลี่ยม	Loofah	Luffa cylindrica	Cucurbitaceae
เบญจมาศ	Chrysanthemum	Chrysanthemum indicum, L.	Compositae

หมวด ป.

ชื่อไทย	ชื่อสามัญ	ชื่อวิทยาศาสตร์	วงศ์
ประทัดจีน	Bitterwood	Quassia amara, L.	Simaroubaceae
ปีบ	Indian Cork Tree	Millingtonia hortensis, L.	Bignoniaceae
ประดู่	Burma Padauk	Pterocapus indicus	Papililionaceae

หมวด ฝ.

ชื่อไทย	ชื่อสามัญ	ชื่อวิทยาศาสตร์	วงศ์
ฝิ่นต้น	Coral Plant	Jatropha multifida, L.	Euphorbiaceae
ฝรั่ง	Guava	Psidium guajava, L.	Myrtaceae
ฝ้ายแดง	Chinese Cotton	Gossypium arboreum, L.	Malvaceae

ชื่อไทย	ชื่อสามัญ	ชื่อวิทยาศาสตร์	วงศ์
พญาไร้ใบ	Milk Bush	Sarcostemma brevistigma	asclepiadaceae
พริกขี้หนู	Bird Chilli	Capsicum minimum	Solanaceae
ไพล	----------	Zingiber cassumanar	Zingiberaceae
พยับเมฆ	Cat's Wiskers	Orthosiphon grandiflorus	Labiatae
พุดตาล	Changeable Rose	Hibiscus mutabilis, L.	Malvaceae
แพงพวยบก	Periwinkle	Vinca rosea, L.	Apocynaceae
พันงูเขียว	Brazilian Tea	Stachytarpheta cayennensis	Amaranthaceae
พลู	Betal Vine	Piper betle	Piperaceae
พิกุล	Bullet Wood	Mimusope elengi	Sapotaceae
พระจันทร์ครึ่งซีก	----------	Lobelia chinensis	Lobeliaceae
พุทรา	Chinese Date	Zizyphus Jujuba	Rhamnaceae
พริกหยวก	Paprika	Capsicum annuum, L.	Solanaceae
พิลังกาสา	----------	Ardisia polycephala	Myrsinaceae
พลับพลึง	Crinum Lily	Crinum Asiaticum, L.	Amarylidaceae
พริกไทย	Pepper	Piper nigrum, L.	Piperaceae

เพกา	----------	Oroxylum indicum	Bignoniaceae
พลูคาว	----------	Houttuynia cordata	Sauruaceae
พู่ระหง	Fringed Hisbicus	Hisbicus schizopetalus	Malvaceae

หมวด ฟ.

ชื่อไทย	ชื่อสามัญ	ชื่อวิทยาศาสตร์	วงศ์
ฟักทอง	Pumpkin	Cucurbita pepo, L.	Cucurbitaceae

หมวด ม.

ชื่อไทย	ชื่อสามัญ	ชื่อวิทยาศาสตร์	วงศ์
มะเดื่ออุทุมพร	Guler	Ficus racemosa	Moraceae
ไมยราบ	Sensitive Plant	Mimosa pudica	Mimosaceae
มะกรูด	Leech Lime	Citrus hystrix	Rutaceae
มะนาว	Lime	Citrus aurantifolia	Rutaceae
มะระขี้นก	Balsam Pear	Momordica charantia	cucurbitaceae

มะเขือขื่น	Eggplant	Solanum xanthocarpum	solanaceae
มะแว้งเครือ	----------	Solanum trilobatum	Solanaceae
มะเขือพวง	Turkey Berry	Solanum torvum	Solanaceae
แมงลัก	Hoary Basil	Ocimum americana	Labiatae
มะขาม	Tamarind	Tamarindus indica	Leguminosae
มะตูม	Baele Fruit	Aegle marmelos	Rutaceae
มะพร้าว	Coconut	Cocos nucifera	Palmae
มะยม	Star-gooseberry	Phyllanthum distichus	Euphorbiaceae
มะละกอ	Papaya	Carica papaya	Caricceae
มะลิ	Arabian Jaimine	Jasminum sambas	Oleaceae
มะลิวัลย์	Scented Star Jasmine	Jasmium nervosum	Oleaceae
มะขามแขก	----------	Cassia angustifolia	Caesalpiniaceae
มะกล่ำตาหนู	American Pea	Abrus precatorius	Papilionaceae
มะเฟือง	Star Fruit	Averrhoa Carambola	Averrhoaceae
โมกบ้าน	----------	Wrightia religiosa	Apocynaceae
มะขามป้อม	Indian Gooseberry	Phyllanthus emblica	Euphorbiaceae
มะขามเทศ	Manila Tamarind	Pithecellobium dulce	Leguminosae
มะม่วง	Mango	Mangifera indica	Anacardiaceae

มะกา	----------	Bridelia ovata	Euphorbiaceae
มะกล่ำต้น	Red Wood	Adenanthera pavonina	Leguminosae
มะคำดีควาย	Soap Nut Tree	Sapindus Rarak	Sapindaceae
มะหาด	----------	Artocarpus lakoocha	Moraceae
มะเกลือ	Ebony Tree	Diospros mollis	Ebenaceae
มะม่วงหิมพานต์	Cashew Nut	Anacardium occidentale	Anacardiaceae
มะปราง	Marian Fruit Tree	Bouea macrophylla	Anacardiaceae
โมกหลวง	----------	Holarrheana antidysenterica	Apocynaceae
มะเขือยาว	Eggplant	Solanum melongena	Solanaceae
มะเขือเทศ	Tomato	Lycopersicon esculentum	Solanaceae
มังคุด	Mangosteen	Garcinia Mangostana	Guttiferae
มินท์	Mint	Mentha arvensis	Labiatae
มะอึก	----------	Solanum stramonifolium	Solanaceae
มะเขือไข่เต่า	Egg Plant	Solanum aculeatisium	Solanaceae
มะตูมนิ่ม	Bael fruit tree	Aegle marmelos	Rutaceae

หมวด ย.

ชื่อไทย	ชื่อสามัญ	ชื่อวิทยาศาสตร์	วงศ์
ยอ	Morinda	Morinda citrifolia	Rubiaceae
ยาสูบ	Tobacco	Nicotiana tabacum	Solanaceae
ยี่เข่ง	Crape Myrtle	Lagerstroemia indica	Lythraceae
ยี่โถ	Oleander	Nerium indicum	Apocynaceae

หมวด ล.

ชื่อไทย	ชื่อสามัญ	ชื่อวิทยาศาสตร์	วงศ์
เลี่ยน	Bead Tree	Melia azsdarach	Meliaceae
ลูกไต้ใบ	Egg Woman	Phyllanthus niruri	Euphorbiaceae
ลางสาด	Lancet	Langsium domesticum	Meliaceae
ลูกเดือยหิน	Job's Tears	Coix lachryma-jobi	Graminae
ลั่นทมขาว	Temple Tree	Plumeria acuminata	Apocynaceae
ลำใย	Longan	Dimocarpus longan	Sapindaceae
ลั่นทมแดง	Weat Indian Red Jasmine	Plumeria rubra	Apocynaceae
ลำดวน	----------	Melodorum fruticosum	Annonaceae
ลำเจียก	Pandanus Palm	Pandanus tectorius	Pandanaceae

หมวด ว.

ชื่อไทย	ชื่อสามัญ	ชื่อวิทยาศาสตร์	วงศ์
ว่านธรณีสาร	----------	Phyllanthus pulcher	Euphorbiaceae
ว่านหอยแครง	----------	Rhoeo spathacea	commelinaceae
ว่านหางจรเข้	Bowstring Hemp	Aloe barbadensis	Liliaceae

หมวด ส.

ชื่อไทย	ชื่อสามัญ	ชื่อวิทยาศาสตร์	วงศ์
สัก	Teak	Tectona Grandis	Verbenaceae
สนแผง	Chinese Arborvitae	Thuja orientalis	Cupressaceae
สับปะรด	Pine-apple	Ananus comosus	Bromeliaceae
สะระแหน่	Kitchen mint	Mentha cordifolia	Labiatae
ส้มโอ	Pomelo	Citrus grandis	Rutaceae
ส้มเช้า	----------	Euphorbia ligularia	Euphorbiaceae
สลัดได	Triangular Spurge	Euphorbia antiguorum	Euphorbiaceae
สีเสียดเหนือ	Catechu Tree	Acacia catechu	Leguminosae

สลอด	Croton Oil Plant	Croton tiglium	Euphorbiaceae
สนทะเล	Beef Wood	Casuarina equisetifolia	Casuarinaceae
สังกรณี	----------	Barleria strigosa	Acanthaceae
แสนประสระ	Star of Bethlehem	Laurentia longiflora	Campanulaceae
โสมคน	----------	Talinum Paniculatum	Portulacaceae
สาวน้อยประแป้ง	Dumb Cane	Dieffenbachia saguine	Araceae
เสลดพังพอน	----------	Barleria lupurina	Acanthaceae
สารภี	Negkassar	Ochrocarpus siamensis	Guttiferae
สะแก	Combretum	Combretum quadrangulare	Combre taceae
สะตอ	----------	Parkia speciosa	Leguminosae
สมอพิเภก	Bastard Myrobalan	Terminalia bellerica	Combretaceae
เสนียด	Malabar Nut Tree	Adhatoda Vasica	Acanthaceae
สาบเสือ	----------	Eupatorium odoratum	Compositae
สะเดา	Meliaceae	Antelaea azadirachta	Meliaceae
แสงจันทร์	Lettuce Tree	Pisonia alba	Nyctaginaceae
สันพร้าหอม	----------	Eupatorium stoechadosmum	Compositae
โสม	----------	Talinum paniculatum	Portulacaceae

หมวด ห.

ชื่อไทย	ชื่อสามัญ	ชื่อวิทยาศาสตร์	วงศ์
หญ้าขัดมอญ	Broom Weed	Sida Acuta	Malvaceae
หญ้าละออง	Little Ironweed	Vernonia cinerea	Compositae
หญ้างวงช้าง	Wild Clary	Heliotropium indicm	Boraginaceae
หนุมานนั่งแท่น	Pagoda Plant	Jatropha podagrica	Euphorbiaceae
แห้วหมู	Nutgrass	Cyperus rotundus	Cyperaceae
หางนกยูง	Peacock Flower	Caesalpinia Pulcher	Leguminosae
หมาก	Betel Nut	Areca catechu	Palamae
เหงือกปลาหมอ	Sae-holly	Acanthus Volubilis	Acanthaceae
หงอนไก่	Cockcomb	Celosia argentea	Amaranthaceae
หมากผู้หมากเมีย	Cordyline	Cordyline fruticosa	Liliaceae
หูปลาช่อน	----------	Emilia sonchifolia	Compositae
โหระพา	Basil	Ocimum basilicum	Labiatae
หนุมานประสานกาย	----------	Schefflera leucantha	Araliacae
หอมแดง	Shallot	Allium Ascalonicum	Amaryllidaceae
หญ้าคา	Cogon Grass	Imperata cylindrica	Graminae

หมวด อ.

ชื่อไทย	ชื่อสามัญ	ชื่อวิทยาศาสตร์	วงศ์
เอื้องหมายนา	Crape Ginger	Costus speciosus	Costaceae
อัญชัน	Butterfly Tree	Clitor ternata	Leguminosae
แอสเตอร์	Aster	Callistephus chinensis	Compositae
แอหนัง	----------	Crossostephium chinense	Compositae
อังกาบหนู	----------	Barleria prionitis	Acanthaceae
อ้อยแดง	Sugarcane	Saccharum sinese	Graminae
อินทนิลน้ำ	Pride of India	Lagerstroemia speciosa	Lythraceae

ผลการศึกษารวบรวมพันธุ์พืชสมุนไพร โดยจัดเรียงตามหมวดอักษรดังกล่าว ในการจัดเก็บข้อมูลโดยคอมพิวเตอร์ได้นำเสนอถึง ชื่อไทย ชื่อสามัญ ชื่อวิทยาศาสตร์ ชื่อวงศ์ ลักษณะทั่วไปทางพฤกษศาสตร์ การขยายพันธุ์ การใช้ประโยชน์ทางการบำบัดรักษาโรค ฯลฯ พร้อมภาพประกอบ ดังต่อไปนี้

กระท้อ

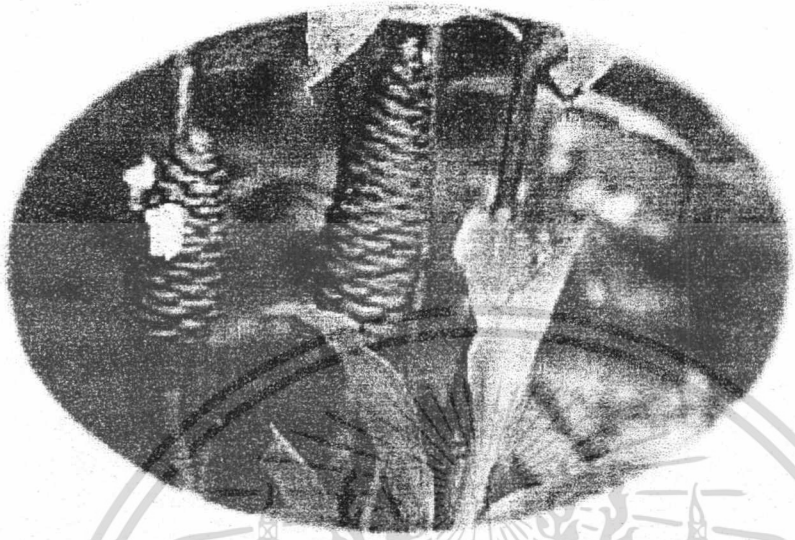

ชื่อสามัญ (Common Name) : Wild Ginger

ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : **Zingiber zerumbet.** (L.), Smith.

ชื่อวงศ์ (Family Name) : Zingiberaceae

ชื่ออื่น ๆ (Other Name) : กระแวน กระท้อปา เอียวแดง แฮวดำ เฮียวดำ

ลักษณะทั่วไป

กระท้อเป็นพืชล้มลุก มีลำต้นเป็นเหง้าอยู่ใต้ดิน เหง้าสีเหลือง มีกลิ่นหอม ใบเดี่ยวรูปเรียวยาวมีขนปกคลุม เนื้อใบค่อนข้างบาง ดอกออกเป็นช่อกลม กลีบประดับสัดซ้อนกันแน่นเป็นตุ้ม ดอกสีเหลืองจะบานโผล่พ้นกลีบประดับออกมา ผลเรียวยาว เมล็ดมีสีดำ

การขยายพันธุ์

ใช้เหง้าปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

หัวหรือเหง้าใช้เป็นสมุนไพร มีสรรพคุณแก้อาการท้องอืด ท้องเฟ้อ ปวดท้อง แน่นจุกเสียด โดยใช้หัวสดประมาณ ๒๐ กรัมปิ้งไฟพอสุก ตำหรือฝนกับน้ำปูนใส ประมาณครึ่งแก้ว ดื่มเฉพาะน้ำเวลามีอาการ

นอกจากนี้ยังมีสรรพคุณแก้บิด ขับลม บำรุงธาตุ บำรุงน้ำนม เจริญอาหาร อีกด้วย

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กะเม็ง

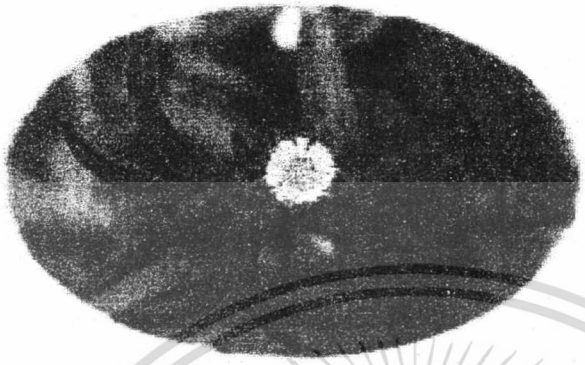

ชื่อสามัญ (Common Name) : False Daisy
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Eclipta prostrata. L.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Compositae
ชื่ออื่น ๆ (Other Name) : กะเม็งต้นเบี้ย หญ้าตับ คอมเทียว

ลักษณะทั่วไป

กะเม็งเป็นพืชล้มลุกฤดูเดียว ใบเป็นใบเดี่ยวรูปหอก ปลายใบแหลม โคนใบสอบ ขอบใบหยักเป็นคลื่น แผ่นใบบาง ไม่มีก้านใบ ออกดอกเป็นดอกเดี่ยว สีขาว ก้านดอกยาว ผลรูปดูกช่าง เมล็ดสีดำ

การขยายพันธุ์

ขยายพันธุ์ด้วยเมล็ด

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ทั้งต้น สรรพคุณบำรุงไต บำรุงอวัยวะเพศ ใช้เป็นเลือด อาเจียนเป็นเลือด ปัสสาวะเป็นเลือด ถ่ายเป็นเลือด เลือดกำเดาไหล โรคลำไส้อักเสบ คอตีบ แก้ตกขาว มะเร็ง ใช้คั้นน้ำปนกับกลิ่นหอม สูดดมแก้หวัดคัดจมูก โรคผิวซ่าน ใช้บดละเอียดผสมกับพริกไทยป่น น้ำผึ้ง ปั้นเป็นลูกกลอนรับประทานเช้า-เย็น บำรุงร่างกาย แก้ปวดเมื่อย

ราก ใช้รักษาโรคบิด ท้องร่วง ดับอักเสบ ใช้แก้โรคโลหิตจาง หลังจากคลอดบุตร แก้โรคหืด หลอดลมอักเสบ โรคปอด แน่นหน้าอก โรคตา

ใบ ตำพอกห้ามเลือด แผลฟกช้ำ แผลไหม้ แก้โรคผิวหนัง กลากเกลื้อน ปากเปื่อย พิษแมลงป่องต่อย ถ้าผสมกับน้ำผึ้ง ใช้เป็นยาแก้หวัดสำหรับทารก

ใบและดอก ต้มทาเหงือกบรรเทาอาการปวดฟัน

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กระเจี๊ยบแดง

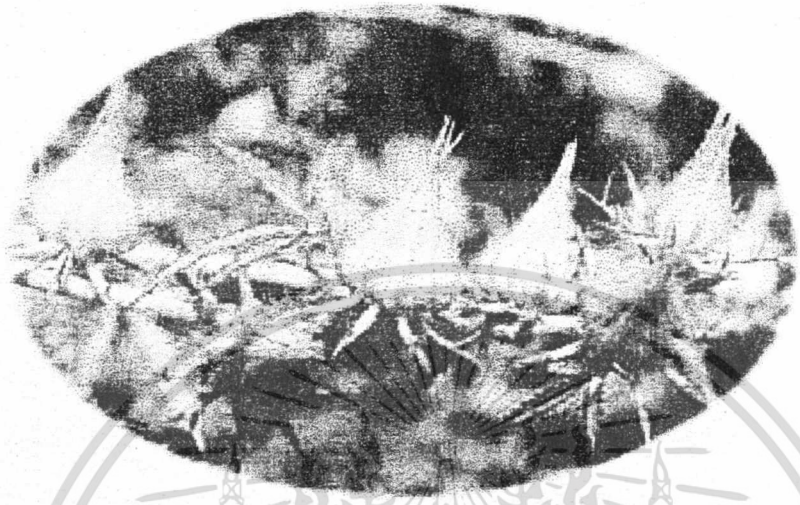

ชื่อสามัญ (Common Name) : Rosella

ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : **Hibiscus sabdariffa**

ชื่อวงศ์ (Family Name) : Malvaceae

ชื่ออื่น ๆ (Other Name) : ส้มตะเลงเครง กระเจี๊ยบเปรี้ยว ส้มเก็งเค็ง ส้มพู

ลักษณะทั่วไป

กระเจี๊ยบเป็นไม้พุ่มขนาดเล็ก ลำต้นและกิ่งก้านมีสีแดง ใบมีหยักเว้า ขอบใบเรียบ ดอกสีชมพูและบริเวณใจกลางดอกจะมีสีเข้มกว่า เมื่อกลีบโรยกลีบรองดอกและกลีบเลี้ยงจะเจริญหุ้มเมล็ดไว้ภายใน

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ดอกกระเจี๊ยบ (กลีบรองดอกและกลีบเลี้ยง) มีสรรพคุณใช้เป็นยาลดความดันโลหิต ขับปัสสาวะ รักษาอาการขัดเบา

วิธีใช้ ใช้กลีบรองดอกและกลีบเลี้ยงตากแห้ง บดให้เป็นผงรับประทานครั้งละ ๑ ช้อนชา (หนัก ๓ กรัม) ชงกับน้ำเดือด ๑ ถ้วย (๒๕๐ ซีซี.) วันละ ๓ ครั้ง นาน ๗ วัน หรือจนกว่าจะหาย

หรือฉ้าหากนำมาต้มกับน้ำและน้ำตาล ใช้ดื่มแก้ร้อนในกระหายน้ำได้

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กะเพรา

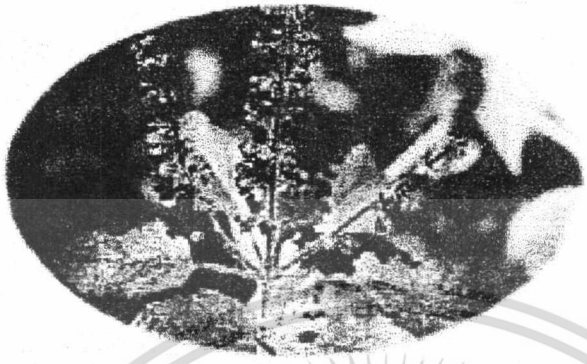

ชื่อสามัญ (Common Name) : Holy basil
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Ocimum sanctum, L.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Labiatae
ชื่ออื่น ๆ (Other Name) : กอมก้อ ห่อกวอซู

ลักษณะทั่วไป

กะเพราเป็นพืชล้มลุกขนาดเล็ก ๆ ลำต้นลักษณะสี่เหลี่ยม ใบมีสีเขียวเป็นใบเดี่ยว ดอกเกิดบนช่อดอก เป็นวงหรือฉัตร มี ๒ ชนิดคือกะเพราขาว และกะเพราแดง

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูกหรือใช้กิ่งปักชำ

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ใบมีสรรพคุณทางยาเป็นยาตั้งธาตุ แก้ปวดท้อง ท้องขึ้น แก้ลมตานซาง ขับผายลม แก้จุกเสียดในท้อง แก้ปวดฟัน แก้ไข้เรื้อรัง

การทำยาแก้ไข้เรื้อรัง ใช้ใบกะเพราแห้ง ใบบัวบกแห้ง และพริกไทยตำอย่างละเท่า ๆ กัน บดเป็นผงผสมน้ำผึ้งปั้นเป็นลูกกลอนขนาด ๒๐๐ มิลลิกรัม รับประทานวันละ ๒ ครั้งเช้า-เย็น ครั้งละ ๑ เม็ด

การทำยาแก้ปวดฟัน ใช้กะเพราทั้งต้นและใบ ใส่น้ำพอท่วม ต้มให้เดือดนานประมาณ ๑๐ นาที ใช้น้ำที่ได้อม หรืออาจใช้ใบกะเพราสดขยี้กับเกลืออุดฟันที่ปวดก็ได้ เพราะในใบกะเพรามีน้ำมันระเหยซึ่งมีสารเมนธิลซาวิคอล อันมีฤทธิ์ฆ่าเชื้ออ่อน ๆ เป็นองค์ประกอบ

การทำยาแก้ปวดท้อง ใช้ใบกะเพรา ๓ ส่วน คั้นกับน้ำ ๑ ส่วนดื่ม

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กล้วยน้ำว้า

ชื่อสามัญ (Common Name) : Banana
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Musa sapientum, L.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Musaceae

ลักษณะทั่วไป

กล้วยเป็นพืชล้มลุก ลำต้นอยู่ใต้ดิน เรียกว่า "เหง้า" ส่วนที่พ้นดินเห็นลำต้นเป็นกาบใบหุ้มซ้อนกันแน่น ก้านใบยาวมหนา ด้านบนเป็นร่องลึก ใบเป็นรูปขอบขนาน ปลายเรียวเล็กน้อย ดอกออกเป็นช่อ มีกาบหุ้มดอกเป็นกลีบประดับ เรียกว่า "ปลี" เมื่อติดผลจะเรียกช่อผลว่า "เครือ" แต่ละซออ่อนเรียกว่า "หวี" ผลมีลักษณะกลมยาว เนื้อสีเหลืองครีม มีสารแทนนิน (Tannin) และเพคติน เป็นองค์ประกอบ

การขยายพันธุ์

ใช้เหง้าหรือหน่อปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ผลดิบ รักษาอาการท้องเดิน โดยใช้กล้วยห่ามรับประทานครั้งละหนึ่งผล หรือใช้กล้วยน้ำว้าสับฝานเป็นแว่น ตากแดดจนแห้ง บดเป็นผงชงน้ำดื่ม หรือนึ่งเป็นลูกกลอนรับประทานครั้งละ ๓ เม็ด วันละ ๔ ครั้ง ก่อนอาหารและก่อนนอน หรือใช้ผงกล้วยผสมกับน้ำแกงหรือน้ำเปล่า น้ำลาย เกลือ รับประทานก็ได้

ผลสุก เป็นยาระบายอ่อน ๆ
ใบอ่อน ยังไฟพอนิ่ม ใช้พอกแก้เคล็ดขัดยอก และช้ำจากเสน
กาบกล้วย ใช้พอกตัวลดอาการไข้
ยางจากใบ ใช้รักษาแผล ห้ามเลือด
หัวปลี ใช้แก้โรคโลหิตจาง ลดน้ำตาลในเลือด

นอกจากนี้ผลดิบยังใช้รักษาแผลในกระเพาะอาหารได้อีกด้วย

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กรรณิการ์

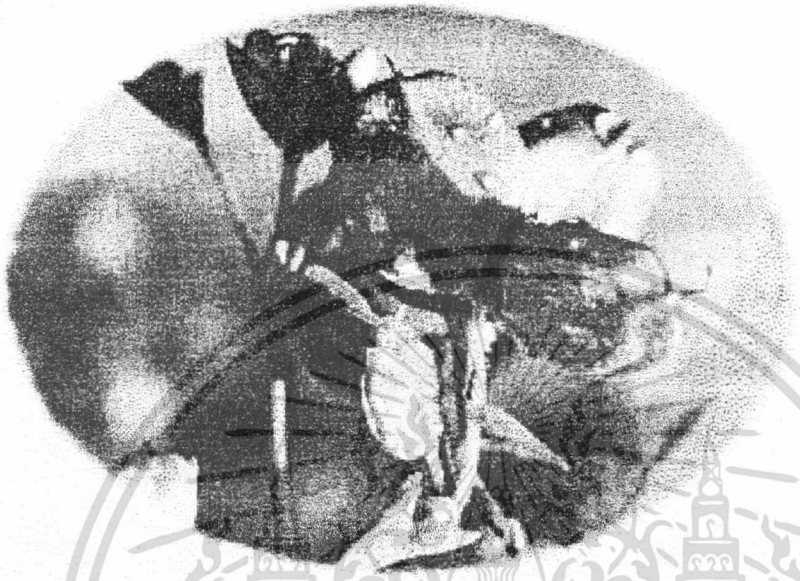

ชื่อสามัญ (Common Name) : Night Blooming Jasmine
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Nyctanthes arbor-tristis, L.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Verbenaceae

ลักษณะทั่วไป

กรรณิการ์เป็นไม้พุ่ม สูงประมาณ ๑-๒ เมตร ใบสากคาย ขอบใบเป็นจักตื้นๆ ดอกสีขาวออกเป็นช่อที่ปลายกิ่ง ลักษณะคล้ายดอกมะลิ แต่กลีบดอกแคบกว่า ปลายกลีบมี ๒ แฉก โคนกลีบติดกันเป็นหลอดสีส้มสด ผลมีลักษณะกลมแบน สีเขียว เมื่อแก่เป็นสีดำ

การขยายพันธุ์

ใช้กิ่งตอน

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ใบ ใช้ต้มกินแก้ไข้ โรคปวดตามข้อ บำรุงน้ำดี น้ำคั้นจากใบ ใช้เป็นยากระบาย และเป็นยาขมเจริญอาหาร

ราก แก้พรรดึก แก้ลม บำรุงกำลัง แก้ผมหงอก บำรุงผิวหนังให้สดชื่น

ดอก ใช้ต้มกินแก้ไข้ แก้ลมวิงเวียน

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แก้ว

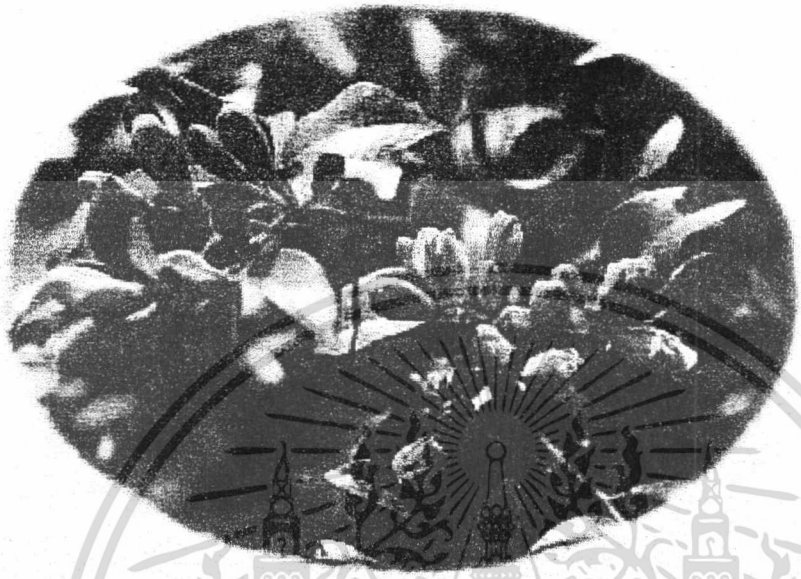

ชื่อสามัญ (Common Name) : China Box Tree
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Murraya paniculata, Jack.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Rutaceae
ชื่ออื่นๆ (Other Name) : ตะโหลดแก้ว จ้ำพริก

ลักษณะทั่วไป

แก้วเป็นไม้พุ่มขึ้นสัน สูงประมาณ ๒๐ ฟุต ใบเป็นใบรวม ช่อใบยาวประมาณ ๕-๖ นิ้ว เรียงสลับกัน ใบสั้นยาว หนา แข็งเป็นมัน ปลายใบแหลม ดอกออกเป็นช่อตามปลายกิ่ง ช่อละ ๑๐-๑๕ ดอก ดอกสีขาวมี ๕ กลีบ บลายกลีบมนหรือเรียวแหลม ผลมีสีเหลืองสด ขนาดประมาณครึ่งนิ้ว

การขยายพันธุ์

ใช้กิ่งตอน หรือเพาะเมล็ด

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ใบ ใช้เป็นยาขับระดูสตรี แก้จุกเสียดแน่นเฟ้อ ใช้ขับลม เป็นยาระงับปวด แผลพุพองช้ำ บำรุงราก

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

ต้น เคี้ยวไบวันปาก แก้ปวดฟัน

ราก ทาแก้ฝีนัน จากแมลงสัตว์กัดต่อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กาหลง

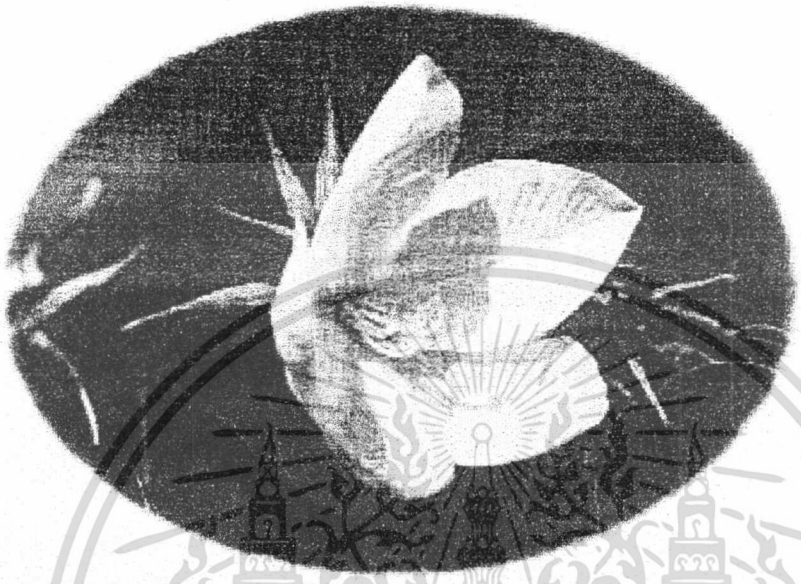

ชื่อสามัญ (Common Name) : Orchid Tree
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Bauhinia acuminata, L.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Caesalpiniaceae
ชื่ออื่นๆ (Other Name) : ส้มเสี้ยว เสี้ยวดอกขาว

ลักษณะทั่วไป

กาหลงเป็นไม้ยืนต้นขนาดเล็ก ลำต้นสีเขียวอ่อน เมื่อแก่แล้วจะเป็นสีน้ำตาลเรื่อ มีเปลือกบาง ใบเป็นลักษณะใบแฝด ใบค่อนข้างแข็ง จับดูระคายมือ ขอบใบเรียบ ปลายใบแหลมเล็กน้อย ดอกมีกลิ่นหอมอ่อนๆ ออกเป็นช่อตามส่วนยอด ช่อหนึ่งมีดอก ๕-๘ ดอก ดอกสีขาวมี ๖ กลีบ เรียงซ้อนเหลื่อมกัน ผลค่อนมีลักษณะโค้งคล้ายฝักกระถิน ฝักแก่สีน้ำตาล เมล็ดแบน

การขยายพันธุ์

ใช้เพาะเมล็ดหรือกิ่งตอน

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ดอก ใช้เป็นยาแก้บวดศีรษะ ลดความดันโลหิตสูง แก้เลือดออกตามไรฟัน
ราก ใช้ต้มน้ำดื่ม แก้ไอ

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กะดังใบ

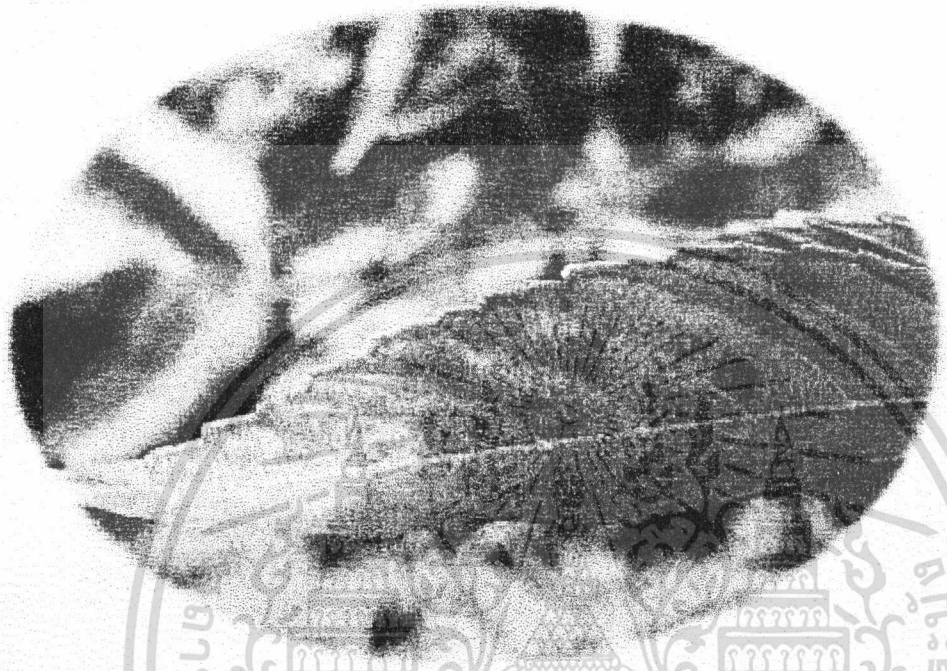

ชื่อสามัญ (Common Name) :
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : **Leea rubra**
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Vitaceae

ลักษณะทั่วไป

กะดังใบเป็นไม้พุ่มขนาดเล็ก สูงประมาณ ๑-๒ เมตร ลำต้นเป็นเหลี่ยม ใบเป็นใบประกอบ มีใบย่อย ๕ ใบ ขอบใบเป็นจักห่าง ๆ ปลายใบแหลม โคนใบมน ออกดอกเป็นช่อที่ยอด ดอกมีขนาดเล็ก สีแดง หรือขาวอมเขียว ก้านช่อดอกยาว ผลกลม แบน สีแดง ผลแก่สีดำ

การขยายพันธุ์

ขยายพันธุ์ด้วยเมล็ด

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ราก ใช้เป็นยาแก้ไข้ ขับเหงื่อ แก้บิด รักษาโรคคุดทะราด

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กระเจี๊ยบมอญ

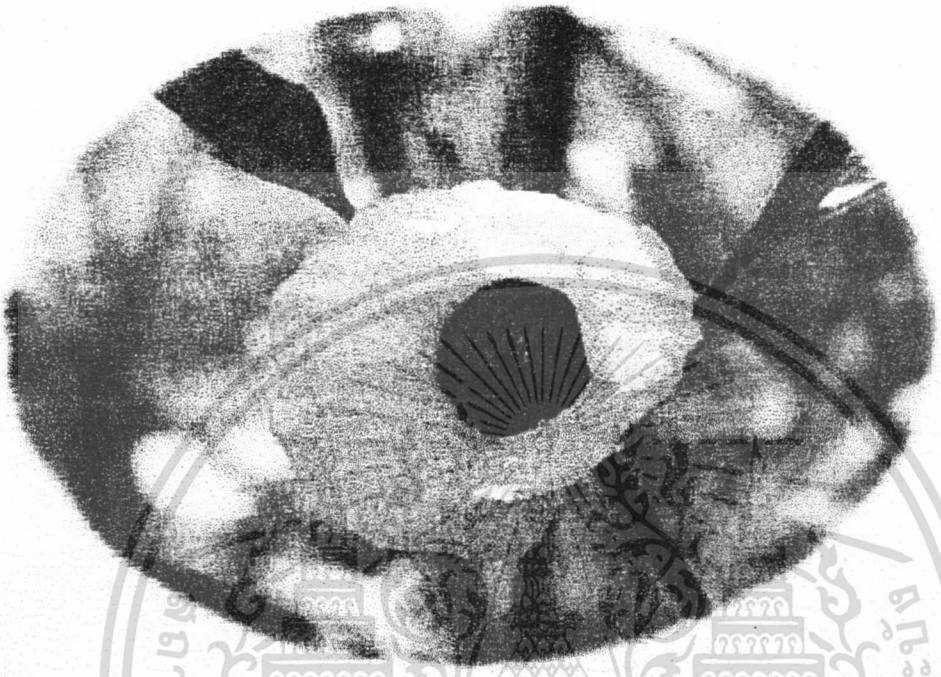

ชื่อสามัญ (Common Name) : Okra, Lady's Finger
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Hibiscus esculentus, L.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Malvaceae
ชื่ออื่นๆ (Other Name) : มะเขือมอญ

ลักษณะทั่วไป

กระเจี๊ยบมอญเป็นพืชล้มลุก สูงประมาณ ๒ เมตร ใบเป็นใบเดี่ยวมีขนาดใหญ่ แผ่นใบเป็นแฉกเว้าลึก มีขน ก้านใบยาว ออกตรงที่ซอกใบ เป็นดอกเดี่ยว กลีบดอกสีเหลือง โคนกลางดอกสีม่วงแดง ผลเป็นเหลี่ยมยาวสีเขียว ปลายแหลม

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ยอดอ่อนใช้เป็นผักสดหรือต้มจิ้มน้ำพริก

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กระดูกไก่ขาว

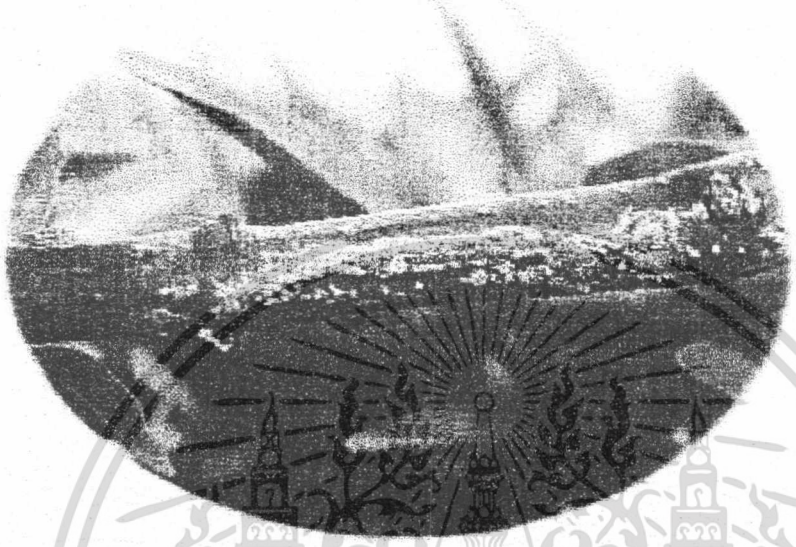

ชื่อสามัญ (Common Name) :

ชื่อวิทยาศาสตร์ (Scientific Name) : Chloranthus erectus, (Buch.-Ham.) Verdc.

ชื่อวงศ์ (Family Name) : Chloranthaceae

ชื่ออื่นๆ (Other Name) : กระดูกไก่ขาว หอมไก

ลักษณะทั่วไป

กระดูกไก่เป็นไม้พุ่ม สูงประมาณ ๕๐-๒๕๐ เซนติเมตร ลำต้นบริเวณข้อบวมพอง ใบเป็นใบเดี่ยวลักษณะรูปหอก ออกเป็นคู่ตรงข้ามกัน ปลายใบเรียวแหลม โคนใบแหลม ขอบใบเป็นจักตื้น ๆ ออกดอกเป็นช่อ ดอกสีขาว หอม ไม่มีก้านดอก ผลสีขาว เมล็ดค่อนข้างกลมสีขาว

การขยายพันธุ์

ขยายพันธุ์โดยใช้เมล็ด

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ทั้งต้น ใช้ร่วมกับอบเชยเป็นยาระงับอาการเกร็งของกล้ามเนื้อ

รากและใบ ใช้ชงดื่มเป็นยาขับเหงื่อ แก้ไข้ รักษาอาการโรค

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กระดูกไก่ขาว

ชื่อสามัญ (Common Name) : -

ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Chloranthus erectus; (Buch.-Ham.) Verdc.

ชื่อวงศ์ (Family Name) : Chloranthaceae

ชื่ออื่น ๆ (Other Name) : กระดูกไก่ขาว หอมไก

ลักษณะทั่วไป

กระดูกไก่เป็นไม้พุ่ม สูงประมาณ ๕๐-๒๕๐ เซนติเมตร ลำต้นบริเวณข้อบวมพอง ใบเป็นใบเดี่ยวลักษณะรูปหอก ออกเป็นคู่ตรงข้ามกัน ปลายใบเรียวแหลม โคนใบแหลม ขอบใบเป็นจักตื้น ๆ ออกดอกเป็นช่อ ดอกสีขาว หอม ไม่มีก้านดอก ผลสีขาว เมล็ดค่อนข้างกลมสีขาว

การขยายพันธุ์

ขยายพันธุ์โดยใช้เมล็ด

สรรพคุณทางสมุนไพร

ทั้งต้น ใช้ร่วมกับอบเชยเป็นยาระงับอาการเกร็งของกล้ามเนื้อ

รากและใบ ใช้ชงดื่มเป็นยาขับเหงื่อ แก้ไข้ รักษาอาการโรค

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กระบือเจ็ดตัว

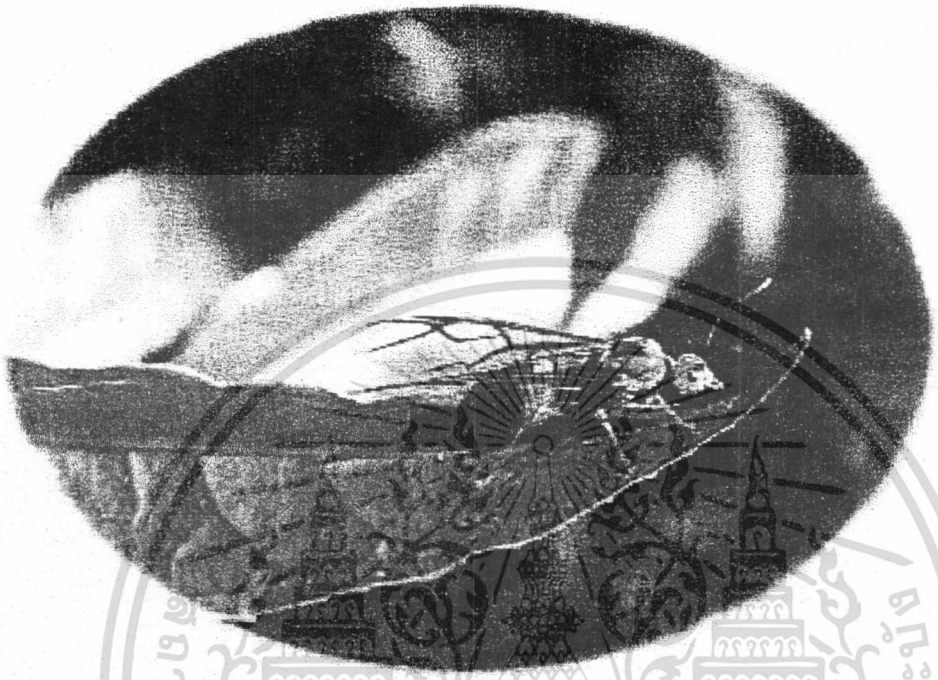

ชื่อสามัญ (Common Name) : -

ชื่อทางวิทยาศาสตร์ (Scientific Name) : Excoecaria bicolor

ชื่อวงศ์ (Family Name) : Euphorbiaceae

ชื่ออื่นๆ (Other Name) : -

ลักษณะทั่วไป

กระบือเจ็ดตัวเป็นไม้พุ่ม สูงประมาณ ๑-๒ เมตร ใบเป็นใบเดี่ยวลักษณะรียาว ปลายใบแหลม แผ่นใบด้านบนสีเขียว ท้องใบสีแดง ออกดอกเป็นช่อสีเหลืองคล้ายมีขนาดเล็ก

การขยายพันธุ์

ใช้กิ่งตอน

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ใบ ใช้ต้มกับสุราดื่มประทาน รักษาการอักเสบเป็นเวลานานมาแล้ว ตำเป็นยาพับน้ำคั้นปลาหลังการคลอดบุตร

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กระสัง

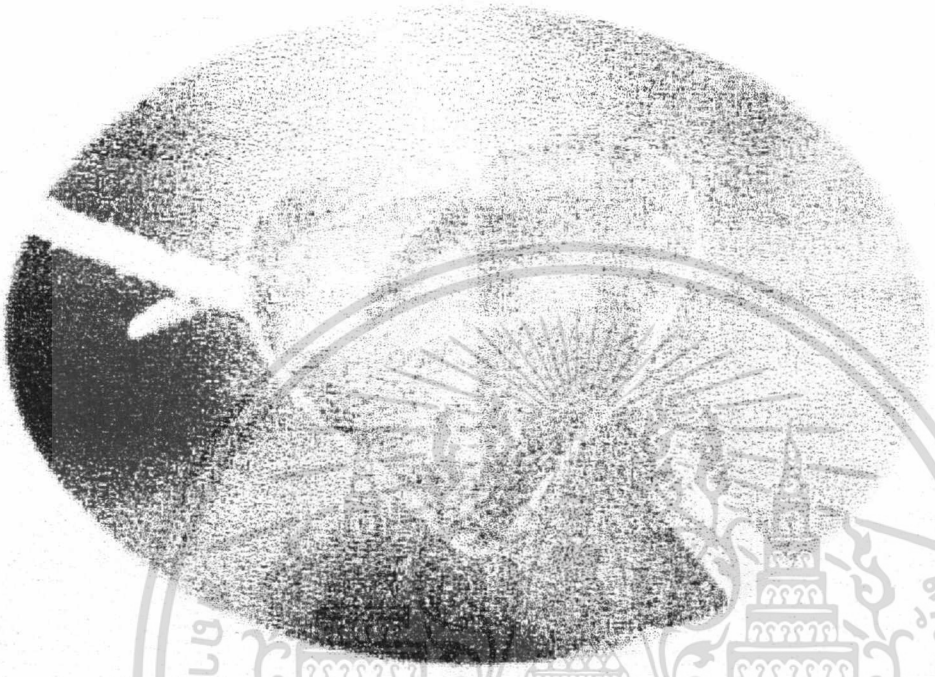

ชื่อสามัญ (Common Name) : Silver Bush
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : **Peperomia pelludica,** (L.) H.B.K.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Piperaceae

ลักษณะทั่วไป

กระสังเป็นไม้ล้มลุกขนาดเล็ก สูงประมาณ ๒๕ เซนติเมตร ลำต้นสีเขียวไข ใบสีเขียวอ่อนรูปหัวใจลักษณะคล้ายใบพลู ลำต้นและใบลอยน้ำ ออกดอกเป็นช่อขนาดเล็ก คล้ายช่อดอกพริกไทย

การขยายพันธุ์

ขยายพันธุ์โดยเมล็ด

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ทั้งต้น ใช้ตำพอกแผล ฝี

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กานพลู

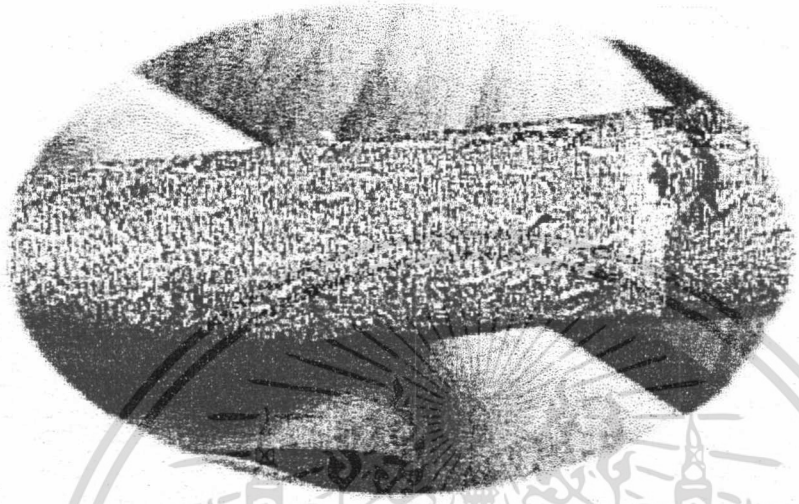

ชื่อสามัญ (Common Name) :

ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Eugenia caryophyllus, Bullock et S.G. Harrison

ชื่อวงศ์ (Family Name) : Myrtaceae

ชื่อพื้นๆ (Other Name) : จันที จะกจันทร์

ลักษณะทั่วไป

กานพลูเป็นไม้ขนาดกลาง ใบแข็งหนาเป็นมันมีจุดน้ำมันกระจายอยู่ทั่วไป ดอกออกเป็นช่อสีแดงอมชมพูมีกลิ่นหอม ดอกประกอบด้วยน้ำมันหอมระเหย มีสารสำคัญ คือ ยูจีนอล (Eugenol)

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดหรือกิ่งตอนปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ดอกตูมแห้ง มีสรรพคุณขับลม รักษาอาการจุกเสียด ท้องเฟ้อ แน่นจุกเสียด สำหรับผู้ใหญ่ใช้ดอกตูม ๕-๘ ดอก ทุบให้ช้ำชงน้ำร้อนดื่มหรือบดเป็นผงชงเป็นน้ำชาดื่ม สำหรับเด็กอ่อนใช้ดอก ๓-๗ ดอก ชงในน้ำร้อนชงกับนมดื่ม

น้ำมัน จากการสั่นดอกตูมมีฤทธิ์เป็นยาชา ฆ่าเชื้อโรค แก้ปวดฟัน การใช้น้ำสำลีพันปลายไม้จิ้มฟัน ชุบน้ำมันกานพลูบริเวณเหงือกและจิ้มไปในรูฟันที่ปวด

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โกฐจุฬาลัมพา

ชื่อสามัญ (Common Name) : Mug-wort, Worm Wood
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Artemisia vulgaris, L.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Compositae

ลักษณะทั่วไป

โกฐจุฬาลัมพาเป็นไม้ล้มลุก สูงประมาณ ๓๐-๒๐๐ เซนติเมตร มีเหง้าใต้ดิน เหง้ามีกลิ่นหอม ใบลักษณะรูปไข่ ขอบใบหยักเป็นพู ดอกออกเป็นช่อที่ปลายยอดหรือง่ามใบ ดอกมีขนาดเล็กรูประฆัง เมล็ดลักษณะรูปไข่มีขนเรียบ

การขยายพันธุ์

ขยายพันธุ์โดยเมล็ด

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ใบ ใช้ตำพอกแก้ปวดศีรษะ รักษาบาดแผลเรื้อรัง ใช้ตำเคี่ยวกับน้ำเกลือพอกแก้อาการเคล็ดบวม ใช้สูบควันแก้โรคหืด ใช้รับประทานเป็นยาขับปัสสาวะ ขับเหงื่อ ระงับอาการปวดท้อง อาการเจ็บท้องคลอดบุตร บำรุงมดลูก แก้ประจำเดือนมาไม่เป็นปกติ แก้อาเจียน ท้องร่วง ไทยัดฮักเสบ ขับลมในลำไส้ ย่ายพยาธิ ย่ายน้ำเหลืองเสีย ระงับอาการเกร็งของกล้ามเนื้อ

ใบและช่อดอก ใช้ขับเสมหะ แก้หืด อาหารไม่ย่อย

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กระทกรก

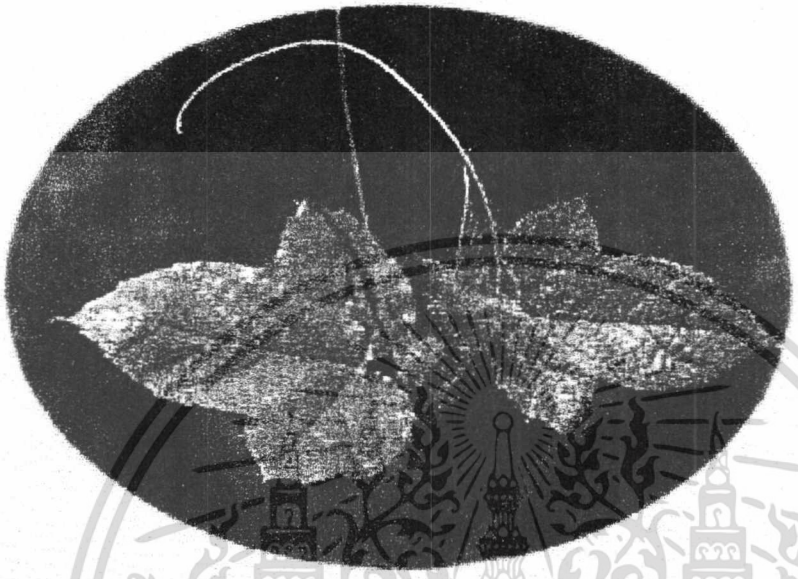

ชื่อสามัญ (Common Name) : Stinking-Passion Flower
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : **Passiflora foetida**, L.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Passifloraceae
ชื่ออื่นๆ (Other Name) : พญาปะกอง กระโปรงทอง เสาวใช

ลักษณะทั่วไป

กระทกรกเป็นไม้ประเภทเถาเลื้อย เถาสีเขียว ใบเป็นใบเดี่ยว แยกเป็น ๓ แฉก แผ่นใบมีขนละเอียดปกคลุม ก้านใบมีขน หูใบเป็นแผ่น ลำต้นมีมือเกาะ ดอกเป็นดอกเดี่ยวมีกลีบเลี้ยงเป็นฝอย ๓ กลีบ กลีบดอกเป็นเส้นหนูนฝอยระคีแดงสีขาว รูปไข่ เป็นสีม่วง ผลมีลักษณะกลมเป็นพู มีกลีบเลี้ยงแข็งหุ้มเต็มไปตามผลคุ้มเมล็ดไว้

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ทั้งต้น ใช้เป็นยาขับปัสสาวะ ขับเสมหะ
ใบ ใช้ตำพอกแผล แก้คัน
ผล เป็นยาบำรุงน้ำดี

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กระถิน

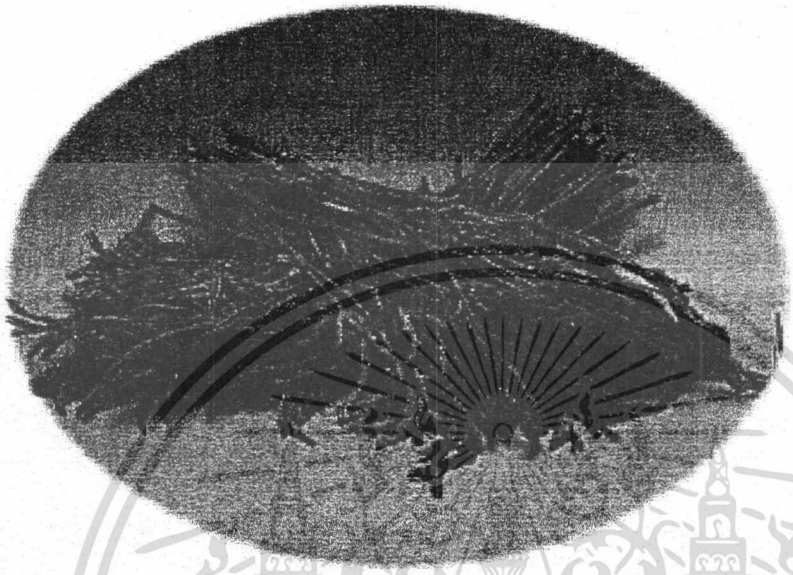

ชื่อสามัญ (Common Name) : Lead Tree

ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : **Leucaena glauca. Benth.**

ชื่อวงศ์ (Family Name) : Leguminosae

ชื่ออื่น ๆ (Other Name) : กระถินไทย กระถินบ้าน กระถินเลื้อย ลันตอยเบา ตะตอเทศ ผักหนองบา ผักก้านจืน

ลักษณะทั่วไป

กระถินเป็นไม้พุ่ม ใบเป็นใบประกอบคี่ชั้นและย่อย ออกเรียงสลับ ดอกเป็นดอกรวม สีขาว เป็นแบบช่อกลม ฝักแบนยาวประมาณ ๖ เซนติเมตร กว้างประมาณ ๑.๕-๒ เซนติเมตร ภายในมีเมล็ดแบนเรียงอยู่

การขยายพันธุ์

ใช้ทิ้งบักชำ หรือใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ใบและเมล็ด สรรพคุณแก้โรคเบาหวาน ความดันโลหิตสูง ขับพิษระดับน้ำตาลและระดับโคเลสเตอรอลลดลง แก้ท้องร่วง ใช้ภายนอกแผล ห้ามเลือด

เนื่องจากในใบและเมล็ดมีสารมิโมซีน ที่ทำให้ผมร่วงได้ จึงไม่ควรรับประทานมากเกินไป

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กระท้อน

ชื่อสามัญ (Common Name) : Santol

ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Sandoricum indicum, Cav.

ชื่อวงศ์ (Family Name) : Miliaceae

ชื่ออื่นๆ (Other Name) : ละท้อน มะตื๋น

ลักษณะทั่วไป

กระท้อนเป็นไม้ยืนต้น ใบเป็นใบประกอบมีใบย่อย ๓ ใบ ใบค่อนข้างหนา รูปไข่ ปลายใบมน แผ่นใบหนา ดอกเป็นช่อขนาดเล็ก ผลค่อนข้างกลม เปลือกหนานุ่ม สีเหลือง เนื้อหุ้มเมล็ดสีขาว

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดหรือกิ่งตอน

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ราก มีรสฝาด สรรพคุณแก้ท้องร่วง บิดมูกเลือด ถอนพิษไข้ ลับพิษร้อนใน

ใบสด ใช้ขับเหงื่อ ต้มน้ำอาบแก้ไข้

เปลือก ใช้รักษาโรคผิวหนัง

ผล เป็นยาฝาดสมาน

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โกโก้

ชื่อสามัญ (Common Name) : Cocoa
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Theobroma cacoa, L.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Sterculiaceae

ลักษณะทั่วไป

โกโก้เป็นไม้พุ่ม ใบเป็นใบเดี่ยว มีขนาดใหญ่ โคนใบและปลายใบแหลม แผ่นใบบาง สีเขียว ออกตอนเป็นช่อระฆังเป็นกระจุก ดอกสีขาวนวล มีขนาดเล็ก ผลมีลักษณะคล้ายมะละกอ สีเขียวคล้ำเหลือง ผลลูกสีแดง ภายในมีเมล็ดประมาณ ๒๕-๕๐ เมล็ด เมล็ดมีเมือกเหนียวหุ้ม

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดหรือกิ่งตอน

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ใบ ใช้สกัดสารโคเคน (Cocaine) เป็นยาชาเฉพาะที่ ใบสดใช้เคี้ยวช่วยกระตุ้นประสาท

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพถูกต้อง

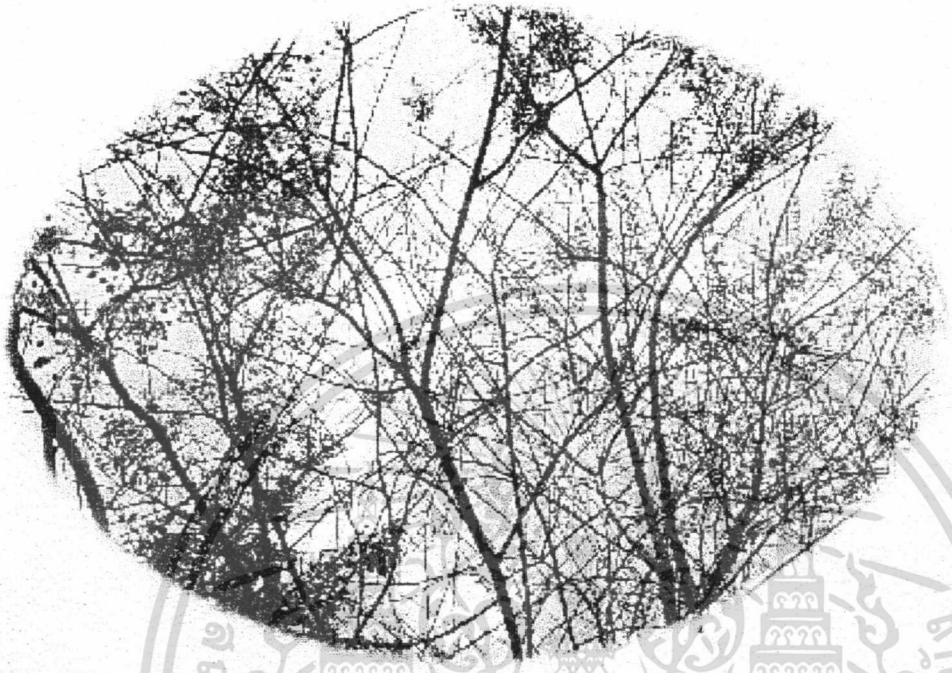

ชื่อสามัญ (Common Name) : Horse Cassia

ชื่อวิทยาศาสตร์ (Scientific Name) : Cassia grandis Linn.

ชื่อวงศ์ (Family Name) : Leguminosae

ชื่ออื่น ๆ (Other Name) : ชัยพฤกษ์ เปลือกทอม กาฬส์ ราชพฤกษ์

ลักษณะทั่วไป

เป็นไม้ยืนต้นขนาดกลาง ลำต้นเปลือกต้นสีน้ำตาลปนเทา ใบมีลักษณะเป็นหลายใบแยกจากแกนใบบาง ปลายใบแหลม ดอกดอกเป็นช่อ ดอกสีชมพูแกมขาว เกสรตัวผู้สีเหลืองมีกลิ่นหอม ผักผลยาวสีดำ เนื้อในสีขาวข้นมีเมล็ดเป็นช่อ ๆ

การขยายพันธุ์

ขยายพันธุ์ด้วยการเพาะเมล็ดและตอนกิ่ง

ประโยชน์ของสมุนไพร

เนื้อไม้ ใช้ปรุงเป็นยาระบายต่าง ๆ แก้พิษไข้

เปลือกและเมล็ด ใช้เป็นยาทำให้อาเจียน เป็นยาถ่ายพิษไข้

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กะหล่ำปลี

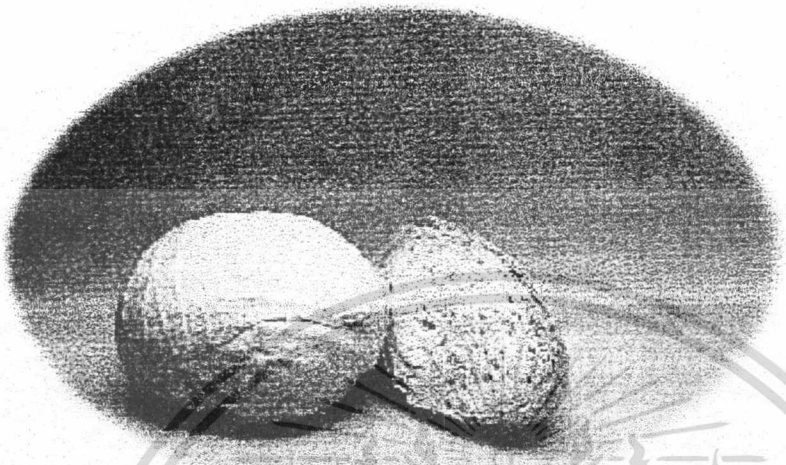

ชื่อสามัญ (Common Name) : Cabbage
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Brassica oleracea L. var capitata, Horn.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Cruciferae

ลักษณะทั่วไป

กะหล่ำปลีเป็นพืชล้มลุก อายุสั้น ใบเป็นใบเดี่ยว ออกจากลำต้นมีขั้นเรียงกันแน่นกลม ใบนี้สีเขียวอ่อน

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ในกะหล่ำปลีมีกรดอะมิโนชื่อกลูตามีน (Glutamine) หรือไวตามินยู (Vitamin U) ซึ่งช่วยกระตุ้นให้กระเพาะอาหารสร้างเยื่อเมือกขึ้นมาใหม่ ช่วยสมานแผลในกระเพาะและลำไส้ได้ รักษาโรคกระเพาะและลำไส้อักเสบได้ รักษาโรคท่อน้ำดีอักเสบ ใช้ลดน้ำตาลในเลือดสำหรับผู้ป่วยเป็นโรคเบาหวาน

แต่ถ้ารับประทานมากเกินไป จะทำให้เกิดโรคคอพอกได้ เนื่องจากในกะหล่ำปลีมีสารที่ทำให้ต่อมไทรอยด์ไม่ดูดซึมไอโอดีน

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขี้เหล็ก

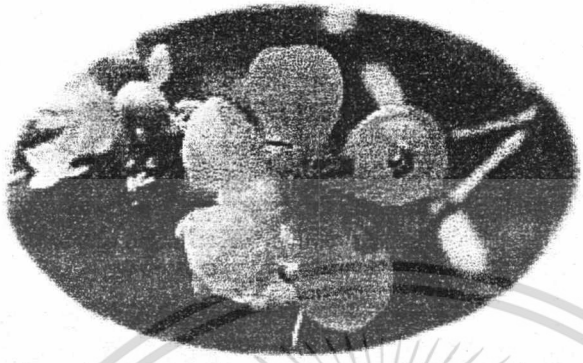

ชื่อสามัญ (Common Name) : Siamese Cassia
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : **Cassia siamea**, Britt.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Leguminosae
ชื่ออื่น ๆ (Other Name) : ขี้เหล็กแก่น ขี้เหล็กบ้าน ขี้เหล็กใหญ่ ผักจี้ลี้ ยะหา ราชพ

ลักษณะทั่วไป

ขี้เหล็กเป็นไม้ยืนต้นขนาดกลาง ใบเป็นใบประกอบแบบขนนก ประกอบด้วยใบย่อยประมาณ ๑๐ คู่ ใบเรียว ปลายมนหยักเว้าเล็กน้อย แผ่นใบมีขนเล็กน้อย ดอกเป็นช่อสีเหลือง ฝักแบนหนา มีเมล็ดอยู่ภายใน ในใบอ่อนมีสารโครโมน (Chromuen) ซื่อบาราคอล (Barakol) ในใบมีสารแอนทราควิโนน (Anthraquinones) ซึ่งมีฤทธิ์ระงับประสาท

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

สรรพคุณทางสมุนไพรใช้เป็นยานอนหลับ เพิ่มความดันโลหิต ขับปัสสาวะ รักษาอาการท้องผูก ปวดประจำเดือน กังวล เบื่ออาหาร

การใช้ขี้เหล็กเป็นยารักษาอาการท้องผูก ใช้ใบ ๔-๕ กำมือ ต้มเอาน้ำดื่มก่อนอาหารหรือเวลามีอาการ

อาการนอนไม่หลับ เบื่ออาหาร ใช้ใบแห้งหนัก ๓๐ กรัม หรือใบสดหนัก ๕๐ กรัม ต้มเอาน้ำดื่มเวลาก่อนนอน หรือใช้ใบอ่อนสดเหล้าประมาณ ๗ วัน (เขย่าขวดทุกวัน) จึงใช้ดื่มครั้งละ ๑-๒ ช้อนชาก่อนนอน

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขิง

ชื่อสามัญ (Common Name) : Ginger
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : **Zingiber officinale**, Roscoe.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Zingiberaceae
ชื่ออื่น ๆ (Other Name) : สะเอ ขิงแกลง ขิงแดง ขิงเผือก

ลักษณะทั่วไป

ขิงเป็นพืชที่มีเหง้าอยู่ใต้ดิน ส่วนเหนือพื้นดินแท้จริงเป็นลำต้น คือกาบใบที่หุ้มอัดกันแน่น มีใบเรียงสลับกันสองแถว ดอกออกเป็นช่อลักษณะเป็นตุ้มกลมจากลำต้นที่อยู่ใต้ดิน

การขยายพันธุ์

ใช้เหง้าปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

สรรพคุณของแต่ละส่วนของขิงจะแตกต่างกันไป

เหง้า ใช้แก้อาเจียน ท้องอืด ท้องเฟ้อ แน่นจุกเสียด เมารถ เมาเรือ ขับปัสสาวะ ใช้หวัดไอ ขับเสมหะ น้ำมูกไหลเนื่องจากหวัดหรือจากสาเหตุอื่น ๆ ขับเหงื่อ

ใบ มีรสเผ็ด ช่วยย่อยอาหาร แก้ฟกช้ำ

เปลือกเหง้า ช่วยขับลม แก้บวมน้ำ ท้องอืด รักษากลากเกลื้อน

ราก แก้แน่น แก้ปิด ฆ่าพยาธิ แก้โรคปากเปื่อย เป็นยาอายุวัฒนะ

ดอก แก้ตาเปียกแฉะ แก้นิ่ว แก้น้ำเบาหยดย้อย

การใช้เป็นยาแก้น้ำมูกไหล นำหัวขิงสดหั่นเป็นแว่น ประมาณ ๔๕ กรัม ใส่น้ำ ๓ แก้ว ต้มเดี่ยวด้วยไฟอ่อนจนเหลือน้ำ ๑ แก้ว รับประทานวันละ ๓ ครั้ง ครั้งละครึ่งแก้ว

การรักษาอาการท้องอืดเฟ้อ คลื่นไส้อาเจียน ใช้เหง้าสดประมาณ ๕ กรัม ทุบให้แตกต้มเอาน้ำดื่ม

การรักษาอาการไอ มีเสมหะ ให้ฝนกับน้ำมะนาว ใส่เกลือเล็กน้อย กวาดคอหรือจิบบ่อย ๆ

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขึ้นฉ่าย

ชื่อสามัญ (Common Name) : Celery
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Apium graveolens, L.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Umbelliferae
ชื่ออื่น ๆ (Other Name) : ผักปืน ผักข้าวปืน

ลักษณะทั่วไป

ขึ้นฉ่ายเป็นพืชล้มลุก ใบเป็นใบรวมประกอบด้วยใบย่อย ๒-๓ คู่ ใบค่อนข้างกลม มีขอบเป็นหยัก ออกดอกเป็นช่อคล้ายร่ม เมล็ดมีขนาดเล็ก

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ทั้งต้น (ไม่เอาราก) มีสารอะไพรีน สรรพคุณลดความดันโลหิตสูง วิธีใช้ ใช้ต้นสดตำคั้นเอาแต่น้ำ แล้วผสมเกลือกินครั้งละประมาณครึ่งแก้ว เวลามีอาการปวดหัวเนื่องจากความดันโลหิตขึ้นสูง หรือใช้ต้นสดต้มกินแต่น้ำบ่อย ๆ ครั้งละ ๑ แก้ว หรือกินสด ๆ เป็นผักสลัดก็ได้ นอกจากนี้ยังใช้กินแก้นิ่ว

ทั้งต้นและเมล็ด สรรพคุณช่วยขับลม เจริญอาหาร

ราก แก้โรคปวดข้อ

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขมิ้นชัน

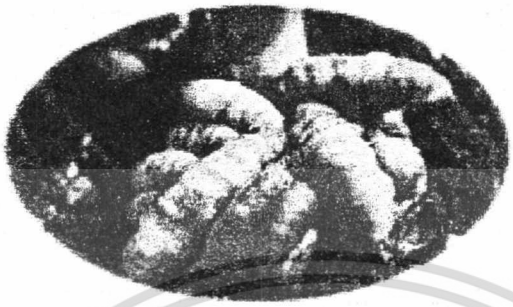

ชื่อสามัญ (Common Name) : Turmeric

ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : **Curcuma longa, L.**

ชื่อวงศ์ (Family Name) : Zingiberaceae

ชื่ออื่นๆ (Other Name) : ขมิ้น ขมิ้นแกง ขมิ้นหยวก ขี้มิ้น ตายอ สะยอ ฯลฯ

ลักษณะทั่วไป

ขมิ้นเป็นพืชมีลำต้นใต้ดินที่เรียกว่า "หัว" มีสีเหลือง ส่งก้านใบซึ่งหุ้มกันแน่นโผล่พ้นเหนือพื้นดิน ใบมีลักษณะรูปหอกใหญ่ขนาดใบพุทธรักษา ดอกออกเป็นช่อแทงจากเหง้า ดอกมีสีขาวอมเหลือง กลีบประดับสีเขียวอมชมพู

การขยายพันธุ์

ใช้หัวปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

สรรพคุณ หัวใช้รับประทานเป็นยาแก้ไข้ผอมเหลือง แก้ท้องร่วง ธาตุพิการ ท้องอืดเฟ้อ แก้เสมหะ แก้พิษโลหิต แก้ไข้ท้องมาน แก้โรคผิวหนัง ฝีพุพอง ขับน้ำดี

หัวใช้ดมแก้หวัด ใช้หยอดตาทำให้เย็นสบาย แก้ตาบวม ใช้ทาแก้ผื่นคัน

ใช้หุงน้ำมันทาเป็นยาลมานแผล บำรุงผิว

การรักษาอาการท้องอืด ท้องเฟ้อ อาหารไม่ย่อย ใช้ขมิ้นฝนเป็นแว่นบางๆ ตากแดด ๑-๒ วัน ให้แห้ง บดให้ละเอียดผสมกับน้ำผึ้งเป็นลูกกลอน รับประทานครั้งละ ๒-๓ เม็ด วันละ ๓-๔ ครั้ง หลังอาหารและก่อนนอน แต่ถ้ากินแล้วท้องเสียให้หยุดยาทันที

การรักษาฝี แผลพุพอง อาการแพ้อักเสบ แมลงสัตว์กัดต่อย ใช้หัวหรือเหง้าฝนกับน้ำสุกทาบริเวณที่เป็นวันละ ๓ ครั้ง หรืออาจใช้ผงขมิ้นโรยทาบริเวณที่มีอาการผื่นคันจากแมลงสัตว์กัดต่อยก็ได้

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข่า

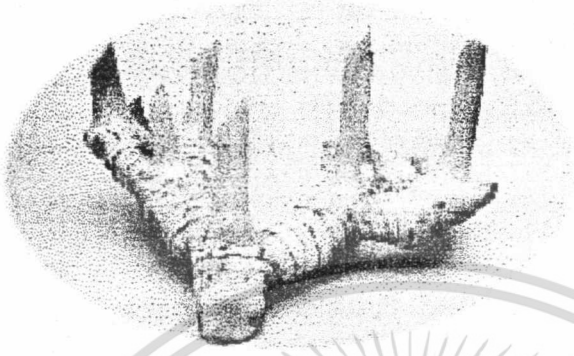

ชื่อสามัญ (Common Name) : Galanga
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Languas galanga, (L.) Stuntz.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Zingiberaceae
ชื่ออื่น ๆ (Other Name) : ข่าหยวก ข่าตาแดง

ลักษณะทั่วไป

ข่าเป็นพืชมีเหง้าอยู่ใต้ดิน เหง้ามีรสเผ็ดปร่า ส่วนที่พ้นดินเป็นกาบใบอัดกันแน่นดูเหมือนลำต้น ใบใหญ่ยาวรูปหอก ออกดอกเป็นช่อสีขาว ดอกย่อยมีขนาดเล็ก สีขาวนวล ผลกลมรี มีเปลือกแข็ง

การขยายพันธุ์

ใช้เหง้าปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

แต่ละส่วนของข่าจะมีสรรพคุณทางยาแตกต่างกันออกไป

เหง้า รักษาอาการปวดกระเพาะอาหาร ท้องเสีย ขับลม แก้บวม ฟกช้ำ รักษาอาการท้องอืด ท้องเฟ้อ แน่นจุกเสียด โดยใช้เหง้าแก่สดหรือแห้ง ขนาดเท่าหัวแม่มือ (เหง้าสดหนักประมาณ ๕ กรัม เหง้าแห้งหนักประมาณ ๒ กรัม) ต้มน้ำดื่ม

นอกจากนี้เหง้ายังใช้รักษากลากเกลื้อนได้ โดยเอาหัวหรือเหง้าแก่ ๆ ฝานเป็นแว่นบาง ๆ ทุบให้แตก แช่เหล้าขาว ๑ คืน ทาบริเวณที่เป็นทุกเช้า-เย็น วันละ ๒ ครั้ง จนกว่าจะหาย

ผล มีสรรพคุณแก้อาการคลื่นไส้ อาเจียน ท้องเสีย บิด และมาเลเรีย

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้าวฟ่างสมุทโคดม

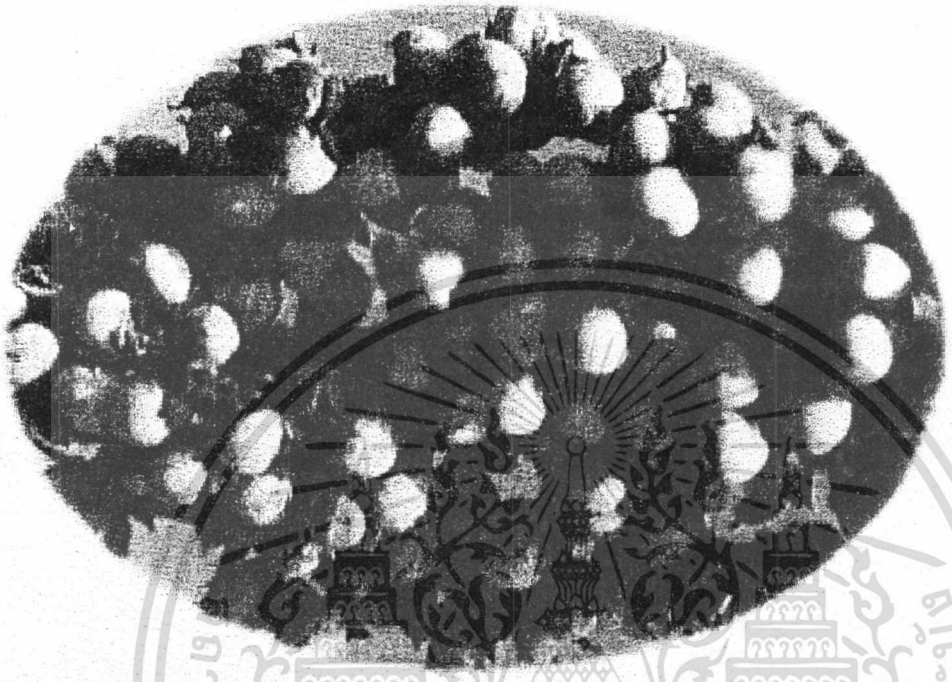

ชื่อสามัญ (Common Name) : Pearl Millet
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Pennisetum typhoides.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Gramineae

ลักษณะทั่วไป

ข้าวฟ่างเป็นพืชล้มลุกตระกูลหญ้า สูงประมาณ ๓ เมตร ลำต้นมีข้อใบแตกตามข้อ ข้อละใบ ใบเรียวยาว ออกดอกเป็นช่อที่ยอด ผลเป็นเมล็ดกลม ขนาดเท่าเมล็ดพริกไทย

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ราก ใช้เป็นยาขับเสมหะ แก้ไอ ใช้ห้ามเลือด ระงับประสาท
เมล็ด เป็นยาขับปัสสาวะ แก้บิด บำรุงร่างกาย

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขนุน

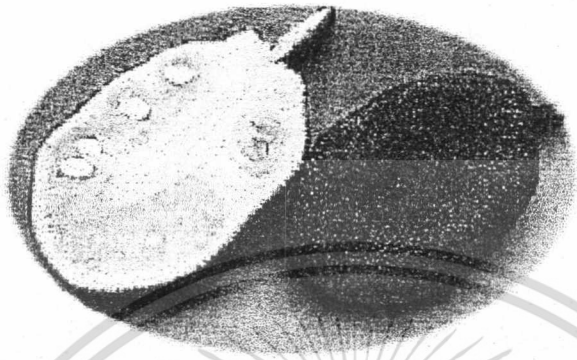

ชื่อสามัญ (Common Name) : Jack Fruit
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Artocarpus heterophyllus, Lamk.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Moraceae
ชื่ออื่นๆ (Other Name) : หมากหาง

ลักษณะทั่วไป

ขนุน เป็นไม้ยืนต้นขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ ลำต้นมีสีเทาหม่น แตกกิ่งก้านสาขามาก ใบดกหนาทึบ แผ่นใบแข็ง ออกดอกเป็นช่ออัดกันแน่น ผลเป็นผลรวมขนาดใหญ่ เปลือกเป็นหนามถี่และสั้น เนื้อผลสีเหลือง เมล็ดกลม

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ด กิ่งตอน กิ่งทาบ ต่อกิ่ง

ประโยชน์ทางสมุนไพร

แก่น ผสมเป็นยาถ่อมโลหิต แก้ปวดมูกเลือด ท้องร่วง
ราก ใช้เป็นยาแก้ไข้ แก้ท้องร่วง
ใบ เผารวมกับข้าวโพดจนเป็นด่าน ใส่รวมกับหินกะลามะพร้าวขูดทำยารักษาบาดแผล
ไส้ผล สุมแก้พิษไข้ พิษกาฬ
ยาง ใช้ทาแผล บวม อักเสบ แผลมีหนอง
เนื้อผล รับประทานแก้กระหายน้ำ เมาสุรา ช่วยย่อยอาหาร
เมล็ด รับประทานบำรุงร่างกาย

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขอบชะนางแดง

ชื่อสามัญ (Common Name) :

ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : **Pouzolzia pentandra.** Benn.

ชื่อวงศ์ (Family Name) : Roxburghiaceae

ชื่ออื่นๆ (Other Name) : ขนคนตกยอกแดง หนอนแดง หญ้าหนวดแดง หญ้ามูกมาย

ลักษณะทั่วไป

ขอบชะนางแดงเป็นไม้ล้มลุก ลำต้นเลื้อยแผ่ไปตามดิน แตกรากตั้งขึ้น ลำต้นโตกว่าก้านไม้ขีดไฟเล็กน้อย ใบเป็นใบเดี่ยว ลักษณะรูปไข่ หลังใบมีสีเขียวขี้มอมแดง ท้องใบสีแดงหม่น แผ่นใบมีขนสีขาวน้อย ดอกมีขนาดเล็ก ออกเป็นกระจุกตามซอกใบและปลาย ดอกตัวผู้และตัวเมียอยู่ต่นละดอก ดอกมีสีแดง

การขยายพันธุ์

ใช้ผลและลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ทั้งต้น ใช้ปิ้งไฟชงกับน้ำดื่มแก้ไข้ เป็นยาขับพยาธิในเด็ก

เปลือกต้น รักษาพยาธิผิวหนัง ใช้ตำกับเกลือถอนรักษาร่ำมะนาด เป็นยาต้านพิษในกระดูก และเส้นเอ็น หุงกับน้ำมันรักษาวิรสีดวง

เหง้า เหง้าอ่อนใช้ปรุงเป็นอาหาร บรรเทาอาการปวดหมวนท้อง ขับลมในลำไส้ เหง้าสดหั่นเป็นแว่น จุ่มเหล้าขาวทาบริเวณที่เป็นเกลื้อน วันละ ๒ ครั้ง เช้า-เย็น ถ้าใช้เหง้าแห้ง ต้องนำมาบดเป็นผง ผสมน้ำมันมะพร้าวทารักษาเกลื้อน เหง้าสดเอามาล้างสั้น เอาน้ำ ๑ แก้ว ผสมมะขามเปียก และเกลือ รับประทานเป็นยาระบาย ใช้ทิบน้ำคาวปลา

ยอดอ่อน นำมากลั่นด้วยไอน้ำ รักษาอาการปวดหู

ใบ ใช้ทารักษาแผลสด รักษาอาการปวดเมื่อยตามข้อ ใช้ต้มน้ำอาบหลังคลอดบุตรสด ใช้ทารักษาโรคเกลื้อน

ผล ในเมล็ดมีสารที่ออาฤทธิ์รักษาแผลเรื้อรังในกระเพาะอาหารและลำไส้ ผลแห้งนำมาบดเป็นผง, ดูดฟันแก้ปวดฟัน

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขอบชะนางขาว

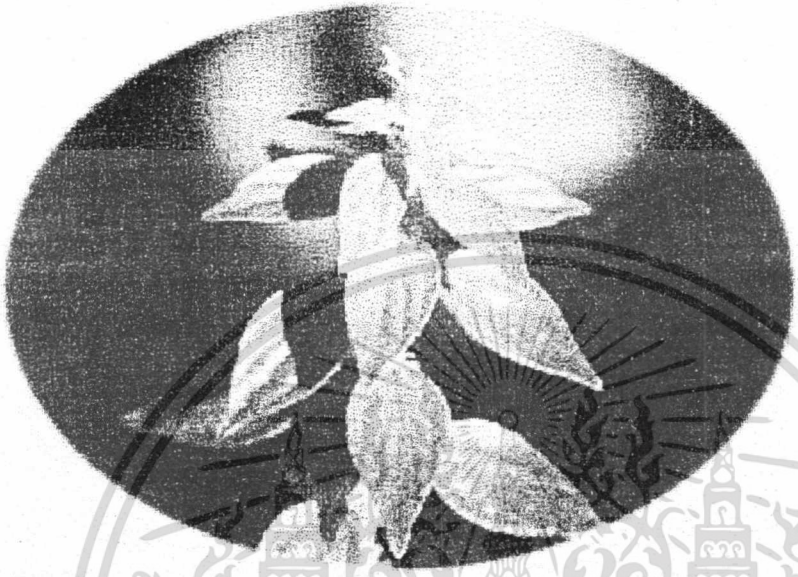

ชื่อสามัญ (Common Name) :

ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : **Pouzolzia pentandra**, Benn.

ชื่อวงศ์ (Family Name) : Roxburghiaceae

ชื่ออื่น ๆ (Other Name) : หนอนตายหยากขาว หนอนขาว หญ้าหนอนตาย หญ้ามูกมัน

ลักษณะทั่วไป

ขอบชะนางขาวเป็นไม้ล้มลุก ลำต้นเลื้อยแผ่ไปตามดิน ยอดชูตั้งขึ้น ลำต้นมีขนสั้นน้อยขนาดใหญ่กว่าต้นไม้ขีดไฟเล็กน้อย ใบเป็นใบเดี่ยวลักษณะค่อนข้างกลมและกลม ใบมีสีเขียวอ่อน แผ่นใบมีขนสั้นน้อย ดอกมีขนาดเล็ก ออกเป็นกระจุกตามซอกใบและกิ่ง ดอกมีสีเขียวอมเหลือง

การขยายพันธุ์

ใช้ผลปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

สรรพคุณต่าง ๆ มีเช่นเดียวกับขอบชะนางแดง เช่น ต้นสดใช้ตำเป็นยาฆ่าหนอนฆ่าแมลง ทาเจาะผิวหนังวัวควายจนเป็นแผลเน่าขนาดใหญ่ ใช้ปรุงเป็นยาขับเลือดประจำเดือนขับโลหิตระดู ขับระดูขาว รักษาโรคหนองใน

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ครอบจักรวาล

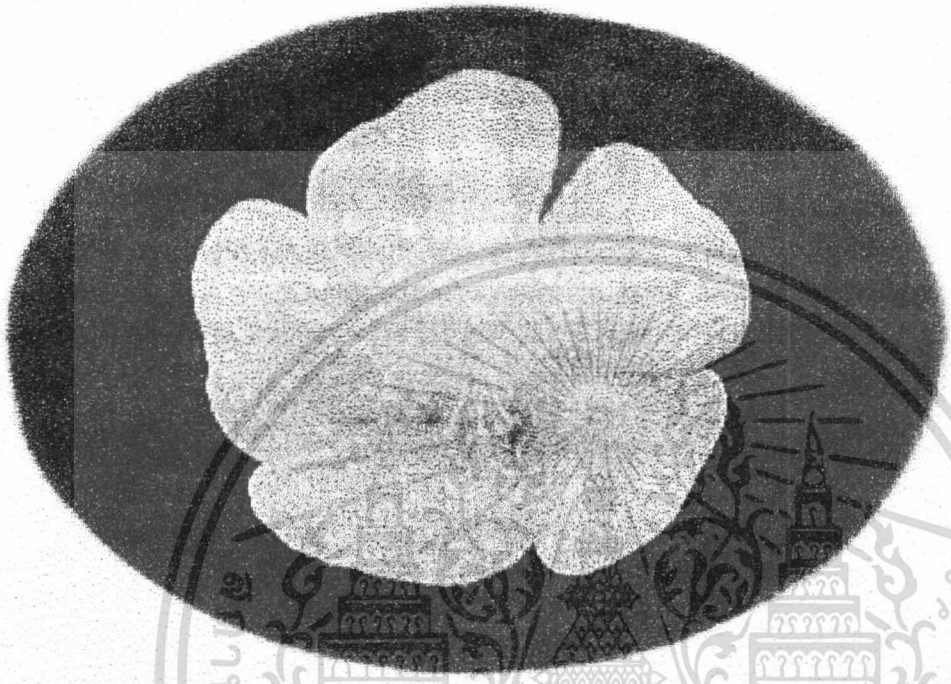

ชื่อสามัญ (Common Name) : Moon Flower
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : **Abutilon polyandrum**
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Malvaceae
ชื่ออื่น ๆ (Other Name) : –

ลักษณะทั่วไป

ครอบจักรวาลเป็นไม้พุ่ม แตกกิ่งก้านสาขามาก ลำต้นและกิ่งมีขนสีเทาปกคลุม ใบค่อนข้างกลม ออกดอกเป็นดอกเดี่ยวสีเหลือง ผลกลม หน้าตัดตรง เป็นแฉก เมล็ดสีดำ

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ทั้งต้น แก้อาการขัดปัสสาวะ ฟอกเลือด เหงือกอักเสบ แผลบวมเป็นหนอง เมล็ด แก้บิด มูกเลือด ฝีผักบัว

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โคกกระออม

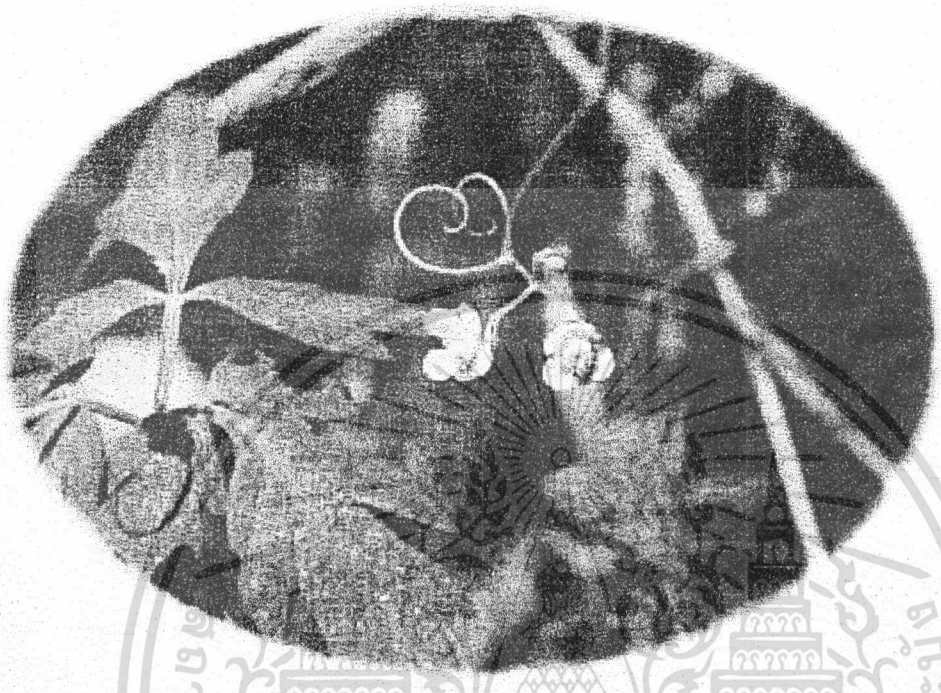

ชื่อสามัญ (Common Name) : Balloon Vine
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : **Cardiospermum helicacabum. L.**
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Sapindaceae
ชื่ออื่นๆ (Other Name) : โพออม ลูกสีบเครือ

ลักษณะทั่วไป

โคกกระออมเป็นไม้เถาเลื้อยล้มลุก ใบเป็นใบประกอบ มีใบย่อย ๓-๕ ใบ ขอบใบเป็นจัก ออกดอกเป็นช่อเล็กสีขาวที่โคนก้านใบ ผลสีเขียวอ่อน ลักษณะเปลือกบาง มี ๓ พู ลักษณะผลคล้ายโคมกระดาษ

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดขยายพันธุ์

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ทั้งต้น ใช้รักษาโรคไขข้ออักเสบ ใช้สระผมขจัดรังแค
ราก ใช้เป็นยาขับเหงื่อ ขับปัสสาวะ เป็นยาระบาย
เมล็ด ใช้เป็นยาขับเหงื่อ แก้ผื่

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แค

ชื่อสามัญ (Common Name) : Sesban
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Sesbania grandiflora, (L.) Poir.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Papilionaceae
ชื่ออื่น ๆ (Other Name) : แคบ้าน แคขาว แคแดง

ลักษณะทั่วไป

แคเป็นไม้ยืนต้นขนาดเล็ก ใบเป็นใบประกอบมีใบย่อย ๑๐-๓๐ คู่ ผิวใบมีขนเล็กน้อย ออกดอกเดี่ยวหรือเป็นช่อ ๒-๓ ดอก มีทั้งดอกสีขาวและดอกสีแดง ฝักมีลักษณะแบนหนา ปลายฝักแหลม ภายในมีเมล็ด ๑๕-๕๐ เมล็ด

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

เปลือกต้น ใช้ประมาณ ๔๐ กรัม ปิ้งไฟต้มกับน้ำหรือน้ำปูนใสดื่มแก้อาการท้องร่วง ปวดมวน แก้บิด หรือใช้เป็นยาห้ามเลือด สมานแผล

ใบ แก้ไข้เปลี่ยนฤดู

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดอนสวรรค์

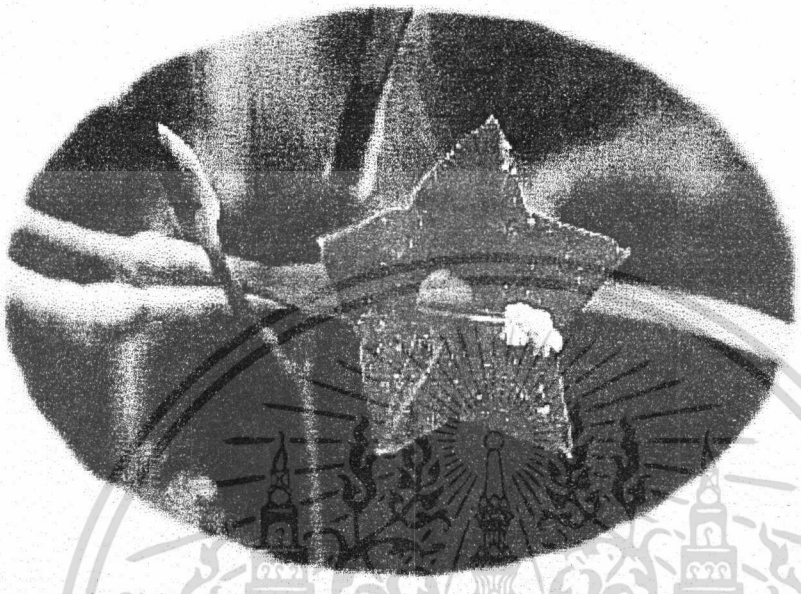

ชื่อสามัญ (Common Name) :

ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : **Ipomoea quamoclit**, L.

ชื่อวงศ์ (Family Name) : Convolvulaceae

ชื่ออื่นๆ (Other Name) : เทียนแดง หัสคะวงศ์ ละล้างปลา แป้งสังหรี่

ลักษณะทั่วไป

ดอนสวรรค์เป็นพืชล้มลุกขนิดสำต้นเลื้อยพัน ไม่เว้ลึกถึงเส้นกลางใบเหมือนขนนก ออกดอกเป็นช่อตามง่ามใบ ช่อละ ๒-๖ ดอก ก้านช่อดอกยาว ดอกสีแดง หลังดอกเชื่อมกันเป็นหลอด บายเป็นแฉก ๕ แฉก มองคล้ายรูปดาว เมล็ดสีน้ำตาลดำ

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ทั้งลำ ใช้เป็นยาขับ แก้ปวดกัด บดเป็นผงทำยาฉีดขุ
ใบ ตำละเอียดพอกรักษาที่แผล ดับพิษฝี ฝีหัวโว
เมล็ด ใช้เป็นยาระบาย บรรเทาอาการปวดท้อง

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คว่ำตายหงายเป็น

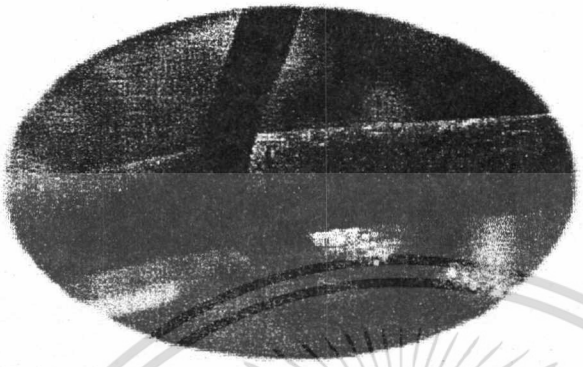

ชื่อสามัญ (Common Name) : Life Plant

ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : **Kalanchoe pinnata.** (Lamk.) Pers.

ชื่อวงศ์ (Family Name) : Crassulaceae

ชื่อพื้นๆ (Other Name) : ต้นตายใบ.เป็น นิรพัศร เบญจนัดร กาล้า แข็งเพาะ กระดูกระดำเพาะ ต้นตายตายเป็น สังเช้า มะตบ ลุบลับ ลุมลัง

ลักษณะทั่วไป

คว่ำตายหงายเป็นเป็นพืชล้มลุกอวบน้ำ ใบเป็นใบเดี่ยวลักษณะรูปไข่ โคนและปลายมน ขอบใบจักเป็นพันมนตื้นๆ เนื้อใบอวบหนา ออกตรงข้ามเป็นช่อที่ปลายยอด ดอกสีแดงและเขียว รูปทรงกระบอก ห้อยลงต่ำลง ปลายเป็นแฉก ๔ แฉก ผลเป็นพวง มี ๔ หน่วย เมล็ดมีขนาดเล็ก

การขยายพันธุ์

ใช้ใบปักชำหรือเมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ใช้ใบเผาไฟเล็กน้อย หรือต้ม พอกรักษาบาดแผลไฟไหม้ น้ำร้อนลวก ฝีรักษาตาปลา วางบนศีรษะแก้ปวดศีรษะ วางที่หน้าอกแก้ไอ เจ็บหน้าอก

ใช้ใบตำคั้นน้ำรับประทานแก้บิด ท้องร่วง อหิวาตกโรค นิ่ว ปวดท้อง แก้โรคไขข้อกักเลบ เป็นยาขับปัสสาวะ ใช้ทาผิวหนังแก้พิษ ขี้เรื้อน

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แครอท

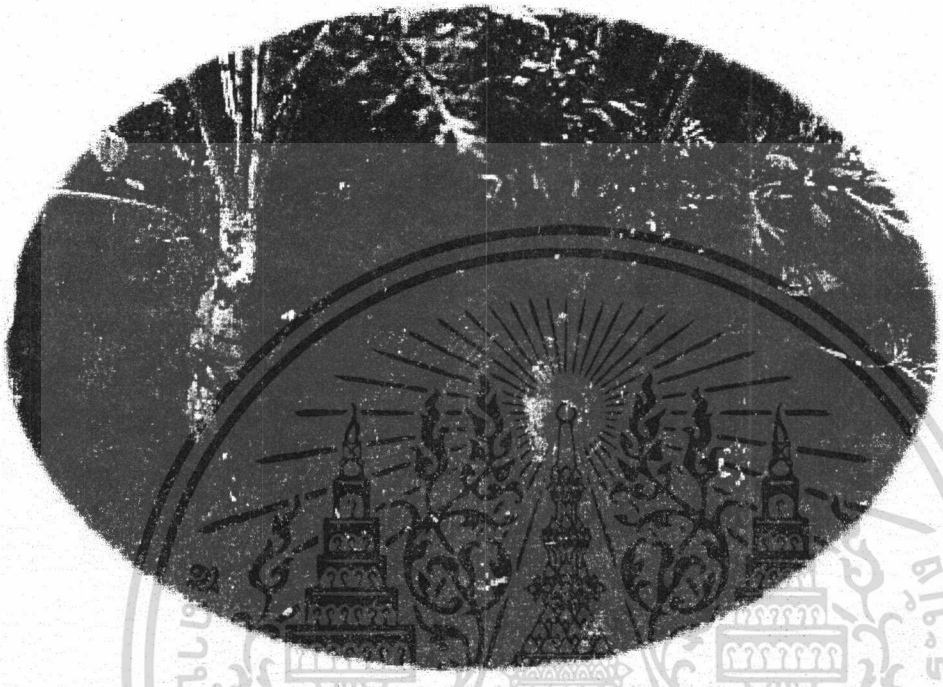

ชื่อสามัญ (Common Name) : Carrot, Bird's nest Root, Boesnest Plant
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Daucus carota, L.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Umbelliferae
ชื่ออื่นๆ (Other Name) : ผักกาดหัวเหลือง ผักชีหัว

ลักษณะทั่วไป

แครอทเกิดจากไม้ล้มลุก อายุ ๑-๒ ปี หัวเป็นสีส้ม และมีสารแคโรทีน (Carotene) อยู่เป็นจำนวนมาก รากยาวเรียว ใบมีลักษณะเป็นฝอย

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดหรือลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

หัว ใช้รับประทานบำรุงสายตา แก้โรคตาฟาง น้ำคั้นจากหัวใช้ผสมกับน้ำมะนาว ทาเป็นยาบำรุงผิวหน้า ลงรอยเหี่ยวย่นบนหน้า ใช้เป็นยาขับปัสสาวะได้เพราะในหัวมีวิตามินเกลือโปแตสเซี่ยมสูง ใช้เป็นยาขับพยาธิไส้เดือน

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำแสด

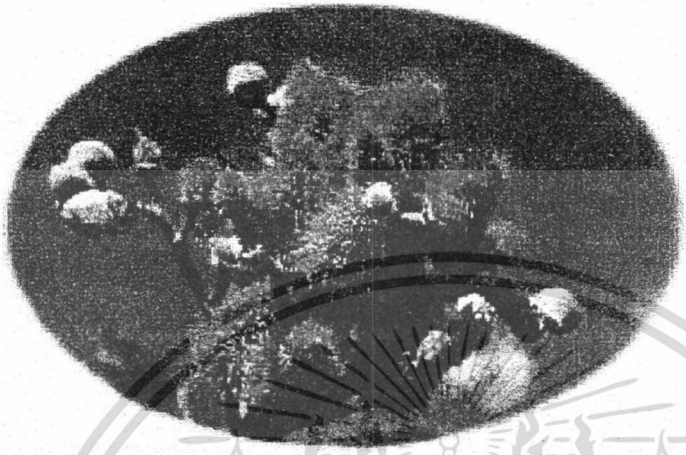

ชื่อสามัญ (Common Name) : Annatto Tree
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Bixa orellana, L.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Bixaceae
ชื่อพื้นๆ (Other Name) : คำเงาะ คำไทย คำแสด มะกายหยุม หมากมะ ส้มปู ชาด จอก

ลักษณะทั่วไป

คำแสดเป็นไม้ยืนต้นขนาดเล็ก สูงประมาณ ๓ เมตร ใบนุ่มบางสีเขียวเหลืองแดง ลักษณะคล้ายใบโพธิ์ ใบอ่อนสีแดง ออกดอกเป็นช่อตามปลายกิ่ง ของละ ๕-๑๐ ดอก กลีบดอกชั้นเดียว สีชมพูอ่อน ผลคล้ายผลเงาะ มีขนสีแดงส้ม เนื้อหุ้มเมล็ดสีแดง เมล็ดมีขนาดเล็ก

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดหรือกิ่งปักชำ

ประโยชน์ทางสมุนไพร

เปลือกราก ใช้เป็นยาลดไข้ โรคหนองใน ป้องกันไข้มาลาเรีย
ใบ ใช้เป็นยาขับปัสสาวะ แก้บิด ลดไข้ บรรเทาอาการเจ็บคอ แก้โรคดีซ่าน
ดอก ใช้เป็นยาบำรุงเลือด แก้โรคโลหิตจาง โรคคันตามผิวหนัง โรคบิด ไตพิการ
เมล็ด ใช้เป็นยาลดไข้ โรคหนองใน แก้ไข้มาลาเรีย ใช้ปรุงเป็นยาหอม
เนื้อหุ้มเมล็ด ใช้เป็นยาขับพยาธิ รักษาโรคผิวหนัง เป็นยาระบาย

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คูน

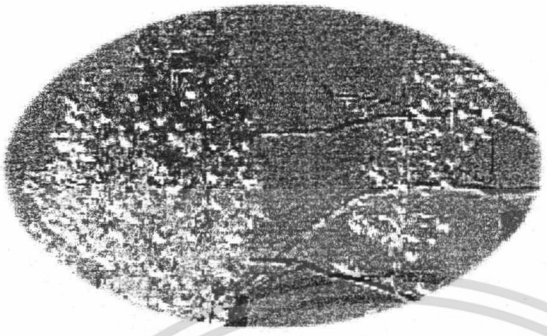

ชื่อสามัญ (Common Name) : Golden Shower

ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : **Cassia fistula. L.**

วงศ์ (Family Name) : **Leguminosae**

ชื่ออื่นๆ (Other Name) : ชัยพฤกษ์ ราชพฤกษ์ ลมแล้ง ลักเคยี ลักเคย

ลักษณะทั่วไป

คูนเป็นไม้ยืนต้นขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ ใบเป็นใบประกอบ ดอกดอกเป็นช่อระย้าสีเหลือง กลิ่นหอม ฝักมีลักษณะกลม ยาว เนื้อในฝักมีสารประเภทแอนทราควิโนน (Anthraquinone) ซึ่งมีฤทธิ์เป็นยาถ่าย เนื่องมีรสหวานเอียน

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดบลูก

ประโยชน์ของสมุนไพร

ราก มีสรรพคุณเป็นยาบำรุง แก้โรคเกี่ยวกับหัวใจ และถุงน้ำดี

เนื้อไม้ มีสรรพคุณแก้ร้ามะนาด

เปลือกต้น ใช้เป็นยาช่วยเร่งคลอด ย้างขผสมกับใบใช้ทาแก้ผดผื่นคัน

ใบ เป็นยาระบาย ใช้รักษาอัมพาต

ฝัก (เนื้อในฝัก) ใช้เป็นยาแก้ไข้มาลาเรีย ยาระบาย ช่วยบรรเทาอาการแน่นหน้าอก ฟอกหรือชำระน้ำดี แก้ลมเข้าข้อและขัดข้อ

ในการแก้อาการท้องผูก ใช้เนื้อในฝักประมาณ ๔ กรัม ต้มกับน้ำใส่เกลือเล็กน้อย ดื่มก่อนนอน หรือก่อนรับประทานอาหารเช้า

ดอก มีสรรพคุณเป็นยาแก้ไข้ ใช้เป็นยาระบาย

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คนทีสอทะเล

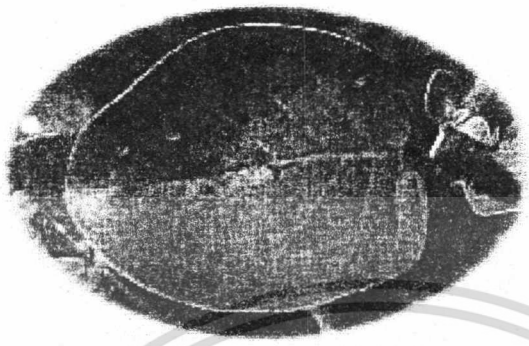

ชื่อสามัญ (Common Name) : Tree Leaved Chaste Tree, Indian Privet Indian Wild Pepper

ชื่อวิทยาศาสตร์ (Scientific Name) : Vitex trifolia var. repens

ชื่อวงศ์ (Family Name) : Verbenaceae

ชื่ออื่น ๆ (Other Name) : คนทีสอ คนทีสอขาว คนสอ ใคนดินสอ สีสอ ผีเสื้อน้อย ผีเสื้อน้อย ตอกสมุทา คุนทีสอ ผีเสื้อมูลเฟือง

ลักษณะทั่วไป

เป็นไม้พุ่มขนาดกลาง ชอบขึ้นในที่ชุ่มชื้นริมน้ำ หรือที่โล่ง ลำต้นสีเทามีรอยตาม สีขาว-เขียว ใบรูปไข่กลับปลายใบกว้าง ท้องใบสีนวล เมื่อขยี้มีกลิ่นฉุน ออกดอกเป็นช่อ ตรงปลายกิ่ง ผลมีลักษณะกลม

การขยายพันธุ์

ขยายพันธุ์ด้วยการตอนกิ่ง หรือใช้เมล็ด

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ใบ	ประกอบด้วยน้ำมันหอมระเหยหลายชนิด ใช้แก้พิษแมงกะพรุน โรคผิวหนัง โรคลม ฝาพยาธิ โรคหืด ไอ
ดอก	ใช้รักษาอาการไข้
ผล	ใช้รักษาพยาธิ คลื่นเหียนอาเจียน
เมล็ด	ใช้ระงับอาการชาวด
ราก	ใช้รักษาอาการไข้
เปลือก	ใช้รักษาอาการไข้ ระดูพิการ อาการคลื่นเหียน

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

งา

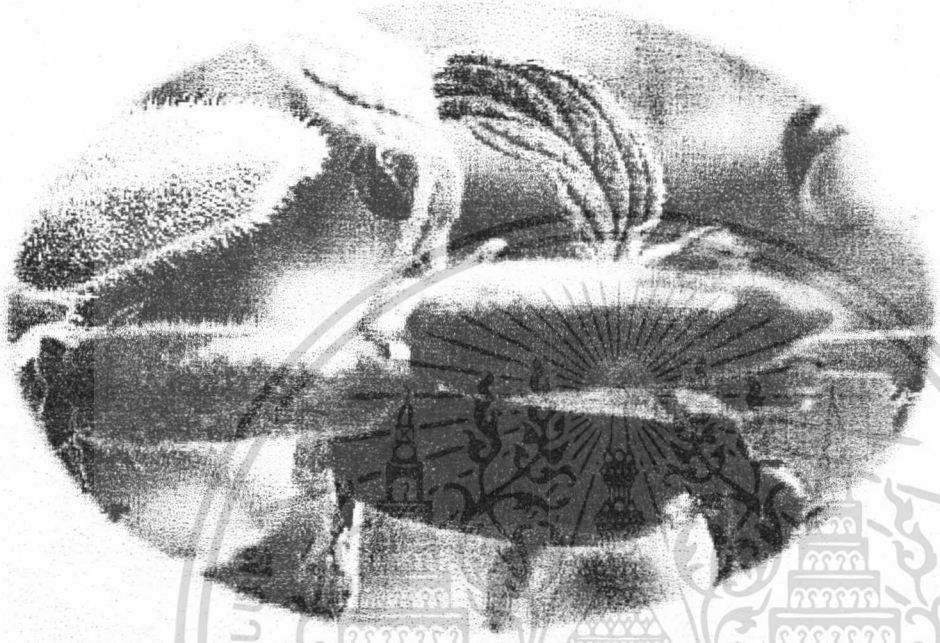

ชื่อสามัญ (Common Name) : Sesame
ชื่อพฤกษศาสตร์(Scientific Name) : Sesamum indicum, L.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Pedaliaceae

ลักษณะทั่วไป

งาเป็นพืชล้มลุกประเภทไม้พุ่มเนื้ออ่อน ลำต้นตั้งตรง ลักษณะเป็นเหลี่ยม และเป็นร่องตามยาวลำต้น มีขนบกคลุม ใบเป็นใบเดี่ยว เรียงยาว รูปหอก ออกเป็นคู่ตามซอกใบ ก้านดอกสั้น ดอกลักษณะรูประฆัง กลีบดอกสีขาวหรือม่วงอ่อน หรือขาวอมชมพู ผลลักษณะเป็นกระเปาะ รูปทรงกระบอกหรือแบน เมล็ดรูปไข่ สีขาว หรือเหลือง หรือเทา หรือแดง หรือน้ำตาล หรือดำ

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

เมล็ด เป็นยาขับปัสสาวะ รักษาริดสีดวงทวาร ทำเป็นยาระบาย ทาหล่อลื่นบำรุงผิว และผม
ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จุฬาฯ

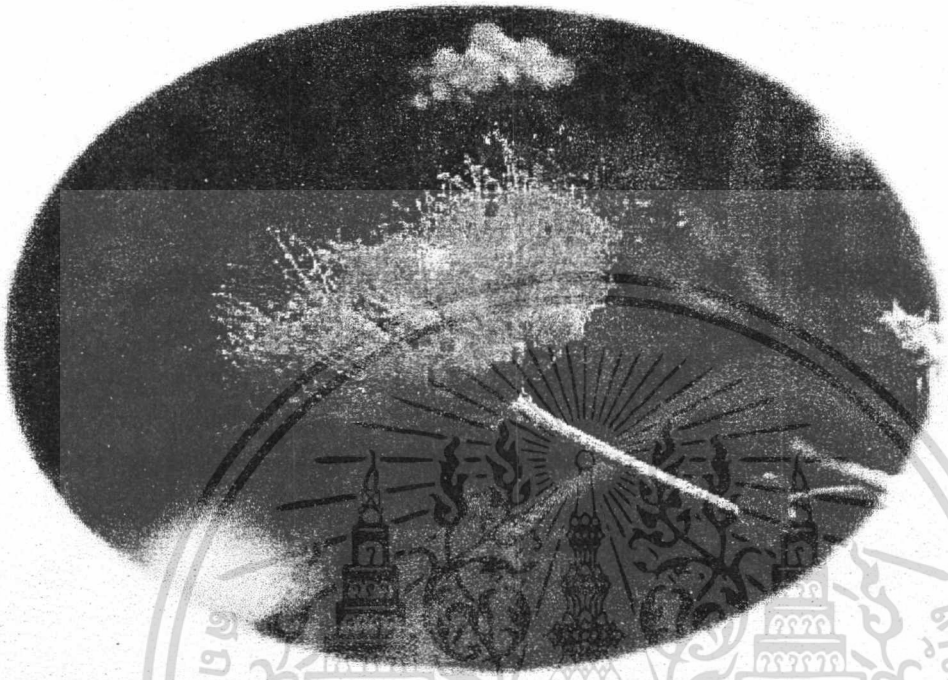

ชื่อสามัญ (Common Name) : Indian Walnut, Siris
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Samanea saman, Merr.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Leguminosae
ชื่ออื่นๆ (Other Name) : พฤกษ์ ซึก ซึก

ลักษณะทั่วไป

จามจุรีเป็นไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ แผ่พุ่มกว้าง ใบเป็นใบประกอบ ปลายใบมน ออกดอกเป็นช่อ สีชมพูอ่อน โคนดอกสีขาว ฝักแบนยาว ฝักอ่อนสีเขียว ฝักแก่สีน้ำตาล เมล็ดสีน้ำตาลเข้ม

การขยายพันธุ์

ขยายพันธุ์โดยใช้เมล็ด

ประโยชน์ทางสมุนไพร

เปลือกต้น ป่นให้ละเอียด ใช้เป็นยาสมานรักษาแผล
เปลือกต้นและเมล็ด ใช้รักษาบิด อาการท้องเสีย

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เจตมูลเพลิงแดง

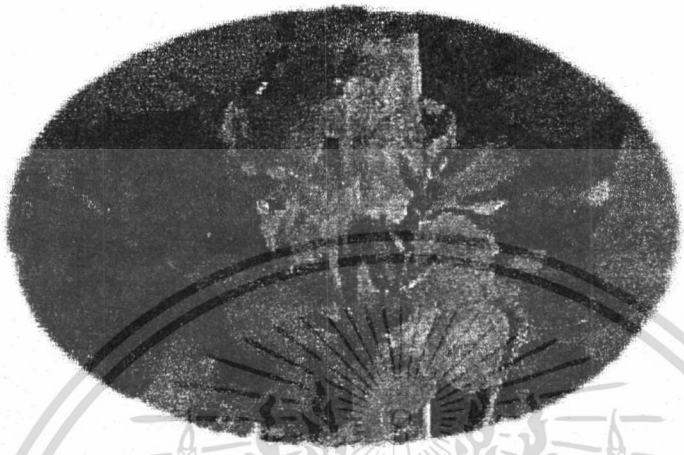

ชื่อสามัญ (Common Name) : Rose-Coloured Leadwort

ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Plumbago indica, L.

ชื่อวงศ์ (Family Name) : Plumbaginaceae

ชื่ออื่นๆ (Other Name) : ไฟใต้ดิน ดูยู่ ปิสิวแดง

ลักษณะทั่วไป

เจตมูลเพลิงแดงเป็นไม้พุ่ม สูงประมาณ ๒-๓ เมตร แตกกิ่งก้านสาขามาก ใบเป็นใบเดี่ยว รูปรีหรือรูปไข่กลับ ปลายใบแหลม โคนใบมน ขอบใบเรียบ ก้านใบสั้น ดอกออกเป็นช่อ ตามส่วนยอดหรือกิ่งแขนง โคนกลีบรวมกันเป็นหลอด มีกลีบ ๕ กลีบ กลีบเลี้ยงมีขนปกคลุม ขนนี้มีต่อมหนืดติดมือ

การขยายพันธุ์

ขยายพันธุ์ด้วยเมล็ด

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ใช้รากเจตมูลเพลิงแดงร่วมกับขิงแห้ง รากช้าพลู ดีปลี เถาสะค้าน หนักอย่างละเท่าๆ กัน ใส่น้ำพอท่วมยา ต้มให้เดือดนานประมาณ ๑๐ นาที รับประทานก่อนอาหาร วันละ ๓ ครั้ง ครั้งละครึ่งถึงหนึ่งแก้ว เป็นยาบำรุงธาตุ เจริญอาหาร

นอกจากนี้ยังนิยมใช้เป็นยาขับน้ำคาวปลา แต่ต้องระวังอย่ารับประทานมากเกินไป เพราะมีสารที่เป็นพิษต่อหัวใจ บีบหัวใจให้หยุดทำงาน

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จอก

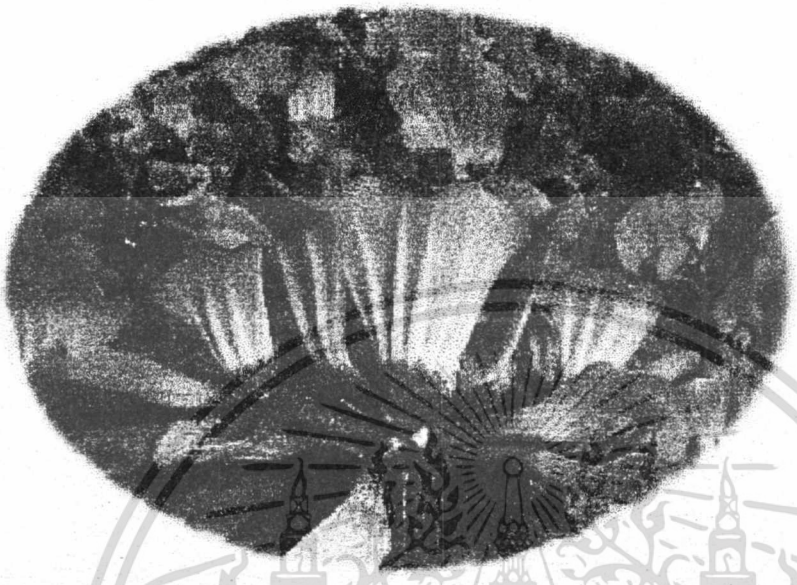

ชื่อสามัญ (Common Name) : Water Lettuce
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Pistia stratiotes, L.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Araceae
ชื่ออื่น ๆ (Other Name) : ผักกอก, กากอก

ลักษณะทั่วไป

จอกเป็นพืชน้ำ ลำต้นอวบน้ำ ลอยเป็นกระจุก ใบเป็นใบเดี่ยว ผิวใบอ่อน ปลายใบมน แผ่ออกเป็นรูปพัด โคนใบนูนออกด้านหลัง และใบมีขนทั้ง ๒ ด้าน ดอกออกเป็นช่อ ตรงกลางต้นหรือโคนใบ ผลเป็นแผ่นบาง ๆ มีเมล็ด ๒-๓ เมล็ด เปลือกเมล็ดมีร่องย่น

การขยายพันธุ์

ขยายพันธุ์ด้วยเมล็ดหรือแยกหน่อ

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ใบ ต้องคั้นรากออกให้หมด เพราะรากมีพิษ ใช้ใบแห้งต้มกับน้ำรักษาอาการบวดเจ็บ ขับปัสสาวะ แก้หัด ฝีแต่ต้องมีน้ำเหลือง

สตรีมีครรภ์ห้ามรับประทาน

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จำปา

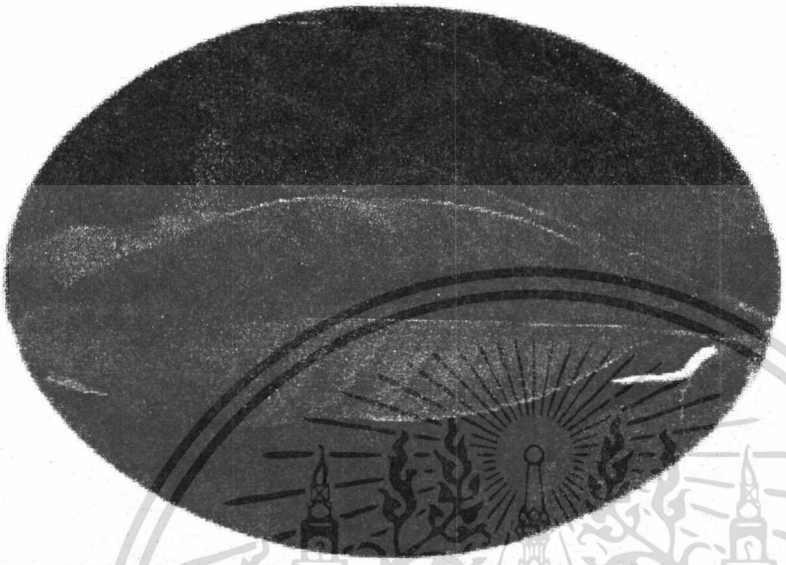

ชื่อสามัญ (Common Name) : Champa, Champak, Sonchampa
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : **Michelia champaca**, L.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Magnoliaceae
ชื่ออื่นๆ (Other Name) : จำปาเขา จำปาทอง จำปาป่า

ลักษณะทั่วไป

จำปาเป็นไม้ยืนต้นขนาดกลาง ลำต้นมีเปลือกสีน้ำตาลอมขาว มีสันควั่นเป็นรอย และมีตุ่มเล็กๆ ใบมีขนาดใหญ่ เป็นใบเดี่ยว ใบยาว ปลายใบแหลม ดอกออกตามยอด สีเหลืองอมส้ม มีกลิ่น

การขยายพันธุ์

ใช้กิ่งตอน หรือไหล

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ราก ใช้เป็นยาถ่าย ยาขับประจำเดือน
เปลือก บำบัดอาการไข้ ขับปัสสาวะ
ใบ ใช้ต้มน้ำรับประทานแก้โรคลำไส้อักเสบ
ดอก ใช้เป็นยาบำรุงหัวใจ บำรุงธาตุ ขับปัสสาวะ ระงับอาการเกร็ง

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จำปี

ชื่อสามัญ (Common Name) : White Champaka, White Champac Tree
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Michelia longifolia, Blume.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Magnoliaceae

ลักษณะทั่วไป

จำปีเป็นไม้ยืนต้นขนาดกลาง แตกกิ่งก้านสาขาเป็นพุ่ม กิ่งก้านเปราะ ลำต้นสีน้ำตาลอ่อน เปลือกแตกเป็นร่องตื้นๆ กล้ายวงรางแห เป็นแนวยาวไปตามลำต้น ใบเป็นใบเดี่ยว รูปมนรี ปลายใบแหลม ขอบใบเรียบ ดอกเป็นดอกเดี่ยว ออกตามโคนก้านใบบริเวณส่วนยอด ดอกสีขาวหรือเหลืองอ่อน มีกลีบดอก ๑๒ กลีบ กลีบดอกค่อนข้างหนาแต่นุ่ม

การขยายพันธุ์

ใช้วิธีตอนกิ่ง

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ใบ ใช้เป็นยาขับระดูขาว รักษาหลอดลมอักเสบเรื้อรัง ต้มดื่มหมากลักเสมระงับอาการไอ และขับเสมหะ

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จันทน์แดง

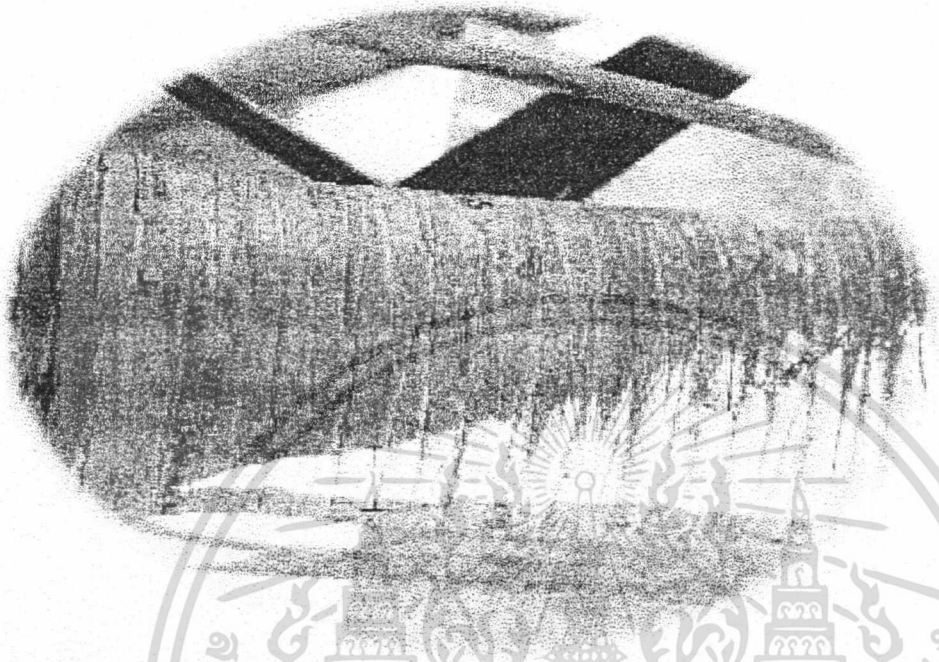

ชื่อสามัญ (Common Name) : Jun-Pha

ชื่อวิทยาศาสตร์ (Scientific Name) : Dracaena fourieri

ชื่อวงศ์ (Family Name) : Agavaceae

ชื่ออื่น ๆ (Other Name) : ลักกั๊ะ จันหนีผา

ลักษณะทั่วไป

เป็นไม้ต้นขนาดเล็ก ชอบขึ้นตามยอดเขาหินปูนที่สูง ๆ สูงประมาณ ๕-๗ เมตร เปลือกเกลี้ยง สีเทาอมน้ำตาล ใบอยู่ปลายยอด ใบแคบเรียวยาว รูปหอก ขอบใบเรียบ สีเขียวเข้ม ยาวประมาณ ๑.๕-๒ ฟุต ออกดอกเป็นพวงตามโคนก้านใบ สีเหลืองอ่อน มีจุดสีม่วงแดงตรงกลาง มี ๖ กลีบ ผลสดขนาดเล็กมีน้ำ เมื่อแก่มีสีแดง และเปลี่ยนเป็นสีดำ

การขยายพันธุ์

ขยายพันธุ์ด้วยการปักชำหรือเพาะเมล็ด

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ใช้ได้ทุกส่วน

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขุมเหล็กไทย

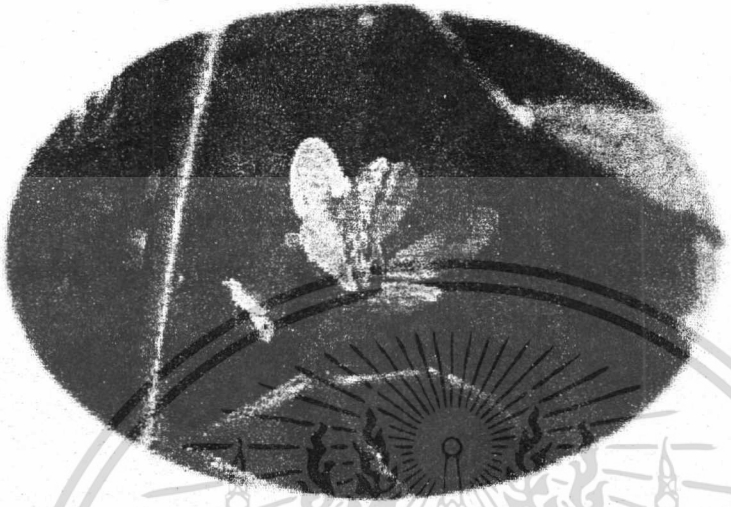

ชื่อสามัญ (Common Name) : Sicklepod
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Cassia tora, L.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Leguminosae
ชื่ออื่นๆ (Other Name) : ขุมเหล็กเล็ก ขุมเหล็กนา ขุมเหล็กดอก ลับมีอเล็ก เส็บมีอน้อย พรมดาน

ลักษณะทั่วไป

ขุมเหล็กไทยเป็นไม้พุ่มขนาดเล็ก มีกิ่งก้านสาขามาก ใบเป็นใบประกอบ มีใบย่อย ๓ คู่ ใบมีขนาดเล็กรูปรีกลมมน ดอกสีเหลือง ฝักแบนยาว เมล็ดรูปทรงกระบอก เมล็ดมีสารประกอบประเภทแอนทราควิโนน (Anthraquinone)

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ส่วนที่ใช้เป็นสมุนไพร ได้แก่ เมล็ด ใช้เป็นยาระบาย และขับปัสสาวะ

ยารักษาอาการท้องผูกใช้เมล็ดแห้งคั่ว ๒ ช้อนชา (๑๐ กรัม) ต้มหรือชงน้ำดื่มหลังอาหารรับประทานอาจมีอาการง่วงนอน

ยาขับปัสสาวะใช้เมล็ดแห้งคั่ว ๑-๓ ช้อนชา (๕-๑๕ กรัม) ใส่น้ำ ๑ ลิตร ต้มเดือดให้เหลือน้ำ ๖๐๐ ซีซี. แบ่งดื่ม ๓ ครั้ง หลังอาหาร

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขุมเหล็กเถา

ชื่อสามัญ (Common Name) : Cassia, Candle Bush, Golden Bush, Seven Golden Candlesticks

ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Cassia alata, L.

ชื่อวงศ์ (Family Name) : Leguminosae

ชื่ออื่นๆ (Other Name) : ขุมเหล็กใหญ่ หมากกะสิงเทศ ชิคาม ลับมีดหลวง ขุมเหล็กต้นเหล็ก

ลักษณะทั่วไป

ขุมเหล็กเถาเป็นไม้พุ่ม ลำต้นเป็นเนื้อไม้แข็ง ใบเป็นใบประกอบ ใบย่อยเป็นรูปไข่ขอบขนาน ดอกเป็นช่อสีเหลืองออกตามปลายกิ่ง ฝักแบนยาว มีปีก ๔ ปีก เมล็ดในรูปสามเหลี่ยม ใบมีสารประกอบประเภทแอนทราควิโนน (Anthraquinone)

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ทั้งต้น มีสรรพคุณเป็นยาระบาย ขับพยาธิ รักษาโรคผิวหนัง

ต้นและราก มีสรรพคุณเป็นยาขับปัสสาวะ

ใบและดอก มีสรรพคุณขับเสมหะ ใช้เป็นยาระบาย

การใช้เป็นยาระบาย นำดอกขุมเหล็กเทศสด ๒-๓ ช่อ ต้มรับประทานกับน้ำพริกหรือใช้ใบสดหรือแห้งชงน้ำดื่มครั้งละ ๑๒ ใบ หรือใช้ใบแห้งบดเป็นผง ผสมกับน้ำผึ้งปั้นเป็นลูกกลอน รับประทานครั้งละ ๓ เม็ด ก่อนนอน หรือเมื่อมีอาการ

การใช้เป็นยาทากลาก นำใบสดตำให้ละเอียดกับกระเทียมจำนวนเท่ากัน ผสมปูนแดง ทาบริเวณที่เป็น

การใช้เป็นยาพอกฝี แผลพุพอง ใช้ใบและก้านสด ๑ กำมือ ใส่น้ำพอท่วม ต้มเดือดให้น้ำเหลือเพียง ๑ ใน ๓ ทาบริเวณที่เป็นทุกเช้า-เย็น ถ้าเป็นมากใช้ใบประมาณ ๑๐ กำมือ ต้มน้ำอาบ

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชงโค

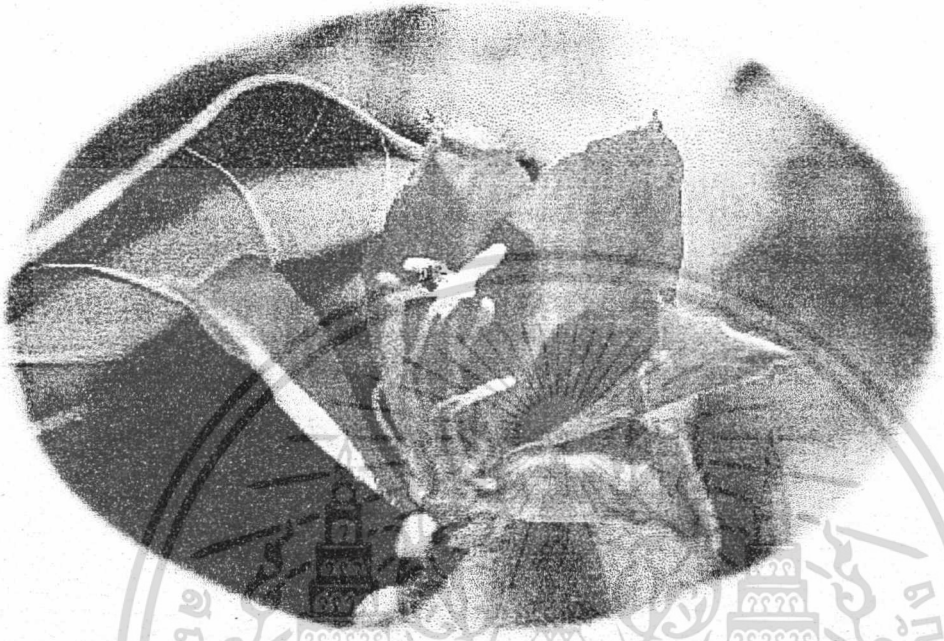

ชื่อสามัญ (Common Name) : Purple Orchid Tree,
Hong-Kong Orchid Tree

ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : **Bauhinia purpurea, L.**

ชื่อวงศ์ (Family Name) : Caesalpiniaceae

ชื่ออื่น ๆ (Other Name) : เสี้ยวดอกแดง เสี้ยวหวาน กะเฮอ

ลักษณะทั่วไป

ชงโคเป็นไม้ยืนต้นขนาดกลาง สูงประมาณ ๑๐-๓๐ ฟุต ใบมีลักษณะมนกลม เป็นใบแฝด ..ละมักพับเข้าหากันเหมือนปีกผีเสื้อ ดอกออกเป็นช่อตามปลายกิ่ง สีชมพูเรื่อ ๆ มีชีดประด้วยสีชมพูแกมแดงแก่ มีกลีบ ๕ กลีบ กลิ่นหอมอ่อน ๆ ฝักคล้ายฝักถั่ว ยาวประมาณ ๕ นิ้ว

การขยายพันธุ์

ใช้เพาะเมล็ดหรือกิ่งตอน

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ดอก ใช้ผสมเป็นยาแก้ไข้ ดับพิษไข้

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชบา

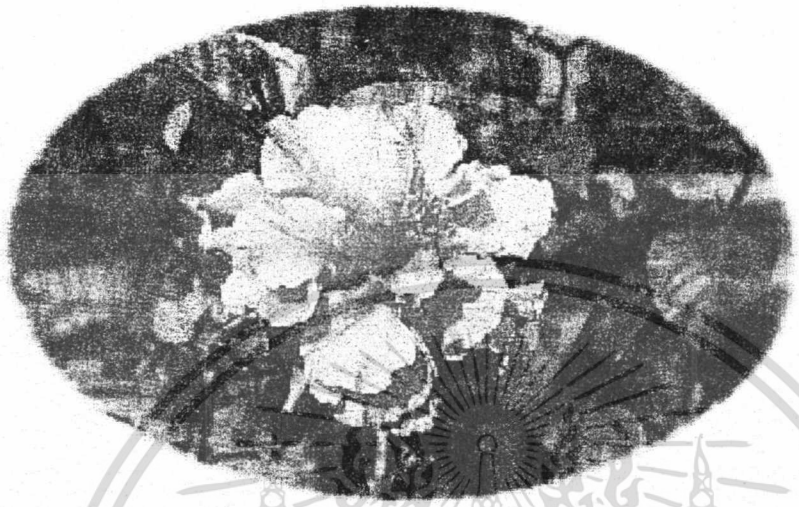

ชื่อสามัญ (Common Name) : Shoe Flower
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Hibiscus spp.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Malvaceae
ชื่ออื่น ๆ (Other Name) : ชุมบาใหม่ ใหม่แดง

ลักษณะทั่วไป

ชบาเป็นไม้พุ่มขนาดย่อม สูงประมาณ ๘ ฟุต ใบเป็นใบเดี่ยว ฐานใบกว้าง ปลายใบแหลม ขอบใบเป็นจัก ดอกมีทั้งชนิดราและชนิดซ้อน มีเกสรตัวผู้มาก ก้านจะเป็นหลอดหุ้มเกสรตัวเมียเอาไว้ เกสรตัวเมียมี ๕ แฉก เป็นขุมขึ้นอยู่ตามปลาย

การขยายพันธุ์

ใช้วิธีปักชำ

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ราก ใช้รากสดไขลกให้ละเอียดพอกแก้ฟกบวม อักเสบ พอกฝี ใช้เป็นส่วนผสมของยาระบาย ใช้ทาผิวหนังให้ชุมชื้น

รากและเปลือก แก้อาหารประจำเดือนมาไม่ปกติ คอมดลูกอักเสบ แก้โรคใช้เป็นยาขับน้ำนวย

ใบและดอก ใช้รักษาอาการเลือดกำเดาออก แก้ฝีพุพอง

ดอก ใช้ชงดื่มลดพิษไข้ กลีบดอกสีให้ช้ำทาศีรษะเป็นยาบำรุงผม

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชะพลู

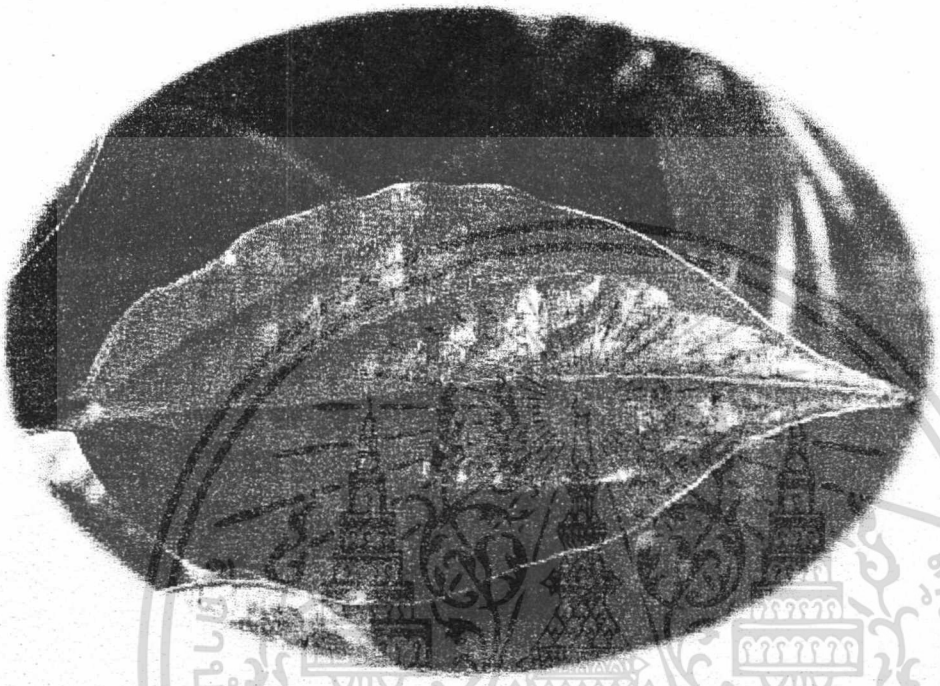

ชื่อสามัญ (Common Name) : Wildbetal leafbush
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Piper sarmentosum, Roxb.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Piperaceae
ชื่ออื่น ๆ (Other Name) : ช้าพลู

ลักษณะทั่วไป

ชะพลูเป็นไม้เถาเลื้อยเนื้ออ่อน รากงอกออกตามข้อ ใบเป็นใบเดี่ยวรูปหัวใจ สีเขียวเข้ม เส้นใบเป็นร่อง ออกดอกตามยอดเป็นช่อ

การขยายพันธุ์

ใช้ต้นป้าช่ำ

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ราก เป็นยาแก้ท้องอืด ท้องเฟ้อ ขับลม แก้ปวดฟัน

รากและผล ใช้เป็นยาแก้บิด

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชา

ชื่อสามัญ (Common Name) : Tea, Thea
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Thea sinensis, Ktze.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Theaceae
ชื่ออื่นๆ (Other Name) : เมี่ยง

ลักษณะทั่วไป

ชาเป็นไม้พุ่มขนาดกลาง ใบเป็นใบเดี่ยว แผ่นใบหนา ขอบใบเป็นจักฟันเลื่อย ๆ ดอกเป็นช่อ สีขาวนวลมีกลิ่นหอม มีกลีบ ๕ กลีบ ลักษณะคล้ายดอกส้มเขียวหวาน ผลเป็นแคปซูล มีเมล็ด ๑-๓ เมล็ด

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ใช้ใบแห้งชงดื่มต่างน้ำ เป็นยาขยายหลอดเลือด ทำให้ความดันลดลง บำรุงหัวใจ น้ำชาแก่ ๆ ดื่มขณะร้อน แก้อาการท้องเดิน ท้องร่วง ท้องเสีย

นอกจากนี้น้ำชายังใช้เป็นยากระตุ้น ทำให้หายเหนื่อย ไม่ง่วงนอน ใช้เป็นยาขับปัสสาวะ บรรเทาอาการร้อนในกระหายน้ำ รักษาอาการปวดเมื่อยตามร่างกาย

ในการใช้ต้องระวังอย่าดื่มมากเกินไป เพราะจะทำให้ท้องผูก อีกทั้งไม่ควรดื่มน้ำชาที่ทิ้งไว้จนเย็น กากชา ใช้พอกแผล น้ำร้อนลวก

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชะอม

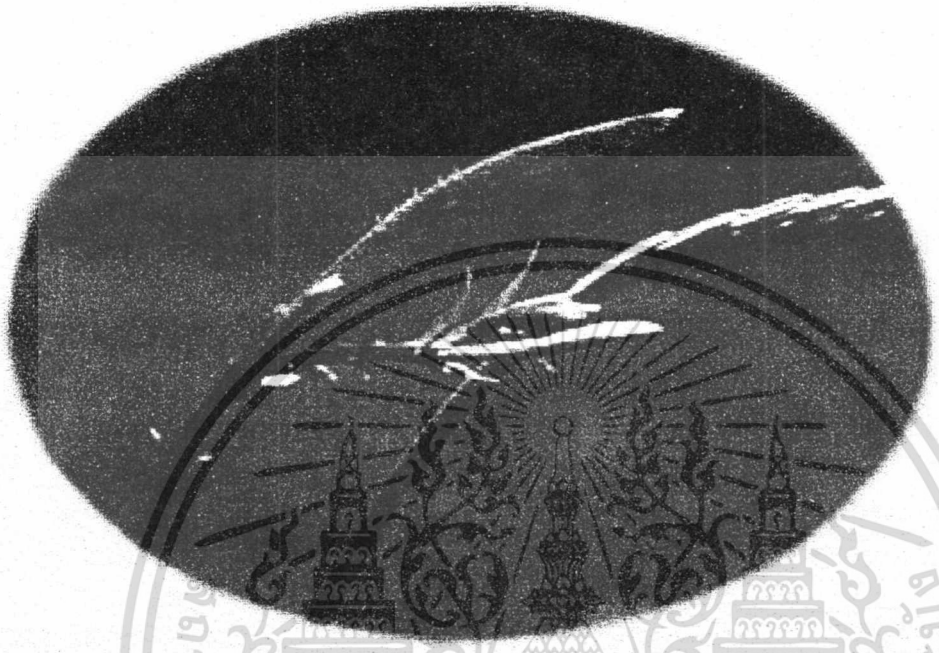

ชื่อสามัญ (Common Name) : Thorny Tree
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Acacia insuavis, Lace
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Mimosae
ชื่ออื่น ๆ (Other Name) : ผักหำ ผักหมะ ผักล่า ผักละ ผักข่า

ลักษณะทั่วไป

ชะอมเป็นไม้พุ่มขนาดเล็ก ลำต้นกิ่งก้านมีหนามแหลม ใบมีกลิ่นฉุน ลักษณะคล้ายใบส้มป่อย ก้านใบแยกออกเป็น ๒ ทาง

การขยายพันธุ์

ใช้วิธีตอนหรือปักชำ

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ราก ใช้ฝนกับน้ำสุกเป็นยาขับผมในลำไส้ บรรเทาอาการท้องเฟ้อ อาการปวดเสียวในท้อง

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดีปลี

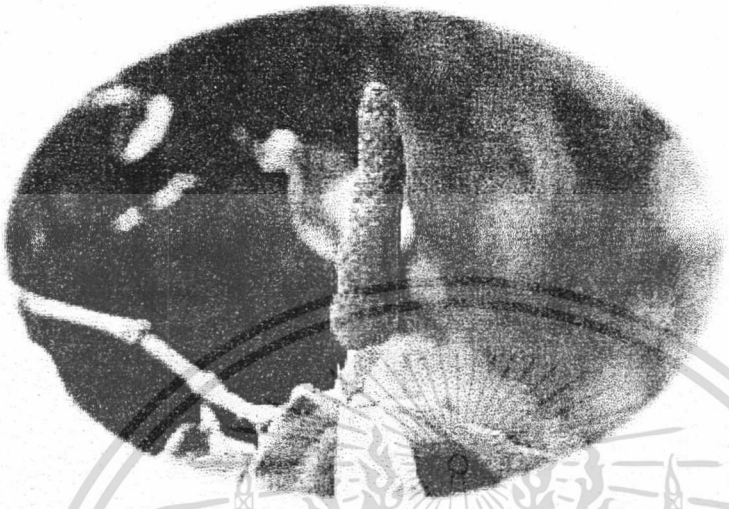

ชื่อสามัญ (Common Name) : Indian Long Pepper
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Piper retrofractum. Vahl.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Piperaceae
ชื่ออื่น ๆ (Other Name) : ดีปลีเชือก ประดงข้อ ปานนุ

ลักษณะทั่วไป

ดีปลีเป็นไม้เถาเลื้อยมีรากงอกตามข้อ ลำต้นกลม ใบลักษณะรูปไข่ โคนใบมน ปลายใบแหลม ดอกออกเป็นช่อ รูปทรงกระบอกปลายเรียวมน ผลคล้ายข้าวกล้อง เมื่อแก่สีแดงสด มีรสเผ็ด-ร้อนขม

การขยายพันธุ์

ใช้เถาปลูก หรือส่วนของรากปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

สรรพคุณทางสมุนไพรแก้อาการท้องอืด ท้องเฟ้อ ปวดท้อง คลื่นไส้ อาเจียน ใช้ผลแก่แห้ง ๑ กำมือ (๑๐-๑๕ ดอก) ต้มเอาน้ำดื่ม หรืออาจใช้เถาต้มน้ำดื่มก็ได้

ในการรักษาอาการไอ ขับเสมหะใช้ผลแก่แห้งครึ่งดอก ผสมกับน้ำมะนาวแทรกเกลือเล็กน้อย กวาดคอ หรือจิบบ่อย ๆ

นอกจากนี้ ผลที่ครึ่งอ่อนครึ่งแก่ยังใช้เป็นยาขับลม แก้ท้องร่วง เถาผสมกับน้ำใช้ทาแก้ปวดฟัน ฟกช้ำดำเขียวได้

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดาวเรือง

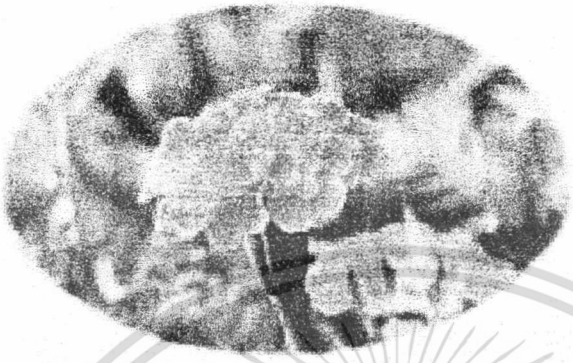

ชื่อสามัญ (Common Name) : Marigolds
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Tagetes spp.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Compositae
ชื่ออื่นๆ (Other Name) : ดาวบัวจุ๋ ดอกฮู

ลักษณะทั่วไป

ดาวเรือง เป็นไม้ล้มลุก ลำต้นเป็นทรงพุ่ม ใบเป็นใบประกอบแบบขนนก มีใบย่อย ๑๓-๑๗ ใบ ปลายใบแหลม โคนใบสอบเล็กน้อย ขอบใบเป็นจักฟันเลื่อย ออกดอกที่ปลายยอดสีส้มหรือเหลือง มีทั้งชนิดดอกกระและดอกซ้อน เมล็ดสีดำ

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ทั้งต้น ใช้เป็นยาแก้ฝีลม ปวดในท้อง

ต้น ใช้เป็นยาขับลมในลำไส้ แก้จุกเสียด ปวดท้อง

ใบ ใช้แก้ฝีฝักบัว ฝีพุพอง แผลเปื่อยเน่า ตานขโมย รวม ตักเลบ ต้นแอนน้ำ หยอดรักษาอาการหูเจ็บ

ดอก ผสมกับขาและสะค้านรับประทานแก้ฝีลมที่มีอาการปวดในท้อง แก้วิงเวียนศีรษะ ตาเจ็บ รัดสีดวงทวาร ไอหวัด โลกวน ละลายเสมหะ หลอดลมอักเสบ ขับร้อน เป็นยาฟอกเลือด แก้คางทูม เต้านมอักเสบ ปรุงทับตับให้เป็นยาบำรุงสายตา

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาตะกั่ว

ชื่อสามัญ (Common Name) : Benalu api, Daun sarab

ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : **Hemigraphis alternata.** (Burm.f.) T. And.

ชื่อวงศ์ (Family Name) : Acanthaceae

ชื่ออื่น ๆ (Other Name) : ต่อมครั่ง

ลักษณะทั่วไป

ตาตะกั่วเป็นไม้ล้มลุก ลำต้นสีแดงมีขัก สูงประมาณ ๑๐-๑๕ เซนติเมตร ใบเป็นใบเดี่ยว ออกเป็นคู่ตามข้อลำต้น ใบรูปหัวใจ ผิวใบสีเขียวเข้ม ท้องใบสีแดง ขอบใบเป็นจัก ออกดอกเป็นช่อตามส่วนยอด สีขาวรูปกรวย ปลายดอกแยกเป็น ๕ แฉก

การขยายพันธุ์

ใช้ปักชำ

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ต้น ใช้ต้มดื่มเป็นยาแก้อาเจียนเป็นเลือด ใช้ทารักษาโรคผิวหนัง

ใบ ในใบมีสารเคลือบโปแตสเซียมมาก ใช้รักษาโรคนิ่ว ขับปัสสาวะ แก้บิด ริดสีดวงทวาร

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต้อยติ่ง

ชื่อสามัญ (Common Name) : Popping pod
ชื่อวิทยาศาสตร์ (Scientific Name) : **Ruellia tuberosa** L.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Acanthaceae
ชื่ออื่นๆ (Other Name) : อังกาบ, โป๊ะเปี๊ยะ

ลักษณะทั่วไป

ต้อยติ่งเป็นพืชล้มลุกใบเดี่ยวออกตรงข้อเป็นคู่ๆ แผ่นใบเรียบ ปลายใบมน ออกดอกตามง่ามใบเป็นช่อ ช่อละ ๒-๓ ดอก ดอกสีน้ำเงินม่วง มีขนาดใหญ่ กลีบลอก ๕ กลีบ ตอนโคนกลีบติดกันเป็นรูปกรวย ผลยาวสีน้ำตาลเข้ม เมื่อแก่แตกเป็น ๒ กลีบ เมล็ดเล็กแบน

การขยายพันธุ์

ขยายพันธุ์โดยเมล็ด

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ราก ใช้ผสมกับสมุนไพรชนิดอื่นเป็นยาแก้พิษทำให้อาเจียน
เมล็ด ใช้แช่น้ำปิดพอกแผลมีหนอง

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตำลึง

ชื่อสามัญ (Common Name) : Ivy Gourd
ชื่อพฤกษศาสตร์(Scientific Name) : Coccinia grandis, (L.) Voigt.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Cucurbitaceae
ชื่อท้องถิ่น (Other Name) : ผักแคบ ตีนาก แคเกาะ

ลักษณะทั่วไป

ตำลึงเป็นพืชล้มลุกเลื้อย มีมือเกาะ (Tendril) ใบเดี่ยวแบบเรียง ขอบใบหยักเว้าลึกประมาณ ๓ แฉก ดอกออกเป็นช่อแบบแยกแขนงเดี่ยว ดอกสีขาวมีกลีบดอก ๕ กลีบ โคนกลีบติดกันเป็นหลอด ผลลักษณะคล้ายแตงกวา เมื่อสุกมีสีแดง

การขยายพันธุ์

ใช้ลำต้นแก่ปักชำ หรือใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ใบ ใช้เป็นสมุนไพรรักษาอาการแพ้ อักเสบ แมลงสัตว์กัดต่อย ผสมกับขิงฝนทาแก้ลมพิษ สาแหง ตาฟาง ตานกกะ ลดน้ำตาลในเลือด ใช้ผสมเป็นยาทาแก้ไข้

ราก ใช้ขับปัสสาวะแก้ไข้

เถา ใช้ถอนพิษ ๒ นิ้วมาต้มกับน้ำ ๑ ปี๊บ ยาย เถาข้างหนึ่ง จะมีฟองออกมา ใช้หยอดตา แก้ตาแดง ตาแดง

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตะขบไทย

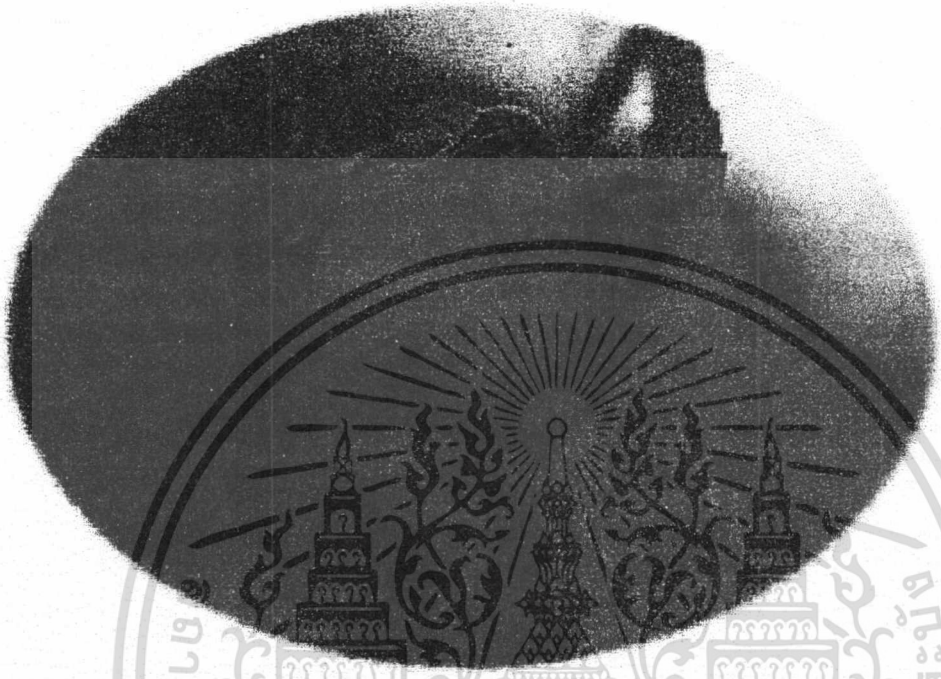

ชื่อสามัญ (Common Name) : Governor Plum
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : **Flacourtia cataphracta**, Roxb.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Flacourtiaceae
ชื่ออื่นๆ (Other Name) : มะเกว๋นคาย ตรบ

ลักษณะทั่วไป

ตะขบ:ในไม้ยืนต้นขนาดกลาง แตกกิ่งก้านสาขาที่ยอด ใบลักษณะกลมคล้าย ไขพุทรา ผลกลม โตเท่าลูกพุทรา ผลสุกสีแดงอมดำ

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ราก ใช้ปรุงเป็นยาขับเหงื่อ ยาขับเสมหะ
เนื้อไม้ ใช้บำรุงเป็นยาแก้ท้องร่วง แก้บิด มูกเลือด

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เตยหอม

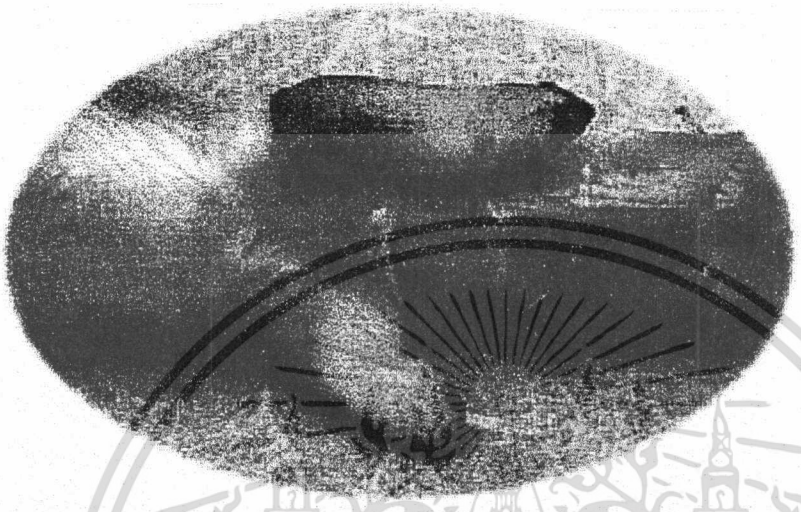

ชื่อสามัญ (Common Name) : Pandanus Palm

ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : **Pandanus tectorius**, Bl. var. **littoralis**, Sol.

ชื่อวงศ์ (Family Name) : Pandanaceae

ชื่ออื่นๆ (Other Name) : เตยหนามไทย, พังลัง

ลักษณะทั่วไป

เตยหอม เป็นไม้ยืนต้นพุ่มเล็ก ขึ้นเป็นกอ ลำต้นอยู่ใต้ดิน ใบเป็นใบเดี่ยวเรียงสลับเรียงเป็นเกลียวขึ้นไปจนถึงยอด ใบเป็นทางยาวสีเขียวเข้ม ลักษณะค่อนข้างแข็งเป็นมัน ขอบใบเรียบ ใบมีกลิ่นหอม เนื่องจากในใบมีน้ำมันหอมระเหยที่เรียกว่า "Fragrant Screw Pine"

การขยายพันธุ์

ใช้วิธีแยกหน่อ

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ต้นและราก ใช้เป็นยาขับปัสสาวะ ยาแก้กระษัยนิ่วลาวะพิการ ต้มรวมกับเนื้อไม้สักพริกไทยไม้สัก เอาน้ำดื่มแก้โรคเบาหวาน

ใบ ใช้เป็นยาช่วยบำรุงหัวใจ

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตะไคร้หอม

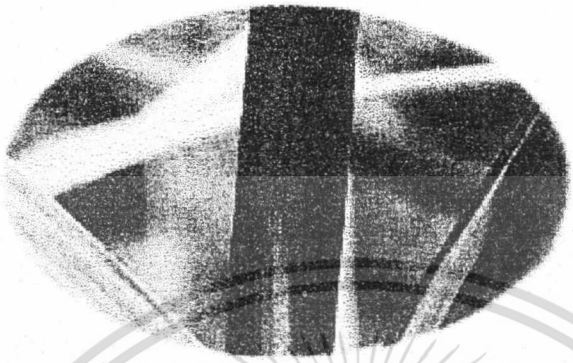

ชื่อสามัญ (Common Name) : Citronella Grass
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Cymbopogon nardus (L.) Rendle.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Gramineae
ชื่ออื่น ๆ (Other Name) : ตะไคร้แดง ตะไคร้มะขูด

ลักษณะทั่วไป

ตะไคร้หอมเป็นพืชมีเหง้าใต้ดิน ลำต้นตั้งตรง เลกเป็นกอ สีแดง ใบแคบยาว แผ่นใบเกลี้ยง มีกลิ่นหอม ดอกออกเป็นช่อฝอย ขนาดใหญ่คล้ายดอกอ้อ

การขยายพันธุ์

ขยายพันธุ์ด้วยการแยกเหง้าปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ต้น ใช้ขับลมในลำไส้ แก้แน่น ริดสีดวงในปาก ปากแตกระแหง ชับประจำเดือน ปรุงเป็นยาแก้ธาตุ แก้เลือดลมไม่ปกติ

ราก ใช้แก้ลมจิตรวาต หัวใจกระวนกระวาย

ใบ ใช้เป็นยาคุมกำเนิด

น้ำมัน ทาป้องกันยุง

นอกจากนี้ตะไคร้หอมยังใช้เป็นยาแก้ไข้ แก้อาเจียน บำรุงไฟธาตุ แก้ตานซาง ในลิ้นและปาก รักษาแผลในปาก ริดสีดวงตา

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตะไคร้

ชื่อสามัญ (Common Name) : Lemon grass
ชื่อวิทยาศาสตร์ (Scientific Name) : Cymbopogon citratus, Stapf.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Graminae
ชื่ออื่นๆ (Other Name) : คาหอม จะไคร ไคร หาง

ลักษณะทั่วไป

ตะไคร้เป็นพืชตระกูลเดียวกับหญ้า ลำต้นเป็นเหง้าอยู่ใต้ดิน ส่วนที่อยู่เหนือดินคล้ายลำต้นคือกาบหุ้มใบที่อัดกันแน่น ใบแคบยาวเรียว ขอบใบคมมีขนสากเป็นซี่ แต่ปกติทั่วไปมักไม่ค่อยพบเห็น

การขยายพันธุ์

ใช้เหง้าปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

สรรพคุณทางยา ใช้แก้การเบื่ออาหาร บำรุงไฟธาตุให้เจริญ แก้โรคทางเดินอาหาร ขับลมในลำไส้ แก้นิ่ว แก้น้ำเกาหีการ แก้ขัดปัสสาวะ แก้ไข้ แก้ท้องอืด ท้องเสีย ปวดเมื่อย แก้เสียดแน่นหน้าอก ปวดกระเพาะอาหาร

การทำเป็นยาแก้ไข้ใช้ต้นตะไคร้หั่นเป็นแว่น หัวขิงลดหั่นเป็นแว่นอย่างละ ๒๕ กรัม ใส่น้ำ ๓ แก้ว ต้มให้เดือด แล้วเคี่ยวไฟอ่อนๆ ให้เหลือน้ำ ๑ แก้ว ดื่มวันละ ๓-๔ ครั้ง

การทำเป็นยาแก้โรคทางปัสสาวะ ใช้หัวตะไคร้ตัวให้เหลือง ของดื่มต่างน้ำ หรือใช้หัวสดประมาณ ๓ กำมือ (๔๐-๖๐ กรัม) ต้มกับน้ำดื่มวันละ ๓ ครั้ง ครั้งละ ๑ ข้วยชา (๗.๕ ซีซี) ก่อนอาหาร

การทำเป็นยาแก้อาการท้องอืดท้องเฟ้อและปวดท้อง คลื่นไส้อาเจียนจากธาตุไม่ปกติ ใช้ตะไคร้สดทุบพอแหลก ๑ กำมือ (๔๐-๖๐ กรัม) ต้มเอาน้ำดื่ม

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เถาวัลย์เปรียง

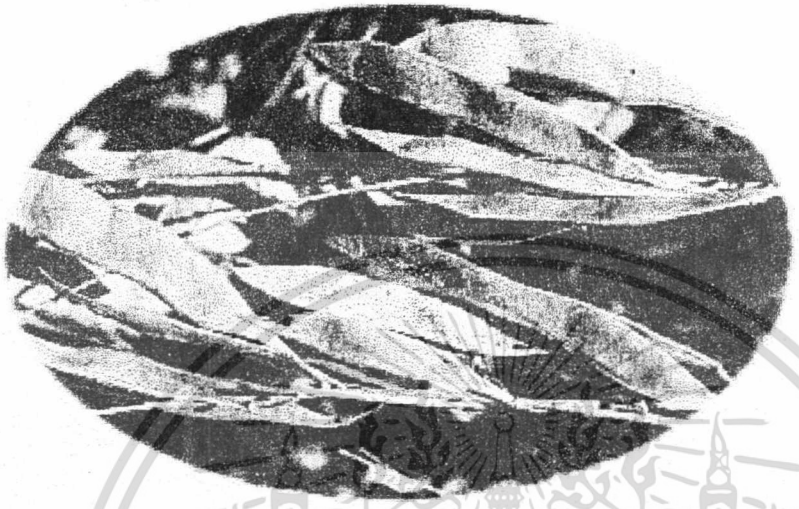

ชื่อสามัญ (Common Name) :
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Derris scandens, Benth.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Papilioneae
ชื่ออื่น ๆ (Other Name) : เครือเขาหนัง เครือตาปา เครือโหล เครือลับปล

ลักษณะทั่วไป

เถาวัลย์เปรียงเป็นไม้เถาเลื้อย ใบเป็นใบประกอบมีใบย่อยประมาณ ๗ ใบ ลักษณะใบรูปรีแกมขอบขนานคล้ายใบอัญชัน แผ่นใบหนา แข็ง ดอกออกเป็นช่อสีขาว ห้อยลง มีกลิ่นหอมอ่อน ๆ กลีบรองดอกติดกันเป็นหลอดสั้น ปลายแยกเป็นแฉกไม่เท่ากัน ผักมีลักษณะแบนเล็ก มีเมล็ด ๒-๔ เมล็ด

การขยายพันธุ์

ขยายพันธุ์โดยเมล็ด

ประโยชน์ทางสมุนไพร

เถา มีรสเฝื่อนเอียนเล็กน้อย ใช้เป็นยาขับปัสสาวะ ยาถ่ายเสมหะ ถ่ายเส้น ถ่ายระบาย รักษาโรคปัสสาวะพิการ รักษาแผลเรื้อรัง ใช้ต้มไฟช่วยน้ำดื่มต่างน้ำชา แก้อาการเมื่อยขบ

ราก ใช้เป็นยาแก้ไข้ ขับปัสสาวะ เป็นยาอายุวัฒนะ

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ถั่วฝักยาว

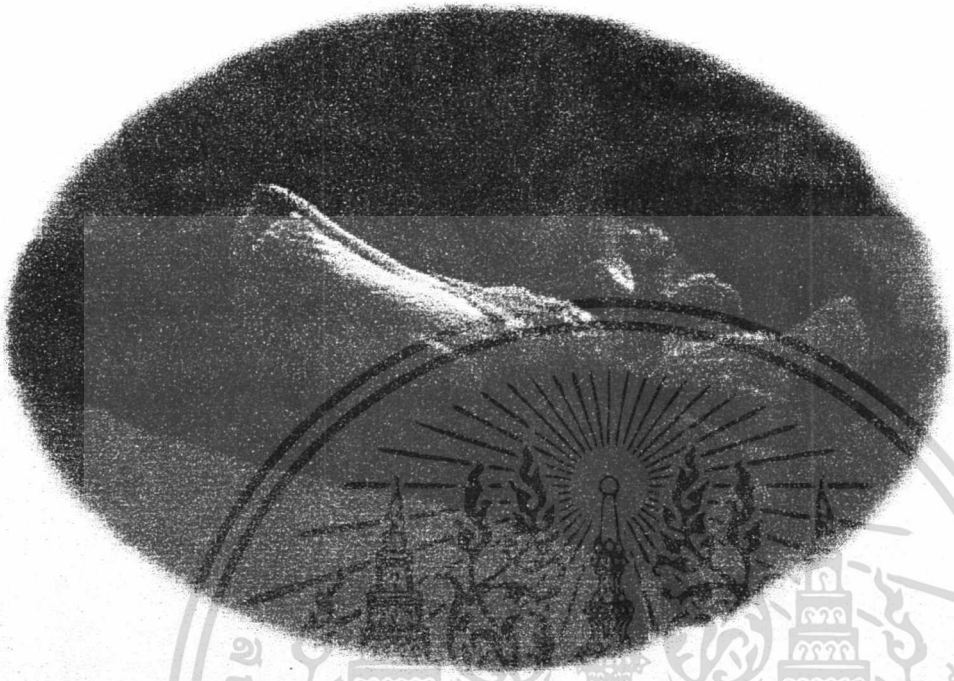

ชื่อสามัญ (Common Name) : Yard Long Bean
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Vigna sesquipedalis, Fruwirth.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Leguminosae

ลักษณะทั่วไป

ถั่วฝักยาวเป็นไม้เถาเลื้อย ช่อใบหนึ่งประกอบด้วยใบย่อย ๓ ใบ ปลายใบแหลม โคนใบกว้างมน ออกดอกเป็นช่อ ช่อหนึ่งมีดอก ๒-๓ ดอก สีม่วงอ่อนถึงม่วง ผลเป็นฝักกลมยาวสีเขียว

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ราก ใช้เป็นยาบำรุงอาหาร
ใบ ใช้รักษาโรคหนองใน
ฝัก รักษาอาการบวม ปวดเอว
เมล็ด ใช้รักษาอาการบิด อาเจียน ตกขาว ช่วยบำรุงไต และม้าม

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทรงบาดาล

ชื่อสามัญ (Common Name) : Kalamona, Scrambled Eggs.
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Cassis surattensis. Burm.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Caesalpiniaceae

ลักษณะทั่วไป

ทรงบาดาลเป็นไม้พื้นล่างขนาดกลาง ใบเป็นใบรวม ประกอบด้วยใบย่อย ๕-๖ คู่ ดอกเป็นแบบช่อตั้ง ออกตามปลายกิ่ง สีเหลืองเข้ม มีกลีบ ๕ กลีบ ฝักมีลักษณะแบน ยาว คล้ายฝักส้มป่อย

การขยายพันธุ์

ใช้ท่อนตอน หรือเพาะเมล็ด

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ราก ใช้รักษาไข้ แก้ระดูเหลืองจากการเพาะขยายตัว

ทั้งต้น, ใบ ใช้รักษาอาการบวม ถอนพิษจากแมลงสัตว์กัดต่อย ปวดศีรษะตามแผง ท้องผูก บรรเทาอาการไอ หอบ

ฝัก, เมล็ด ใช้เป็นยาระบาย แก้ปวดท้อง เป็นยาบำรุงกระเพาะ

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทับทิม

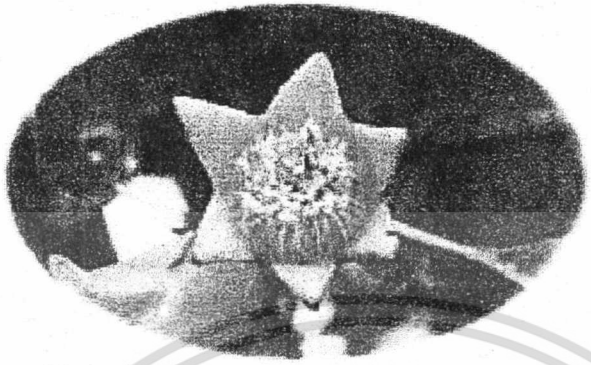

ชื่อสามัญ (Common Name) : Pomegranate

ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : **Punica granatum, L.**

ชื่อวงศ์ (Family Name) : **Punicaceae**

ชื่ออื่นๆ (Other Name) : พิลา มะเกี๋ยะ มะก่องแก้ว หมากจัง มะก๊อ

ลักษณะทั่วไป

ทับทิมเป็นไม้ยืนต้นขนาดเล็ก ใบเล็กเรียวแคบ ขอบใบเรียบ ก้านมีหนาม ดอกมีหลายสี เช่น ขาว แดง ส้ม ผลกลม ภายในมีเมล็ด จำนวนมาก สีชมพู หรือขาว

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูกหรือกิ่งตอน

ประโยชน์ทางสมุนไพร

เปลือกต้น มีสรรพคุณขับพยาธิตัวตืด พยาธิตัวกลม ใช้เปลือกต้นต้มน้ำ เคี่ยวให้งวดเหลือ ๑ ใน ๓ รับประทานครั้งละ ๒ ช้อนโต๊ะ ขณะท้องว่าง

เนื่องจากเปลือกต้นมีสารเพลเลทิเอรีน (Pelletierine) ซึ่งมีพิษมาก อาจทำให้เกิดอาการคลื่นไส้ อาเจียน ปวดศีรษะ ท้องเสีย หัวใจเต้นแรง ความดันโลหิตสูง การใช้จึงต้องระมัดระวังเป็นอย่างมาก

เปลือกผล มีสารแทนนิน (Tannin) และกรดแกลโลแทนนิค (Gallotannic) สรรพคุณใช้เป็นยาแก้ท้องเดิน และบิด

อาการท้องเดิน ใช้เปลือกผลแห้ง ๑ ใน ๔ ของผล ฝนกับน้ำฝน หรือน้ำปูนใส ให้ข้น รับประทานครั้งละ ๑-๒ ช้อนแกง หรือต้มกับน้ำปูนใสดื่มก็ได้

อาการบิด ใช้เปลือกผลแห้งครั้งละ ๑ กำมือ (๓-๕ กรัม) ต้มกับน้ำดื่มวันละ ๒ ครั้ง

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เทียนบ้าน

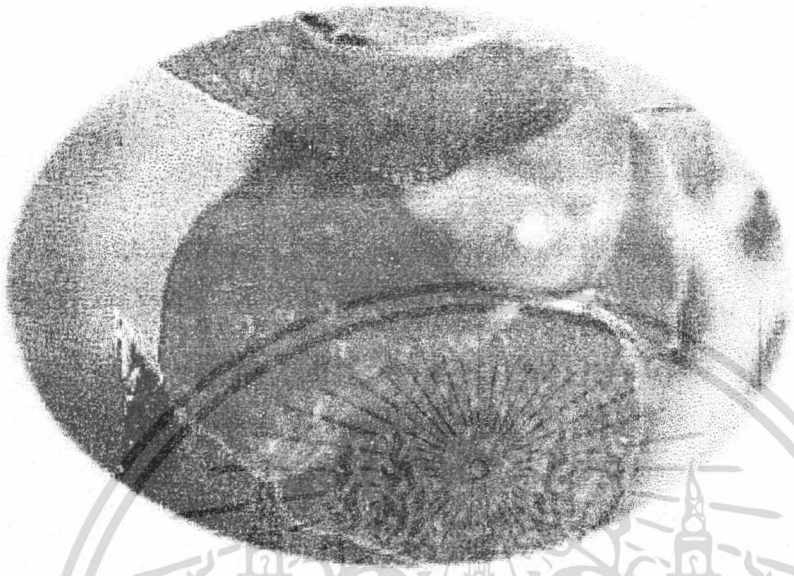

ชื่อสามัญ (Common Name) : Garden Balsam
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Impatiens basalmina, L.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Balsaminaceae
ชื่ออื่น ๆ (Other Name) : เทียนดอก เทียนสวน เทียนไทย

ลักษณะทั่วไป

เทียนบ้านเป็นพืชล้มลุก ลำต้นอวบน้ำ ใบเรียงเวียน ขอบใบเป็นจักละเอียด ดอกมีทั้งดอกเดี่ยว และดอกเป็นช่อ มีหลายสี ผลรูปไข่มีเมล็ดอยู่ภายใน เมื่อผลแก่จะแตก ดีดเมล็ดออกมาได้เอง

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ทั้งต้น มีสรรพคุณระงับอาการปวด ช่วยการหมุนเวียนโลหิต

ราก ใช้พอกเสี้ยน แก้ปวดกระดูก ปวดกล้ามเนื้อ รักษาฝีภายใน

ใบและดอก ใช้สำพอกเต้านม ปวดตามนิ้วมือ-นิ้วเท้า ถอนพิษปวดแสบปวดร้อน ฝีหนอง โรคผิวหนัง อระทางพุง โดยใช้ใบและดอกสดประมาณ ๓ กำมือ ตำให้ละเอียดแล้วพอกวันละ ๓ ครั้ง

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทองพันชั่ง

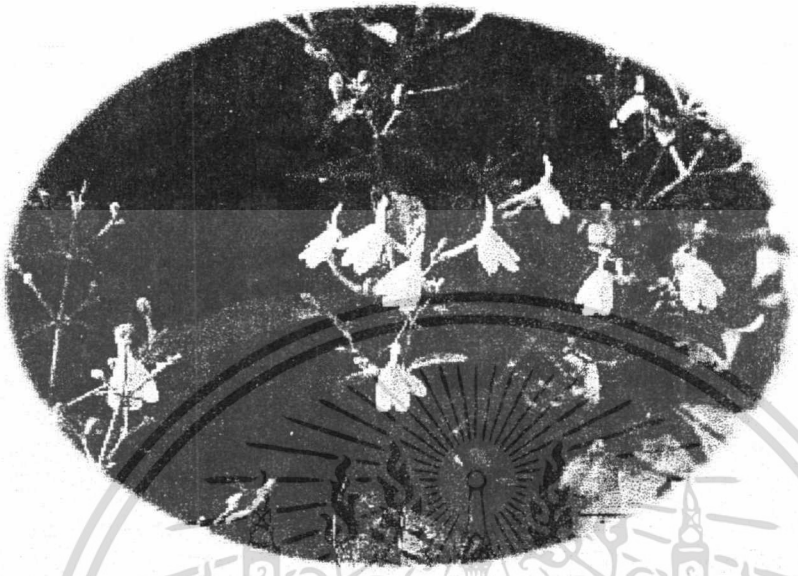

ชื่อสามัญ (Common Names) -

ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) Rhinacanthus nasutus, Kurz

ชื่อวงศ์ (Family Name) : Acanthaceae

ชื่ออื่นๆ (Other Name) : ทองพันชั่ง หญ้าสันใน ทองพันดุลย์

ลักษณะทั่วไป

ทองพันชั่งเป็นไม้พุ่มขนาดเล็ก ลำต้นลักษณะสี่เหลี่ยม ใบรูปไข่ ใบแหลม ปลายใบแหลม ดอกออกเป็นช่อตามปลาย โคนกลีบดอกติดกัน

การขยายพันธุ์

ใช้ลำต้นแก่ปักชำ

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ทั้งต้น ใช้รักษาโรคงูสวัดในระยะแรก ลดความดันโลหิต โดยนำต้นสดหนัก ๑ ขีด ต่อน้ำต้ม อัตราส่วนของพันชั่ง ๑ ส่วน ต่อน้ำ ๑๐ ส่วน ต้มแล้วนิดหน่อยไว้ ๒๐-๓๐ นาที แต่ถ้าต้มแล้วเกิดอาการหน้ามืด วิงเวียนศีรษะ มึนงง เท้าเย็น ให้หยุดยาทันที สำหรับผู้ที่เป็นโรคหัวใจห้ามใช้เป็นเด็ดขาด เพราะฤทธิ์ยาทำให้ใจสั่น

ใบและราก ใช้ทาแก้กลาก ฝีนตันเรื้อรัง โดยใช้ใบ ๕-๘ ใบ หรือราก ๒-๓ ราก ตำให้ละเอียด แช่เหล้าทิ้งไว้ ๗ วัน จึงนำมาทาบริเวณที่เป็นจนกว่าจะหาย

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เทียนบ้า

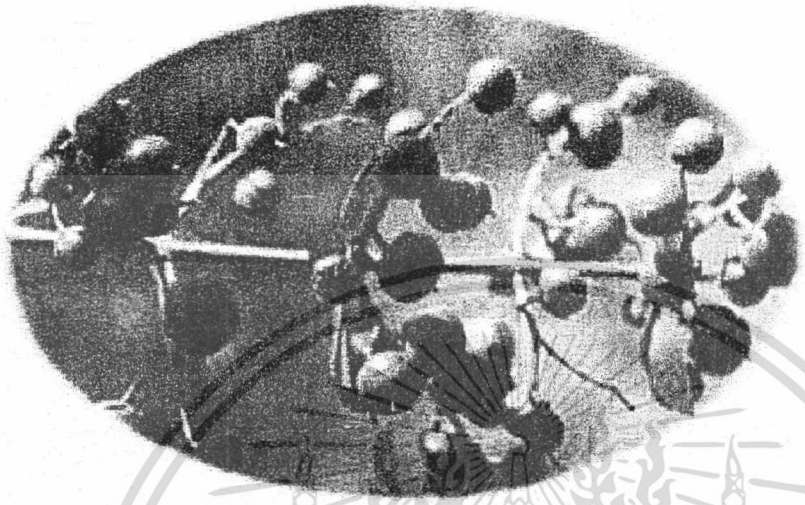

ชื่อสามัญ (Common Name) : Egyptian Rivet, Henna Tree
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Lawsonia inermis, L.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Lythraceae
ชื่ออื่นๆ (Other Name) : เทียนสัน เทียนป่อม เทียนแดง เทียนข้าวเปลือก เทียนไม้ เทียนย้อม

ลักษณะทั่วไป

เทียนบ้านเป็นไม้พุ่ม สูง ๓-๖ เมตร ลำต้นและกิ่งก้านสาขามาก กิ่งอ่อนเป็นเหลี่ยม ใบมีขนาดเล็ก รูปรี ปลายใบแหลมโค้ง โคนใบเรียวสอบเข้าหากัน ขอบใบเรียบ ดอกออกเป็นช่อสีเหลืองครีมเขียว มีกลีบ ๔ กลีบ ปลายกลีบมน ผลกลมคล้ายพริกไทย เมล็ดเป็นรูปเหลี่ยม

การขยายพันธุ์

ขยายพันธุ์ด้วยเมล็ด

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ใบ ใช้ใบสดตำให้ละเอียดผสมกับเหล้า พอกบริเวณแล้วพันหรือสับซ้ำ เปลี่ยนยา วันละ ๒-๓ ครั้ง จนกว่าจะหาย

ใบสดหรือใบแห้ง ใช้ต้มเอาแต่น้ำอมบ้วนปากแก้เจ็บคอ ใช้ทาแผลสด แผลไฟไหม้ น้ำร้อนลวก แผลฟกช้ำ ผื่น โรคผิวหนัง ใช้น้ำดื่มแก้ท้องร่วง

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เทียนหยด

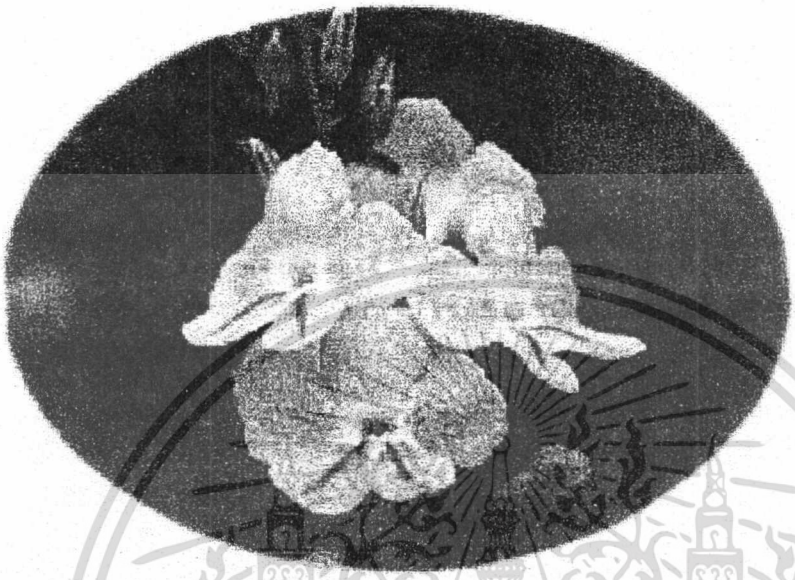

ชื่อสามัญ (Common Name) : Golden Dew Drop, Cropping Sky Flower, Pigeon-Berry

ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Duranta repens., L.

ชื่อวงศ์ (Family Name) : Verbenaceae

ชื่ออื่นๆ (Other Name) : หยดเทียน ฟองสมุทร เตรียออง สาวบอดผด

ลักษณะทั่วไป

เทียนหยดเป็นไม้พุ่มขนาดกลาง สูงประมาณ ๓ เมตร แตกกิ่งก้านสาขามาก ใบมีขนาดเล็ก รูปรี ปลายแหลม ขอบใบเป็นจักเหลม ออกตอกตามปลายกิ่งเป็นช่อ ดอกสีขาวหรือม่วง มีขนาดเล็ก กลีบดอก ๕ กลีบ โคนกลีบเชื่อมติดกันเป็นหลอดเล็กๆ เมื่อดอกโรยจะติดเมล็ดสีเขียวแล้วเปลี่ยนเป็นเหลือง และดำในที่สุด

การขยายพันธุ์

ใช้เพาะเมล็ดหรือกิ่งตอน

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ใบ ใช้ห้ามเลือด แก้บวม แผลอักเสบมีหนอง

เมล็ด ใช้แก้ไข้มาเลเรีย

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทานตะวัน

ชื่อสามัญ (Common Name) : Sun Flower
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Helianthus annus, L.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Compositae
ชื่อท้องถิ่น (Other Name) : บัวตอง ขะนะตะวัน

ลักษณะทั่วไป

ทานตะวันเป็นไม้ล้มลุก ลำต้นตั้งตรง มีขนสากเคือง ใบหยักเป็นฟันเลื่อย แผ่นใบมีขนแข็งหยาบ ๆ ก้านใบยาว ดอกสีเหลืองมีขนาดใหญ่ ผลสีขาวหรือดำ

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

แกนต้น ตากแห้งใช้ทำเป็นยาขับปัสสาวะ ขับน้ำนมให้ตก ขับเสมหะ แก้ไอสาวะเป็นเลือด หรือขุ่นขาว เมล็ดมีเลือดออก ไอกรน

ราก ประคบตามอาการบวมต่าง ๆ ต้มน้ำดื่มแก้ปัสสาวะขัด ขับปัสสาวะ เป็นยาระบาย ประคบตามอาการฟกช้ำ

ใบ แก้โลหิตพิการ

ดอก ใช้ขับลม แก้ริดสีดวง หน้ามืด บีบมดลูก

ฐานรองดอก แก้ยาเกรดปวดศีรษะ บวมพิษ ฆ่าเชื้อโรค ปวดประจำเดือน ฝีบวม

เมล็ด ใช้ขับปัสสาวะ ขับเสมหะ แก้ไอ แก้ปวด ไอหวัด ขับหนองใน

น้ำมันจากเมล็ด ใช้แก้พิษแมงป่องต่อย ลดไขมันในเส้นเลือด

เปลือกเมล็ด ใช้แก้อาการหูอื้อ

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไทรย้อย

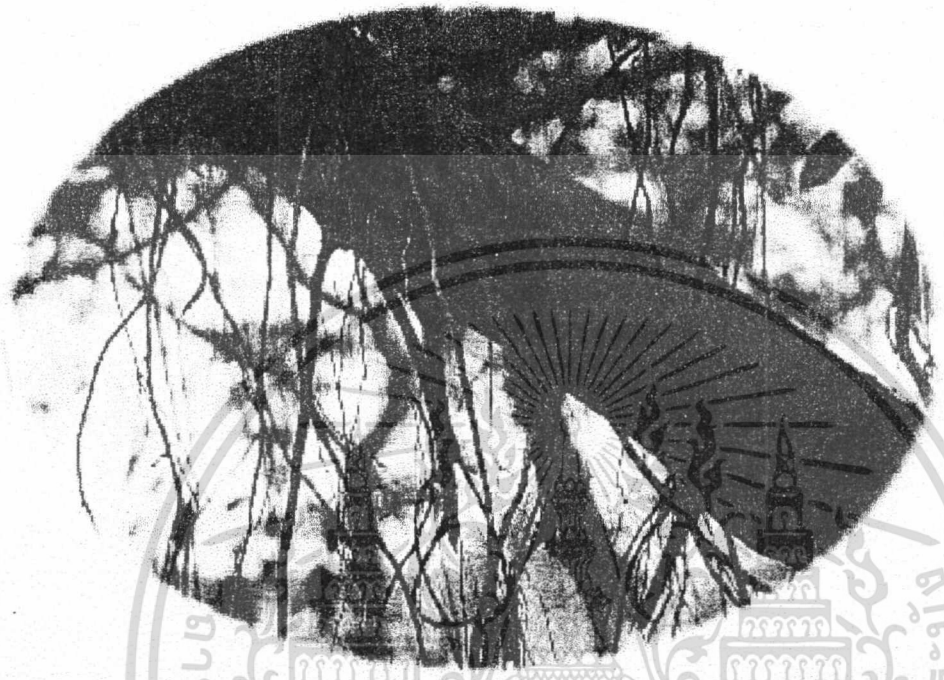

ชื่อสามัญ (Common Name) : Weeping fig, Weeping laurel
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Ficus benjamina, L.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Moraceae
ชื่ออื่นๆ (Other Name) : ไฮ ไทรกระเบื้อง

ลักษณะทั่วไป

ไทรย้อยเป็นไม้ยืนต้นขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ ลำต้นมีเปลือกสีน้ำตาล กิ่งก้านมีรากอากาศย้อยลงสู่พื้น ใบค่อนข้างกลม ปลายใบแหลม แผ่นใบหนา ผิวมันเรียบ ผลค่อนข้างกลม ผลสุกสีแดงสดหรือเหลือง

การขยายพันธุ์

ขยายพันธุ์ด้วยเมล็ด

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ราก ใช้ปรุงเป็นยาขับปัสสาวะ แก้ขัดเบา ปัสสาวะพิการ แก้ฝีย ไข้โลหิตพิการ

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ท้อ

ชื่อสามัญ (Common Name) : Peach, Nectarine

ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Prunus persica, Batsch.

ชื่อวงศ์ (Family Name) : Rosaceae

ชื่ออื่นๆ (Other Name) : หุงหน่น หุงสอบ มักม่น มักมาง

ลักษณะทั่วไป

ท้อเป็นไม้ยืนต้น สูงประมาณ ๔ เมตร ลำต้นสีน้ำตาลแดงหรือเขียวอ่อน ใบยาวรี ปลายใบแหลม ขอบใบเป็นจักตื้นๆ ดอกเป็นดอกเดี่ยว ออกตามซอกใบใกล้ปลายกิ่ง มีสีชมพูอ่อน มีกลีบ ๕ กลีบมนรี โคนดอกมีกลีบเลี้ยงเชื่อมติดกัน ปลายกลีบแยกเป็น ๕ แฉก ผลมนรีปลายแหลม มีขนสั้นนุ่มปกคลุม เมล็ดมีรูปหัวใจ ผิวเมล็ดเป็นร่องลึก

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ราก, ต้น ใช้รากหรือต้นสด หนัก ๓๐-๖๐ กรัม ต้มน้ำรับประทาน แก้โรคดีซาน บวมตามข้อ เบื่อหุ้มกระดูกอักเสบ รักษาประจำเดือนมาไม่ปกติ อาเจียนเป็นเลือด รักษาริดสีดวงทวาร และมีหนองเรื้อรัง

ใบ ใช้ใบสดหนัก ๓๐-๖๐ กรัม ต้มดื่มหรือใช้น้ำยาหรือพอก รักษาอาการประดงร้อนจากธรมร้อน บวมพิษ ตาเจียน อหิวาตกโรค แผลในปากในลำคอ

ใช้ใบต้นเอาน้ำดื่มครั้งละครึ่งชาม รักษาไข้มาเลเรีย ล้างผิวหนังเรื้อรัง

ดอก ใช้ดอกแห้งหนัก ๓-๖ กรัม ต้มเอาน้ำดื่มหรือบดเป็นผงรับประทาน หรือใช้ทาภายนอกแก้ท้องผูก ใส่มีน้ำคั่ง ประเทกอาการปวดเอว ปวดสะโพก

ก้านใบอ่อน ใช้ก้านสดหนัก ๓๐-๖๐ กรัม ต้มน้ำดื่มรักษาอาการปวดหน้าอกและหัวใจ หรือใช้เหล้าต้มให้เหลือครึ่งชาม ดื่มรับประทาน

ผล รับประทานช่วยระบายอุจจาระ ช่วยหล่อลื่นลำไส้

เมล็ด ใช้เมล็ดแห้ง หนัก ๕-๑๐ กรัม ต้มน้ำหรือบดเป็นผงรับประทานแก้ประจำเดือนมาไม่ปกติหลังคลอด เป็นยาขับน้ำคาวปลา รักษาไข้มาเลเรีย

ห้ามกินลูกเพราะมีสารไซยาไนด์อยู่ในใบ ดอก เมล็ด ผล ก่อนใช้ต้องต้มหรือตองก่อน ส่วนหญิงมีครรภ์ห้ามรับประทานเป็นอันขาด

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผักคราดหัวแหวน

ชื่อสามัญ (Common Name) : Ear-stud Flower
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : **Spilanthes acmella**, (L.) Murr.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Compositae
ชื่ออื่นๆ (Other Name) : ผักคราด ผักตุ้มหู ผ้าแพรด

ลักษณะทั่วไป

ผักคราดหัวแหวนเป็นไม้ล้มลุก ลำต้นสูง ๕๐-๓๐๐ เซนติเมตร ใบรูปไข่ ปลายใบแหลม โคนใบสอบแคบ ขอบใบเรียบหรือจักเป็นฟันเลื่อยๆ ดอกอัดกันแน่นเป็นรูปไข่สีเหลืองขนาดเท่าปลายนิ้วก้อย ผลมีสัน ๓ สัน ปลายเว้าเป็นแองเล็กน้อย

การขยายพันธุ์

ขยายพันธุ์โดยเมล็ด

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ทั้งต้น มีฤทธิ์เป็นยาชา แก้โรคบิด รักษาโรคสัตว์ลิดสักเปื่อย ต้มดื่มเหมือนแก้ปวดฟัน ชงดื่มเป็นยาขับปัสสาวะสำหรับผู้ป่วยโรคนิ่ว แก้ไอ ไอหวัด ไอกรน หลอดลมอักเสบ หอบ ปอดบวม ไข้ออกเรื้อรัง ใช้ทาแผลงูหรือสุนัขกัด โรคผิวหนัง

ใบ สรรพคุณแก้ปวดฟันชะงัด โรคโลหิตเป็นพิษ

ดอก แก้โรคลิ้นเป็นอัมพาต ปวดฟัน ฝีมะเร็ง รักษาแผลในปากเป็นยากระตุ้น ชับน้ำลาย

ก้านช่อดอก มีสารสไปแลนธอล (Spilanthol) ฤทธิ์เป็นยาชา ระงับอาการปวดฟัน โดยการใช้ก้านสดมาเคี้ยว หรือตำให้แหลก อุดรูฟันที่ปวด

เมล็ด ใช้เคี้ยวกับน้ำลายเมื่อปากแห้ง

ราก ต้มน้ำดื่มเป็นยาถ่าย บ้วนปากแก้อาการอักเสบในช่องปากและเจ็บคอ เคี้ยวแก้ปวดฟัน

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผักกาดหอม

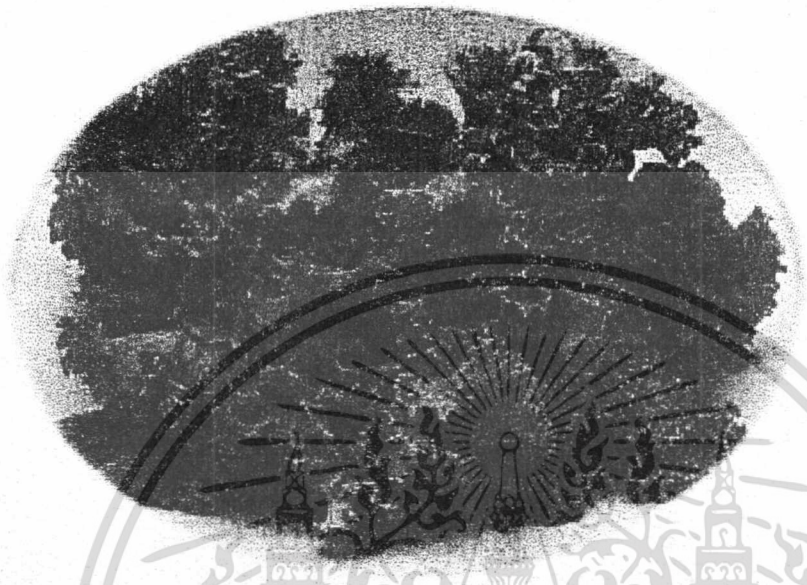

ชื่อสามัญ (Common Name) : Lettuce
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Lactuca sativa, L.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Compositae
ชื่ออื่น ๆ (Other Name) : ผักสลัด ผักกาดปี

ลักษณะทั่วไป

ผักกาดหอมเป็นพืชล้มลุก ใบรูปไข่กลับแกมขอบขนาน ปลายใบกลม ไม่มีก้านใบ โคนใบเป็นสิ่งโอบหุ้มลำต้น ขอบใบจักหรือเรียบ ออกดอกเป็นช่อที่บริเวณยอด สีเหลือง ก้านช่อดอกยาว ผลรูปไข่กลับ ผลแก่สีดำ แบน มีจะงอย

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ทั้งต้น ใช้เป็นยาขับลมในลำไส้ แก้พิษ ดับกระหาย เป็นยาบำรุง ขับพยาธิใบ ใช้คั้นน้ำรับประทานแก้ไข้ ไอ ขับเหงื่อ ขับปัสสาวะ

เมล็ด ใช้รักษาโรคตับ ริดสีดวงทวาร ระงับปวด ขับน้ำนม ขับปัสสาวะ บรรเทาอาการชาตีบวม ทาแผลเป็นบนศีรษะให้ผมงอก

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผักหวานบ้าน

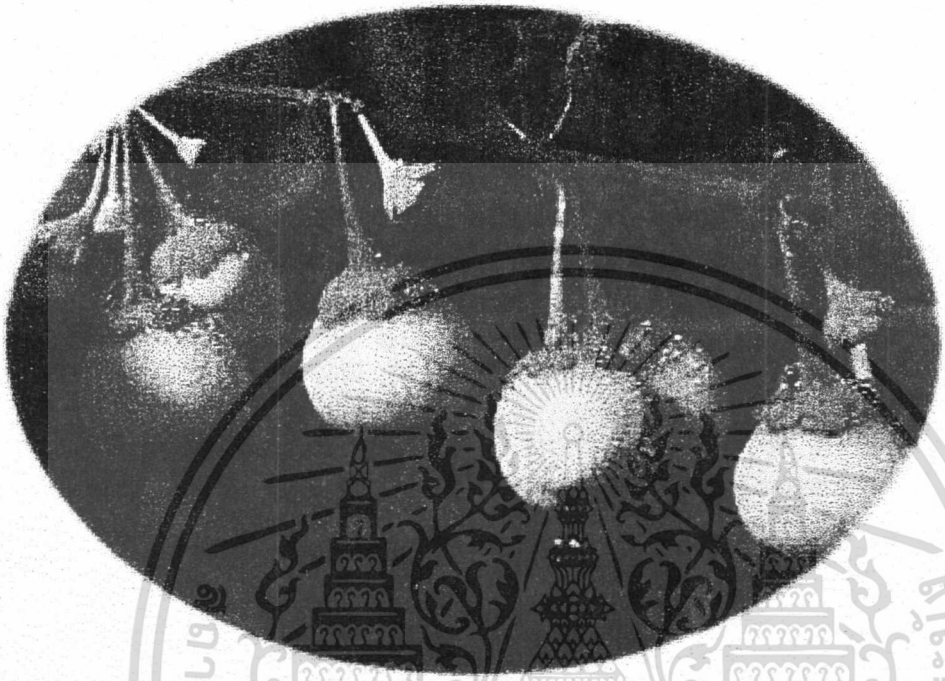

ชื่อสามัญ (Common Name) :
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Sauropus androgynus, Merr.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Euphorbiaceae

ลักษณะทั่วไป

ผักหวานบ้านเป็นไม้พุมขนาดเล็ก ใบคล้ายใบมะยม ปลายใบแหลม ดอกมีขนาดเล็ก สีแดงคอมน้ำตาล ผลกลมมี ๖ พู ผลแก่มีสีขาวเมื่อแก่จะแตกออก ภายในมีเมล็ดสีดำ

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ราก ใช้ต้มเป็นยาแก้ไข้ ตำละเอียดรวมกับใบใช้พอกฝี
ใบ ใช้บรุงเป็นยาเขียว

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผักเสี้ยนผี

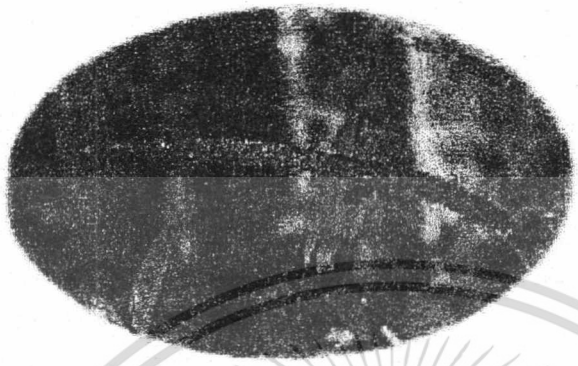

ชื่อสามัญ (Common Name) :
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Cleome viscosa, L.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Capparidaceae
ชื่ออื่น ๆ (Other Name) : ผักสัมเสี้ยนผี

ลักษณะทั่วไป

ผักเสี้ยนผีเป็นไม้ล้มลุก ต้นมีเมือกเหนียว เหม็น ใบแตกเป็นช่อ ช่อหนึ่งมี ๓-๕ ใบ ใบลักษณะเป็นขอบขนาน โคนใบและปลายใบแหลม แผ่นใบบางออกดอกเป็นช่อตามง่ามใบที่หลุดร่วงไป ดอกสีเหลือง ผลกลมยาว เมล็ดสีน้ำตาลแดง

การขยายพันธุ์

ขยายพันธุ์โดยเมล็ด

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ทั้งต้น สรรพคุณเป็นยาแก้ผื่นในปอด ในลำไส้ ในตับ ขับพยาธิในลำไส้ ใช้ชงดื่มแก้โรคผิวหนัง บรรเทาอาการจุกเสียด โรคบิด ใช้ต้มสูดเอาไอแก้ปวดศีรษะ ใช้หยอดหูแก้หูอักเสบ

รากและเมล็ด เป็นยากระตุ้นหัวใจ โรคเลือดออกตามไรฟัน
ใบ ตำละเอียดผสมเกลือทาถูแก้ปวดหลัง พอกแก้ปวดศีรษะ
ใบและเมล็ด เป็นยาขับน้ำเหลืองเสีย
ดอก ใช้เป็นยาฆ่าเชื้อโรค

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผกากรอง

ชื่อสามัญ (Common Name) : Cloth of Gold, Hedge Flower

ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Lantana camara, L.

ชื่อวงศ์ (Family Name) : Verbenaceae

ชื่ออื่นๆ (Other Name) : ก้ามกุ้ง เบญจมาศป่า ระชาย ตาปู มะจาย ขี้กา ดีหมีไก่ เก็งสะมาศ ไก่จิน

ลักษณะทั่วไป

ผกากรองเป็นไม้พุ่มขนาดเล็ก สูงประมาณ ๒-๖ ฟุต ใบเป็นรูปไข่ ขอบใบหยักเป็นจัก ใบคายสากมือ มีกลิ่นเหม็น ดอกมีขนาดเล็กออกเป็นกระจุก ขนาดประมาณ ๑ - ๑½ นิ้ว มีหลายสี เช่น เหลือง แดง ขาว ม่วง ชมพู เมล็ดกลมสีดำ

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดเพาะหรือตัดกิ่งปักชำ

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ทั้งต้น ใช้เป็นยาแก้ไข้ รักษาไข้ออกเลือด ผื่น

ราก ใช้รากสดทำเป็นยาอมกลั้วคอ แก้ปวดฟัน

ใบ ใช้ตำพอกแผล ฝีพุพอง ต้มน้ำอุ่น อาบหรือแช่แก้โรคปวดข้อ

ดอก ใช้ห้ามเลือด รักษาอาการปวดท้อง อาเจียน

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผักเค็ด

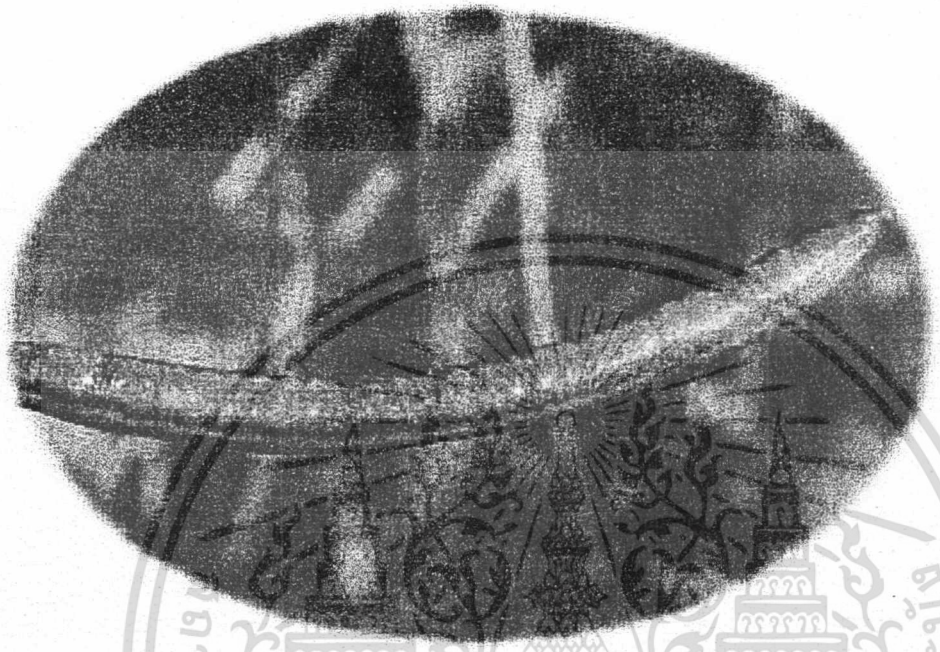

ชื่อสามัญ (Common Name) :
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Cassia sophera, L.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Caesalpiniaceae
ชื่ออื่นๆ (Other Name) : ผักเคด ผักเค็ด ขี้ควายผี ขี้หมาน้อย

ลักษณะทั่วไป

ผักเค็ดเป็นไม้พุ่มขนาดเล็ก แตกกิ่งก้านสาขามาก ใบเป็นใบเดี่ยว ลักษณะรูปมนรี ปลายใบเรียวแหลม โคนใบมน สีเขียวเป็นมัน ดอกช่อออกเป็นช่อตามง่ามใบ สีเหลือง ดอกย่อยมีห้ากลีบ ผักลักษณะคล้ายผักขี้เหล็กแต่ใหญ่และยาวกว่า

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ราก ใช้เป็นยาดับพิษร้อนในร่างกาย
ใบ ต้มน้ำดื่มแก้ลื่นคัน ใช้เป็นยารักษาบาดแผล

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผักชี

ชื่อสามัญ (Common Name) : Coriander
ชื่อวิทยาศาสตร์ (Scientific Name) : **Coriandrum sativum**, L.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : **Umbelliferae**
ชื่ออื่น ๆ (Other Name) : ผักหอมน้อย ผักหอมผอม ผักหอมป้อม ผักชีลา

ลักษณะทั่วไป

ผักชีเป็นไม้ล้มลุก ลำต้นตรงภายในกลวง สูงประมาณ ๒๐-๔๐ เซนติเมตร ลำต้นเขียว แต่ถ้าต้นแก่จัดจะออกสีเขียวอมน้ำตาล ใบลักษณะรูปฟัน ใบใกล้ต้นใหญ่กว่าใบปลายต้น ดอกออกเป็นช่อที่ส่วนยอด มีขนาดเล็ก ประกอบด้วยกลีบดอกสีขาวหรือชมพูอ่อน จำนวน ๕ กลีบ ผลขนาดเล็กสีน้ำตาลปลายผลแยกเป็น ๒ แฉก

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ทั้งต้น ใช้ต้นสดหนัก ๖๐-๑๕๐ กรัม หรือต้นแห้งหนัก ๑๐-๑๕ กรัม ต้มน้ำหรือคั้นน้ำดื่ม แก้ท้องอืดท้องเฟ้อ ขับลม ขับเหงื่อ เป็นยาละลายเสมหะ ใช้ต้นสดตำพอกหรือคั้นเอาน้ำทาแก้หัด ผื่น

ผล ใช้ผลแห้งบดเป็นผงหรือต้มกับน้ำ รับประทานเป็นยาเจริญอาหารแก้หัด ปวดท้อง ท้องอืดท้องเฟ้อ ใช้ผลแห้งตัวแล้วบดผสมกับเหล้ารับประทานวันละ ๓-๕ ครั้ง รักษาโรคริดสีดวงทวาร ใช้ผลแห้งตำเป็นผงประมาณ ๑ ถ้วยชา ผสมน้ำตาลทรายรับประทานแก้โรคปิด ถ่ายเป็นเลือด

ต้นผักชีไม่ควรรับประทานมากเกินไป เพราะจะทำให้เกิดอาการตาลาย ความจำเสื่อม สีมง่าย และทำให้กล้ามเนื้อแรง

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใบพันใบกลา

ชื่อสามัญ (Common Name) : Caricature Plant
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : **Graptophyllum pictum**, Grill.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Acanthaceae
ชื่ออื่น ๆ (Other Name) : –

ลักษณะทั่วไป

ใบเงินใบทองเป็นไม้พุ่ม ใบเป็นใบเดี่ยว ใบยาวรีปลายใบแหลม

การขยายพันธุ์

ใช้กิ่งปักชำ

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ใบใช้ตำพอกรักษาแผลที่เกิดจากมีด หรือสัตว์กัด แผลที่มีหนอง

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บัวบก

ชื่อสามัญ (Common Name) : Asiatic Pennywort
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Centella asiatica, (L.) Urban
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Umbelliferae
ชื่อท้องถิ่น ๆ (Other Name) : ผักหนอก ผักแว่น

ลักษณะทั่วไป

บัวบกเป็นพืชล้มลุกประเภทเลื้อย ลำต้นทอดเลื้อยไปตามผิวดิน รากงอกตามข้อลำต้น ใบเป็นใบเดี่ยว รูปกลม ขอบใบเป็นหยักตื้น ดอกออกในซอกใบเป็นช่อ

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดหรือใหลปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ใบและต้น มีสรรพคุณขับเสมหะ เป็นยาบำรุง รักษาโรคผิวหนัง รักษาแผลไฟไหม้ น้ำร้อนลวก แก้บวม พิษไข้ ปวดท้อง ท้องเดิน ท้องเสีย ลดเมือดไขเป็นเลือด ตาแดง เจ็บคอ ขับปัสสาวะ แก้ไข้

การรักษาแผลไฟไหม้ น้ำร้อนลวก ใช้บัวบกสด ๑ กำมือ ตำให้ละเอียด คั้นเอาน้ำทา แล้วเอากากพอก

ขจัดเรือดเลียหรือเป็นยาบำรุง เอาบัวบกผึ่งลมให้แห้งบดทันวันละ ๓ ครั้ง ครั้งละ $\frac{1}{2}$ - ๑ ช้อนชา

รักษาโรคผิวหนังใช้ได้ทั้งกินทั้งทา ยาทาใช้บัวบกบดแห้ง ๖ ช้อนชา (๔ กรัม) ผสมน้ำมันพืช ๕ ช้อนแกง (๓๐ กรัม) ทา หรืออาจใช้ใบบัวบกแช่น้ำต้มดื่มไว้ตามที่ใส่รวมยารับประทานใช้ต้นน้ำรับประทานวันละ ๓ ครั้ง ครั้งละ ๑-๕ หยด ในตอนแรกและค่อย ๆ เพิ่มจนถึง ๑๕ หยด หรือทำเป็นน้ำเชื่อมโดยใช้ใบบัวบกตากแห้งไม่ร่วมหนัก ๗๐ กรัม ต้มกับน้ำ ๔ แก้ว เคี่ยวให้เหลือ ๒ แก้ว กรองกากออกเติมน้ำตาลลงไป ๔ ขีด เคี่ยวด้วยไฟอ่อน ๆ ใช้รับประทานครั้งละ ๑ ช้อนชา วันละ ๓ ครั้ง

รากและใบ มีสรรพคุณแก้ปวดประจำเดือน

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บอระเพ็ด

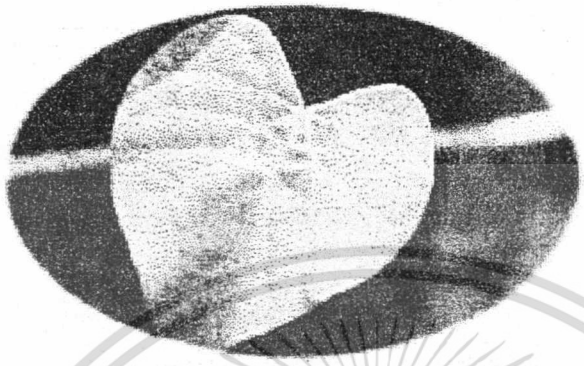

ชื่อสามัญ (Common Name) : –

ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Tinospora crispa, (L.)
Miers ex Hook. F. & Thoms.

ชื่อวงศ์ (Family Name) : Menispermaceae

ชื่ออื่น ๆ (Other Name) : เจตมูลหนาม พาหนู เถาหัวด้วน เครือเขาสอ จุ่งจิง เจตหมูนปลูก

ลักษณะทั่วไป

บอระเพ็ดเป็นไม้เลื้อย ลำต้นเป็นปุ่มเล็ก ๆ กระจายทั่วไป ใบมีลักษณะคล้ายใบโพธิ์ ดอกออกเป็นช่อขนาดเล็ก สีเหลืองอมเขียว

การขยายพันธุ์

ใช้เฉาแก่ปักชำตามคบไม้

ประโยชน์ทางสมุนไพร

เถา มีรสขมจัด มีสรรพคุณ แก้ไข้ เบื่ออาหาร ขับเหงื่อ แก้กระหายน้ำ ร้อนใน ผสมกับน้ำมันมะพร้าวใช้รักษาโรครูมาติสซั่ม

การรักษาอาการไข้และเบื่ออาหารใช้เถาหนัก ๓๐-๕๐ กรัม ตำต้นเอาน้ำดื่ม หรือต้มกับน้ำ เดี่ยวจนเหลือน้ำ ๑ ใน ๓ ดื่มก่อนอาหารเช้า-เย็น วันละ ๒ ครั้ง

ใบ ใช้ตำพอกฝี ฟกช้ำ บวม

รากและเถา ตำผสมมะขามเปียกและเกลือ หรือดองเหล้า รับประทานครั้งละ ๑ ช้อนชา แก้ไข้ลดความร้อน

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บานบุรี

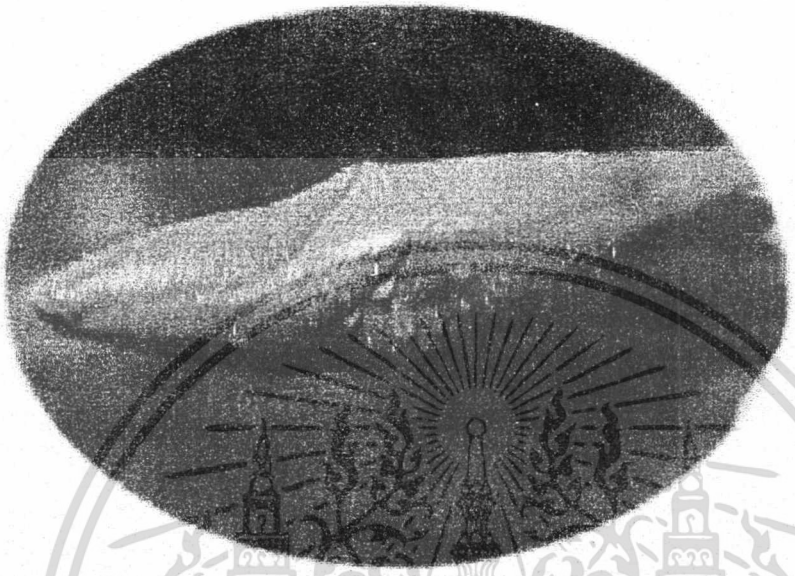

ชื่อสามัญ (Common Name) : Allamanda, Golden Trumpet
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Allamanda cathartica, L.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Apocynaceae
ชื่ออื่นๆ (Other Name) : บานบุรี,ทองคัน

ลักษณะทั่วไป

บานบุรีเป็นไม้พุ่มกึ่งเลื้อย สูงประมาณ ๒-๔.๕ เมตร ใบเป็นใบเดี่ยว ออกเป็นคู่ตรงข้ามกัน ใบเป็นรูปหอกกลับขนานแกมหอก โคนใบสอบแคบเป็นมุม ปลายใบแหลม ขอบใบเรียบ แผ่นใบด้านบนเป็นมัน ดอกออกเป็นช่อที่ยอด สีเหลือง ดอกมีขนาดโต มักมี ๕ กลีบ โคนกลีบเชื่อมติดกันเป็นหลอดสั้นๆ

การขยายพันธุ์

ใช้กิ่งปักชำ หรือกิ่งตอน

ประโยชน์ทางสมุนไพร

เปลือกและยาง ใช้แต่น้อยเป็นยาถ่ายขับน้ำดี ถ้าใช้มากจะมีฤทธิ์เป็นยาถ่ายอย่างแรง ทำให้อาเจียนได้

ใบ ใช้เป็นยาถ่าย ทำให้อาเจียน รักษาอาการจุกเสียด

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บานไม่รู้โรย

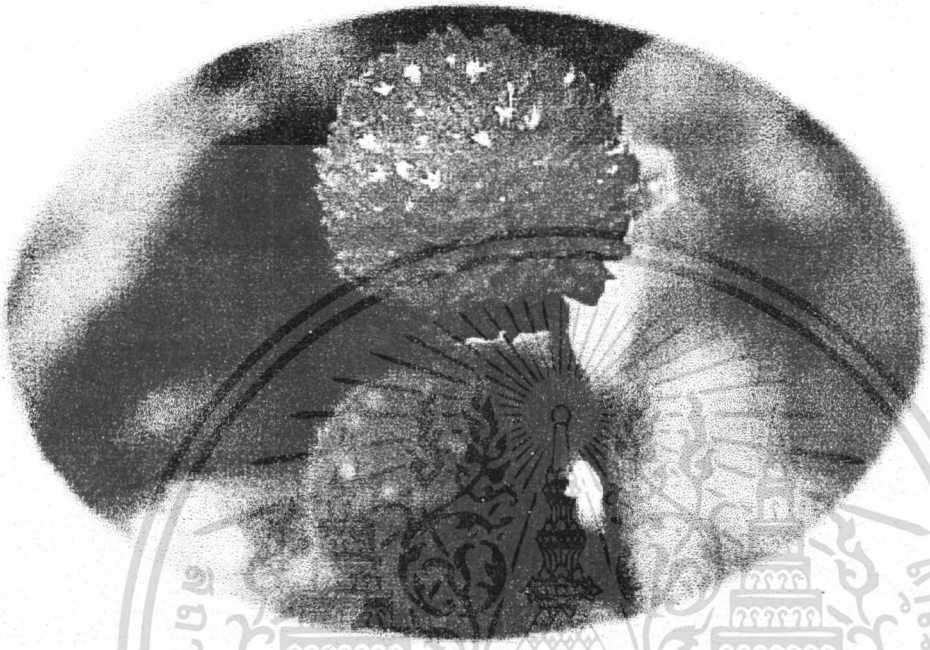

ชื่อสามัญ (Common Name) : Everlasting, Globe Amaranth
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : **Gomphrena globosa**, L.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Compositae
ชื่ออื่นๆ (Other Name) :

ลักษณะทั่วไป

บานไม่รู้โรย เป็นไม้ล้มลุก ลำต้นแข็ง ตามข้อบวมพอง แตกกิ่งก้านสาขามาก ใบเป็นใบเดี่ยว ปลายใบแหลม โคนใบมน ใบค่อนข้างยาว ที่ยังใบมีขนนุ่มสีขาว ออกดอกเป็นช่อ ดอกมีสีขาวสม่ำเสมอกลีบดอกเล็กแข็ง

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดหรือลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ดอก ใช้ต้มน้ำกินแก้ตาแฉะ ขับน้ำลายาวะ แก้ไอ หอบหืด แผลฝีหนอง

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บานไม่รู้โรยฝรั่ง

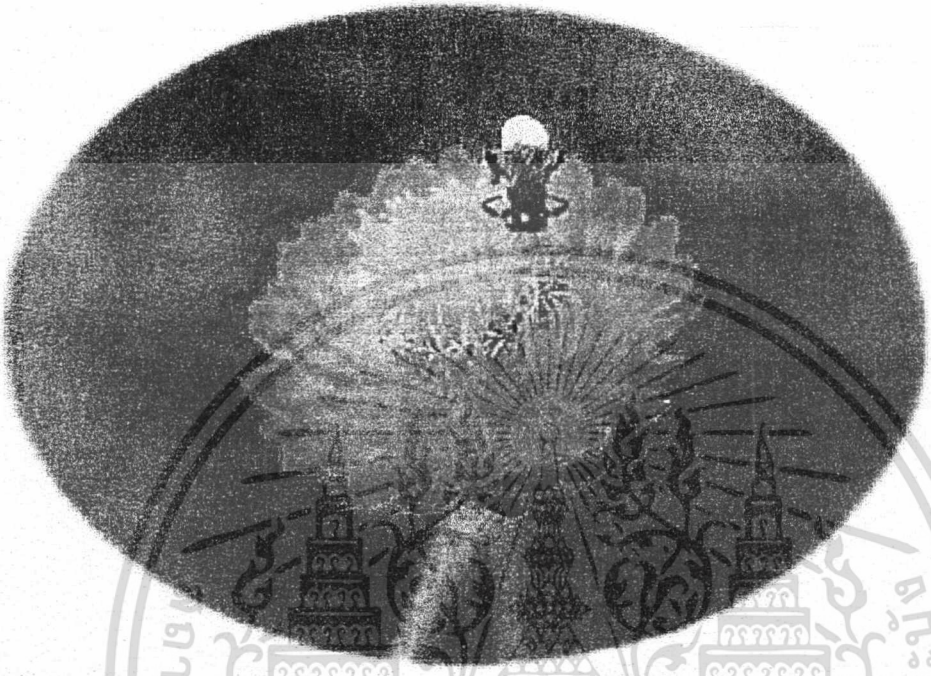

ชื่อสามัญ (Common Name) : Straw Flower, Gomphrena

ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : **Helichrysum bracteatum.** (Vent.) Andr.

ชื่อวงศ์ (Family Name) : Compositae

ชื่ออื่นๆ (Other Name) : ดอกกระดาษ

ลักษณะทั่วไป

บานไม่รู้โรยฝรั่งเป็นไม้ล้มลุก ลำต้นตรง สูงประมาณ ๐.๕๐-๑.๒๐ เมตร ใบเป็นใบเดี่ยว ลักษณะรูปหอก โคนใบสอบแคบ ปลายใบแหลม ขอบใบเรียบ ดอกเป็นดอกเดี่ยว หรือเป็นช่อ ออกตามยอดของลำต้น กลีบดอกมีเหลืองหรือส้ม ริ้วประดับสีขาว ชมพู เหลือง แดง ส้ม ก้านดอกแข็ง ผลมีการรูปขอบขนาน ปลายผลมีพู่ลักษณะคล้ายขนนก

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ต้น ใช้ต้มเติมแก้ระดูขาวมาก แก้ขัดเบา แก้นิ่ว แก้โรคหนองใน

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บวบเหลี่ยม

ชื่อสามัญ (Common Name) : Angled Loofah

ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : **Luffa acutangular**, Roxb.

ชื่อวงศ์ (Family Name) : Cucurbitaceae

ชื่ออื่นๆ (Other Name) : บวบขาน, มะเขยุ, หมักเอก

ลักษณะทั่วไป

บวบเหลี่ยมเป็นไม้เถาล้มลุก ใบเป็นใบเดี่ยว ขอบใบหยักเว้าแบบบวบขม ดอกเป็นดอกเดี่ยว สีเหลือง ผลมีเหลี่ยม ขอบคม ประมาณ ๑๐ เหลี่ยม เปลือกหนาแข็ง เมล็ดแบน

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ใบ ใช้รักษาโรคบิด ขับเสมหะ ริดสีดวงทวาร หยอดตาเด็ก รักษาเยื่อตาอักเสบ พอกฝีฝีดื่นคัน

ราก ใช้รักษาโรคปวดศีรษะข้างเดียว แก้ผื่น ผสมน้ำหยอดเรื้อรัง รักษาเยื่อจมูกอักเสบ

ดอก ใช้แก้ไอ เจ็บคอ หอบ ริดสีดวงทวาร ตำพอกรักษาโพรงจมูกอักเสบ ฝีไม่มีหัว ขับปัสสาวะ

ข้าวผล เผาไฟให้เป็นเถ้าบดเป็นผงเป่าคอ รักษายาบระเจ็บคอ

ใบผล รักษาโรคริดสีดวงทวาร

เปลือกผล ใช้ปิ้งไฟบดเป็นผง ทารักษาแผลมีหนอง ฝี

ผล ใช้รักษาโรคบิด เลือดหนัย ประจำเดือนมาไม่ปกติ ขับปัสสาวะ ขับน้ำนม รักษาตานทูม ฯลฯ

เมล็ด ใช้รักษาอาการปวดเสียวฟัน ปวดเอวเรื้อรัง ขับพยาธิตัวกลม

เถา ใช้รักษาโรคหลอดลมอักเสบเรื้อรัง รักษาอาการไอ ขับเสมหะ ขับพยาธิบำรุงน้ำนม รักษาแขนขาเป็นเหน็บชา ฯลฯ

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เบญจมาศ

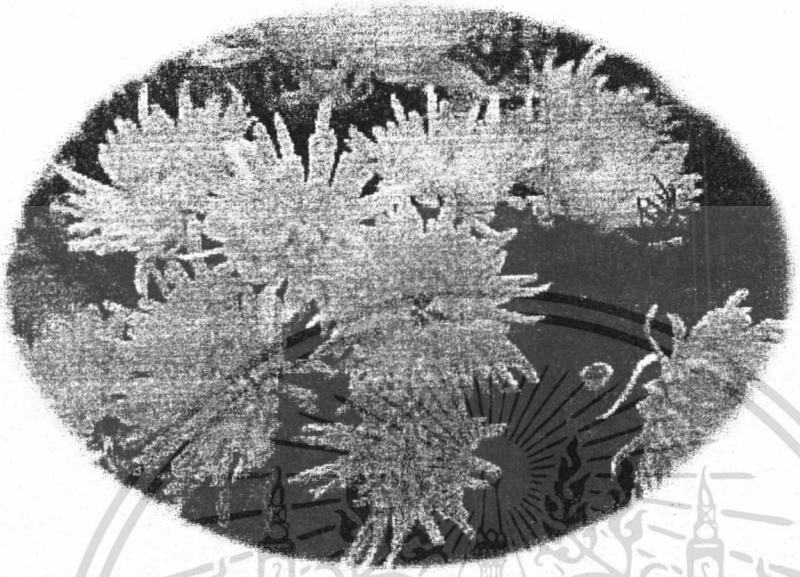

ชื่อสามัญ (Common Name) : Chrysanthemum
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Chrysanthemum indicum, L.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Compositae
ชื่ออื่นๆ (Other Name) : ดอกซึ่ไก

ลักษณะทั่วไป

เบญจมาศเป็นไม้ล้มลุก ลำต้นเป็นร่อง ใบรูปไข่ ปลายใบแหลม ขอบใบหยัก เว้าลึกเป็นแฉก ออกดอกตามง่ามใบและยอด สีเหลือง

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

เบญจมาศใช้รักษาโรคตับ ไขข้ออักเสบ บำรุงประสาท บำรุงสายตา แก้โรคตาแดงในเวลากลางคืน แก้ปวดศีรษะ หูอื้อ ประจำเดือนมาไม่เป็นปกติ ขับลมในลำไส้ เจริญอาหาร

ใบและลำต้น ใช้ต้มพอกแผลน้ำร้อนลวก โรคผิวหนัง

ใบและดอก ใช้ต้มเอาน้ำดื่มแก้โรคนิ่ว วัณโรค โรคเกี่ยวกับต่อมน้ำเหลือง ใช้คั้นน้ำใส่บาดแผล

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประดู่

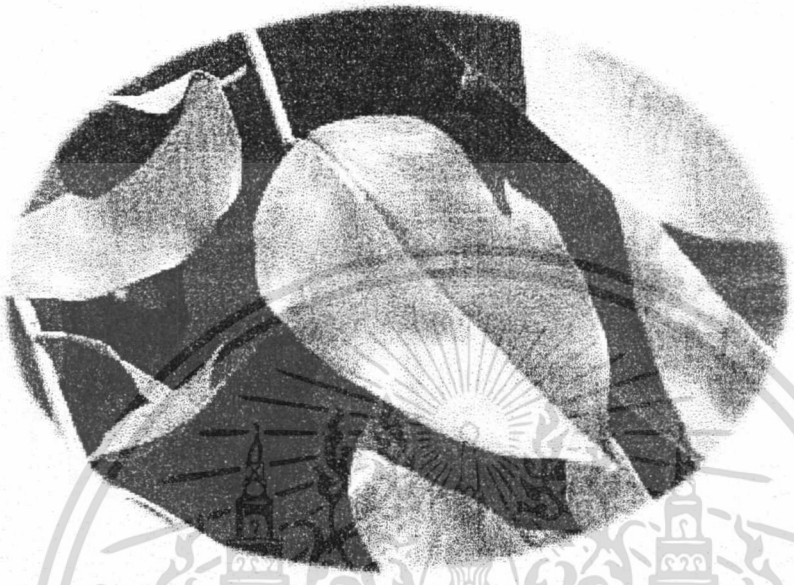

ชื่อสามัญ (Common Name) : Burma Padauk, Narra
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Pterocapus indicus, Willd.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Papilionaceae
ชื่ออื่น ๆ (Other Name) : ประดู่ไทย ประดู่บ้าน

ลักษณะทั่วไป

ประดู่เป็นไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ สูงประมาณ ๒๕ เมตร เปลือกลำต้นสีน้ำตาลเข้ม หรือสีคล้ำ มีสะเก็ดแตกเป็นร่องตื้น ๆ ใบออกเป็นช่อ มีใบย่อยประมาณ ๗-๑๑ ใบ ใบลักษณะมนรี โคนใบมน ปลายใบแหลม ตะหาอาจเป็นขอสามแฉกก็ได้ หรือโคนก้านใบ

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

เนื้อไม้ ใช้ต้มเอาน้ำดื่มเป็นยาขับเสมหะ แก้ไข้ เลือดกำเดาไหล โรคลูกกะราล
ใบ ใช้ใบอ่อน ตำพอกฝี พอกแผล ใช้ทาแก้ผดผื่นคัน
ยาง มีสารที่เรียกว่า Gum Kino มีฤทธิ์เป็นยาแก้ท้องเสีย

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปีบ

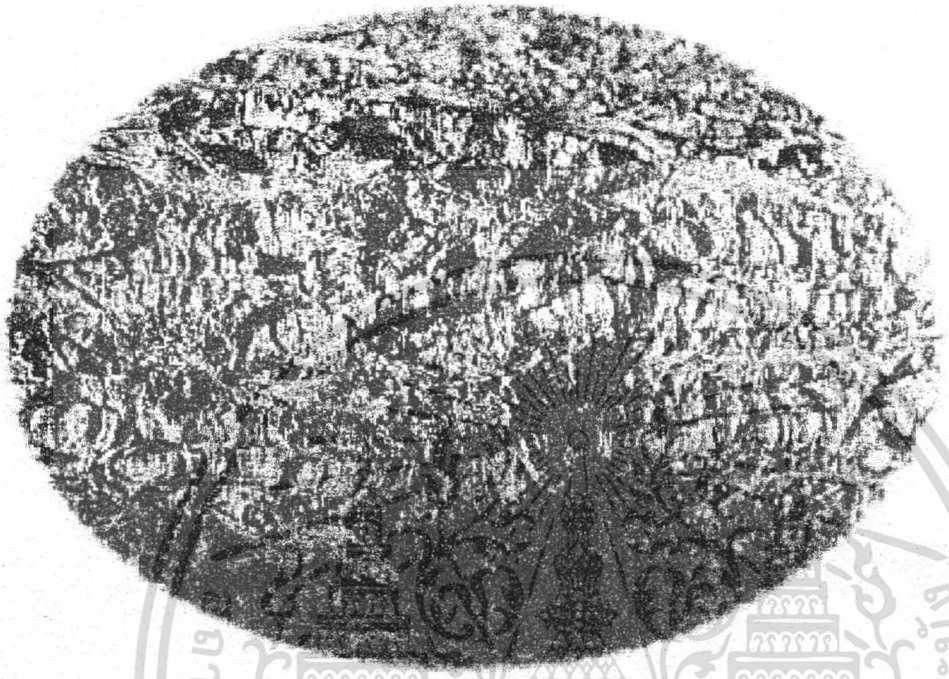

ชื่อสามัญ (Common Name) : Indian Cork Tree
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Millingtonia hortensis, L.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Bignoniaceae
ชื่ออื่น ๆ (Other Name) : กาซะลอง

ลักษณะทั่วไป

ปีบเป็นไม้ยืนต้น เปลือกลำต้นเป็นร่อง ใบเป็นใบประกอบแบบขนนก ปลายใบและโคนใบแหลม ออกดอกเป็นช่อ ดอกสีขาวมีกลิ่นหอม ลักษณะดอกเป็นรูปปากแตร มีกลีบ ๕ กลีบ โคนดอกเป็นหลอดยาว

การขยายพันธุ์

ขยายพันธุ์โดยเมล็ด

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ราก ใช้เป็นยาแก้หอบ บำรุงปอด แก้วัณโรค

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประทัดจีน

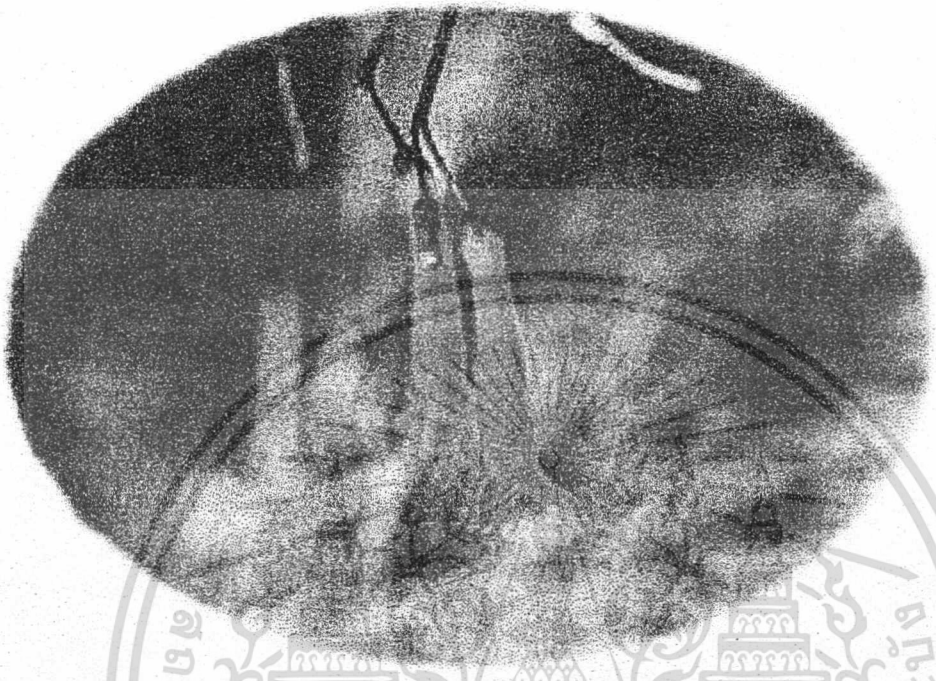

ชื่อสามัญ (Common Name) : Bitterwood
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : **Quassia amara, L.**
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Simaroubaceae
ชื่ออื่น ๆ (Other Name) : ประทัดใหญ่

ลักษณะทั่วไป

ประทัดจีนเป็นไม้พุ่มเตี้ย ใบแคบยาว ปลายใบแหลม ก้านใบแผ่อกเป็นครีบ ออกดอกเป็นช่อขนาดใหญ่ ดอกสีแดง โคนกลีบดอกติดกันเป็นหลอดยาว ปลายกลีบแยกเป็น ๔ กลีบสั้น ๆ เวลาบานกลีบดอกไม่บานกางออก ปลายกลีบซ้อนกัน

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ด หรือกิ่งตอน

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ลำต้น ใช้เนื้อไม้ทำเป็นยาขมช่วยเจริญอาหาร ใช้น้ำที่สกัดจากเนื้อไม้ ลวนทวารเด็ก ขับพยาธิเส้นด้าย

ราก ใช้ปรุงเป็นยาแก้ไข้

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ฝิ่นต้น

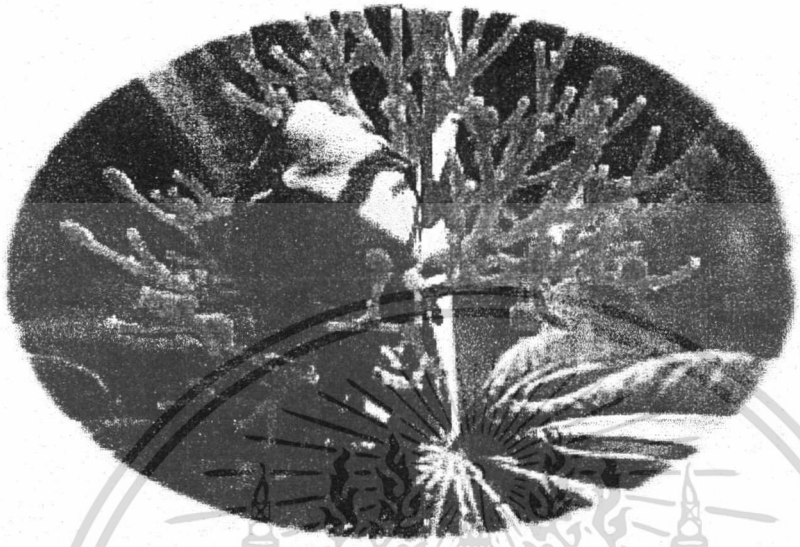

ชื่อสามัญ (Common Name) : Coral Plant
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : **Jatropha multifida, L.**
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Euphorbiaceae
ชื่ออื่นๆ (Other Name) : มะละกอผรั่ง

ลักษณะทั่วไป

ฝิ่นต้นเป็นไม้ยืนต้นขนาดเล็ก สูงประมาณ ๑-๒ เมตร ลำต้นไปร่ง มีกิ่งเพียง ๒-๓ กิ่ง ก้านใบยาว ใบเป็นแฉกคล้ายมันสำปะหลัง แต่แฉกแคบและยาว มีประมาณ ๕-๑๑ แฉก ดอกออกเป็นช่อสีแดงสด ผลมี ๓ พู ผลอ่อนสีเขียว ผลแก่สีเหลือง

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ราก ต้มใช้เป็นยาช่วยย่อยอาหาร บำรุงธาตุ แก้โรคลำไส้
ใบ ใช้เป็นยาถ่าย รักษาโรคผิวหนัง
ผล ใช้เป็นยาถ่ายอย่างแรง
ยาง ใช้ทำเป็นยาใส่แผล

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ฝรั่ง

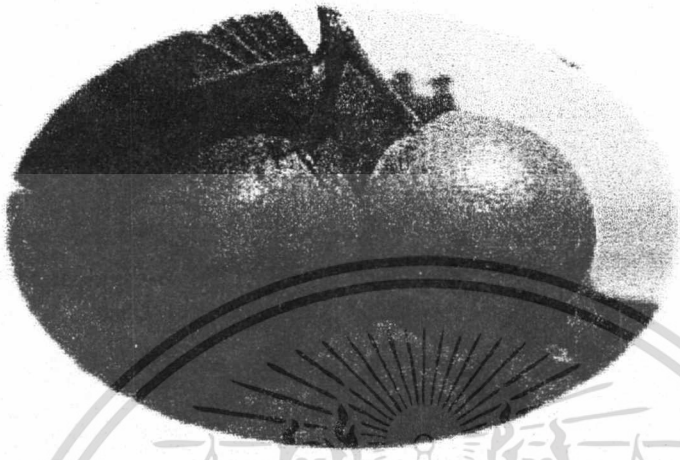

ชื่อสามัญ (Common Name) : Guava

ชื่อวิทยาศาสตร์ (Scientific Name) : **Psidium guajava, L.**

ชื่อวงศ์ (Family Name) : **Myrtaceae**

ชื่ออื่น ๆ (Other Name) : ชมพู่ มะก้วย จุ่มโป่ มะมั่น มะหา ฝรั่ง มะจิ้น ย่าหมู มะแก้ว

ลักษณะทั่วไป

ฝรั่งเป็นไม้ยืนต้นขนาดเล็ก ลำต้นเกลี้ยงมัน กิ่งอ่อนลักษณะสี่เหลี่ยม ยอดอ่อนมีขนสั้น ๆ ใบเป็นใบเดี่ยวออกตรงข้ามกัน ใบรี ปลายใบค่อนข้างมน ออกดอกเป็นช่อ ดอกสีขาว ผลดิบสีเขียว ผลสุกสีเหลือง

สารพฤกษเคมี

ใช้ทั้งต้นหรือเมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

เปลือกต้นและราก มีสรรพคุณแก้ปวดฟัน

ใบและผลอ่อน เป็นยาฝาดสมาน แก้ท้องเสีย บิด จุกเสียด สมานแผล รักษาโรคผิวหนัง

อาการท้องเสีย ใช้ใบแก่ ๑๐-๑๕ ใบ ปิ้งไฟพองน้ำร้อน หรือใช้ผลอ่อน ๑ ผล ฝนกับน้ำปูนใสรับประทาน สำหรับเด็กใช้ฝรั่งลับฝานเอาแต่เนื้อตากแห้ง บดเป็นผง ละลายน้ำรับประทานครึ่งละครึ่งช้อนชา วันละ ๓ ครั้ง

โรคผิวหนัง ใช้ใบต้มน้ำ เคี่ยวให้งวดเหลือเพียง ๑ ใน ๓ ทาบริเวณที่เป็น

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ฝ้ายแดง

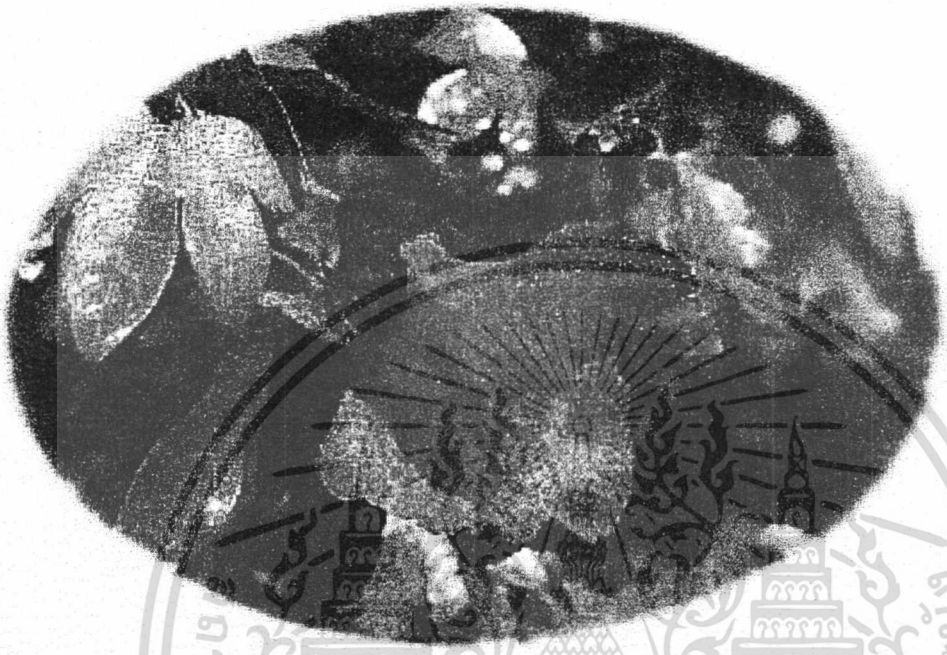

ชื่อสามัญ (Common Name) : Chinese Cotton, Ceylon Cotton
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Gossypium arboreum, L.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Malvaceae

ลักษณะทั่วไป

ฝ้ายแดงเป็นไม้พุ่มขนาดกลาง ต้นสูงประมาณ ๑.๕๐ เมตร ใบเป็นใบเลี่ยว สีแดง ขอบใบเว้าลึกเป็นแฉก ๕-๕ แฉก ปลายใบแหลม ขอบใบเรียบ ใบมีขนาดเท่าใบตำลึง ก้านใบสีแดง ออกดอกตามปลายกิ่ง เป็นดอกเดี่ยว สีแดงสด โคนกลางดอกมีสีม่วงอมดำ แล้วประสีเหลือง

การขยายพันธุ์

ขยายพันธุ์ด้วยเมล็ด

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ใบ ใช้ใบสดปรุงเป็นยาแก้ไข้ ขับเหงื่อ แก้พิษตานซางในเด็ก

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พญาไร้ใบ

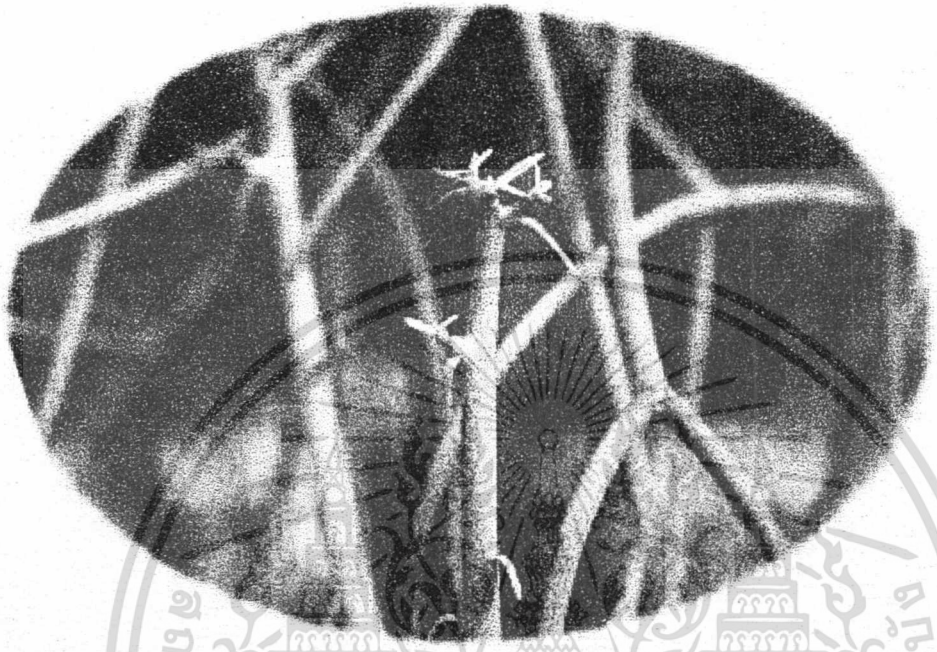

ชื่อสามัญ (Common Name) : Milk Bush
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : **Sarcostemma brevistigma**
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Asclepiadaceae
ชื่ออื่นๆ (Other Name) : พญาร้อยใบ

ลักษณะทั่วไป

พญาไร้ใบมีลักษณะเป็นไม้เถา กิ่งก้านเป็นข้อสีเขียว ลำต้นและกิ่งมียางสีขาวขุ่น ใบมีขนาดเล็กมาก ออกตอกเป็นกระจุก

การขยายพันธุ์

ใช้กิ่งปักชำ

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ทั้งต้น ใช้เป็นยาขม ขับน้ำเหลืองเสีย
ราก ทำเป็นยาบำรุงกำลัง บำรุงตับ ปอด และหัวใจ
ลำต้น ตากแห้ง ใช้เป็นยาทำให้อาเจียน

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พริกขี้หนู

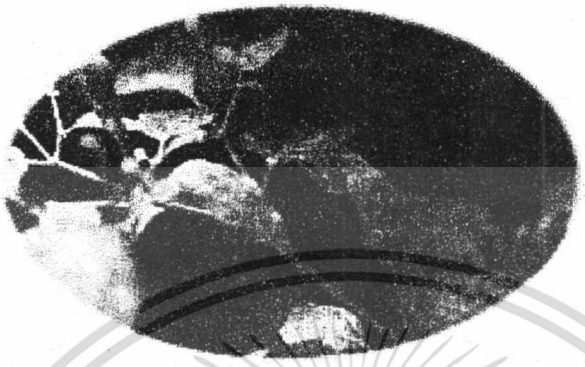

ชื่อสามัญ (Common Name) : Bird Chilli

ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Capsicum minimum, Roxb.

ชื่อวงศ์ (Family Name) : Solanaceae

ชื่ออื่นๆ (Other Name) : พริกแด้ พริกนก พริกน้ำเมี่ยง ดีปลี พริกขี้นก หมักเผ็ด มะระตี้ มือส่าไพ ฯลฯ

ลักษณะทั่วไป

พริกขี้หนูเป็นไม้พุ่มเตี้ย สูงประมาณ ๖๐ เซนติเมตร ใบมีขนาดเล็ก ปลายใบแหลม ดอกสีขาว ผลกลมยาวปลายแหลม ผลดิบสีเขียว ผลแก่สีแดง

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ผล มีสารแคปไซซิน (Capsaicin) สรรพคุณช่วยลดอาการอักเสบ วิธีใช้ นำพริกขี้หนูแห้งบด ๑ ส่วน ผสมขี้ผึ้งวาสลีนที่ละลายแล้ว ๕ ส่วน ก็จะได้ขี้ผึ้งขันเหมาะใช้ทาแก้เคล็ด ขัดยอก บวม พกช้ำดำเขียว

ผลกินสด ช่วยขับลม กระตุ้นการทำงานของกระเพาะอาหาร เจริญอาหาร แก้อาเจียน บิด ปวดบวมเนื่องจากเส้นฉีก รักษาผิวหนัง เช่น หิด กลาก คนที่เป็นโรคตา หรือคอแห้ง ไม่ควรใช้

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไพล

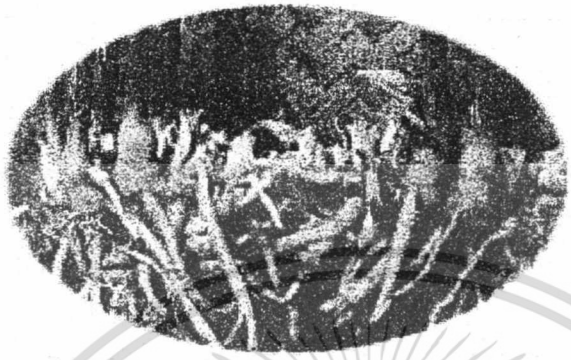

ชื่อสามัญ (Common Name) :
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Zingiber cassumunar, Roxb.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Zingiberaceae
ชื่ออื่นๆ (Other Name) : ว่านไพ ปูลอย ปูเลย ปูสะลาง

ลักษณะทั่วไป

ไพลเป็นพืชมีลำต้นใต้ดิน เรียกว่า "เหง้า" เหง้ามีขนาดใหญ่เนื้อสีเหลือง กลิ่นหอม ก้านใบเรียงซ้อนกันแน่น ใบเรียวยาวปลายแหลม ออกดอกเป็นช่อ กลีบเลี้ยงอัดกันแน่นเป็นตุ่มกลม ดอกมีสีขาวอมเหลือง

การขยายพันธุ์

ใช้เหง้าปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

เหง้ามีน้ำมันหอมระเหย มีสรรพคุณรักษาอาการเคล็ดขัดยอก ฟกช้ำ บวม ท้องเดิน รักษาโรคหืดในเด็ก ช่วยขับประจำเดือน และใช้เป็นยาหลังคลอดบุตร

การใช้รักษาอาการเคล็ดขัดยอก ใช้เหง้าตำแล้วเอาน้ำทาถูนวดบริเวณที่เป็น หรือใช้เหง้าตำละเอียด ผสมเกลือหอลูกประคบอังไอน้ำให้ร้อนประคบเช้า-เย็นจนกว่าจะหาย หรือสกัดทำเป็นน้ำมัน โดยใช้ไพลหนัก ๒ กิโลกรัม ทอดในน้ำมันพืช ๑ กิโลกรัม จนเหลือง แล้วเอาไพลขึ้น ใส่กานพลูบดเป็นผง ๔ ช้อนชา ทอดด้วยไฟอ่อนประมาณ ๑๐ นาที กรองออกทิ้งไว้จนน้ำมันอุ่น เติมการบูรอีก ๔ ช้อนชา ใช้น้ำมันที่ได้นี้ทาถูนวดวันละ ๒ ครั้ง เช้า-เย็น หรือเวลาปวด

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พยับเมฆ

ชื่อสามัญ (Common Name) : Cat's Wiskers, Kidney Tea Plant, Java Tea
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : **Orthosiphon grandiflorus**, Bolding
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Labiatae
ชื่ออื่น ๆ (Other Name) : หญ้าหนวดแมว บางรักป่า ลิดู่ลง

ลักษณะทั่วไป

พยับเมฆเป็นไม้ล้มลุกขนาดเล็ก ต้นเป็นพุ่มเตี้ย ชอบขึ้นในที่ร่มและชื้น ลำต้นเป็นเหลี่ยม ใบคล้ายใบโหระพาขอบใบเป็นจัก ออกดอกเป็นช่อยาว ลักษณะดอกเหมือนโหระพา ดอกสีขาวหรือม่วง มีเกสรตัวผู้ยาวยื่นออกมา

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดหรือกิ่งปักชำ

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ใบมีสารออร์โธซิโฟนิน (Orthosiphonin) และมีเกลือของโปแตสเซียมสูงประมาณ ร้อยละ ๐.๗-๐.๘ สรรพคุณใช้เป็นยาขับปัสสาวะ บรรเทาอาการไตอักเสบ ลดอาการปวดบิ่ว สามารถขับนิ่วขนาดเล็ก (ประมาณ ๓ เซนติเมตร) ให้หลุดออกมาได้เอง บรรเทาอาการปวดบวมตามข้อ

การใช้ แห้งต้มเบาหรือขับปัสสาวะให้เอาใบแห้ง ๕ กรัม ชงกับน้ำร้อน ๑ ขวด น้ำปลา แบ่งดื่มวันละ ๓ ครั้งหลังอาหาร

สำหรับผู้ป่วยเป็นโรคหัวใจ ห้ามรับประทาน

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พุดตาน

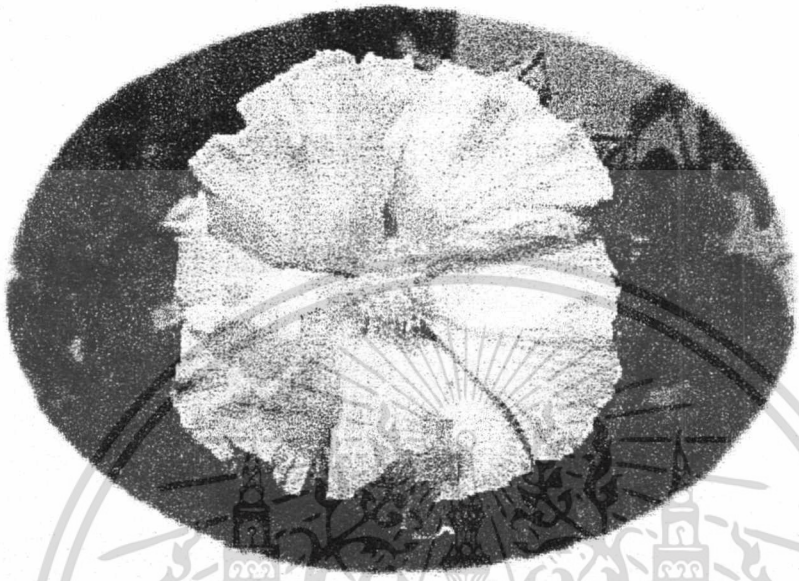

ชื่อสามัญ (Common Name) : Changeable Rose
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : **Hibiscus mutabilis, L.**
ชื่อวงศ์ (Family Name) : **Malvaceae**

ลักษณะทั่วไป

พุดตานเป็นไม้พุ่มขนาดกลาง สูงประมาณ ๖-๗ ฟุต กิ่งและลำต้นมีขนปกคลุม ใบมีลักษณะคล้ายใบฝ้าย ขอบใบหยัก มีขนละเอียดปกคลุมออกเรียงสลับกันไปตามลำต้นและกิ่ง ดอกมีลักษณะคล้ายดอกชบาซ้อน เมื่อเริ่มบานมีสีขาว และจะค่อย ๆ เปลี่ยนเป็นสีแดง

การขยายพันธุ์

ใช้กิ่งปักชำ

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ราก ใช้รักษาฝีบวม แก้ไอหอบ แก้ประดงผื่นคันตามผิวหนัง ปวดแสบปวดร้อนตามร่างกาย

ใบ ใช้แก้พิษบวม แผลจากไฟหรือน้ำร้อนลวก

ดอก แก้ตกขาว ฮาเจียน แก้ไอ

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เพกา

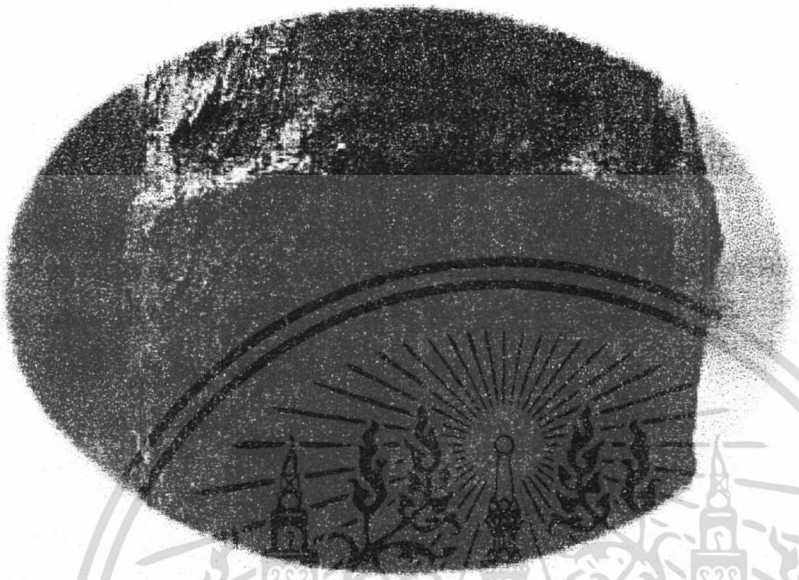

ชื่อสามัญ (Common Name) :
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Oroxylum indicum, Vent.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Bignoniaceae
ชื่ออื่นๆ (Other Name) : ผีเผา มะลิลไม้ มะลิลไม้ ลิลไม้

ลักษณะทั่วไป

เพกาเป็นไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ ใบเป็นใบประกอบ ใบรูปไข่ปลายแหลม ดอกเป็นช่อ สีม่วงแดง ฝักแบนยาว สีน้ำตาล ปลายแหลม เมล็ดแบนสีน้ำตาลอ่อนมีปีกบางใส

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

เมล็ดมีสรรพคุณแก้ไอ ขับเสมหะ โดยใช้เมล็ดครึ่งก่ำมือถึงหนึ่งก่ำมือ (๑.๕ ๓ กรัม) ต้มน้ำ ๓๐๐ ซีซี ใช้ไฟอ่อนให้เดือดนานประมาณ ๓ ชั่วโมง รับประทานวันละ ๓ ครั้ง

นอกจากนี้ยังมีสรรพคุณแก้ร้อนใน โดยใช้เป็นส่วนประกอบอย่างหนึ่งของ "จับเลี้ยง" ที่เป็นที่รู้จักกันเป็นอย่างดี

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พันงูเขียว

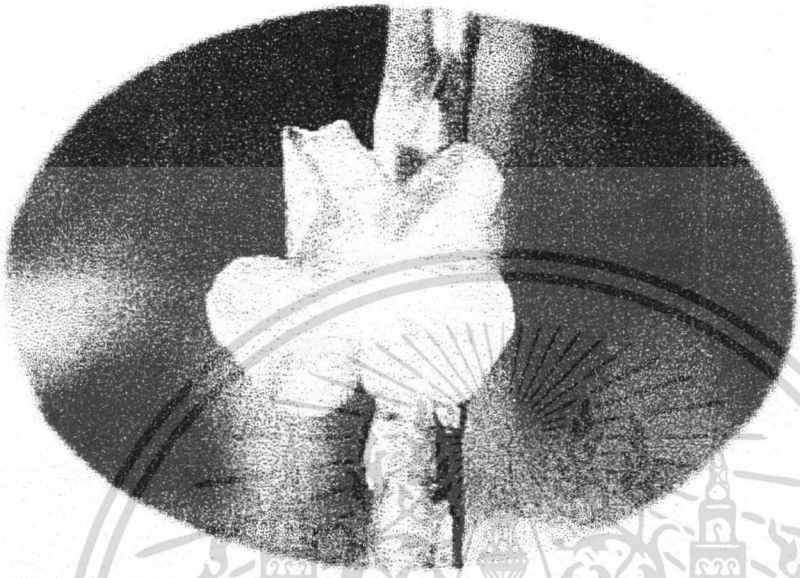

ชื่อสามัญ (Common Name) : Brazilian Tea, Verrain

ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Stachytarpheta cayennensis (L.C. Rich) Vahl.

ชื่อวงศ์ (Family Name) : Amaranthaceae

ลักษณะทั่วไป

พันงูเขียวเป็นพืชล้มลุกมีลำต้นแข็ง สูงประมาณ ๔๐-๕๐ เซนติเมตร ใบเป็นใบเดี่ยว ออกจากลำต้นเป็นคู่ ๆ ปลายใบแหลมมน ขอบใบเป็นจักตื้น ๆ ช่อดอกยาวเป็นช่อเดี่ยวออกที่ยอด ก้านดอกสั้น ดอกสีน้ำเงิน สีม่วง รวงหลุดง่าย กลีบดอกมีลักษณะเป็นเส้นแข็ง คล้ายหนาม

การขยายพันธุ์

ขยายพันธุ์โดยเมล็ด

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ทั้งต้น ใช้รักษาไรคนัง ไรคกระเพาะอาหาร คออักเสบ ปวดตามข้อ

เปลือกต้น ใช้บรรเทาอาการท้องเสีย บิด

ใบ ใช้ขยี้ทาถูนวดแก้ปวดเมื่อย พอกแก้ฝีหนอง

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พลู

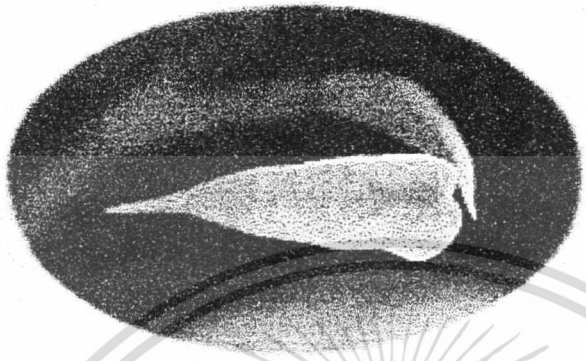

ชื่อสามัญ (Common Name) : Betel Vine
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : **Piper betle**
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Piperaceae
ชื่ออื่น ๆ (Other Name) : พลูจีน เปล้าฮั้น ซีเก๊ะ ปู ซีเก

ลักษณะทั่วไป

พลูเป็นไม้เลื้อย มีข้อและปล้องมีรากยึดเกาะใบเป็นใบเดี่ยว ลักษณะคล้ายใบโพธิ์ปลายแหลม โคนใบมนเว้าเข้า ดอกออกเป็นช่อเล็ก ๆ สีขาว

การขยายพันธุ์

ใช้ลำต้นที่มีข้อ ๓-๕ ข้อ ปักชำ

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ใบมีรสเผ็ด ในใบมีน้ำมันหอมระเหย ประกอบด้วยสารชาวิคอล (Chavicol) ชาวิบิทอล (Chavibitol) ซีนีโอล (Cineol) ยูจินอล (Eugenol) ฯลฯ มีสรรพคุณใช้เป็นยารักษาอาการแฟ้บ ตกเลบ แมลงสัตว์กัดต่อย ลมพิษ บรรเทาอาการไอ มีเสมหะมาก ขับเหงื่อ แก้ปวดท้อง แก้คัดจมูก เจ็บคอ ใช้พอกฝี แผล พุพอง

ยารักษาอาการแฟ้บ ลมพิษ แมลงกัดต่อย ใช้ใบ ๑-๒ ใบ ตำให้ละเอียดผสมกับเหล้าขาว ทาบริเวณที่เป็น

อาการไอและขับเสมหะ เจ็บคอ ใช้ใบตำให้ละเอียด คั้นเอาน้ำรับประทานวันละ ๓-๕ ครั้ง ครั้งละ ๒๐-๓๐ หยด

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พิกุล

ชื่อสามัญ (Common Name) : Bullet Wood
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Mimusops elengi, L.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Sapotaceae

ลักษณะทั่วไป

พิกุลเป็นไม้ยืนต้นขนาดกลาง กิ่งก้านสาขาแข็ แบน หุ้มใบแน่น ใบเป็นใบเดี่ยว สีเขียวเข้ม ปลายแหลมมน ออกดอกเป็นช่อแน่นเป็นกระจุก ดอกมีขนาดเล็ก กลีบดอกเล็กแคบยาว เรียงซ้อนกันเป็นชั้น ๆ รังดอกเห็นเป็นจักเล็ก ๆ ดอกมีกลิ่นหอมมัน ผลกลมโตคล้ายละมุดสีดา ผลสุกสีแดงแสดวับประทานได้

การขยายพันธุ์

ใช้เพาะเมล็ดหรือตอนกิ่ง

ประโยชน์ทางสมุนไพร

เปลือก ใช้ต้มเอาน้ำอมเป็นยากลั้วล้างปาก แก้ปากเปื่อย ปวดฟัน ฟันโยก เหงือกบวม เป็นยาคุมธาตุ

ราก ใช้ร่วมกับดอก แก้ลม ขับเสมหะ

แก่น ใช้เป็นยาบำรุงโลหิต

ใบ ใช้เป็นยาฆ่าเชื้อกามโรค

ดอก ใช้ดอกแห้งปนท่ายานัตถุ์ ใช้เป็นยาแก้ไข้ ปวดศีรษะ เจ็บคอ แก้ร้อนใน ปวดเมื่อยตามร่างกาย แก้ท้องเสีย

เมล็ด ตำละเอียด ใช้กินแก้ท้องผูก

ผลดิบ ใช้แก้ไข้ แก้ท้องเสีย

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พระจันทร์ครึ่งซีก

ชื่อสามัญ (Common Name) : -

ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : **Lobelia chinensis.** Lour.

ชื่อวงศ์ (Family Name) : Lobeliaceae

ชื่ออื่นๆ (Other Name) : บัวครึ่งซีก

ลักษณะทั่วไป

พระจันทร์ครึ่งซีกเป็นไม้ขนาดเล็ก ล้มลุก ลำต้นยาวประมาณ ๒๐ เซนติเมตร แผ่คลุมดิน ลำต้นสีเขียวมีบางสีขาวขุ่น กิ่งและใบแตกตามข้อ และบริเวณข้อมักมีรากฝอยแตกออกมา ใบลักษณะรีขอบเรียบ ดอกสีม่วงอ่อน เมื่อบานครึ่งดอกจะรวมไปทางด้านเดียว

การขยายพันธุ์

ใช้ลำต้นปักชำ

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ทั้งต้น ใช้ต้นสดตำผสมเหล้าขาวรับประทานแก้อาเจียนเป็นเลือด ใช้ต้นสด ต้มน้ำดื่ม แก้ตัวเหลือง แก้ท้องมานจากพยาธิใบไม้ในโลหิต แก้บวมน้ำจากไตอักเสบ ใช้ต้นสดตำกับเกลือ พอกฝี แผลเปื่อย ฝีจากหนังอักเสบ ใช้ต้นสดต้มกับรากหญ้าคา แก้ตาแดง พอกแก้ปวดบวมเต้านมอักเสบ ใช้ต้นสดต้มรวมกับรากหญ้าคาและน้ำตาลทรายรับประทานวันละ ๒ ครั้ง เช้า-เย็น รักษาโรคดีซ่าน แก้ตัวเหลือง บวมน้ำ

ใช้ต้นสดต้มกรองเอาน้ำเก็บไว้ ๒ ครั้ง เอากากออก นำน้ำที่ได้ทั้ง ๒ ครั้ง ผสมรวมกันเคี่ยวอีกครั้ง น้ำที่ได้ใช้สำลีชุบน้ำทา ปิดตรงบริเวณที่ปวดบวม เนื่องจากเดล็ดพิษยอก

ใช้ต้นสดตำให้ละเอียดปั้นเป็นก้อนเท่าไข่ไก่ใส่ภาชนะเติมเหล้าผสมให้เข้ากันพอท่วมเอาแต่น้ำ แบ่งรับ ๓ ครั้ง นานครั้งละ ๑๐-๒๐ นาที แก้ทอนซิลอักเสบ

ผู้ที่มีอาการท้องอืด อาหารไม่ย่อย กรุณาระมัดระวังเหลว ห้ามใช้ยานี้เป็นอันขาด

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พุทรา

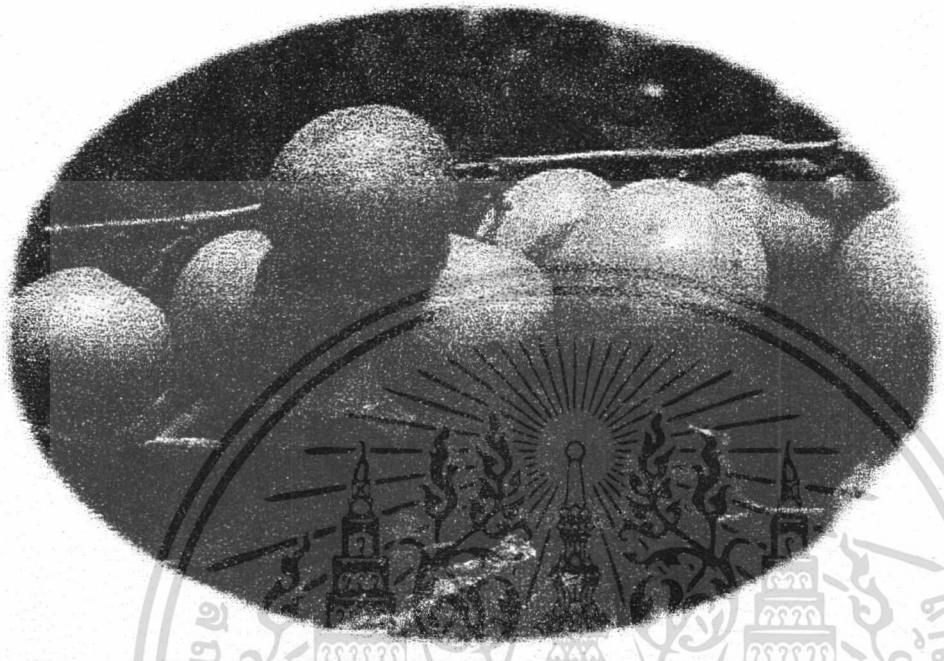

ชื่อสามัญ (Common Name) : Chinese Date

ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Zizyphus jujuba, Miller

ชื่อวงศ์ (Family Name) : Rhamnaceae

ชื่ออื่นๆ (Other Name) : กะทัน พุทราจีน มะตัน มะทัดดอย มะทื่อง มะตอง

ลักษณะทั่วไป

พุทราเป็นไม้ยืนต้นขนาดกลาง ใบหนาโคนใบมนปลายแหลมประมาณ ๑ นิ้ว ผลกลม ...และยังมีหนาม ดอกออกเป็นช่อสีเหลือง มีกลิ่นเหม็น ผลมีทั้งชนิดกลมและชนิดปลาย ผลแหลม

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูก ใช้กิ่งตอน

ประโยชน์ทางสมุนไพร

เปลือกต้น มีรสฝาด รับประทานแก้ท้องร่วง แก้ธาตุพิการ

เมล็ด เผาไฟ บดละเอียด ทำเป็นยาแก้ช่วยให้นอนหลับ

ใบ ใช้ตำสุมศีรษะเด็ก ...กำจัดตัวจุก

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พริกหยวก

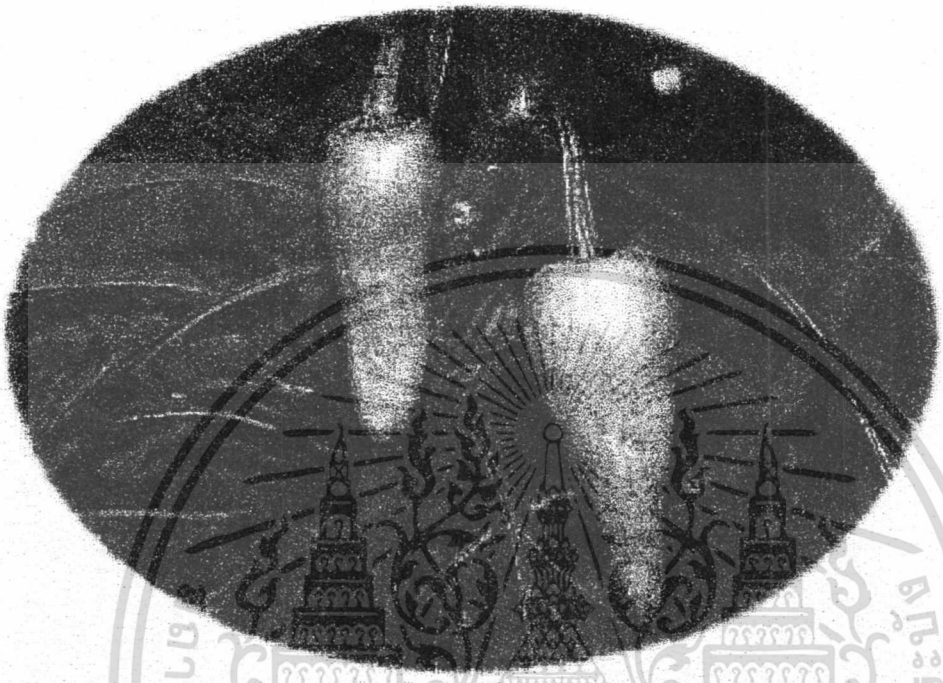

ชื่อสามัญ (Common Name) : Paprika, Garden Pepper, Chilli Pepper
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : **Capsicum annuum, L.**
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Solanaceae
ชื่อพื้นๆ (Other Name) : พริกตุ้ม พริกหนุ่ม

ลักษณะทั่วไป

พริกหยวกเป็นไม้พุ่มขนาดเล็ก สูงประมาณ ๑ เมตร ใบยาวเรียว ดอกใบเรียบ ดอกเป็นดอกเดี่ยว ตั้งขึ้นหรือห้อยลง ผลค่อนข้างเรียว ผลสุกสีเหลืองหรือแดง ใหญ่ปลายผลเล็กมน เมล็ดแบนเล็กรีขาว

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ผล มีสารแคปไซซิน (Capsaicin) ใช้เป็นยาช่วยกระตุ้นน้ำย่อย ทิงเจอร์แคปไซซิน (Tincture of Capsaicin) ใช้ผสมขี้ผึ้งเป็นยาทาถูนวดรักษาอาการบวดเมื่อยไขข้ออักเสบ

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พิลังกาสา

ชื่อสามัญ (Common Name)

ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : **Ardisia polycephala, Wall.**

ชื่อวงศ์ (Family Name) : **Myrsinaceae**

ชื่ออื่นๆ (Other Name) : จิงจ้า ตีนจ้า จ้าก้อง ทรงกาสา ตาปลาขาน มาตอแย

ลักษณะทั่วไป

พิลังกาสาเป็นไม้ยืนต้นขนาดเล็ก สูงประมาณ ๒-๓ เมตร แตกกิ่งก้านสาขาไม่มาก ใบเป็นใบเดี่ยว ออกสลับข้อสลับกันเป็นคู่ ลักษณะรูปไข่ ปลายใบแหลม โคนใบสอบ ขอบใบเรียบ แผ่นใบหนาใหญ่เรียบเป็นมัน ดอกออกเป็นช่อสั้นปลายกิ่ง และยอดสีเหลืองนวล ผลอ่อน สีแดง ผลแก่สีม่วงดำ ขนาดเท่าเมล็ดพุทรา

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ใบ ใช้รักษาโรคตับพิการ

ดอก ใช้ทำเป็นยาฆ่าเชื้อโรค

ผล เป็นยารักษาใช้ในทองอืดสารโรค ท้องเสีย

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พลับพลึง

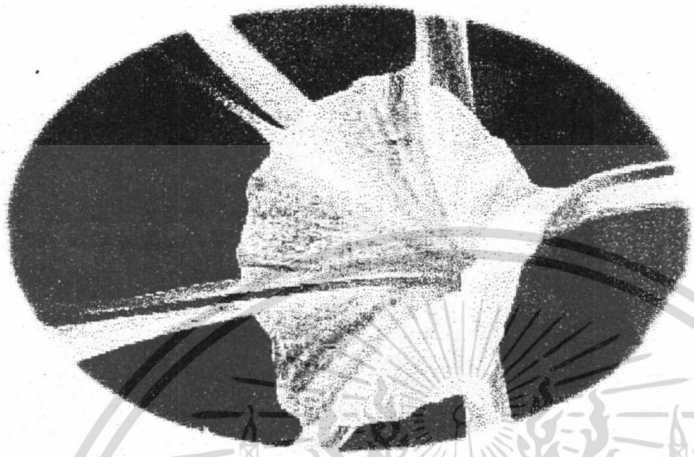

ชื่อสามัญ (Common Name) : Crinum Lily, Veldlily
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : **Crinum asiaticum**, L.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : **Amaryllidaceae**
ชื่อพื้นๆ (Other Name) : ลิลิว

ลักษณะทั่วไป

พลับพลึงเป็นพืชล้มลุกมีลำต้นใต้ดินเป็นหัวกลม ส่วนที่โผล่พ้นดินเป็นกาบใบอัดกันแน่น ใบเป็นใบเดี่ยว แผ่นใบเป็นมันเรียบ ลักษณะแคบ เรียวยาว เรียงวนรอบแกนลำต้น ออกดอกเป็นช่อ มีก้านช่อดอกยาว ดอกมีลักษณะคล้ายปากแตร กลิ่นหอมฉุน ผลค่อนข้างกลม สีเขียวอ่อน

การขยายพันธุ์

ใช้วิธีเพาะเมล็ด แยกหน่อ

ประโยชน์ทางสมุนไพร

หัว ใช้ต้มเอาน้ำรับประทานทำให้อาเจียนเป็นเสมหะ ใช้เป็นยาบำรุงกำลัง เป็นยาระบาย รักษาโรคเกี่ยวกับน้ำดี โรคเกี่ยวกับปัสสาวะ

ใบ ใช้สกัดโฟฟอนิ่ม พันแก้เคล็ดบวม แพลง ขัดยอก ใช้ตำปิดศีรษะ แก้ปวดศีรษะ ลดอาการไข้ ใช้ต้มดื่มทำให้อาเจียน

ราก ใช้ตำพอกผสม ใช้เคี้ยวกลืนแต่น้ำทำให้อาเจียน ใช้รักษาพิษยางนอง

เมล็ด ใช้เป็นยาขับปัสสาวะ ขับประจำเดือน เป็นยาระบาย เป็นยาบำรุง

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พริกไทย

ชื่อสามัญ (Common Name) : Pepper, Black Pepper
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Piper nigrum, L.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Piperaceae
ชื่ออื่นๆ (Other Name) : พริกน้อย

ลักษณะทั่วไป

พริกไทยเป็นไม้เถาเลื้อย สูงประมาณ ๕ เมตร เถามีข้อพอง ใบรูปรี ปลายใบแหลม ขอบใบเรียบ เส้นใบนูน ท้องใบสีซีดออกเทา ดอกออกเป็นช่อตามข้อตรงข้ามใบ ช่อดอกเสียบ ช่อผลสีเขียว ช่อผลแก่สีแดง

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

เมล็ด ใช้พริกไทยตำทองกับเหล้า หรือต้มเป็นน้ำแกง รับประทาน รักษาอาการปวดท้อง อาเจียนเป็นน้ำ บรรเทาอาการปวดตามบริเวณหัวใจ ใช้ผงพริกไทย ๑ กรัม กับขิงสด ๓๐ กรัม (ปิ้งไฟพอหอม) ต้มกับน้ำดื่มวันละ ๓ เวลา แก้ลมในกระเพาะอาหาร อาเจียน หรือเรอ ใช้พริกไทยแช่เหล้าขาวนาน ๑ สัปดาห์ นำกากมาทาถูแผลที่เกิดความเย็น ใช้พริกไทยบดเป็นผงแล้วปั้นเป็นเม็ดเท่าเมล็ดถั่วเขียว รับประทานครั้งละ ๕๐ เม็ด แก้ท้องเสีย อหิวาตกโรค ใช้ทาแผลตะขาบกัด หรือผสมน้ำต้มให้เดือดชะแผลที่ถูกอัณหะอักเสบ แผลฝีแก่นมีน้ำเหลือง วันละ ๒ ครั้ง ใช้พริกไทยและปิ้วแห่อย่างละเท่าๆ กันบดเป็นผง ปั้นเป็นเม็ดรับประทานกับน้ำขิง รักษาอาการคลื่นไส้ เบื่ออาหาร ใช้พริกไทยต่อนและเปลือกไข่ไก่ผึ้งไฟให้เหลือง บดเป็นผงผสมน้ำสุกรับประทานแก้อาการชักเนื่องจากขาดแคลเซียม ใช้พริกไทยแช่น้ำส้มสายชูให้อ่อนตัวนำมาตากแห้ง บดเป็นผงผสมกับน้ำส้มสายชูที่แช่ปั้นเป็นเม็ดรับประทานกับน้ำส้มสายชูเจือจางแก้ท้องอืดอาหารไม่ย่อย ใช้พริกไทยพริกหางบดเป็นผงผสมเป็นยาขี้ผึ้ง ปั้นเป็นเม็ดเล็กๆ อุดรูฟันที่ปวดแก้ปวดฟัน

นอกจากนี้ยังใช้รักษาอาการดับอักเสบ อาการเมื่อยขบ ขับลม รักษาหวัด รักษาประสาทอ่อนเพลีย โรคผิวหนัง

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แพงพวยบก

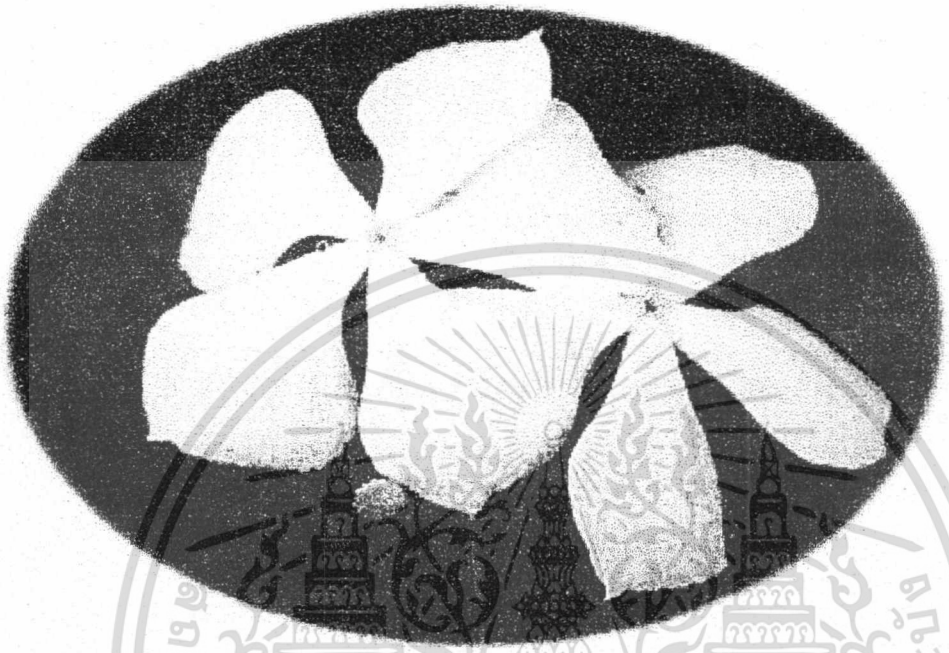

ชื่อสามัญ (Common Name) : Periwinkle
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Vinca rosea. L.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Apocynaceae
ชื่ออื่นๆ (Other Name) : พังพวยบก แพงพวยฝรั่ง

ลักษณะทั่วไป

แพงพวยบกเป็นไม้ล้มลุก ลำต้นมีขัด เกิดเป็นใบเดี่ยวลักษณะรูปไข่ โคนใบแคบ ปลายใบกว้าง โค้งมน มีติ่งเหลม ดอกเป็นดอกเดี่ยว สีขาวหรือม่วง ประกอบด้วยกลีบ ๕ กลีบ โคนกลีบดอกเชื่อมติดกันเป็นหลอดเล็ก ๆ

การขยายพันธุ์

ขยายพันธุ์ด้วยเมล็ด

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ทั้งต้น ใช้เป็นยาลดความดัน แก้เบาหวาน ท้องผูก เรื้อรัง บำรุงหัวใจ รักษาโรคมะเร็ง

ราก ใช้เป็นยาแก้บิด ขับพยาธิ

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พลูคาว

ชื่อสามัญ (Common Name) :-

ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : **Houttuynia cordata**, Thunb.

ชื่อวงศ์ (Family Name) : Saururaceae

ชื่ออื่นๆ (Other Name) : ผักคาวทอง ผักคาวปลา ผ้าเช้าตอง ผักก้านตอง พลูแก

ลักษณะทั่วไป

พลูคาวเป็นไม้ขนาดเล็ก ชอบขึ้นในดินที่ชื้นแฉะ หรือตามริมน้ำ ลำต้นสีเขียว สูงประมาณ ๑๕-๕๐ เซนติเมตร โคนต้นใกล้ดินจะมีรากงอกออกตามข้อลำต้น ใบเป็นใบเดี่ยว ออกเรียงสลับใบตามข้อลำต้น ใบลักษณะรูปหัวใจ ปลายใบแหลม โคนใบเว้า ขอบใบเรียบ แผ่นใบสีเขียว ท้องใบมีลายเส้นสีม่วงอ่อน ดอกช่อเป็นช่อตามส่วนยอด ดอกย่อยอัดกันแน่นเป็นแท่งทรงกระบอก สีขาวอมเหลือง ช่อดอกมีกาบรองดอก ๔ กลีบ ปลายกลีบมน สีขาว ผลลักษณะกลมรี ปลายผลแยกเป็น ๓ แฉก เมล็ดรูปมนรี

การขยายพันธุ์

ใช้วิธีแยกต้น หรือปักชำ

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ทั้งต้น ใช้ต้นสด ๒๕-๓๐ กรัม ต้มน้ำทานแก้โรคหนองใน ตกขาว ใช้ต้นสดประมาณ ๖๐ กรัม ยัดในกระเพาะหมูตุ๋นรับประทานน้ำติดต่อกัน ๓ วัน วันละ ๓ ชุด แก้โรคไอ โรคบ่อด มีเหงื่อออกมาก ใช้ต้นสดต้มน้ำรับประทาน แก้โรคริดสีดวงทวาร กากที่เหลือพอกหัวริดสีดวงทำประมาณ ๓ วัน หัวริดสีดวงจะยุบ

ใช้ต้นสด ๒๐ กรัม และเถ้าจากผลข้าวจา ๖ กรัม ต้มเอาน้ำผสมน้ำผึ้งรับประทาน แก้บิด ใช้ต้นแห้ง ๓๐ กรัม บดรวมกับที่ทแก้ ๓๕ กรัม ผสมน้ำต้มแก้ปวดอักเสบ

ใช้ต้นแห้ง เปลือกต้นเถ้าปีก ผลเหลี่ยงเดี่ยว อย่างละ ๑๐ กรัม บดเป็นผง ต้มกับยอดหมอนสด ๓๐ กรัม รับประทานแก้หวัด หลอดลมอักเสบ

ใช้ต้นสดต้มเอาน้ำ ล้างบริเวณผื่นคันหรืออวัยวะเพศ หรือฝีที่ทัน ใช้ต้นแห้งบดผสมกับน้ำผึ้ง พอกฝีบวมอักเสบ ฝีจะยุบ หรือเร่งให้หนองออกเร็วขึ้น

ใช้ต้นสดตำผสมกับเมล็ดขมิ้นไทย และขุยฉิ่วเฮี้ยะอย่างละเท่า ๆ กัน พอกบริเวณที่ถูกงูพิษกัด

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้ระดม

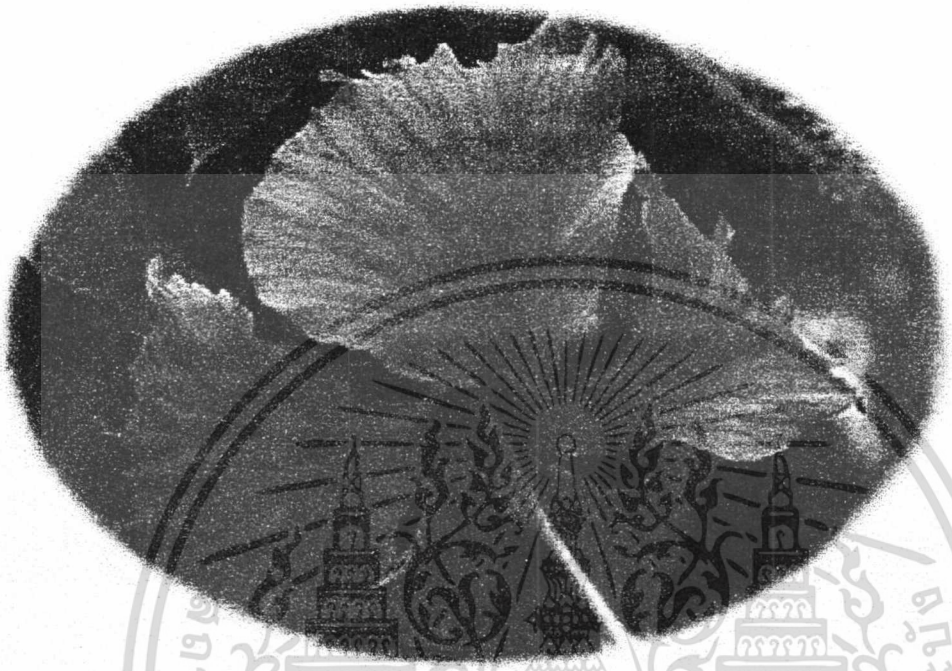

ชื่อสามัญ (Common Name) : Fringed Hisbicus
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Hisbicus schizopetalus
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Malvaceae
ชื่อพื้นเมือง ๆ (Other Name) : พุเบ็ดหมี่ พาดบาย ชุดาหลัย

ลักษณะทั่วไป

พุ่มขนาดเล็กถึงขนาดกลาง แตกกิ่งก้านสาขามาก เปลือกลำต้นและใบมีขนหนาแน่น ใบเป็นใบเดี่ยว รักษณะขอบใบ เส้นใบแบบร่างแห ออกเป็นดอกเดี่ยว ตามซอกใบ ปลายกิ่ง ดอกสีแดงมีกลีบ ๕ กลีบ เกสรตัวผู้ยาวพ้นดอก เกสรตัวผู้ยาวพ้นดอกออกมามาก

การขยายพันธุ์

ใช้กิ่งปักชำ

ประโยชน์ทางสมุนไพร

รากและใบ ใช้รักษาไข้ในเด็ก แก้ไอ ขับเสมหะ

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ฟักทอง

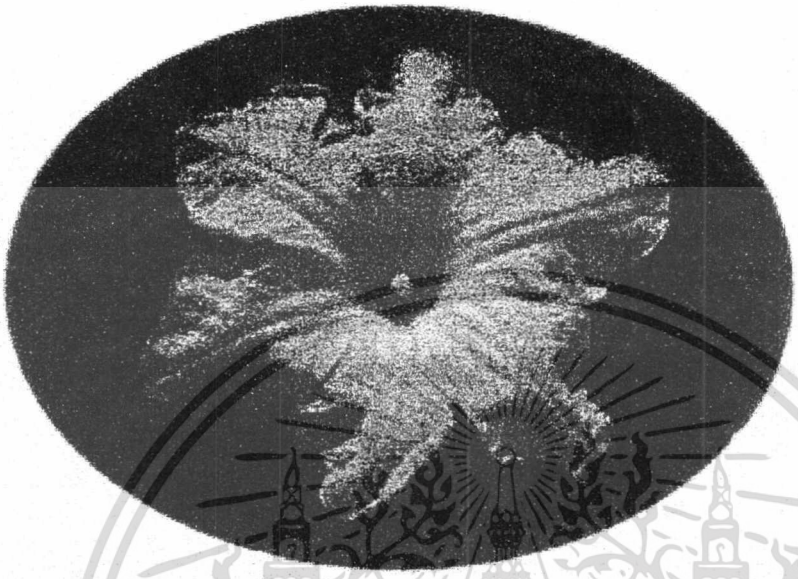

ชื่อสามัญ (Common Name) : Pumpkin
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Cucurbita pepo, L.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Cucurbitaceae
ชื่ออื่น ๆ (Other Name) : มะฟักแก้ว น้ำเต้า มะน้ำแก้ว หมักอื้อ หมากอื้อ วสา

ลักษณะทั่วไป

ฟักทองเป็นพืชล้มลุกลำต้นเป็นเถา เลื้อยไปตามพื้นดิน ที่ข้อมีมือเกาะ ใบ ลักษณะเว้าเป็น ๕ แฉก ผิวใบหยาบมีขน ดอกสีเหลืองรูประฆัง ผลมีผิวขรุขระ เป็นพู เมล็ดสีขาวแบนรูปไข่

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ผล ใช้เป็นยาพอกแก้แผลไฟไหม้ น้ำร้อนลวก

เมล็ดและเนื้อในเมล็ด มีสารคูเคอบิทาซีน (Cucurbitacin) สรรพคุณเป็นยาขับพยาธิตัวตืด โดยใช้เมล็ดประมาณ ๖๐ กรัม ทุบให้แตกผสมกับน้ำตาลและนม หรือน้ำ ๕๐๐ ซีซี. แบ่งรับประทาน ๓ ครั้ง ห่างกันครั้งละ ๒ ชั่วโมง จากนั้น ๒ ชั่วโมง รับประทานน้ำมันละหุ่งละบายตาม

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มะเดื่ออุทุมพร

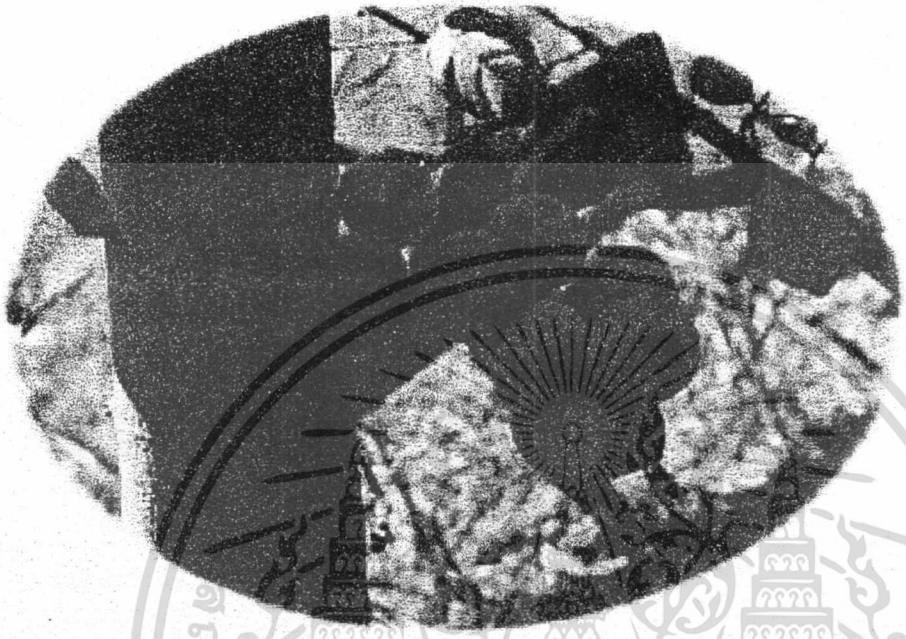

ชื่อสามัญ (Common Name) : Guler

ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Ficus racemosa. L.

ชื่อวงศ์ (Family Name) : Moraceae

ชื่ออื่นๆ (Other Name) : มะเดื่อ มะเดื่อชุมพร เดื่อกลีย เดื่อน้ำ

ลักษณะทั่วไป

มะเดื่ออุทุมพรเป็นไม้ยืนต้น ลำต้นเกลี้ยงแตกกิ่งก้านสาขามาก ใบใหญ่สีเขียวเข้ม ผลกลม ผลอ่อนมีสีเขียว ผลแก่สีแดง

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

เปลือกต้น ใช้ต้มน้ำ นำน้ำมาชะล้างแผลให้หายเร็ว แก้ท้องร่วง
ราก ต้มเป็นยา ๕ ราก แก้ไข้ ขับเสมหะ ไข้กาฬ ไข้พิษทุกชนิด
ใบ บดละเอียดเป็นผงผสมน้ำผึ้ง รับประทานแก้น้ำดีเป็นพิษ
ผลอ่อน มีรสฝาด ใช้เป็นยาธาตุ และขับลม

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไมยราบ

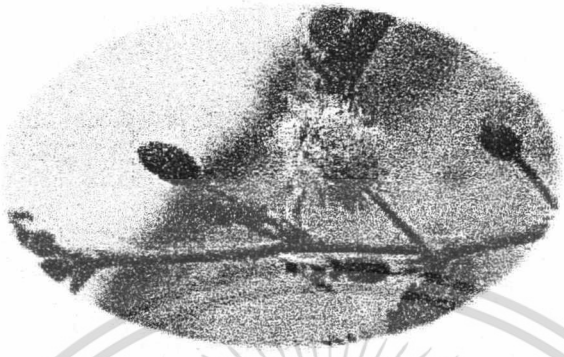

ชื่อสามัญ (Common Name) : Sensitive Plant, Shame Bush
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : **Mimosa pudica** L.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Mimosaceae
ชื่ออื่นๆ (Other Name) : ระงับ หญ้าจียอบ หนามหญ้าราบ กระทงับ

ลักษณะทั่วไป

ไมยราบเป็นไม้ล้มลุก ลำต้นสีน้ำตาลแดง มักนอนไปตามพื้น ชูยอดขึ้นข้างบน ต้นมีหนามตั้นโค้งงอ ใบเป็นใบประกอบ ปลายใบแหลม ท้ายใบสั้น ดอกเป็นช่อกลม สีชมพู ก้านช่อยาว ผักรูปยาวเรียว แบน โค้งเล็กน้อย มีขนเหนียวติดมือ ภายในมีเมล็ดสีน้ำตาลอ่อน

การขยายพันธุ์

ขยายพันธุ์โดยเมล็ด

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ทั้งต้น ใช้ต้นแห้งหนัก ๓๐-๖๐ กรัม ต้มน้ำกินแก้อ่อนเพลีย นอนไม่หลับ สงบประสาท แก้ไข้ แก้ตานขโมย ตายวมเจ็บ แก้กระเพาะอาหาร ลำไส้อักเสบ ใช้แก้ฝีฝี่แต้นและกลากหัด

ราก มีรสขม ใช้รากแห้ง ๑๕ กรัมแช่เหล้าดื่มแก้ปวดข้อ ใช้ต้มน้ำดื่ม แก้ปวดประจำเดือน กระเพาะอาหารอักเสบ นอนไม่หลับ ปวดศีรษะ

ใบ ใช้ใบสด เกลือ ๑ เม็ด และพิมเสน ๒-๕ เกล็ด ตำให้ละเอียดผสมน้ำสุกพอกแผล ฝีพุพอง

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มะกรูด

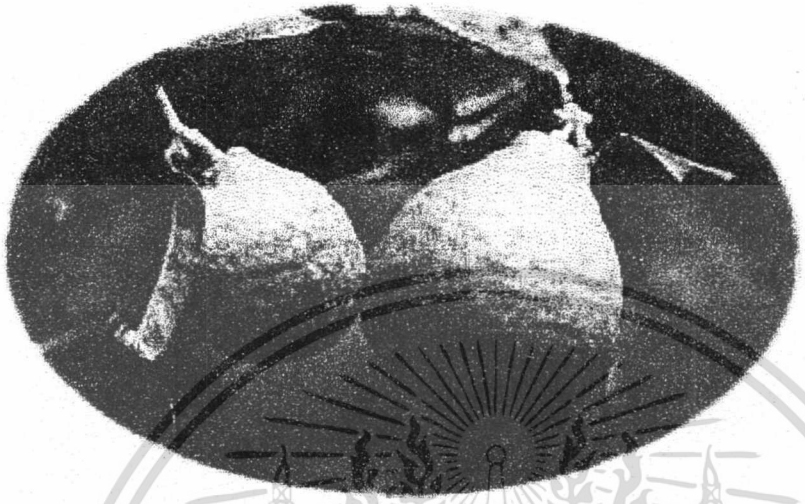

ชื่อสามัญ (Common Name) : Leech Lime, Kaffer Lime

ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Citrus hystrix, DC.

ชื่อวงศ์ (Family Name) : Rutaceae

ชื่ออื่นๆ (Other Names) : มะขุน มะขูด มะหูด ส้มกรูด ส้มมั่วผี มะปู

ลักษณะทั่วไป

มะกรูดเป็นไม้ยืนต้นขนาดกลาง ใบสีเขียวเข้มเป็นมัน โคนใบมีหูใบขนาดใหญ่ ผลกลมผิวขรุขระเป็นตะปุ่มตะป่ำ ผิวมีต่อมน้ำมันกระจายทั่วไป

การขยายพันธุ์

ใช้กิ่งตอน

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ราก สรรพคุณเป็นยาถอนพิษสำแดง ไข้จับ

ผล ต้องเปรี้ยวหรือต้องส้ม รับประทานเป็นยาแก้กระษัย พอกล้างประจำเดือน บำรุงโลหิตระดู ผลสดผ่า ๒ ซีก ใช้ขัดสระผมทำให้ผมดกเป็นเงางาม

ผิวจากผล ผสมกับขิง ไพล พริกไทย ดีปลี ปรุงเป็นยาขับลมในลำไส้ ทำให้ผายลม แก้จุกเสียด แน่นหน้าอก แน่นท้อง ขับประจำเดือน

น้ำในผล แก้ไอ กัดเสมหะในลำคอ พอกประจำเดือน ใช้อมฟัน รักษาโรคเหงือกและตามไรฟัน ผสมกับปูนแดงทาแก้ปวดท้อง

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มะนาว

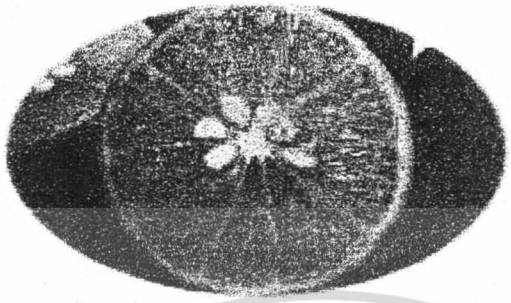

ชื่อสามัญ (Common Name) : Lime

ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Citrus aurantifolia, Sevingle

ชื่อวงศ์ (Family Name) : Rutaceae

ชื่ออื่นๆ (Other Name) : ตัมมะนาว มะลิว โกรยชะมัง หมากฟ้า ตลา

ลักษณะทั่วไป

มะนาวเป็นไม้พุ่มขนาดใหญ่ ต้นสูงประมาณ ๓-๕ เมตร ใบเป็นใบเดี่ยวคล้ายใบส้ม ใบหนาแข็งสีเขียวเข้ม ดอกสีขาวอมเหลืองหลีบหนาแข็ง ผลกลมเกลี้ยง ผิวมีต่อมน้ำมัน

การขยายพันธุ์

ใช้กิ่งตอน

ประโยชน์ทางสมุนไพร

เปลือกผล ฝิดหรือขับลม แก้ท้องอืดท้องเฟ้อ ระงับกระหายน้ำของผู้ป่วยโรคเบาหวาน

ท้องอืดท้องเฟ้อ ใช้เปลือกผลสดหรือแห้งหรือคั่วพอให้น้ำมันออก ชงน้ำร้อนดื่ม

ผู้ป่วยโรคเบาหวานใช้เปลือกหั่นเป็นชิ้นบางๆ ๒-๓ ลูก ต้มน้ำ ๒ แก้ว ดื่มแทนน้ำระหว่างมื้ออาหาร

น้ำมะนาว รักษาอาการไอ ขับเสมหะ ทำให้ชุ่มคอ ช่วยย่ออาหาร

อาการไอ ขับเสมหะ ใช้น้ำมะนาว ใส่เกลือน้ำตาลจิบบ่อยๆ ช่วยย่อยอาหาร ใช้มะนาวต้องรับประทานวันละ ๓ ผล

เบสิต ต่ำผสมเป็นยากวาด แก้ขางเด็ก

รากเป็นยาถอนพิษสำแดง ใช้กลับ หรือใช้ซ้ำ

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มะระขี้นก

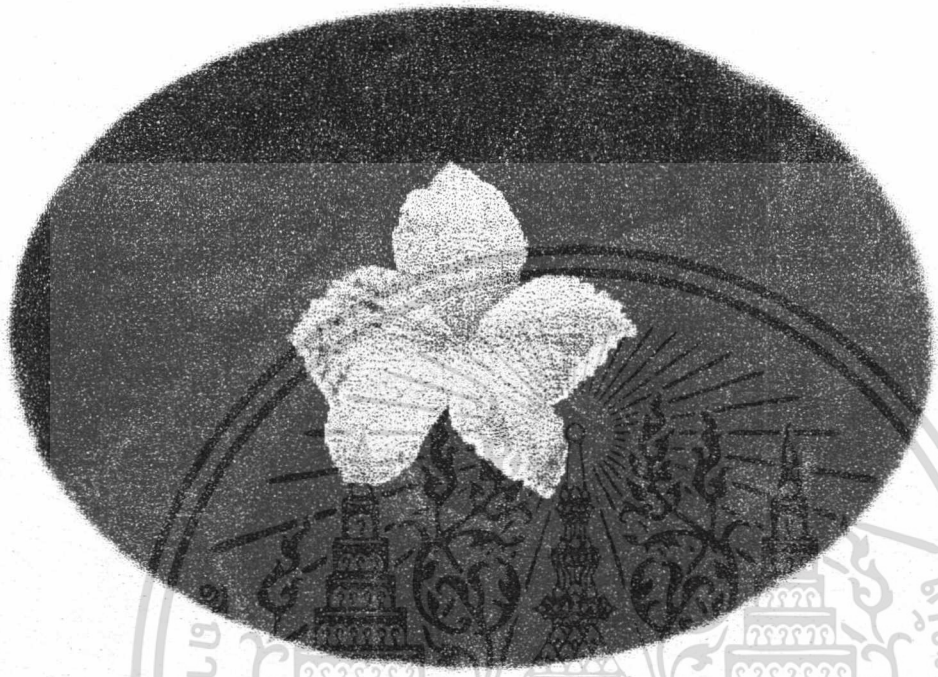

ชื่อสามัญ (Common Name) : Balsam Pear, Balsam Apple, Cerasee Bush
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : **Momordica charantia**, L.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Cucurbitaceae
ชื่ออื่น ๆ (Other Name) : มะระเล็ด มะระตุ้งติ้ง มะร้อยรู มะนอย มะห่อย มะไห่ ผักเหย ผักไห

ลักษณะทั่วไป

มะระขี้นกเป็นไม้เถาเลื้อย ใบมีรอยเว้าลึกเป็นแฉก ดอกเป็นดอกเดี่ยวสีเหลือง กลีบดอก ๕ กลีบ ก้านดอกยาว ผลยาวรูประมีขนาดเล็ก เมล็ดแบนสีขาว

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

เนื้อผลมีสารชาแรนทิน (Charantin) สรรพคุณลดน้ำตาลในเลือด

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มะเขือขื่น

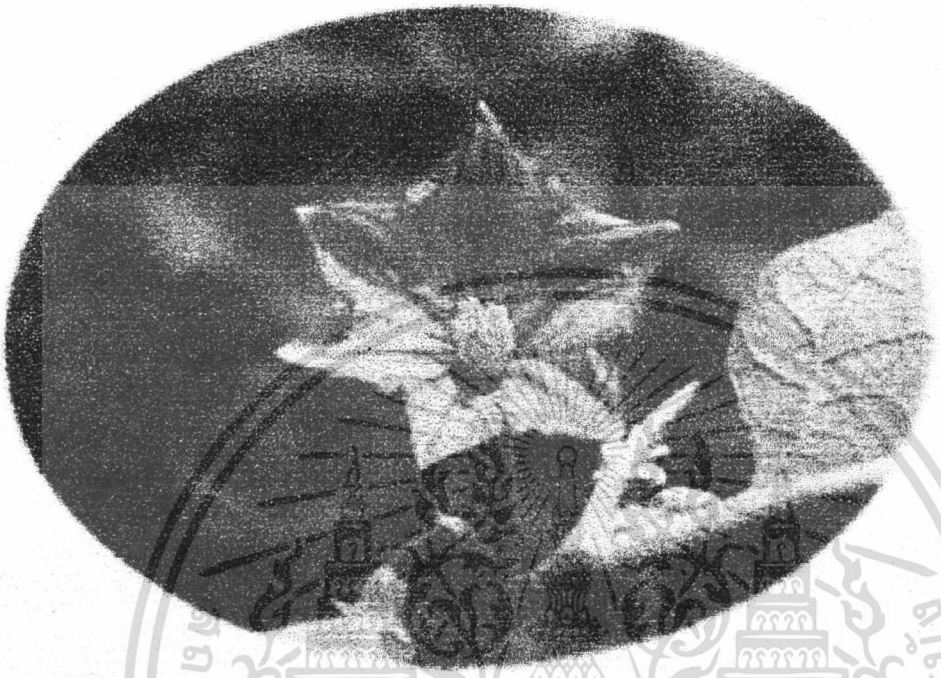

ชื่อสามัญ (Common Name) : Eggplant

ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Solanum xanthocarpum, Schard & Wendl,

ชื่อวงศ์ (Family Name) : Solanaceae

ลักษณะทั่วไป

มะเขือขื่นเป็นไม้ล้มลุก ลำต้นเป็นพุ่ม กิ่งและใบมีหนาม ใบมีขนาดใหญ่ ปลายใบมนกลม แผ่นใบมีขนละเอียดปกคลุม ดอกเป็นดอกเดี่ยวออกเป็นช่อ ดอกมี ๕ กลีบ สีม่วง ปลายกลีบแหลม ผลกลม เมื่อแก่มีสีเหลือง

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ผล ใช้รับประทานแก้ท้องผูก ขับเสมหะ บำรุงหัวใจ บรรเทาอาการปวดหลัง รักษาแผลเป็นหนอง แก้อาเจียน

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มะแว้งเครือ

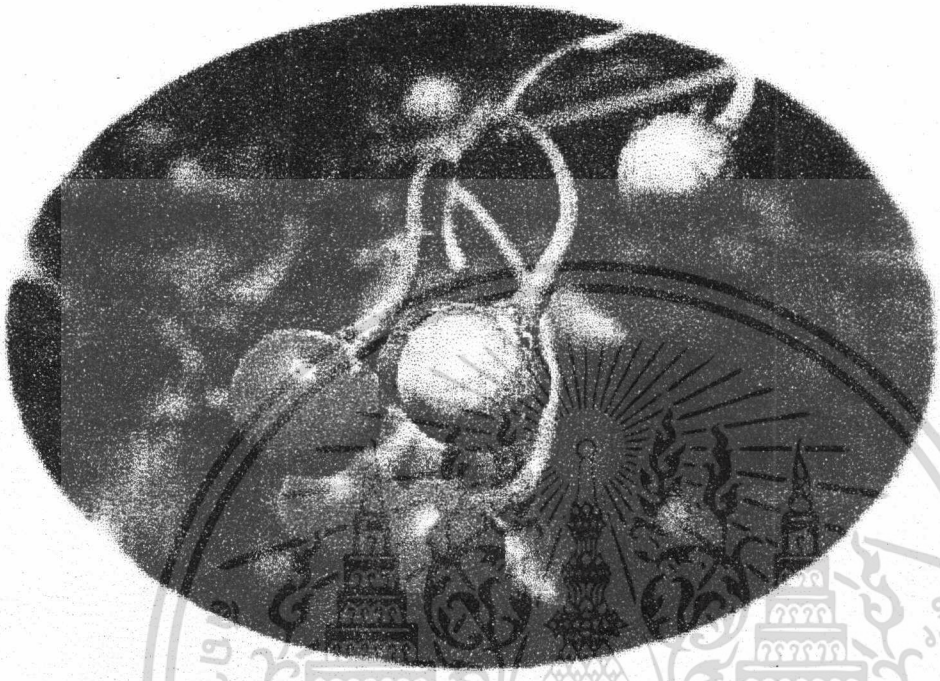

ชื่อสามัญ (Common Name) :
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Solanum trilobatum, L.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Solanaceae
ชื่ออื่น ๆ (Other Name) : มะแว้งเถา แดวังเคีย

ลักษณะทั่วไป

มะแว้งเครือเป็นไม้พุ่มค่อนข้างเลื้อย ลำต้นมีหนาม ใบค่อนข้างกลม ขอบใบเว้าเป็นหยัก ๒-๕ หยัก เส้นกลางใบมีหนามเล็ก ๆ ดอกออกเป็นช่อคล้ายดอกมะเขือสีม่วงอ่อน ผลกลม ขณะดิบสีเขียวมีลายสีขาว ผลแก่สีแดง

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ผลแก่มีรสขม สรรพคุณรักษาอาการไอ ขับเสมหะ การใช้นำผลแก่สด ๕-๑๐ ผล โขลกพอแหลก คั้นเอาแต่น้ำใส่เกลือเล็กน้อยจิบบ่อย ๆ จนกว่าจะหายหรือจะรับประทานผลสดทีเดียวเลยก็ได้

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มะเขือพวง

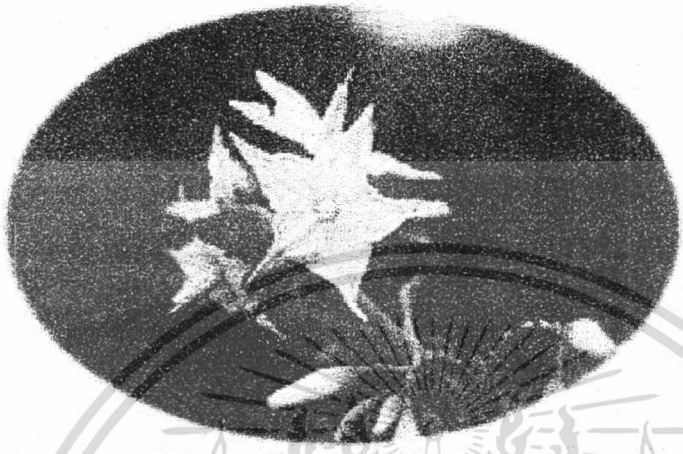

ชื่อสามัญ (Common Name) : Turkey Berry

ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Solanum torvum. Swartz.

ชื่อวงศ์ (Family Name) : Solanaceae

ชื่ออื่นๆ (Other Name) : มะแว้งช้าง มะแคว้งดูด

ลักษณะทั่วไป

มะเขือพวงเป็นไม้พุ่มขนาดเล็กลำต้นเขียว กิ่งก้านและใบมีหนาม ขอบใบเป็นหยัก ปลายใบแหลม ดอกออกเป็นช่อตามง่ามใบและปลายกิ่งลักษณะดอกย่อย ผลกลมไม่มีขน ผลอ่อนสีเขียวอ่อน ผลแก่สีเหลืองเข้ม

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ราก มีสารประกอบนีโอคลอโรเจนิน (Neochlorogenin) และรูรูบิน (Jurubine) สรรพคุณใช้ตำทำยาพอกแก้เท้าแตกเป็นแผล

ใบสด ใช้ห้ามเลือด เป็นยาระงับประสาท แก้ปวด ไอ หืด ปวดข้อ โรคผิวหนัง ขับเหงื่อ ขับปัสสาวะ พอกฝีให้แตกเร็วขึ้น

ผลอ่อน มีสารประกอบโซลานีน (Solanine) สรรพคุณใช้ขับเสมหะ ขับปัสสาวะ แก้เบาหวาน ช่วยย่อยอาหาร

เมล็ด ใช้เผาสูดดมควัน แก้ปวดฟัน

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แมงลัก

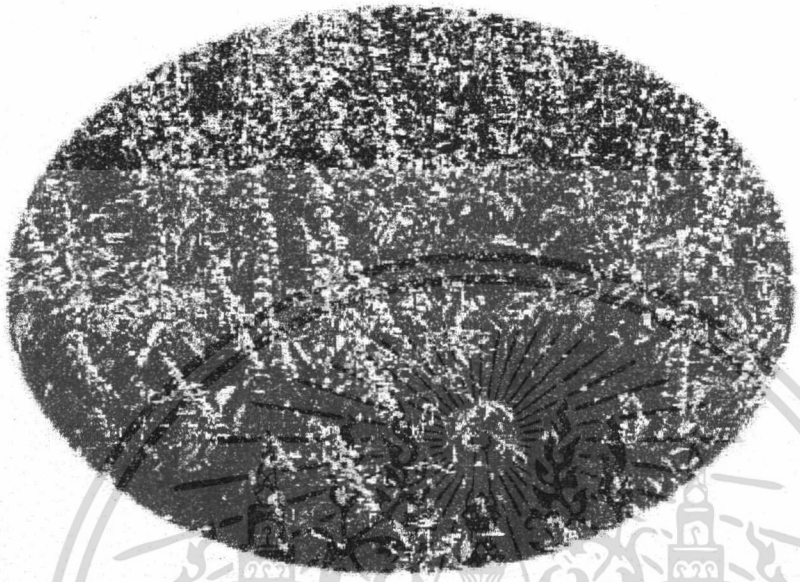

ชื่อสามัญ (Common Name) : Hoary Basil
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : **Ocimum americana**
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Labiatae
ชื่ออื่นๆ (Other Name) :

ลักษณะทั่วไป

แมงลักเป็นไม้พุ่มเตี้ย ระบบรูตเดียวกับโหระพา ลำต้นมีลักษณะเป็นสี่เหลี่ยม ใบสีเขียวอ่อน ลักษณะคล้ายใบกะเพรามีขนอ่อนปกคลุม กลิ่นหอมฉุน ดอกออกเป็นช่อตรงปลายกิ่ง ดอกมีสีขาว

การขยายพันธุ์

ใช้กิ่งปักชำ หรือใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ใบ ต้นน้ำต้มแก้ไอ แก้หวัด ใช้ตำพอกแก้โรคผิวหนัง

ทั้งต้น ใช้ทำยาต้มแก้โค โรคเกี่ยวกับทางเดินอาหาร ใช้อมบ้วนปาก แก้ปวดฟัน ดังเช่นกะเพรา

เมล็ด ใช้รับประทานเป็นยาระบาย

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มะขาม

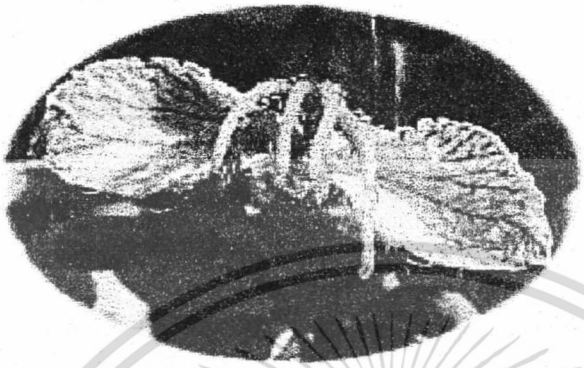

ชื่อสามัญ (Common Name) : Tamarind

ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Tamarindus indica, L.

ชื่อวงศ์ (Family Name) : Leguminosae

ชื่ออื่นๆ (Other Name) : ขาม ตะลูบ ม่วงโคลัง อำเปียล

ลักษณะทั่วไป

มะขามเป็นไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ ลำต้นมีเปลือกขรุขระ ใบเป็นใบประกอบ มีใบย่อย ๑๐-๑๕ คู่ ดอกสีเหลืองส้มมีจุดประสีแดง ฝักยาวคอดเป็นข้อๆ เปลือกแข็ง เปราะ เนื้อในสีน้ำตาล เมล็ดแก่แบนรูปสี่เหลี่ยม สีน้ำตาลไหม้

การขยายพันธุ์

ใช้กิ่งทาบ กิ่งติดตา ปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

เนื้อฝักแก่ หรือ "มะขามเปียก" เป็นยาระบาย ขับเสมหะ การใช้มะขามเปียกรสเปรี้ยว หนัก ๗๐-๑๕๐ กรัม จิ้มเกลือรับประทาน แล้วดื่มน้ำตามมากๆ

เมล็ดแก่ มีวิตามิน ใช้ขับพยาธิ โดยนำเมล็ดแก่มาคั่วแล้วกระเทาะเปลือกออก เอาเนื้อในแช่น้ำเกลือจนนุ่ม รับประทานครั้งละ ๒๐-๓๐ เมล็ด

ใบอ่อน ใช้คั้นเอาน้ำโทรกศีรษะ แก้หวัด คัดจมูก

เปลือก เป็นยาสมานธาตุ คุมธาตุ

รก (เส้นฝอยหุ้มเนื้อมะขาม) เป็นยาแก้โลหิตประจำเดือนพิการ

น้ำส้มมะขามเปียก ผสมเกลือละลายน้ำ ลวนทวาร แก้พรรดึก ท้องผูก

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มะตูม

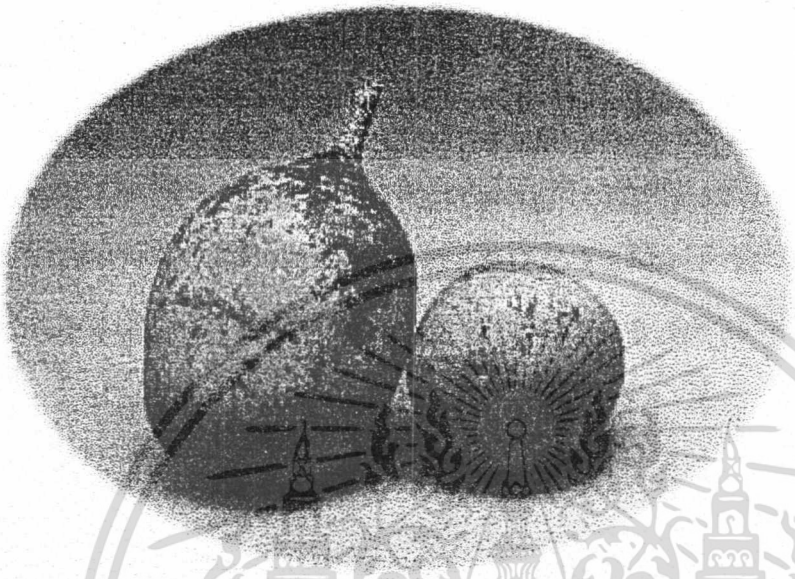

ชื่อสามัญ (Common Name) : Bael Fruit
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Aegle marmelos, Corr.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Rutaceae
ชื่ออื่น ๆ (Other Name) : มะปิน กะทันตาแดง ตุ่มตัง ตูม มะปีช

ลักษณะทั่วไป

มะตูมเป็นไม้ยืนต้น ลำต้นและกิ่งมีหนาม ใบเป็นรูป ๓ แฉก ในก้านหนึ่งมี ๓ ใบ ผลกลมทุย ผิวเรียบ เนื้อในสีน้ำตาลอ่อน เมล็ดมีขนาดเล็กคล้ายเมล็ดงัม

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ผลอ่อน ผ่าเป็นชิ้นบาง ๆ ตากแห้ง ประมาณ ๑ กำมือ ใส่น้ำพอท่วมต้ม ให้เดือดนาน ๕-๑๐ นาที ดื่มวันละ ๓-๔ ครั้ง ครั้งละครึ่งถึงหนึ่งแก้ว รักษาโรคท้องเดิน ท้องร่วง ถ่ายท้อง

ใบ ใช้ใบสด ๕๐ ใบ ต้มให้ละเอียด คั้นเอาแต่น้ำดื่มวันละ ๒ ครั้งเช้า-เย็น สรรพคุณลดระดับน้ำตาลที่มีมากเกินไปในปัสสาวะ

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มะพร้าว

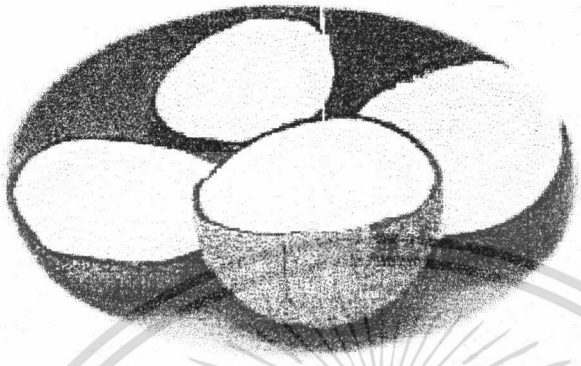

ชื่อสามัญ (Common Name) : **Coconut**
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : **Cocos nucifera**, L.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : **Palmae**
ชื่ออื่น ๆ (Other Name) : หมากอุน หมากค่อน ดุง คคล่า

ลักษณะทั่วไป

มะพร้าวเป็นไม้ยืนต้น สูง ๒๐-๓๐ เมตร ลำต้นกลม ใบออกเวียนรอบลำต้นที่ยอด เป็นใบประกอบแบบขนนก ก้านใบยาว ใบยาว แคบ หนา ปลายแหลม ดอกออกเป็นช่อ สีเหลือง ระหว่างซอกใบเรียกว่า "จั่น" ผลอ่อนสีเขียว ผลแก่สีน้ำตาล

การขยายพันธุ์

ใช้ผลแก่ปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

น้ำมันมะพร้าว มีสรรพคุณเป็นยารักษาแผลไฟไหม้ น้ำร้อนลวก แก้ปวดเมื่อย ขัดตามเส้นเอ็น รักษาโรคผิวหนัง

ยารักษาแผลไฟไหม้ใช้น้ำมันมะพร้าวผสมน้ำปูนใสอย่างละเท่า ๆ กันทาที่แผลบ่อย ๆ

น้ำมันกะลามะพร้าว มีสารพวกฟีนอล ใช้รักษาแผล แก้ปวดฟัน ทำได้โดยเอากะลาข้างที่มีรูไม่ฉ่านที่ร้อนแดงจนเต็ม ตั้งบนภาชนะรองรับน้ำมันสักครู่จะมีน้ำมันไหลจากรูลงภาชนะนั้น

น้ำมะพร้าวอ่อน ใช้ดื่มรับประทานแก้ท้องเสีย หรืออ่อนเพลียไม่มีแรง

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มะยม

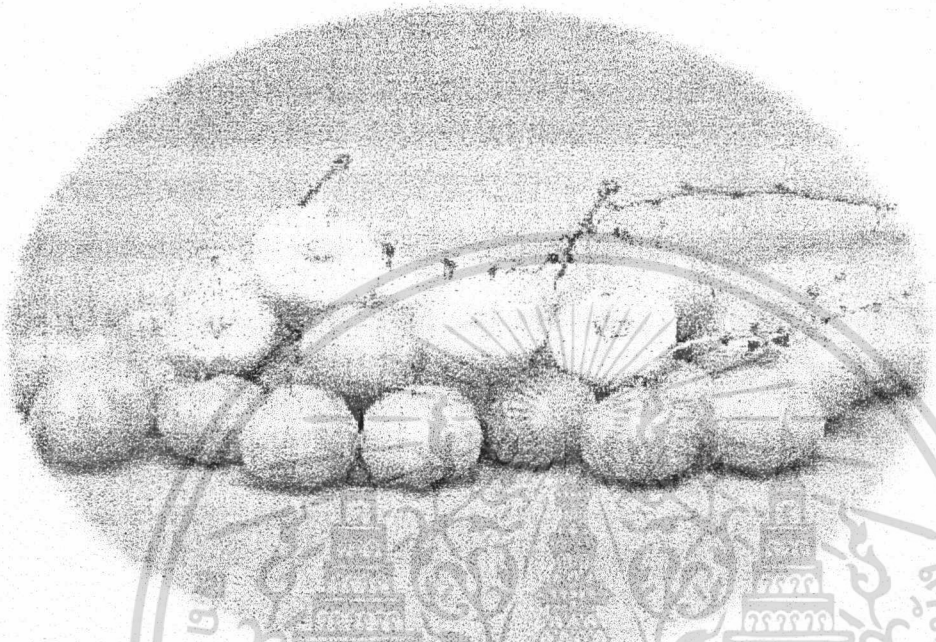

ชื่อสามัญ (Common Name) : Star-gooseberry
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Phyllanthus distichus, Muell. Arg.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Euphorbiaceae
ชื่ออื่น ๆ (Other Name) : -

ลักษณะทั่วไป

มะยมเป็นไม้ยืนต้นขนาดย่อม สูงประมาณ ๔-๕ เมตร ใบเป็นใบประกอบแบบขนนกปลายคี่ ใบย่อยปลายใบมนรี ออกสลับเรียง ๆ ผลกลมมีพู ๓ พู ๖ เหลี่ยม ผลอ่อนสีเขียว ผลแก่สีเหลืองนวล

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ใบ ต้มน้ำอาบแก้คัน ฝี หัด อีสุกอีใส แก้ไข้
ราก ปรุงเป็นยาแก้โรคผิวหนัง แก้ไข้ แก้ประดง น้ำเหลืองเสีย ฝีนคัน

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มะละกอ

ชื่อสามัญ (Common Name) : Papaya
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Carica papaya, L.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Caricaceae
ชื่ออื่นๆ (Other Name) : หมากหุ่ง ลอกอ มะก้วยเทศ แตงต้น ก้วยสา

ลักษณะทั่วไป

มะละกอเป็นไม้ยืนต้นเนื้ออ่อน ใบออกเป็นกลุ่มที่ยอด ใบใหญ่ขอบใบเว้าลึกเกือบถึงกลางใบ ประมาณ ๗-๑๑ หยัก ก้านใบกลวงยาว ดอกสีเหลืองอ่อน ผลกลมรียาว เมล็ดกลมสีดำ

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ยางจากผลดิบ ใช้ยางทาหัดหูด ทาลดความเจ็บปวดจากแมลงป่องต่อย ขับพยาธิตัวกลม โดยใช้ยางมะละกอ ๑ ช้อนโต๊ะผสมไข่ ๑ ฟอง ตีให้เข้ากัน ทอดรับประทานก่อนอาหารเช้าขณะท้องว่าง

ผลดิบ ในเนื้อมีสารปาเปอีน (Papain) สรรพคุณรักษาแผลเรื้อรัง ฝี โดยใช้เนื้อดิบฝานแล้วตำให้ละเอียด พอกบริเวณที่เป็นวันละ ๓-๔ ครั้ง

ผลสุก มีสารเพคติน (Pectin) ลักษณะเป็นเมือก ช่วยเคลือบกระเพาะอาหารช่วยให้การขับถ่ายละดวกขึ้น

เมล็ด สรรพคุณขับพยาธิ ขับลม
ราก เป็นยาขับปัสสาวะ บำรุงน้ำนม
ต้นอ่อน ต้มดื่มขับระดูขาว ทำเป็นยาแท้ง
ใบ เป็นยาขับพยาธิ บำรุงหัวใจ แก้ไข้ แก้บิด

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มะลิ

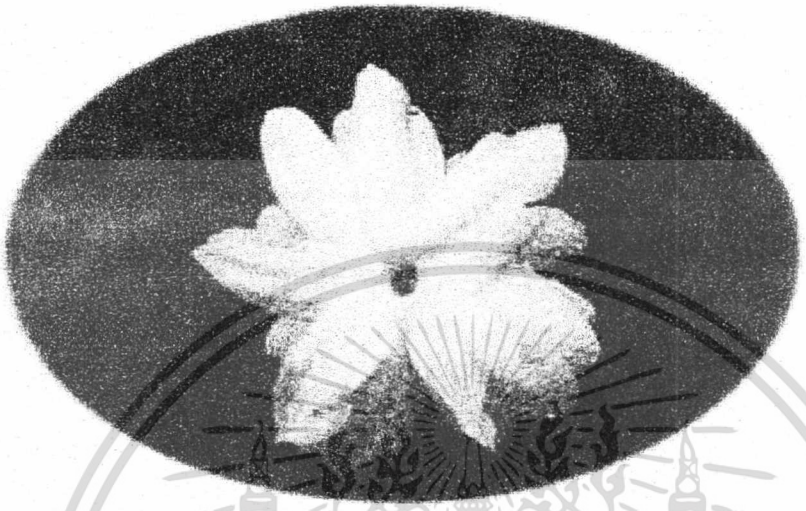

ชื่อสามัญ (Common Name) : Arabian Jasmine
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Jasminum sambac, Ait.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Oleaceae
ชื่ออื่นๆ (Other Name) : มะลิจีบ่า ,ดีซูน มะลิลา ข้าวเย็น

ลักษณะทั่วไป

มะลิเป็นไม้พุ่มกึ่งเลื้อย ใบเป็นใบเดี่ยวรูปไข่ ขอบใบเรียบ ออกเป็นคู่ตรงข้ามกัน ใบมีสีเขียวคมเหลือง ดูปมนรี ปลายแหลม แผ่นใบบางแต่แข็ง ดอกสีขาว โคนกลีบส่วนที่เป็นหลอดมีสีเขียวอมเหลืองก่อน

การขยายพันธุ์

ใช้กิ่งปักชำ กิ่งตอน

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ใบ ใช้เป็นยาแก้ไข้จากการเปลี่ยนอากาศ บรรเทาอาการปวดท้อง ท้องเสีย แก้แผลพุพอง ฝีดานชาง ดับพิษดานชาง

ราก ใช้บรรเทาอาการปวดต่างๆ แก้ร้อน แก้เสียดแทงในท้อง

ดอก ใช้รักษาบิด ผื่นคัน ปวดหู เยื่อตาอักเสบ

ต้น แก้คุดทะราด ขับเสมหะ ขับโลหิต

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มะลิวัลย์

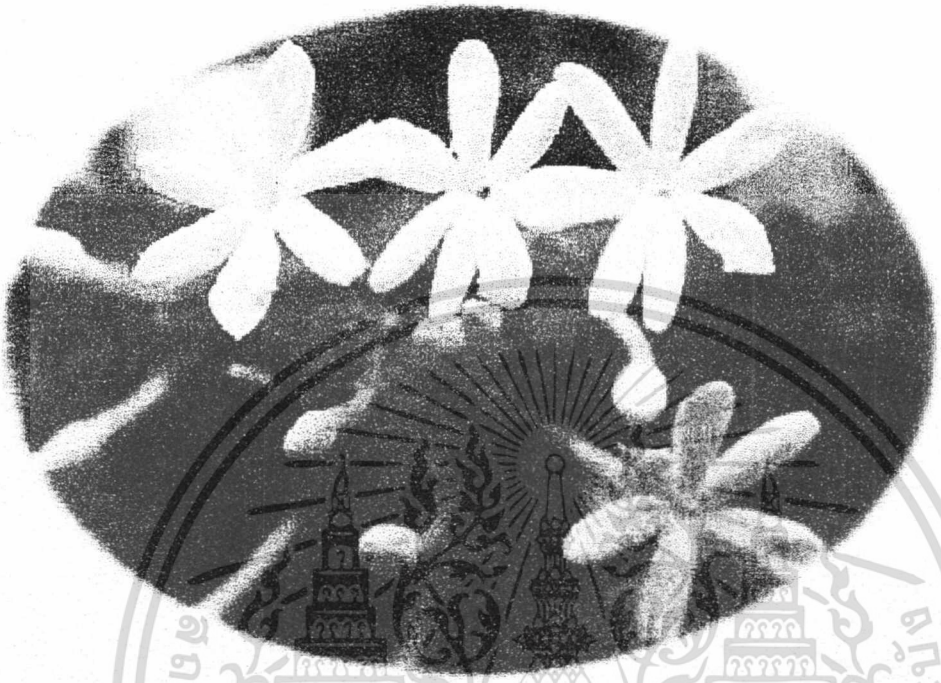

ชื่อสามัญ (Common Name) : Scented Star Jasmine
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Jasminum nervosum, Lour
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Oleaceae

ลักษณะทั่วไป

มะลิวัลย์เป็นไม้เถาเลื้อยขนาดเล็ก เถามีลักษณะกลมเกลี้ยง สีน้ำตาลอ่อน ใบลักษณะรูปทรงมนรี ปลายใบแหลม โคนใบแหลม ขอบใบเรียบ สีเขียวอมเหลือง แตกออกตามลำต้นเป็นคู่ ออกดอกตามปลายกิ่งแขนง เป็นช่อ ๆ ละ ๓-๕ ดอก มีกลีบ ๗-๙ กลีบ กลีบดอกแคบเรียวยาว ดอกดูมสีขาวนวลหอม ก้านดอกสีน้ำตาลอ่อน

การขยายพันธุ์

ใช้กิ่งตอน ปักชำ หรือตาบกิ่ง

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ดอก เป็นยาถอนพิษผิสำแดง แก้อ่อนเพลีย

ราก ใช้ต้มเพียใช้ ถอนพิษยาเบื่อเมา ดับพิษตานซาง แก้ไข้ แก้ร้อนในกระหายน้ำ

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มะขามแขก

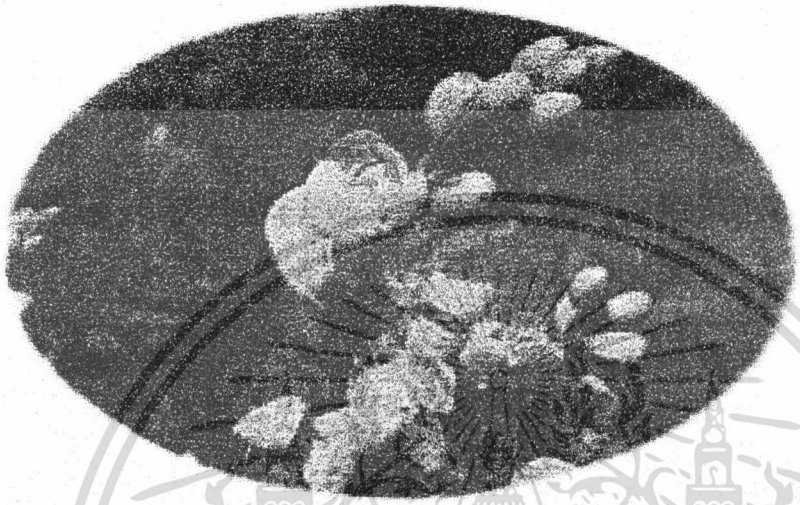

ชื่อสามัญ (Common Name) : -

ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : **Cassia angustifolia**, Vahl.

ชื่อวงศ์ (Family Name) : Caesalpiniaceae

ชื่ออื่นๆ (Other Name) : ส่มเขก

ลักษณะทั่วไป

มะขามแขกเป็นไม้ยืนต้นขนาดเล็ก ใบมีลักษณะคล้ายใบมะขาม แต่บางใบแคบ และมีขนาดยาวกว่า ดอกออกเป็นช่อสีเหลือง ฝักแบน ๆ บาง ปลายสั้น

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ใบและฝักแห้งมีสรรพคุณเป็นยาระบาย วิธีใช้ ใช้ใบแห้งหนัก ๓-๑๐ กรัม หรือฝัก ๔-๕ ฝัก ต้มกับน้ำดื่ม

มะขามแขกเหมาะสำหรับผู้สูงอายุที่ท้องผูกเป็นประจำ แต่ควรใช้เป็นครั้งคราว ถ้าใช้ติดต่อกันนาน ๆ จะทำให้เกิดอาการขาดโปแตสเซียมได้

สำหรับหญิงมีครรภ์หรือมีประจำเดือนห้ามรับประทาน

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มะกล่ำตาหนู

ชื่อสามัญ (Common Name) Prayer Beads, Crab's Eye Vine, American Pea

ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) Abrus precatorius, L.

ชื่อวงศ์ (Family Name) Papilionaceae

ชื่อพื้นๆ (Other Name) มะกล่ำเครือ จ่าตาไก่ กล่ำเกลี้ยง มะกล่ำแดง มะกล่ำเถา ไม้ไผ่ ราสำ มะแค้ก

ลักษณะทั่วไป

มะกล่ำตาหนูเป็นไม้เถา ลำต้นเล็กเป็นสัน ๆ ประมาณ ใบเป็นใบรวมแบบขนนก ใบย่อยรูปกลมรี ปลายใบแหลมมน โคนใบกลมมน ขอบใบเรียบ ก้านใบสั้นมาก ดอกออกเป็นช่อ ตามง่ามใบ ดอกสีขาว กลีบเลี้ยงหยัก ๕ กลีบ กลีบดอกมีขนนุ่ม ฝักเป็นรูปขอบขนานแกมรูปดาบ ปลายฝักแหลม เมล็ดรูปกลมรี สีแดง บริเวณขั้วมีจุดสีดำ เมล็ดแก่แห้ง แข็ง และเหนียว

การขยายพันธุ์

ขยายพันธุ์โดยการเพาะเมล็ด

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ลำต้นและรากแห้ง ใช้ขนาดประมาณ ๑๐-๑๕ กรัม ต้มน้ำดื่มแก้เจ็บคอ หลอดลมอักเสบ ไอแห้ง ขับปัสสาวะ ดีซ่าน ตับอักเสบ

ใบ ใช้ใบสดหนัก ๒๐-๓๐ กรัม หรือใบแห้งหนัก ๑๐-๑๕ กรัม ต้มน้ำดื่มแก้เจ็บคอ หลอดลมอักเสบ ตับอักเสบ ขับปัสสาวะ แก้ปวดบวมตามข้อ ประคบสาดระตุ้นน้ำลาย หล่อลื่นปอด ใช้ใบสดตำละเอียดผสมน้ำผึ้งหรือน้ำมันพืช ทาหรือพอกแก้บวม รักษาจุดด่างดำบนใบหน้า

เมล็ด ใช้บดละเอียดผสมกับน้ำมันมะพร้าว หรือน้ำหรือเหล้าทาหรือพอกรักษากลากเกลื้อน ฝี บวมอักเสบ ฝีมีหนอง

เมล็ดห้ามใช้รับประทาน เพราะมีพิษร้ายแรง

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มะเฟือง

ชื่อสามัญ (Common Name) Star Fruit, Carambola
ชื่อวิทยาศาสตร์ (Scientific Name) **Averrhoa carambola, L.**
วงศ์ (Family Name) Averrhoaceae
ชื่ออื่นๆ (Other Name) เฟือง ตะบีล

ลักษณะทั่วไป

มะเฟืองเป็นไม้ยืนต้นขนาดเล็กถึงขนาดกลาง ลำต้นเปลือกค่อนข้างเป็นตุ่มขรุขระ ใบเป็นใบรวม ออกเรียงเป็นคู่ตรงข้ามกัน โดยจะมีประมาณ ๗ ถึง ๑๕ คู่ ลักษณะมนรี ปลายใบแหลม ขอบใบเรียบ ดอกออกเป็นช่อสั้นๆ ตามบริเวณกิ่งและลำต้น ดอกมีขนาดเล็ก สีม่วงอ่อน ผลยาวมีสีเขียว ๕ สัน เมล็ดสีน้ำตาลอ่อน

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดหรือกิ่งตอนปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

เปลือกลำต้นชั้นใน ใช้ร่วมกับไม้จันทน์ และชะลูด เป็นยาหากแก้มดมืนคัน
ใบและราก ใช้ใบและรากสด ต้มน้ำดื่มแก้ไข้ แก้พิษร้อน
ใบ ใช้ใบสดตำอุดแก้ปวดฟัน ทาแก้ลมพิษ เหงื่อออก ดีซ่านอีสุกอีใส
ใบและผล ใช้ใบและผลสด ต้มรับประทานเป็นยาแก้ไข้ แก้อาเจียน
ดอก ใช้เป็นยาถ่ายพยาธิ ใช้ตำละเอียดทาแก้แผลแตกเกอร์
ผล ใช้ผลสดคั้นน้ำดื่มรักษาโรคเลือดออกตามไรฟัน ขับน้ำลาย แก้ไข้ แก้กระหาย บรรเทาอาการท้องร่วง อาการเมา แก้บิด ลดอาการอักเสบ ใช้ผสมกับสารส้ม หรือเหล้า รับประทานแก้โรคนิ่ว

สำหรับสตรีที่มีครรภ์ไม่ควรรับประทานผลมะเฟืองมาก เพราะอาจแท้งได้

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไมกบ้าน

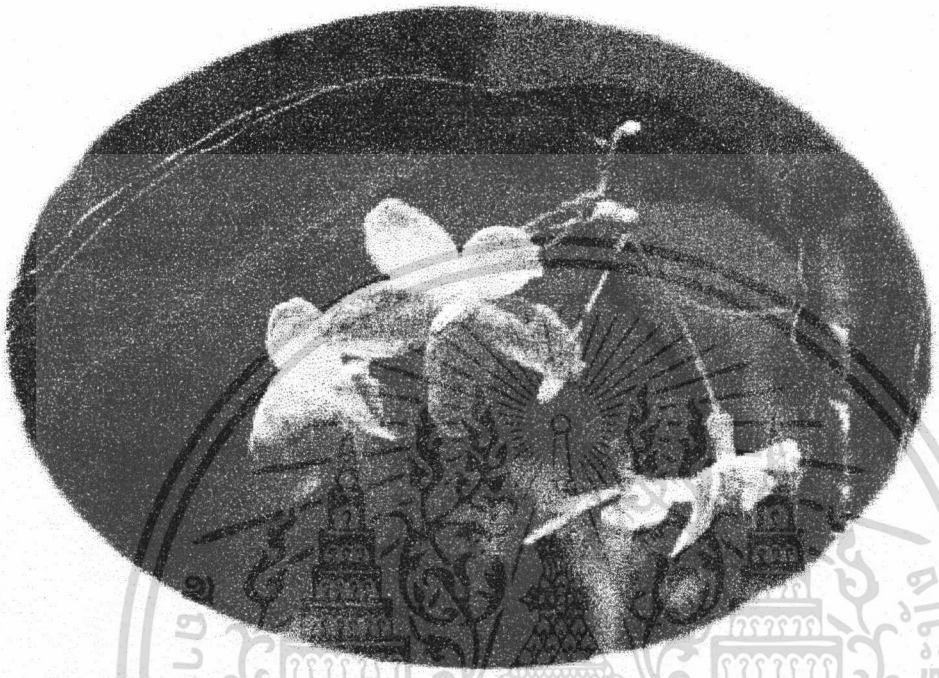

ชื่อสามัญ (Common Name) :-

ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : **Wrightia religiosa**, Benth.

ชื่อวงศ์ (Family Name) : Apocynaceae

ชื่ออื่นๆ (Other Name) : หลักป่า นัดจงวา ไมก ไมกสีกน

ลักษณะทั่วไป

โมกบ้าน เป็นไม้พุ่ม สูงประมาณ ๑-๓ เมตร ลำต้นเรียบ สีน้ำตาลอ่อน มีจุดประสีขาวกระจายทั่วไป ใบเป็นใบเดี่ยว ลักษณะรูปไข่ รี ปลายใบแหลมหรือมน โคนใบสอบ แผ่นใบบาง ขอบใบเรียบ ดอกออกเป็นช่อ ช่อละ ๔-๘ ดอก ดอกสีขาว โคนกลีบเชื่อมติดกันเป็นหลอด ผิวมีลักษณะเป็นผักคู่ เมล็ดสีขาวรูปกระสวย

การขยายพันธุ์

ขยายพันธุ์โดยการใช้เมล็ด

ประโยชน์ทางเภสัชไพร

ราก ใช้เป็นยารักษาโรคเรื้อน

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มะขามป้อม

ชื่อสามัญ (Common Name) : Indian Gooseberry, Malacca Tree

ชื่อวิทยาศาสตร์ (Scientific Name) : **Phyllanthus emblica**, L.

ชื่อวงศ์ (Family Name) : Euphorbiaceae

ชื่อพื้นเมือง (Other Name) : ตำกอง ดี่ว มังลู กันโตด

ลักษณะทั่วไป

มะขามป้อมเป็นไม้ยืนต้นขนาดกลาง เปลือกสีน้ำตาลเทาเรียบ ใบเป็นใบรวม ใบย่อยเรียงตัวแบบขนนก ใบย่อยมีขนาดเล็ก ปลายใบมีแหลม ดอกออกเป็นช่อ หรือเป็นกระจุกเล็ก ๆ สีเหลืองอมเขียว ก้านดอกสั้น มีกลีบ ๕ กลีบ ผลกลมแป้น สีเขียวอมเหลือง มีรอยแยกแบ่งเป็น ๖ ซีก เมล็ดกลมมีสันสีน้ำตาล

ส่วนของพืชที่ใช้

ใช้เมล็ดหรือกิ่งตอนปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ราก ใช้รากแห้งประมาณ ๖-๑๕ กรัม ต้มน้ำดื่มเป็นยาแก้ร้อนใน ความดันโลหิตสูง แก้ท้องเสีย แก้โรคเรื้อน ใช้รากสดตำพอกแก้พิษสัตว์กัดต่อย

เปลือกต้น ใช้เปลือกแห้ง บดเป็นผง โรยบาดแผลเลือดออก แผลฟกช้ำ ใช้ต้มน้ำรับประทานแก้โรคบิด

ปมก้าน ใช้ประมาณ ๑๐ ๓๐ อัน ต้มน้ำอมบ้วนปากแก้ปวดฟัน รับประทานเป็นยาแก้ปวดเมื่อยกระดูก ปวดท้องน้อย ปวดกระเพาะอาหาร แก้ไอ แก้ตานขโมยในเด็ก

ผล ใช้ผลสดรับประทานเป็นยาบำรุง แก้ไอ แก้หวัด แก้กระหายน้ำคอแห้ง ละลายเสมหะ ขับปัสสาวะ เป็นยาระบาย รักษาโรคเลือดออกตามไรฟัน โรคตับพิการ ใช้ผลตำละเอียดคั้นเอาแต่น้ำผสมกับน้ำมะนาว ดื่มรักษาโรคบิด ใช้ผลสดประมาณ ๔-๑๒ กรัม ต้มผสมน้ำผึ้งรับประทาน เป็นยาถ่ายพยาธิ ใช้ผลแห้งบดชงน้ำร้อนดื่ม รักษาโรคบิด ท้องเสีย โรคหนองใน บำรุงธาตุ แก้ตาเมื่อย ใช้ล้างตา แก้ตาแดง เยื่อบุตาอักเสบ ใช้ผลแห้งต้มผสมกับน้ำสนิมเหล็ก แก้โรคโลหิตจาง จีซาน

เมล็ด ตำเป็นผง ชงน้ำร้อนดื่ม คลื่นไส้ อาเจียน รักษาโรคเบาหวาน หอบหืด หลอดลมอักเสบ รักษาโรคตา ใช้เมล็ดเผาไฟจนเป็นเถ้าผสมน้ำมันพืช ทาแก้หิด และตุ่มคัน

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มะขามเทศ

ชื่อสามัญ (Common Name) : Manila Tamarind
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Pithecellobium dulce, Benth.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Leguminosae
ชื่ออื่นๆ (Other Name) : –

ลักษณะทั่วไป

มะขามเทศเป็นไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ แตกกิ่งก้านสาขามาก กิ่งก้านมีหนาม ใบเป็นใบประกอบ ออกเป็นคู่ตรงข้ามกัน ดอกมีขนาดเล็ก ฝักมีลักษณะโค้งคล้ายเป็นวงล้อง สีเขียวปนแดง เนื้อหุ้มเมล็ดสีขาว เมล็ดเล็กแบนสีดำ

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

เปลือกสด ใช้ร่วมกับเปลือกข่อย ต้มน้ำเดือดกับเกลือแกง ใช้อมแก้ปวดฟัน

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มะม่วง

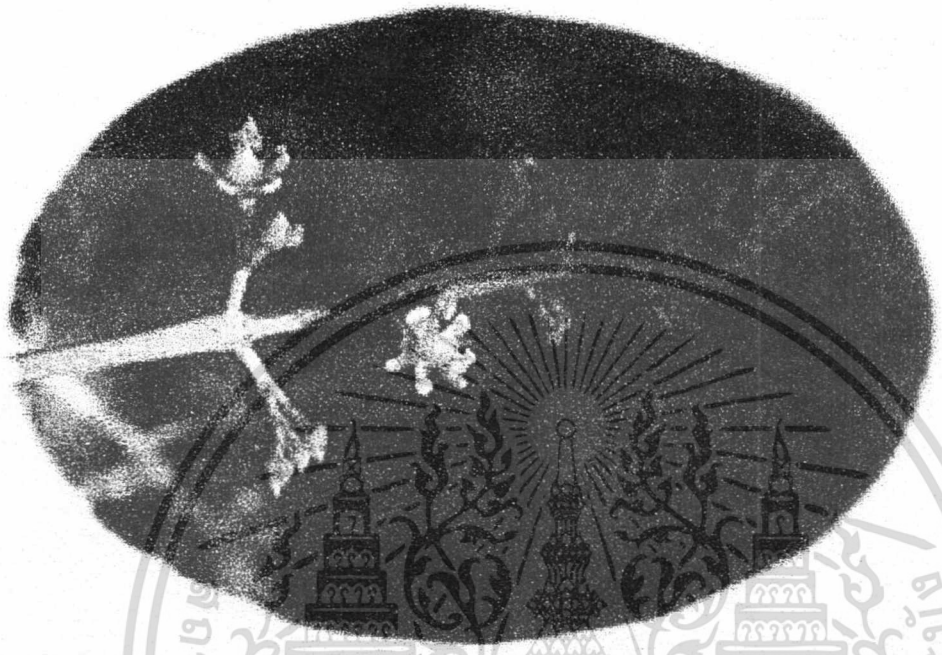

ชื่อสามัญ (Common Name) : Mango
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : **Mangifera indica, L.**
ชื่อวงศ์ (Family Name) : **Anacardiaceae**
ชื่ออื่นๆ (Other Name) : หมากมวง

ลักษณะทั่วไป

มะม่วงเป็นไม้พุ่มขนาดกลาง ใบโตยาว ปลายแหลม ขอบใบเรียบ ออกดอกเป็นช่อตามปลายกิ่ง ดอกมีขนาดเล็กสีขาว ผลอ่อนสีเขียว ผลแก่สีเหลือง เมล็ดแบนเปลือกหุ้ม เมล็ดแข็ง

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ด กิ่งตอน กิ่งทาบ บลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ใบ เผาแล้วดูดควัน รักษาโรคไอ โรคเกี่ยวกับคอ
ดอก เปลือก เนื้อในเมล็ด รับประทานแก้ท้องร่วง แก้บิด อาเจียน
ผลสุก รับประทานเป็นยาบำรุง ยาระบายอ่อนๆ ขับปัสสาวะ

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มะกา

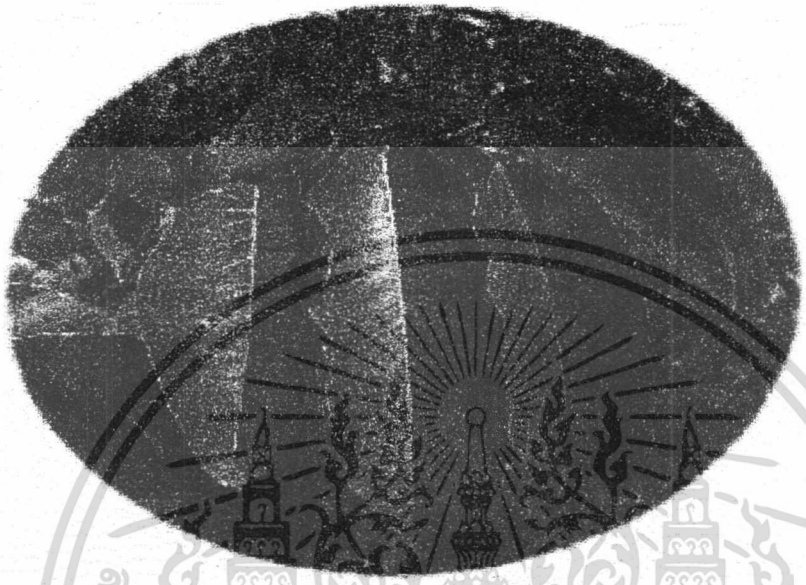

ชื่อสามัญ (Common Name) :
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : **Bridelia ovata**, Dence.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Euphorbiaceae
ชื่ออื่น ๆ (Other Name) : ยอง ก้องแกบ ขี้เหล็กมาดกา มัดกา ชำชา

ลักษณะทั่วไป

มะกาเป็นไม้ยืนต้นขนาดกลาง ใบกลมโตขนาดใหญ่เท่าใบกะท่อม ปลายใบแหลม ออกตอยกตามกิ่งก้านทั่วไป ดอกมีขนาดเล็กสีเหลือง เมล็ดมีลักษณะกลม

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

เปลือกต้น ใช้เป็นยาลมานลำไส้

ใบ ใช้ใบประมาณ ๒-๓ ใบปิ้งไฟชงน้ำใส่เกลือเล็กน้อย ดื่มเป็นยาระบาย ตอนท้องว่างยาจะออกฤทธิ์หลังจากดื่มประมาณ ๑๒-๑๕ ชั่วโมง เหมาะสำหรับคนท้องผูก คนเป็นโรคริดสีดวงทวาร เพราะทำให้อุจจาระอ่อนนุ่ม ถ่ายวันละ ๑ ครั้ง นอกจากนี้ยังใช้ขับเสมหะ แก้ไข้ แก้ลมได้อีก

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มะกล่ำต้น

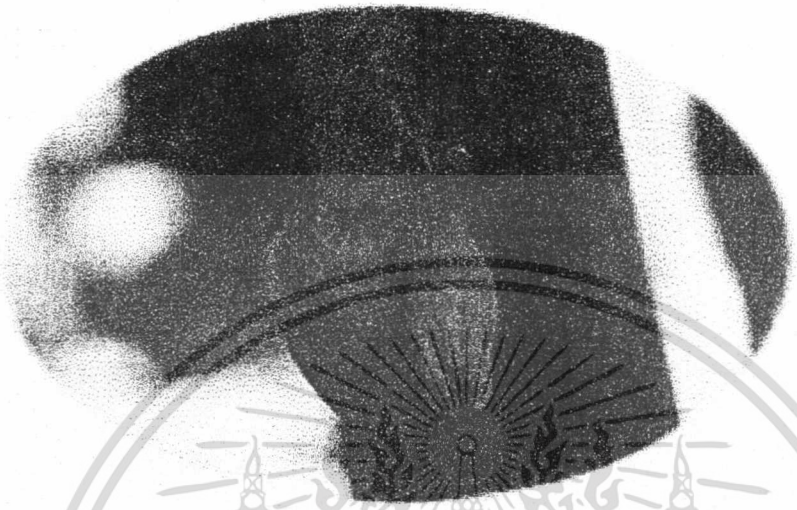

ชื่อสามัญ (Common Name) : Red Wood, Coral Wood
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Adenanthera pavonina
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Leguminosae
ชื่ออื่นๆ (Other Name) : มะกล่ำตาแดง มะกล่ำตาไก่ มะเขว้า ไม้ไฟ มะกล่ำเครือ มะกล่ำตาช้าง ก่ำต้น

ลักษณะทั่วไป

มะกล่ำต้นเป็นไม้ยืนต้นขนาดกลาง ใบเป็นใบประกอบ ลักษณะคล้ายใบมะขม แต่ลักษณะกลมกว่า ดอกออกเป็นช่อกลมยาวสีเหลือง กลิ่นหอมเย็น ฝักแบน บิดงอ คล้ายฝักมะขามเทศ เมล็ดสีแดงแบนกลม

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ราก ต้มน้ำดื่มใช้ขับเสมหะ แก้ร้อนใน อาเจียน ท้อง บรรเทาอาการไอ
เนื้อใน สรรพคุณแก้อาเจียน
ใบ ต้มกับประดับ ท้องร่วง
เมล็ด บดให้ละเอียดพอกลับพิษ รักษาแผลมีหนอง ฝี
เมล็ดและใบ ต้มรวมกัน รักษาริดสีดวงทวาร ขับพยาธิ

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มะคำดีควาย

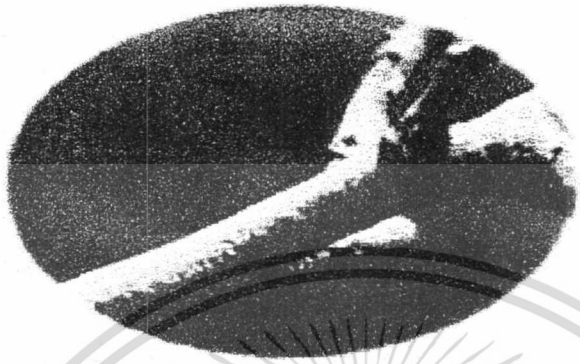

ชื่อสามัญ (Common Name) : Soap Nut Tree
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Sapindus rarak. A.DC.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Sapindaceae
ชื่อท้องถิ่น (Other Name) : ประคำดีควาย สัมป่อยเกศ มะซัก ชะแก

ลักษณะทั่วไป

มะคำดีควายเป็นไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ ใบลักษณะเรียว รูปขอบขนานปลายใบและโคนใบแหลม แผ่นใบ ๒ ข้างไม่เท่ากัน ดอกออกเป็นช่อยาว สีขาวอมเหลือง ผลค่อนข้างกลมสีส้ม

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ผลแก่มีสารพวกซาโปนิน (Saponin) สรรพคุณแก้ไข้ ภายในถอนพิษร้อน ถอนหัวเด็ดแก้หวัด แก้ริดสีดวงทวาร ขับพิษร้อนถอนพิษไข้ แก้ปวดเมื่อยตามข้อ

การใช้รักษาฝีในหู นำผลแก่ ๕ ผลทุบพอแตก แกะเอาเนื้อต้มกับน้ำ หรือตีกับน้ำ ๑ ถ้วย จนเกิดฟอง ทาหนังศีรษะบริเวณที่เป็นวันละ ๒ ครั้ง เช้า-เย็น จนกว่าจะหาย

น้ำยาที่ใช้ต้องระวังไม่ให้เข้าตา เพราะจะทำให้ตาอักเสบ และไม่ควรใช้ติดต่อกันบ่อยครั้ง เพราะจะทำให้ผมร่วง

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มะหาด

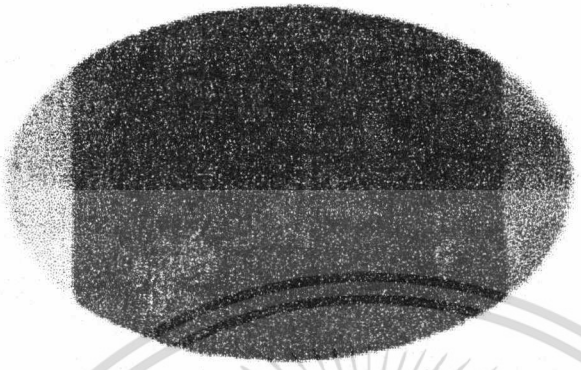

ชื่อสามัญ (Common Name) : -

ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Artocarpus lakoocha, Roxb.

ชื่อวงศ์ (Family Name) : Moraceae

ชื่ออื่นๆ (Other Name) : หาด หาดใบใหญ่ หาดขนุน กาแย คาแป ปวกหาด

ลักษณะทั่วไป

มะหาดเป็นไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ ใบลักษณะรูปไข่คล้ายหอกปลายรี ขอบใบเรียบ ดอกออกเป็นช่อสีเหลือง ลูกกลม ในเนื้อไม้หรือแก่นมีสาระประเภทเตตร้า ไฮดรอกซี สติลบีน (Tetrahydroxy stilbene)

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดหรือกิ่งตอนปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

แก่นใช้เป็นยาขับพยาธิตัวตืด พยาธิไส้เดือน ละลายกับน้ำทาแก้ผื่นคัน โดยนำแก่นมาต้มเดี่ยวด้วยน้ำจนเข้มข้น ช้อนฟองชั้นมาตากแดดให้แห้ง แล้วบดเป็นผงจะได้ผงสีเหลืองที่เรียกว่า "ปวกหาด" วิธีใช้นำผงปวกหาด ๑-๒ ช้อนชาละลายน้ำมะนาวหรือน้ำลูก รับประทานก่อนอาหารเช้า แล้วตามด้วยยาถ่ายหรือดีเกลือ ๒ ช้อนโต๊ะละลายน้ำ หลังจากรับประทานปวกหาดแล้ว ๒ ชั่วโมง

การใช้ผงปวกหาดนี้ห้ามผสมกับน้ำร้อนรับประทาน เพราะจะทำให้เกิดอาการคลื่นไส้อาเจียนได้

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มะเกลือ

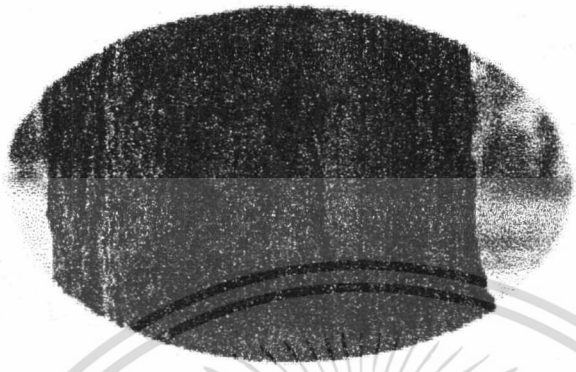

ชื่อสามัญ (Common Name) : Ebony Tree
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Diospyros mollis. Griff.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Ebenaceae
ชื่ออื่นๆ (Other Name) : มะเกิ, หมักเกลือ

ลักษณะทั่วไป

มะเกลือเป็นไม้ยืนต้นขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ ใบเป็นใบประกอบแบบขนนก ใบลักษณะรูปไข่ รี ปลายใบแหลม ดอกออกเป็นช่อขนาดใหญ่ ดอกย่อยมีสีเหลืองอมเขียว ผลกลม สีเขียว เมื่อแก่เป็นสีดำ

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ผลดิบมีสารไดออสไพรอล (Diospyrol) สรรพคุณใช้ถ่ายพยาธิตัวตืด พยาธิไส้เดือนตัวกลม พยาธิปากขอ พยาธิเข็มหมุด (พยาธิเส้นด้าย)

ใช้ผลสดสีเขียวที่ไม่ช้ำ จำนวนเท่าอายุคนใช้แต่ไม่เกิน ๒๕ ผล เอามาโขลกพอแหลกผสมกับหัวกะทิสด ต้นเอาแต่น้ำดื่มก่อนรับประทานอาหารเช้า ถ้า ๓ ชั่วโมงแล้วยังไม่ถ่ายให้ใช้ยาระบายช่วย เช่น ดีเกลือ ๒ ช้อนโต๊ะ ละลายน้ำดื่มตาม

ในการใช้มะเกลือห้ามใช้กับเด็กอายุต่ำกว่า ๑๐ ขวบ หญิงมีครรภ์หรือคลอดบุตรใหม่ๆ ผู้ป่วยระวังอย่าให้ยาเกินขนาด และถ้ามีอาการแพ้ยา เช่น ท้องเดิน ตามัว ควรรีบไปพบแพทย์ทันที

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มะม่วงหิมพานต์

ชื่อสามัญ (Common Name) : Cashew Nut
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Anacardium occidentale. L.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Anacardiaceae
ชื่ออื่นๆ (Other Name) : มะม่วงถังทา มะม่วงกุลา มะม่วงทาสด ม่วงชูพน่าก ยาร่วง กาหยี ยางโย

ลักษณะทั่วไป

มะม่วงหิมพานต์เป็นไม้ยืนต้นขนาดกลาง สูงประมาณ ๑๐ เมตร ใบเป็นใบเดี่ยว ลักษณะรูปไข่ โคนใบแหลม ปลายใบมน แผ่นใบหนา ลักษณะคล้ายใบต้นเทพดอกออกเป็นช่อสีขาวแล้วเปลี่ยนเป็นสีชมพู ประกอบด้วยกลีบ ๕ กลีบ มีเกสรตัวผู้ ๘-๑๐ อัน ผลคล้ายผลชมพู่ ฉ่ำน้ำ ปลายผลมีเมล็ดรูปไต เปลือกแข็ง สีน้ำตาลอมเทา

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดหรือกิ่งตอนปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ใบ ใช้ใบสดบดละเอียด พอกแผลไฟไหม้ น้ำร้อนลวก แก้โรคฝีหนอง ใช้ใบสดเผาไฟสูดดมควัน รักษาโรคไอ เจ็บคอ

ผล ใช้รับประทานแก้ท้องร่วง รักษาโรคเลือดออกตามไรฟัน ใช้คั้นน้ำดื่มแก้อาเจียน แผลในปาก เป็นยาขับปัสสาวะ

ยางจากผล ใช้ยางสด ทากัดหูด ตาปลา เนื้องอก กลาก เกลื้อน รักษาโรคเท้าช้าง

เมล็ด ใช้เมล็ดสด รับประทานแก้ยาการบวมน้ำ ขับปัสสาวะ ใช้สกัดเอาน้ำมันทาแก้โรคผิวหนัง กลาก เกลื้อน โรคเรื้อน

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มะปราง

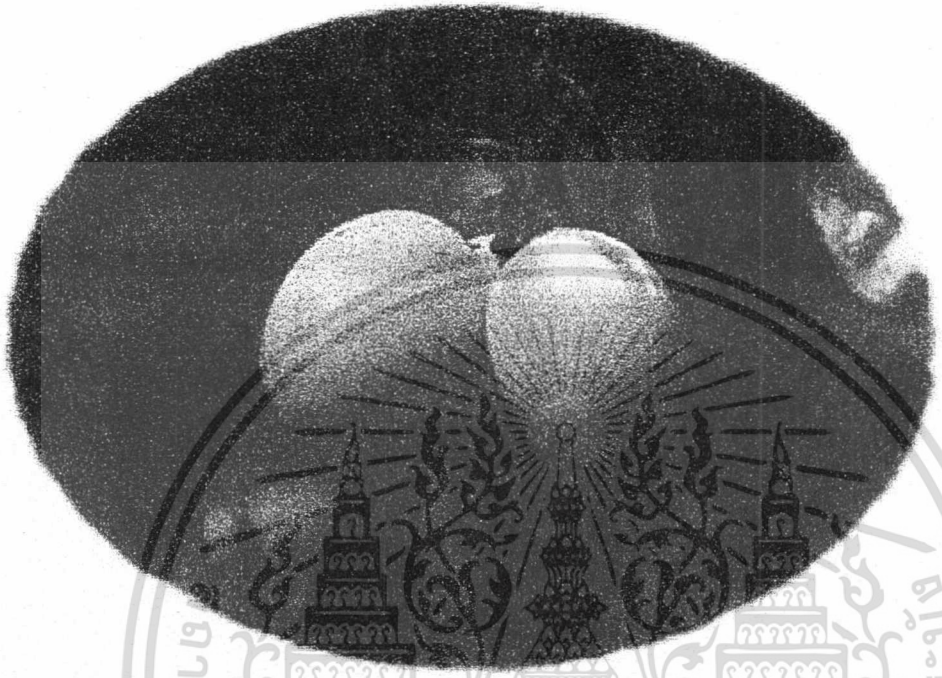

ชื่อสามัญ (Common Name) : Marian Fruit Tree
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Bouea macrophylla, Griff.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Anacardiaceae
ชื่ออื่น ๆ (Other Name) : ลดา

ลักษณะทั่วไป

มะปรางเป็นไม้ยืนต้น สูงประมาณ ๒๐ เมตร เปลือกต้นค่อนข้างขรุขระ สีน้ำตาลอ่อน ใบเป็นใบเดี่ยว ลักษณะยาวรี ปลายใบเรียวแหลม มีติ่ง ดอกออกเป็นช่อ ดอกมีขนาดเล็ก สีเหลือง กลีบดอกและกลีบรองดอกมีประมาณ ๓-๕ กลีบ ดอกมักออกอยู่หลังใบ ผลกลมยาวรี ผลอ่อนสีเขียว ผลแก่สีเหลือง เมล็ดรูปยาวรี

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดหรือกิ่งตอนปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ราก ใช้เป็นยาถอนพิษไข้ต่าง ๆ

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โมกหลวง

ชื่อสามัญ (Common Name) : -

ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Holarrhena antidysenterica, Wall.

ชื่อวงศ์ (Family Name) : Apocynaceae

ชื่ออื่นๆ (Other Name) : พุด มูกมันน้อย มูกมันหลวง มูกหลวง โมก โมกมัน มูก โมกหุ่ง โมกใหญ่ หนามเนื้อ พรมเท พุทธรักษา

ลักษณะทั่วไป

โมกหลวงเป็นไม้ยืนต้น ขนาดกลาง สูงประมาณ ๒-๑๒ เมตร ต้นมีน้ำยางสีขาว ผิวเรียบเกลี้ยง ใบเป็นใบเดี่ยว รูปไข่ ปลายใบแหลมหรือมน แผ่นใบบาง ท้องใบมีขน ดอกออกเป็นช่อตามปลายยอด ดอกมีกลีบ ๕ กลีบ โคนกลีบติดกันเป็นหลอดเล็กๆ ผลออกเป็นคู่ ฝักคอนข้างตรง ปลายฝักแหลม โคนมน เมล็ดลักษณะรูปขอบขนาน

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

เปลือกต้น ใช้ร่วมกับเปลือกผลชิงชี่ เปลือกมังคุดอย่างละเท่ากันใส่น้ำพอท่วมยาต้ม เดือดนาน ๑๐ นาที รับประทานวันละ ๓ ครั้งก่อนอาหารครั้งละ ๒ ช้อนโต๊ะ ประมาณ ๒-๓ วัน แก้โรคบิด

ห้ามรับประทานมากเกินไป จะทำให้เกิดอาการทางประสาท นอนไม่หลับ ปวดมวนในท้อง

ใบ ใช้เป็นยาชาขับน้ำนม ระงับอาการปวดกล้ามเนื้อ

ดอก ใช้เป็นยาถ่ายพยาธิ

เมล็ด ใช้เป็นยาแก้ไข้ ขับลม เป็นยาฝาดสมาน แก้บิด ท้องเดิน ถ่ายพยาธิในลำไส้เล็ก รักษาโรคผิวหนัง

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มะเขือยาว

ชื่อสามัญ (Common Name) : Eggplant
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : **Solanum melongena**, L.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Solanaceae
ชื่ออื่นๆ (Other Name) : มะเขือม่วง มะแขว่น มะเขือขาว มะเขือแดง มะเขือจาน มะเขือกระโปกแพะ

ลักษณะทั่วไป

มะเขือยาวเป็นไม้ล้มลุก สูงประมาณ ๐.๕-๑ เมตร ลำต้นเป็นขนนุ่มสั้น ใบค่อนข้างกลม โคนใบเว้า ปลายใบแหลม ขอบใบหยัก แผ่นใบมีขนนุ่มปกคลุมทั้ง ๒ ด้าน ดอกเป็นดอกเดี่ยว หรือออกเป็นช่อ สีม่วง กลีบดอกมี ๕ กลีบ โคนกลีบเชื่อมติดกัน ผลกลมยาว สีเขียวอ่อน หรือสีม่วงดำ มีเรียงเป็นมัน

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ลำต้นและราก ใช้ต้นและรากแห้งหนัก ๑๐-๑๕ กรัม ต้มเอาน้ำดื่มแก้บิดเรื้อรัง อุจจาระเป็นเลือด ใช้ต้นและรากสดต่ำละเอียดคั้นน้ำทาแผลที่อุดความเย็น แผลเท้าเปื่อย ฝักแสบ

ใบ ใช้ใบแห้งป่นเป็นผงละเอียด หนัก ๖-๑๐ กรัม ชงประทานแก้ปัสสาวะขัด โรคหนองใน แก้บิด แก้ตกเลือดในลำไส้ ใช้ใบต้มเอาน้ำล้างแผล หรือพอกแผลบวมเป็นหนอง ใบสดตำละเอียดผสมน้ำส้มสายชูพอกฝีหลายหัวบริเวณหลัง

ดอก ใช้นกให้เป็นเถ้าบดละเอียด ทาบริเวณฟัน แก้ปวดฟัน ฟันผุ แผลมีหนองผล ใช้ผลแห้งต้มเป็นยาเม็ดกินแก้ปวด ขับเสมหะ อุจจาระเป็นเลือด ผลสด ใช้ตำพอกแผลอักเสบ แก้มดผื่นคัน โรคผิวหนังเรื้อรัง ใช้ผลแห้งเผาเป็นเถ้าบดละเอียด ผสมน้ำทาบริเวณห้วนมที่แตกเจ็บ

ข้าผล ใช้ขั้วผลแห้งหนัก ๖๐-๙๐ กรัม ต้มหรือเผาเป็นเถ้ารับประทานแก้ตกเลือดในลำไส้ อุจจาระเป็นเลือด ใช้ขั้วผลแห้งผสมกับกำมะถัน บดละเอียด ทาผิวหนังบริเวณที่เป็นปื้นแดงหรือขาว ใช้ขั้วผลสดตำละเอียดพอกแผลอักเสบมีหนอง แผลในปาก ปวดฟัน ฝี

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มะเขือเทศ

ชื่อสามัญ (Common Name) : Tomato, Love Apple
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : **Lycopersicon esculentum**, Mill.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Solanaceae
ชื่ออื่นๆ (Other Name) : มะเขือส้ม น้ำเนะ ตรอบ

ลักษณะทั่วไป

มะเขือเทศเป็นไม้ล้มลุก สูงประมาณ ๑-๒ เมตร ลำต้นเลื้อยง่าย มีขนอ่อนนุ่มปกคลุมทั่ว ใบเป็นใบรวม ใบย่อยลักษณะยาวรี ขอบใบเป็นหยักเว้าลึก ปลายใบแหลม ดอกออกเป็นช่อตามง่ามใบ ช่อละ ๓-๗ ดอก ดอกสีเหลือง มีขนาดเล็ก ประกอบด้วยกลีบ ๕-๖ กลีบ โคนกลีบเชื่อมติดกันเป็นหลอด ผลกลม หรือแบน เมล็ดเล็กสีขาว

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ราก ใช้ระคายสดตับเอาน้ำดื่ม เป็นยาแก้ปวดฟัน ใช้น้ำชะล้างบาดแผล

ใบ ใช้ใบสดตำพอกหรือทาผิวหนังที่ถูกแดดเผา

ผล ผลสด รับประทานสดๆ หรือคั้นน้ำรับประทาน แก้กระหายน้ำ บำรุงกระเพาะอาหาร ล้างไต เป็นยาเจริญอาหาร ยาระบาย อ่อนๆ ช่วยขับพิษและสิ่งตกค้างในร่างกาย

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

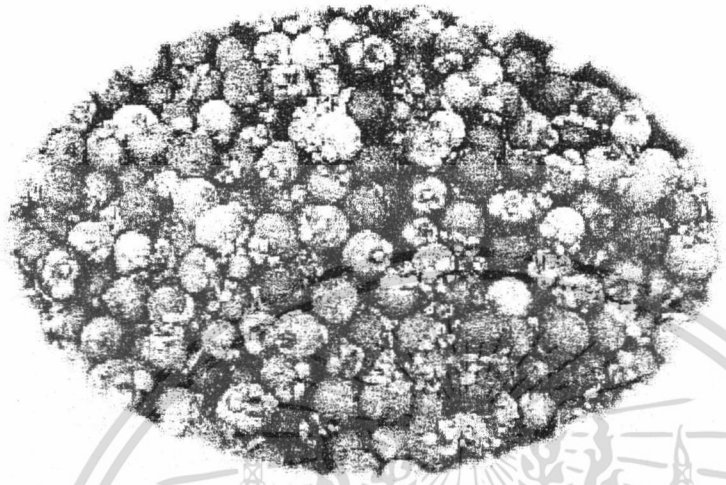

ชื่อสามัญ (Common Name) : Mangosteen
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Garcinia mangostana, L.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Guttiferae
ชื่ออื่น ๆ (Other Name) : มังคุด

ลักษณะทั่วไป

มังคุดเป็นไม้ยืนต้นขนาดกลางถึงใหญ่ ใบมีขนาดใหญ่ หนาเป็น ออกตรงข้ามช่อดอกตัวผู้และตัวเมียอยู่คนละต้น ดอกตัวผู้มีเกสรมาก หรือบ่วง ดอกตัวเมียมีก้านเกสรเมียรูปไข่ ผลกลม เนื้อสีขาว มีเมล็ด ๔-๗ เมล็ด

การขยายพันธุ์

ใช้กิ่งตอนหรือเมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

เปลือกผลตากแห้งมีสารแทนโทสติน (Mangostin) และแทนนิน (Tannin) ใช้ต้มกับน้ำดื่ม ๑๕ นาที ดื่มครั้งละครึ่งแก้วหรือหนึ่งแก้ว แก้อาการท้องเสีย หรือใช้เปลือกผลแห้ง ๙ กรัม (ครึ่งผล) ย่างไฟให้เกรียมแล้วนำมาต้มกับน้ำปูนใสครึ่งแก้ว หรือบดเป็นผงละลายน้ำอ้อยกิน น้ำสุกที่ใช้ต้มยา ๗ ช้อนโต๊ะ แก้อาการท้องเสีย มูกเลือด

ใช้ทาแผลเน่าเปื่อย ใช้น้ำปูนใส ๑ ส่วน ต่อ ๓ ๔ ครั้ง ช่วยสมานแผลหรือใช้ผงผสมยาทาน้ำมันทาแผลได้

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มินท์

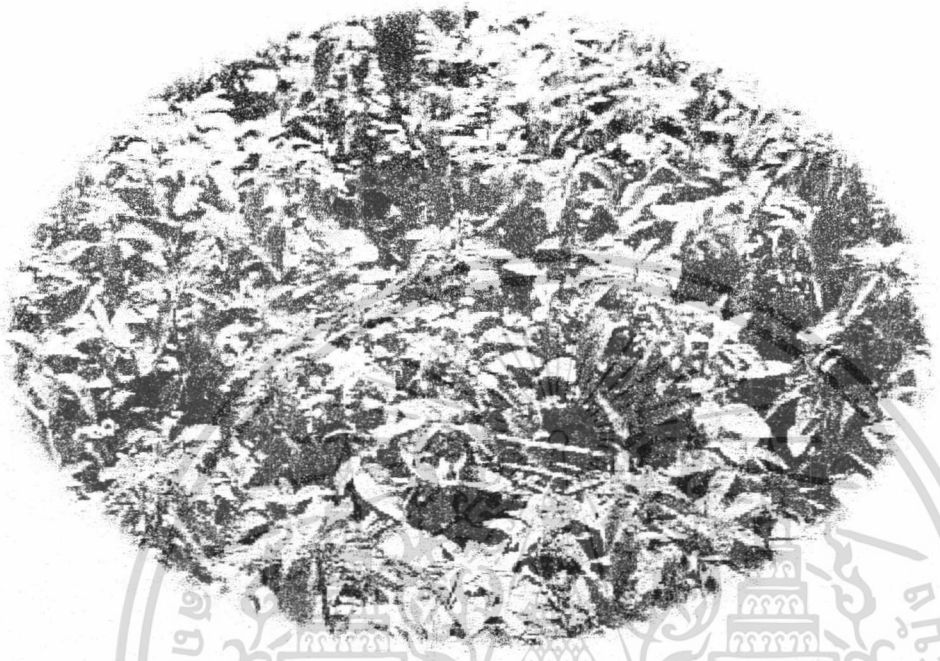

ชื่อสามัญ (Common Name) : Mint

ชื่อวิทยาศาสตร์ (Scientific Name) : Mentha arvensis var. piperascens

ชื่อวงศ์ (Family Name) : Labiatae

ลักษณะทั่วไป

ใบและลำต้นมีลักษณะคล้ายใบกะเพรา โคนใบกว้าง ปลายใบเรียวแหลม ขอบใบเป็นจัก ออกดอกตามโคนใบสีม่วงอ่อน ไม่มีกลิ่นฉุน เมื่อเจริญเติบที่ จะแตกโคนเถื้อใกล้ผิวดินรอบลำต้น

การขยายพันธุ์

ขยายพันธุ์ด้วยการใช้ลำต้น และไหล ปักชำ

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ใบ มีสารระเหยรอส ในสารประกอบน้ำมันหอมระเหย ๘๐-๙๐ ใช้เป็นยาแก้ปวดท้อง แก้ไอ ขับเสมหะ ขับลม

ผล ใช้เป็นยาระบาย

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อสามัญ (Common Name) :

ชื่อวิทยาศาสตร์ (Scientific Name) : Solanum stramonifolium Jacq.

ชื่อวงศ์ (Family Name) : Solanaceae

ชื่ออื่น ๆ (Other Name) :

ลักษณะทั่วไป

เป็นพืชตระกูลเดียวกับมะเขือ ลำต้นมีหนาม ใบเดี่ยว ขอบใบเว้า เป็นแฉก ดอก ๆ แผ่นใบมีขนปกคลุมหนา ผลอ่อนมีสีเขียวมีขนปกคลุม เมื่อแก่มีสีเหลือง

การขยายพันธุ์

ขยายพันธุ์ด้วยการเพาะเมล็ด

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ราก ใช้รักษาอาการไข้ ขับเสมหะ

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

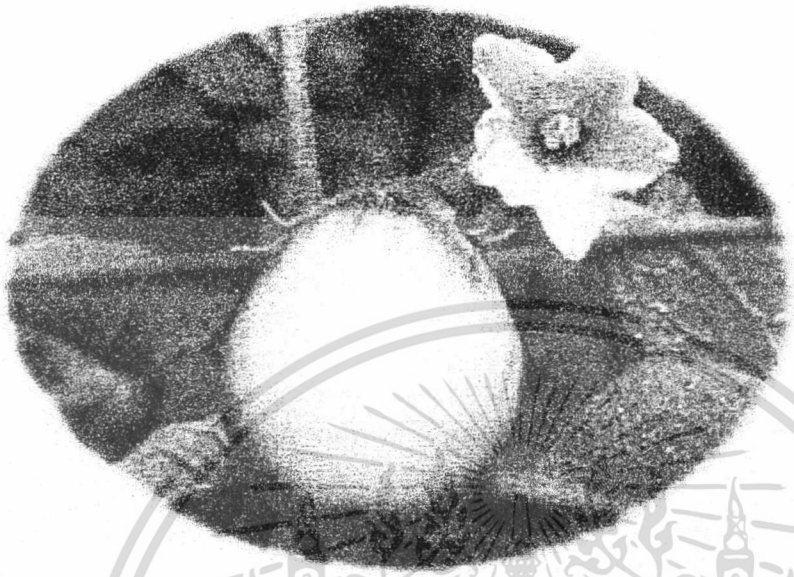

ชื่อสามัญ (Common Name) : Egg Plant

ชื่อวิทยาศาสตร์ (Scientific Name) : Solanum aculeatissimum, Jacq.

ชื่อวงศ์ (Family Name) : Solanaceae

ชื่ออื่น ๆ (Other Name) :

ลักษณะทั่วไป

เป็นไม้พุ่มขนาดเล็ก ลำต้นมีหนามแหลมคม ใบรูปไข่ ปลายใบแหลม ขอบใบหยักเว้าลึกเป็นแฉก ๆ มีขนนุ่มปกคลุม ดอกออกเป็นช่อ ผลรูปกลม สีขาว มีลาย ๕ ลาย ผลแก่สีเหลือง สีขาวเป็นสามารถผลสีเหลืองได้

การขยายพันธุ์

ขยายพันธุ์ด้วยการใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ลำต้น ใช้เป็นยาขับปัสสาวะ ขับเสมหะ แก้ไข้ ผดร้อน

ราก ใช้ต้มเพื่อรักษาที่เสมหะเป็นหลัก

ใบ ใช้ต้มผสมผล ห้ามโลหิต ขับเสมหะ

ผล เป็นยาขับปัสสาวะ

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มะตูมนิ่ม

ชื่อสามัญ (Common Name) : Bael fruit tree, Bengal Quince, Bilak

ชื่อวิทยาศาสตร์ (Scientific Name) : Aegle marmelos Corr

ชื่อวงศ์ (Family Name) : Rutaceae

ชื่ออื่น ๆ (Other Name) : มะปีน ตูม กะทันตาแดร ตุมตัง ตะโนนท์ มะปีล่า

ลักษณะทั่วไป

มะตูมนิ่ม เป็นมะตูมขนาดเล็ก เปลือกบาง และนิ่ม พบทางภาคเหนือของไทย เป็นไม้ยืนต้นขนาดกลาง เรือนยอดแผ่กว้าง เปลือกค่อนข้างขาว ตามกิ่งและลำต้นมีหนาม ใบเป็นใบประกอบ มีใบย่อย ๓ ใบ ดอกสีขาวอมเขียว มีกลิ่นหอม ผลมีเปลือกแข็ง

การขยายพันธุ์

ขยายพันธุ์ด้วยการเพาะเมล็ด

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ผล ใช้ย่างไฟจนมีกลิ่นหอม ใส่น้ำต้ม ขับเก๊กระตาย ผลแก่ใช้เป็นยาอายุวัฒนะ

ใบ ใช้เป็นยาบำรุงธาตุ แก้โรคลำไส้

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ยอ

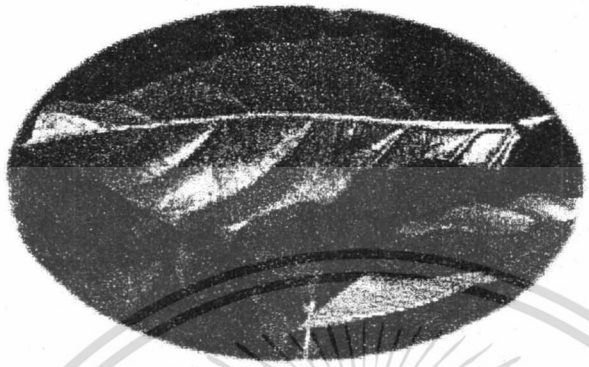

ชื่อสามัญ (Common Name) : Morinda
ชื่อวิทยาศาสตร์ (Scientific Name) : Morinda citrifolia, L.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Rubiaceae
ชื่ออื่นๆ (Other Name) : มะตาเสือ ยอบ้าน

ลักษณะทั่วไป

ยอเป็นไม้ยืนต้นขนาดเล็ก ใบเดี่ยวเรียงตรงข้าม ใบใหญ่รูปรีเขียวสด ด้านใบมีลักษณะมันเหลี่ยม ดอกออกเป็นช่ออัดกันแน่นสีขาว ผลกลมยาวรีรูปไข่ มีตาเป็นปุ่มรอบผล ผลอ่อนสีเขียว ผลแก่สีเหลือง

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ใบ ยังไฟพอตายนึ่งใช้ปิดหน้าอก หน้าท้อง แก้ไอ แก้ลำไส้ แก้จุกเสียด แก้ใช้ ใช้ปิดตามแขนตามขา แก้อาการปวดเมื่อย

ใบสด ใช้ตำพอกศีรษะ ฆ่าเหา หรือลวกน้ำข้าวร้อนๆ ปิดพอกแผลกลายรักษาแผล

ผล ผลอ่อนรับประทานแก้ลื่นเหียนอาเจียน ผลสุกใช้เป็นยาบำรุงธาตุ ขับลมในลำไส้ โดยฝานเป็นชิ้นบางๆ คั่วไฟอ่อนๆ หรือย่างให้เหลืองกรอบ ต้มหรือชงน้ำดื่ม ครั้งละ ๑๐-๑๕ กรัม น้ำที่ได้ให้จิบทีละน้อยแต่บ่อยครั้ง จะได้ผลดีกว่าดื่มทีเดียว

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ยาสูบ

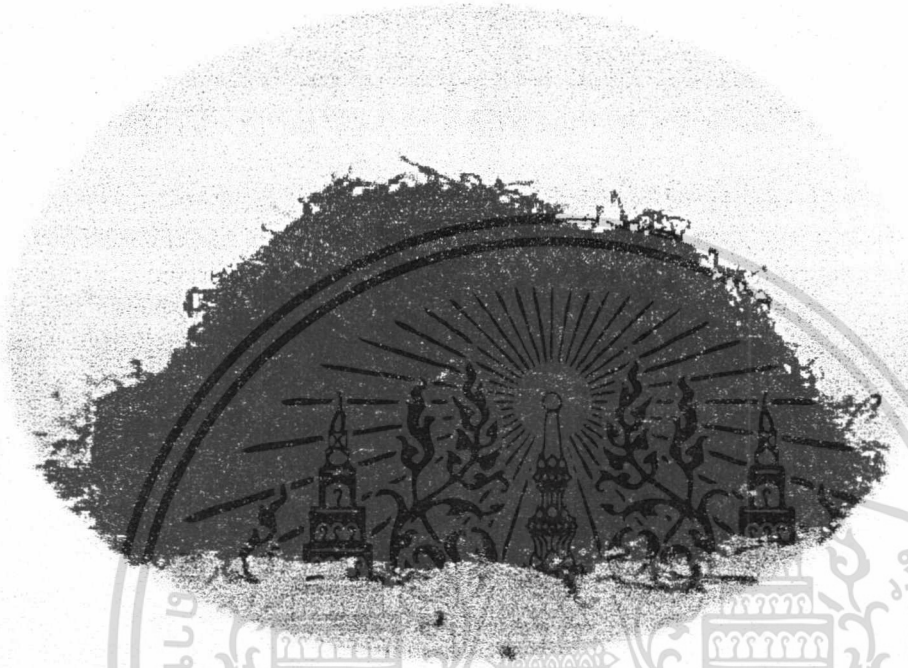

ชื่อสามัญ (Common Name) : Tobacco
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Nicotiana Tabacum. L.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Solanaceae
ชื่ออื่นๆ (Other Name) : ยะริ้ว

ลักษณะทั่วไป

ยาสูบเป็นไม้ล้มลุก ลำต้นมีขนอ่อนนุ่มปกคลุม สูงประมาณ ๑-๑.๕ เมตร ใบลักษณะรูปไข่กลับ โคนใบแคบ ใบไตหนามีขนอ่อนปกคลุม ดอกออกเป็นช่อยาวที่ปลายยอด สีชมพูอ่อนหรือแดงเรื่อ ผลลักษณะเป็นแคปซูล

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ของสมุนไพร

ใบ ใช้เป็นยาทำให้หลับ ระงับประสาท ขับเหงื่อ ทำให้อาเจียน ใช้เป็นยาฆ่าเหา

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ยี่เข่า

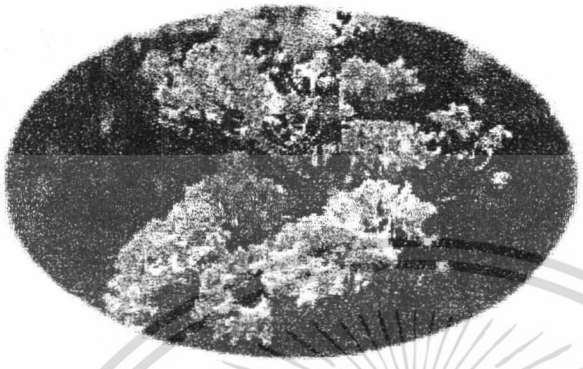

ชื่อสามัญ (Common Name) : Crape Myrtle
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Lagerstroemia indica, L.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Lythraceae
ชื่ออื่นๆ (Other Name) : ตำยี่

ลักษณะทั่วไป

ยี่เข่าเป็นไม้พุ่ม สูงประมาณ ๗ เมตร ลำต้นสีน้ำตาลปนเทา ลอกได้เป็นแผ่นบางๆ ใบเป็นใบเดี่ยว ลักษณะรูปไข่ โคนใบมน ปลายใบมนหรือแหลม ท้องใบตรงเส้นกลางใบมีขนสั้นๆ ปกคลุม ดอกออกเป็นช่อสีม่วงหรือชมพู ตามส่วนยอด มีกลีบ ๖ กลีบ กลีบบางลม ขอบหยิก มีรอยยับย่น ผล เป็นรูปทรงกลม

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดหรือกิ่งตอนปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ราก ใช้ต้มกับหมูรับประทานแก้ปวดฟัน ใช้รากแห้ง ๓-๑๐ กรัม หรือรากสด ๑๕-๓๐ กรัม ต้มน้ำรับประทานแก้บิด แก้ฝีมีหนอง ทำให้โลหิตหมุนเวียนดี ใช้ตดเป็นผงทาแผล

ใบ ใช้ตำพอกทาแก้ผดผื่นคัน รักษาแผลสด แผลมีน้ำเหลือง ใช้ใบสดหนัก ๑๕-๓๐ กรัม หรือใบแห้งหนัก ๓-๑๐ กรัม ต้มน้ำรับประทานแก้บิด

ดอก ใช้ดอกสดต้มรับประทานทั้งก่าก แก้ตกเลือดหลังคลอด ใช้ดอกแห้งบดเป็นผง ผสมน้ำเส้นสายชูทาฝีมีหนอง สิวมีหนอง ใช้ดอกสดหรือแห้ง ต้มรับประทานแก้โรคหนองใน แผลฝี กลากเกลื้อน

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ยี่โถ

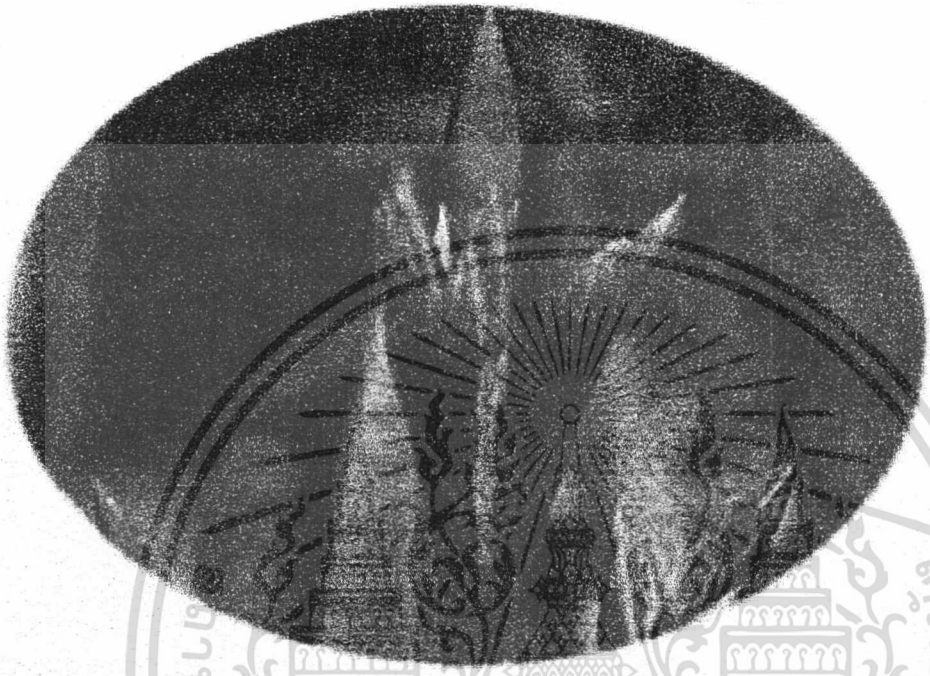

ชื่อสามัญ (Common Name) : Oleander, Ceylon Tree, South Sea Rose
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Nerium indicum, Mill.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Apocynaceae
ชื่ออื่นๆ (Other Name) : ยี่โถ

ลักษณะทั่วไป

ยี่โถเป็นไม้พุ่ม แตกกิ่งก้านสาขาน้อย ต้นมีน้ำยางสีขาว ใบเป็นใบเดี่ยว ลักษณะรูปหอก โคนใบสอบ ปลายใบแหลม ขอบใบเรียบ ดอกออกเป็นช่อ สีชมพู สีแดง หรือสีขาว ตามส่วนยอด ดอกมีกลิ่นหอม มีทั้งชนิดดอกซ้อนและดอกธรรมดา ผลเป็นฝักคู่ เมล็ดมีขน สะเอียงเป็นพวงคล้ายกลุ่ม

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดหรือกิ่งปักชำปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ใบ ใช้เป็นยาบำรุงหัวใจ แต่ถ้าใช้กินขนาด จะเป็นอันตรายถึงชีวิตได้

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เลียน

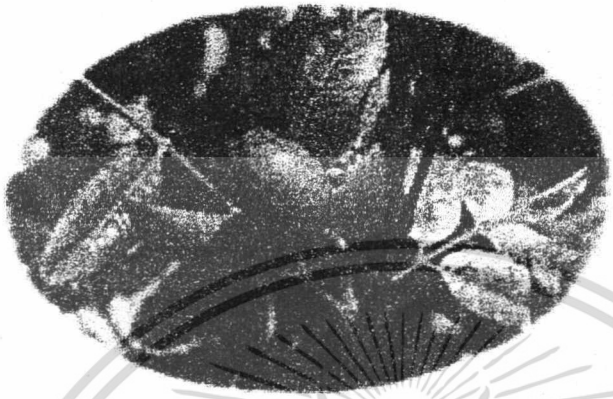

ชื่อสามัญ (Common Name) : Bead Tree
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Melia azedarach. L.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Meliaceae
ชื่ออื่น ๆ (Other Name) : เดียน เอียน

ลักษณะทั่วไป

เลียนเป็นไม้ยืนต้น ใบเป็นใบประกอบแบบขนนก ขอบใบหยักแหลม ออกดอกเป็นช่อ สีม่วงอ่อน เมล็ดกลมเล็ก

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

เปลือกต้นและเปลือกราก ใช้ขับพยาธิตัวกลม ช่วยให้ย่อยเจียน

ใบ ใช้ขับปัสสาวะ ขับระดู ขับพยาธิบำรุงธาตุ ใช้ใบขยี้ทาฆ่าเหา หิด ใช้เป็นยาพอกแผล แก้คัน

ดอก ใช้ฆ่าเหา หิด

ผล ใช้เป็นยาถ่าย

เมล็ด มีน้ำมันซึ่งมีสารมาร์โกซีน และกำมะถัน ใช้ทารักษาโรคผิวหนัง กลาก หิด และช่วยทำให้ย่อยเจียน

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลูกใต้ใบ

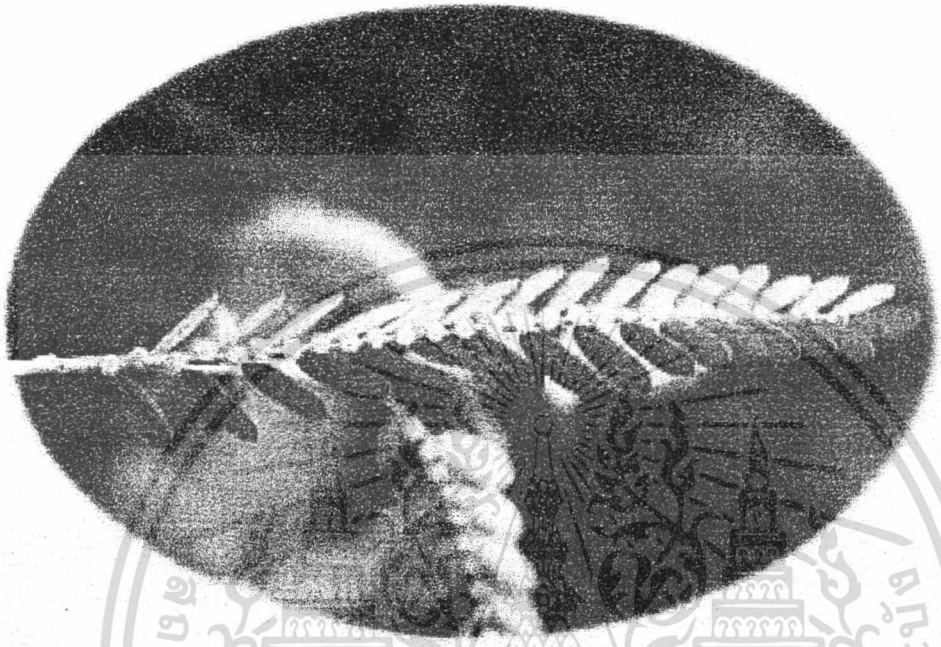

ชื่อสามัญ (Common Name) : Seed-under-leaf, Egg Woman
ชื่อวิทยาศาสตร์ (Scientific Name) : Phyllanthus niruri, L.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Euphorbiaceae
ชื่ออื่น ๆ (Other Name) : ลูกใต้ใบ ประยาน้ำนอกดิน

ลักษณะทั่วไป

เป็นพืชล้มลุกต้นเล็กใบเป็นใบประกอบ ปลายคี่ ช่อละใบ ใบก้านใบประกอบติดกับลำต้นมีสีม่วงแดง ดอกสีเขียว ออกตามซอกก้านใบและที่ข้อ ผลแบนเรียบ เมื่อแก่จะแตกเป็นกลีบ ๓ กลีบ

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ทั้งต้น สรรพคุณแก้โรคเบาหวาน ใช้ขับปัสสาวะ เป็นยาบำรุงธาตุ ขับประจำเดือน แก้ไข้ แก้อาการบวมน้ำ และท้องร่วง

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลูกเดือยหิน

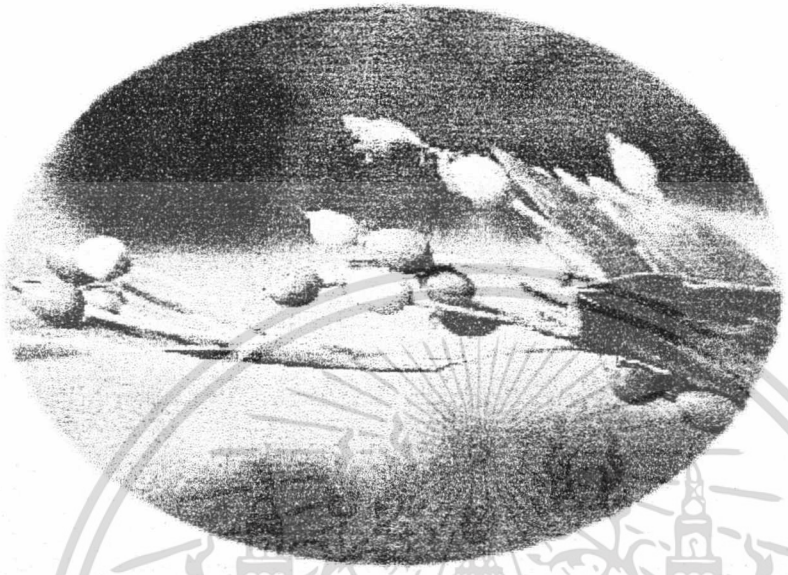

ชื่อภาษาอังกฤษ (English Name) : Job's Tears

ชื่อพฤกษศาสตร์ (ชื่อวิทยาศาสตร์) : Coix lachryma-jobi. L.

ชื่อวงศ์ (Family Name) : Graminae

ชื่ออื่นๆ (Other Name) : มะเดือย ลูกเดือย

ลักษณะทั่วไป

ลูกเดือยหินเป็นพืชตระกูลหญ้า ลำต้นแตกกอเล็กน้อย ใบเดี่ยวยาว ปลายใบแหลม หูใบสั้น แผ่นใบเลาะ ดอกเป็นดอกเดี่ยว ดอกตัวผู้และดอกตัวเมียอยู่คนละดอกในต้นเดียวกัน ผลกลม เปลือกนอกแข็ง สีขาว หรือเหลือง

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ราก มีสาร Coixol มีฤทธิ์เป็นยาขับพยาธิในเด็ก วิธีใช้นำรากยามาต้มเป็นเฟอน ต้มหรือชงน้ำลืม

เมล็ด ใช้ชงน้ำรักษาบำรุงประทานเป็นอาหารสำหรับคนฟื้นไข้ใหม่ๆ ใช้เป็นยาขับปัสสาวะ ทำเป็นยารักษาโรคปอดอักเสบ น้ำต้มใช้ทอด ปากปัดอาการหลอดลมอักเสบ ใช้เมล็ดหมักจะได้แอลกอฮอล์นำมาทำรักษาโรคไขข้ออักเสบ

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลั่นทมขาว

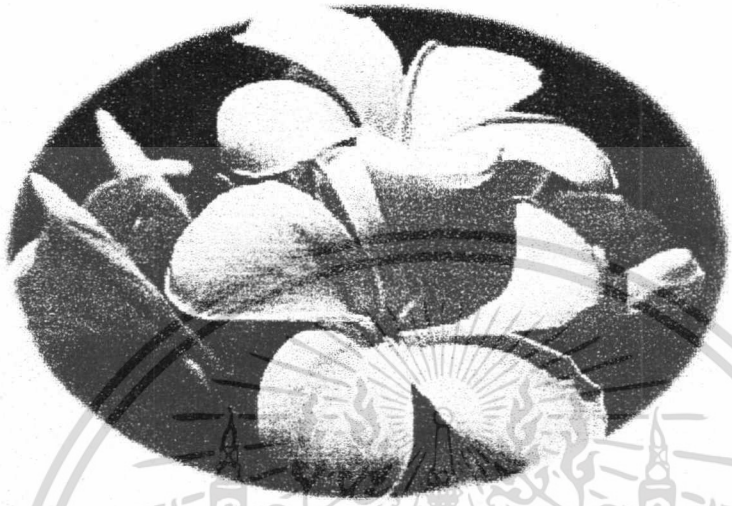

ชื่อสามัญ (Common Name) : Temple Tree, Pagoda Tree
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : **Plumeria acuminata**, Ait.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Apocynaceae
ชื่ออื่น ๆ (Other Name) : จำปาขาว

ลักษณะทั่วไป

ลั่นทมขาวเป็นไม้ยืนต้นขนาดเล็ก กิ่งก้านเปราะ อุ้มน้ำ สูงประมาณ ๔-๖ เมตร เปลือกเรียบเกลี้ยง สีเขียวอมเทา ภายในต้นมีน้ำยางสีขาว ใบเป็นใบเดี่ยว ลักษณะรูปไข่กลับ โคนใบสอบแคบ ปลายใบมน แผ่นใบหนาเป็นมัน สีเขียวเข้ม ท้องใบมีขนสั้น ๆ ประปราย ดอกออกเป็นช่อตามปลายยอด ดอกสีขาว กลิ่นหอม มีกลีบดอก ๕ กลีบ โคนกลีบซ้อนกันเป็นรูปหลอด ผักยาวเรียว เมล็ดลงบน

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดและกิ่งตอนปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

เปลือกราก ใช้เป็นยาระบาย ขับน้ำเหลืองเสีย รักษาโรคงูสวัด
น้ำยาง ใช้ทาโรคหืด งูสวัด
เมล็ด ใช้เป็นยาห้ามเลือดภายใน
ดอก ผสมกับพลู เป็นยาแก้ไข้ ไข้มาลาเรีย

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำไย

ชื่อสามัญ (Common Name) : Longan
ชื่อวิทยาศาสตร์ (Scientific Name) : **Dimocarpus longan**, Lour.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Sapindaceae

ลักษณะทั่วไป

ลำไยเป็นไม้ขนาดกลาง แตกกิ่งก้านสาขาที่ยอด ลำต้นสีน้ำตาลอมเทา ใบรูปหนาทึบ ใบเป็นใบเดี่ยว รูปหอกปลายแหลม โคนใบสอบ ขอบใบมีคลื่นเล็กน้อยสีเขียวเข้ม ดอกดอกเป็นช่อตามปลายยอด ดอกมีขนาดเล็ก สีเหลืองหรือน้ำตาลอ่อน ผลกลมเปลือกสีน้ำตาล เนื้อในสีขาวใส เมล็ดกลมสีดำ

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดหรือกิ่งตอนปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

รากแลยมเปลือกราก ต้มน้ำรับประทานแก้ระดูขาวมากผิดปกติ ขับพยาธิเส้นด้าย

ใบ ใบสดมีรสจืด ใช้ต้มน้ำรับประทาน แก้ไข้หวัด รักษาโรคมาเลเรีย รักษาวงทวาร ฝีหัวขาด

ดอก ใช้ใบสดประมาณ ๕-๓๐ กรัม ต้มน้ำดื่ม รักษาโรคเกี่ยวกับหนอง

เปลือกผล ใช้เปลือกแห้ง ต้มน้ำรับประทานแก้อ่อนเพลีย วิงเวียนศีรษะ ใช้เผาเป็นเถ้าหรือบด โรยแผลน้ำร้อนลวก แผลไฟไหม้

เนื้อหุ้มเมล็ด ต้มรับประทานหรือดองเหล้า เป็นยาบำรุงร่างกาย บำรุงม้ามเลือดลม หัวใจ สงบประสาท แก้อ่อนเพลียจากการทำงานหนัก นอนไม่หลับ

เมล็ด ต้มหรือบดเป็นผงทารักษาทลาก เกลื้อน แผลมีหนอง สมานแผล ใช้ห้ามเลือด

สำหรับผู้ที่มีอาการเจ็บคอ หรือไอมีเสมหะ มีแผล พนองอักเสบ ไม่ควรรับประทานเนื้อผล

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำโพง

ชื่อสามัญ (Common Name) : Thorn apple, Jimson weed
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Datura metel, L.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Solanaceae
ชื่ออื่น ๆ (Other Name) : มะเขือบ้า ลำโพงขาว

ลักษณะทั่วไป

ลำโพงเป็นพืชล้มลุก โดยทั่วไปเป็นแฉกต้น ๆ ขนาดใหญ่ ลักษณะคล้ายมะเขือพวง ออกดอกระหว่างใบกับกิ่ง เป็นดอกเดี่ยว ลักษณะรูปแตรสีขาวหรือม่วง ผลมีหนาม เมล็ดสีน้ำตาลดำ

การขยายพันธุ์

ขยายพันธุ์โดยเมล็ด

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ใบ ใช้ตำผสมกับแป้งข้าวเจ้าอย่างละเท่า ๆ กัน ผสมน้ำพอเหนียวพอกแก้ปวดบวม หรืออาจใช้ใบแช่เหล้าพอก หรือเอาใบสดจุ่มน้ำร้อนพอก

ดอกและใบแห้ง มีสารไฮโอซีน (Hyoscine) ไฮโอไซอะมีน (Hyoscyamine) ซึ่งมีฤทธิ์ช่วยขยายหลอดลม ลดเสมหะ ใช้มวนบุหรี่สูบโดยใช้ใบแห้ง ๑-๒ ใบ หรือดอกแห้ง ๑ ดอก สูบห่างกันครั้งละ ๖ ชั่วโมงแก้โรคหืดหอบ แต่การใช้ต้องระวังอย่าสูบมากเกินไปอาจทำให้เพ้อคลั่งได้

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลั่นทมแดง

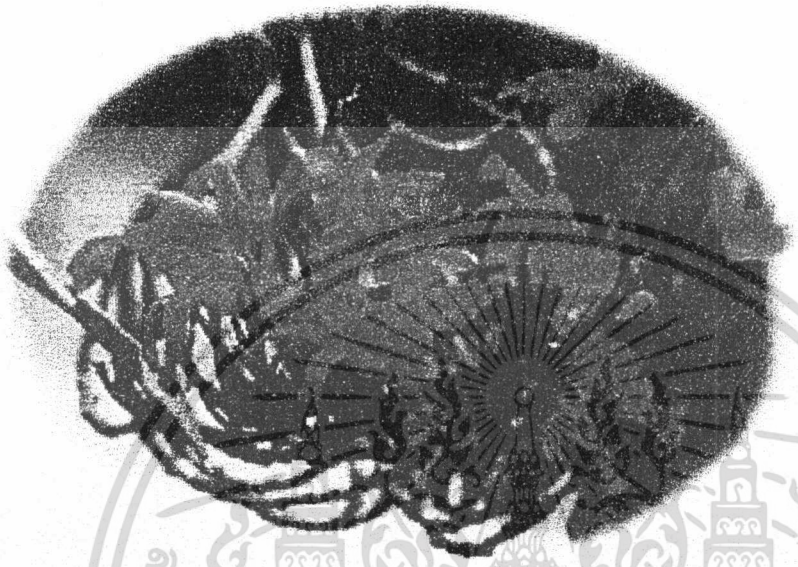

ชื่อสามัญ (Common Name) : West Indian Red Jasmine
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Plumeria rubra, L.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Apocynaceae
ชื่ออื่นๆ (Other Name) : จำปาสาว จำปาขอม จำไป จงป่า

ลักษณะทั่วไป

ลั่นทมแดงเป็นไม้ยืนต้นขนาดเล็ก กิ่งก้านเปราะ เปลือกเรียบเกลี้ยงสีเขียวอมเทา มียางสีขาวภายในต้น สูงประมาณ ๒-๖ เมตร ใบเป็นใบเดี่ยว ลักษณะรูปหอกโคนใบสอบ ปลายใบแหลม แผ่นใบหนา สีเขียวเข้ม ดอกออกเป็นช่อตามส่วนยอด กลีบดอกสีแดงเข้ม มี ๕ กลีบ ก้านช่อดอกยาวสีม่วงเข้ม ฝักยาวแคบ ปลายฝักแหลม เมล็ดแบน

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดหรือกิ่งตอน

ประโยชน์ทางสมุนไพร

เปลือกราก ใช้เป็นยาถ่ายอย่างแรง
น้ำยาง เป็นยาแก้ปวดฟัน

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำเจียก

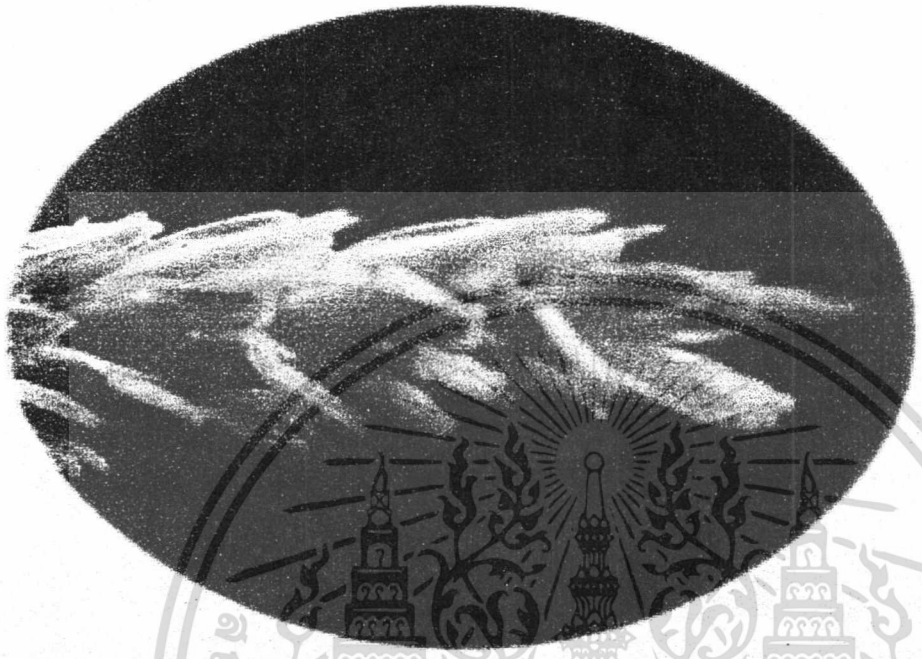

ชื่อสามัญ (Common Name) : Pandanus Palm
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : **Pandanus tectorius, Sol.**
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Pandanaceae
ชื่ออื่นๆ (Other Name) : ลำจวน รัญจวน ปะหนัน

ลักษณะทั่วไป

ลำเจียกเป็นไม้พุ่มคล้ายเตย ลำต้นสูงประมาณ ๔-๖ เมตร แตกเป็นกอใหญ่ โคนต้นมีรากอากาศแทงออกมา ใบใหญ่ยาว ขอบใบเป็นจักมีหนามแหลมโค้งไปมีแกนกลาง ดอกออกกลางลำต้น กลิ่นหอมฉุน

การขยายพันธุ์

ใช้เยกกอหรือแยกหน่อปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ราก มีรสเย็นและหวาน ใช้เป็นยาแก้พิษไข้ พิษเลือดขับปัสสาวะ

ราดอากาศ ใช้เป็นยาแก้หืด แก้ระดูขาวมีกลิ่นเหม็น แก้ปัสสาวะพิการ แก้หนองใน

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ว่านหางจระเข้

ชื่อสามัญ (Common Name) : Bowstring Hemp
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Aloe barbadensis, Mill.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Liliaceae
ชื่ออื่นๆ (Other Name) : กาบหอยแครง หางตะเข้

ลักษณะทั่วไป

ว่านหางจระเข้เป็นพืชล้มลุก ลำต้นสั้น ใบหนาอวบน้ำ สีเขียวอ่อน จุดประสีขาว ลักษณะใบยาวปลายแหลม ขอบใบหยักมีหนาม ดอกออกจากกลางต้น เป็นช่อห้อยช่อยาว ดอกสีส้มแดง โคนดอกติดกันเป็นหลอด ปลายจีบแยกจากกัน

การขยายพันธุ์

ใช้หน่อหรือลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ใบมีสารประกอบเคมีหลายชนิด สรรพคุณรักษาแผลไฟไหม้ น้ำร้อนลวก วิธีใช้ ใช้ใบส่วนล่างของลำต้น ปอกเปลือก ล้างยางออก บดเอาน้ำผสมน้ำผึ้งทาแผลวันละ ๒ ครั้งเช้า-เย็น

ใช้ทารักษาสิวไหม้จากแสงแดด ป้องกันการติดเชื้อที่บาดแผล สมานแผลสดรอยแผลเป็น ใช้ผสมเป็นแชมพูบำรุงรักษาผมป้องกันรังแค ใช้รักษาโรคริดสีดวงทวาร บำบัดอาการเพื่อนของเกสร และฝุ่นละออง บำบัดอาการผื่นคัน ใช้ลอกสะเก็ดตามผิวหนัง ขจัดรอยแตกที่หน้าท้องของหญิงมีครรภ์ บำบัดอาการประจำเดือน โรคน้อยกระดูก ทำลายจุดด่างดำบนผิวหนัง รักษาสิว ใช้เป็นยาหยอดตารักษาโรคตา รักษาไซนัส ไรคอยบพิล โรคเจ็บคอ ใช้หยอดหูบรรเทาอาการปวดหู ใช้น้ำจากใบทารักษาโรคมะเร็งผิวหนัง ใช้น้ำคั้นจากใบดื่มครั้งละ ๒-๔ ช้อนโต๊ะ รักษาโรคกระเพาะ

ในการใช้ควรทดลองดูเสียก่อนว่าแพ้หรือไม่ โดยเอาวุ้นทาบริเวณที่ต้องการ ถ้าผิวแดงหรือคันควรงดใช้

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ว่านหอยแครง

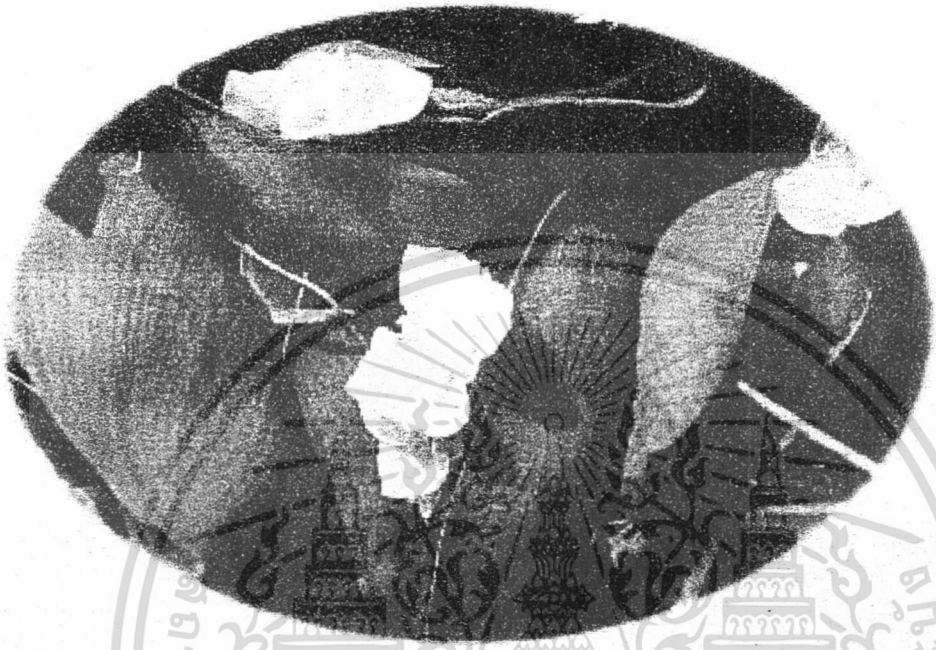

ชื่อสามัญ (Common Name) :
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : **Rhoeo spathacea**, (Sw.) Stearn
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Commelinaceae
ชื่ออื่นๆ (Other Name) : กาบหอยแครง ว่านกาบหอย

ลักษณะทั่วไป

ว่านหอยแครงเป็นไม้ล้มลุกขึ้นเป็นกอ ใบแตกเรียงซ้อนสี่ ลักษณะใบแข็ง แคบ ปลายแหลม คล้ายดาบ ด้านหลังใบสีเขียว ด้านท้องใบสีม่วง ออกดอกเป็นช่อที่โคนใบ ดอกมีใบประดับหุ้ม ดูคล้ายหอยแครง ผลเกลี้ยงรูปไข่

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูกหรือแยกหน่อ

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ใช้ใบต้มรับประทานแก้เจ็บคอ ไอ กระหายน้ำ แก้ฟกช้ำภายใน

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สัก

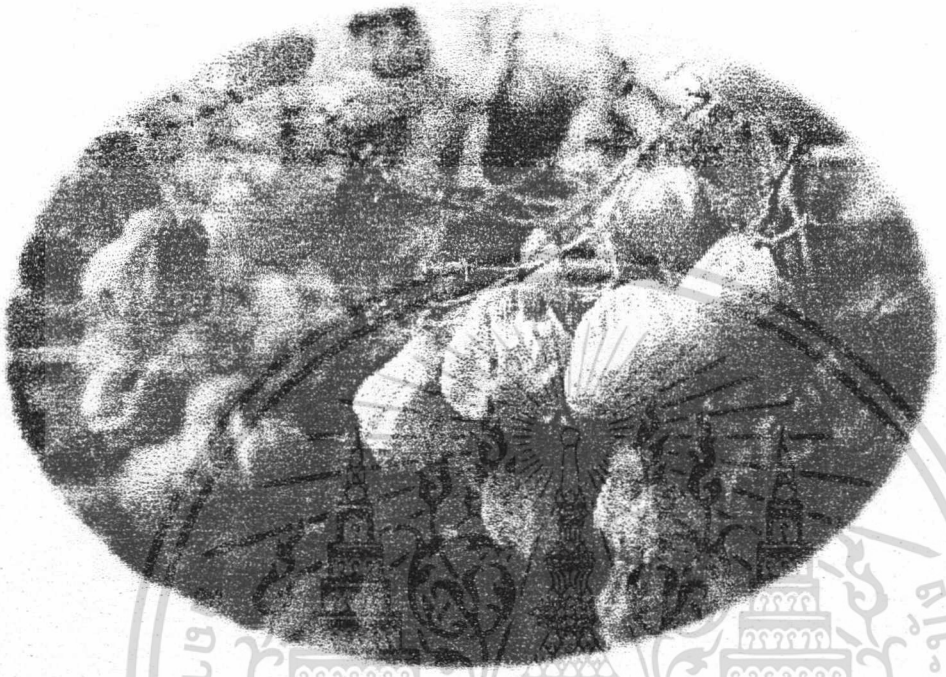

ชื่อสามัญ (Common Name) : Teak
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Tectona grandis. L.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Verbenaceae
ชื่ออื่น ๆ (Other Name) : กะเปียด

ลักษณะทั่วไป

สักเป็นไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ โตเร็ว ผลัดใบในฤดูร้อน ลำต้นมีเปลือกเรียบ บางครั้งอาจแตกเป็นร่องเล็ก ๆ สีเทา ใบเป็นใบเดี่ยวมีขนาดใหญ่ ปลายใบแหลม โคนใบมน ขอบใบเรียบ แผ่นใบสีเขียวเข้ม ลากคาย ใต้ใบมีต่อมเล็ก ๆ สีแดง ดอกออกเป็นช่อขนาดใหญ่ ดอกมีขนาดเล็ก สีขาวนวล

การขยายพันธุ์

ใช้วิธีเพาะเมล็ด

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ใบ ใช้ตากแห้งต้มรับประทานเป็นยาแก้โรคเบาหวาน

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สมุนไพร

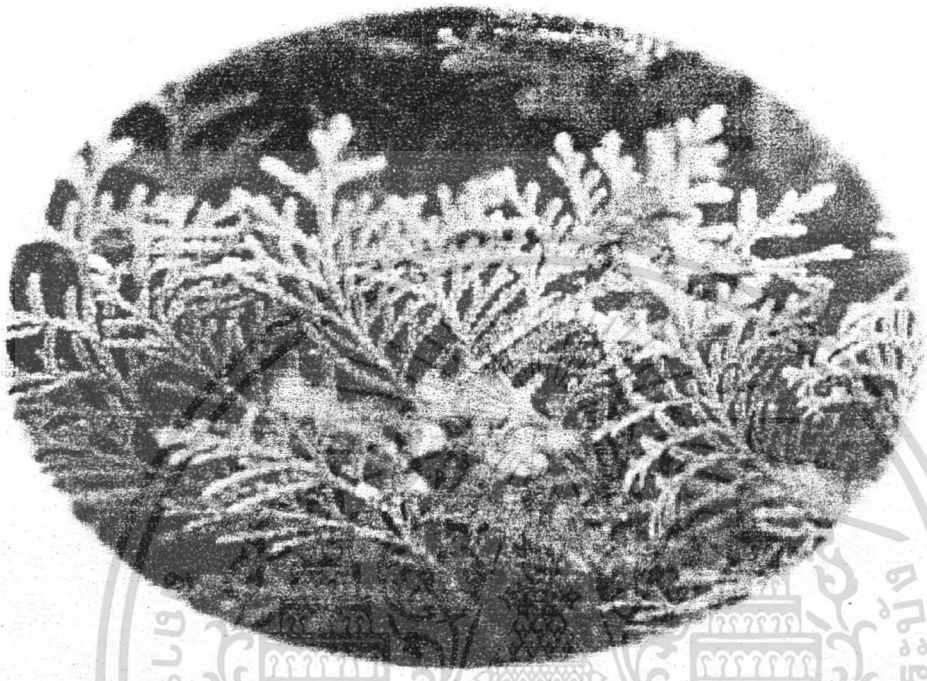

ชื่อสามัญ (Common Name) : Chinese Arborvitae
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : **Thuja orientalis**, L.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Cupressaceae
ชื่ออื่นๆ (Other Name) : ฉนวงสิงห์ สนเทศ

ลักษณะทั่วไป

สนแผงเป็นไม้พุ่ม สูงประมาณ ๔ เมตร ช่อใบมีลักษณะเป็นแผ่นสีเขียวแผ่เป็นแผง ดอกเป็นดอกไม่สมบูรณ์เพศ แต่ดอกตัวผู้และดอกตัวเมียอยู่บนต้นเดียวกัน

ถิ่นกำเนิดและการกระจายพันธุ์

ไม้กึ่งสอน

ประโยชน์ทางสมุนไพร

เปลือกลำต้น ใช้ฝนกับน้ำหรือสุราเป็นยาฝาดสมาน ทำให้ระดูขาวแห้ง
ใบ ใช้เป็นยาลดไข้ ขับเสมหะ แก้ปวดข้อ อาเจียนเป็นเลือด
ผล ใช้เป็นยากล่อมประสาท แต่หญิงมีครรภ์ห้ามใช้

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สับปะรด

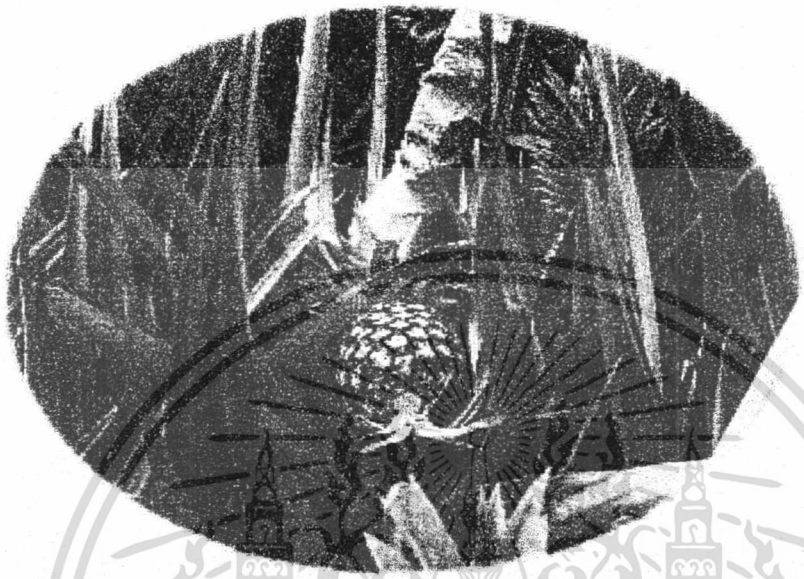

ชื่อสามัญ (Common Name) : Pine-apple

ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Ananus comosus, Merr.

ชื่อวงศ์ (Family Name) : Bromeliaceae

ชื่ออื่นๆ (Other Name) : มะนัด มะขะนัด ปอนัด หมากนัด ยานัด ย่านัด ขนุนทอง มะสิ หมากเก็ง

ลักษณะทั่วไป

สับปะรดเป็นพืชล้มลุกข้ามปี ลำต้นสั้นแข็ง ใบเรียวยาวปลายแหลมขอบใบมีหนาม ออกดอกเป็นช่อมีก้านยาว ผลรูปร่างทรงกระบอกมีตารอบ

การขยายพันธุ์

ใช้หน่อหรือจุกปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ผลสด มีน้ำย่อยโบรมีลิน (Bromelin) สรรพคุณช่วยย่อยอาหาร ระงับอาการอักเสบ อาหารบวม ช่วยซ่อมแซมเนื้อเยื่อ แก้ท้องอืด ช่วยเพิ่มฤทธิ์ยารักษามะเร็ง

เหง้า แก้อาการขัดเบา ช่วยขับปัสสาวะ โดยใช้เหง้าสด ๒๐๐-๒๕๐ กรัม หรือเหง้าแห้งหนัก ๔๐-๑๐๐ กรัม ต้มกับน้ำดื่มก่อนอาหารวันละ ๓ ครั้ง ครั้งละ ๑ ถ้วยชา

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สะระแหน่

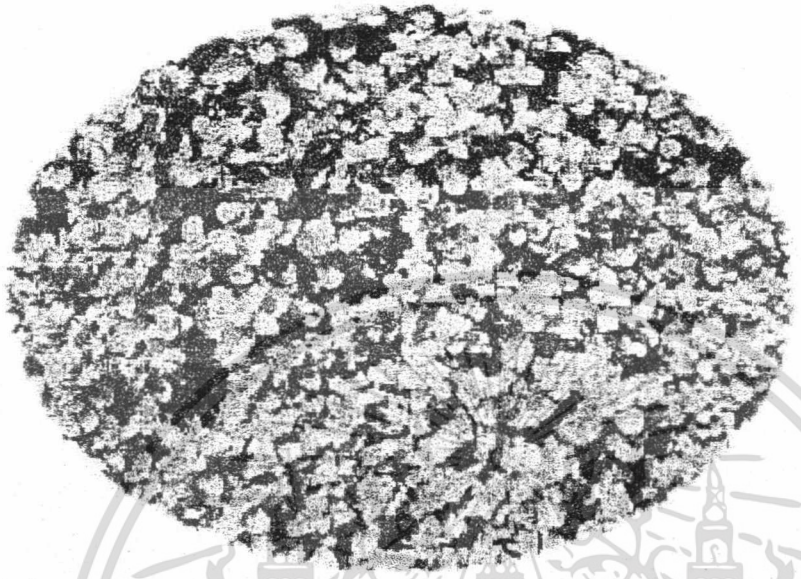

ชื่อสามัญ (Common Name) : Kitchen mint
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Mentha cordifolia. Opiz
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Labiatae
ชื่อท้องถิ่นๆ (Other Name) : หลมด้วน สะแน่ มิกเงาะ กะ

ลักษณะทั่วไป

สะระแหน่เป็นพืชล้มลุกประเภทล้มลุกเลื้อยไปตามดิน ลำต้นเป็นรูปสี่เหลี่ยม ใบเป็นใบเดี่ยวสีเขียวเข้ม ดูโดยรวมโดม ไม่มีขน ขอบใบหยักเป็นฟันเลื่อย ผิวใบเป็นคลื่นยับย่น ช่อดอกเกิดที่ยอด ดอกเกิดบนก้านช่อดอกเป็นวงหรือฉัตร ฉัตรละ ๒ ดอก เป็นดอกสมบูรณ์เพศ กลีบดอกสีม่วง

การขยายพันธุ์

ใช้กิ่งปักชำ หรือใช้ไหลปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ใบสะระแหน่มีน้ำมันหอมระเหย เมนธอล (Menthol) สรรพคุณทางยาใช้ขับลม ฆ่าเชื้อโรค แก้ปวดท้อง ระงับอาการระคายของกระเพาะอาหารและลำไส้

วิธีใช้ ใบสะระแหน่ทั้งต้นยกเว้นราก ๑ กำมือ (๔๕-๖๐ กรัม) ต้มผสมกับเหล้าโรง คั้นเอาแต่น้ำ กินครั้งละ ๑ ถ้วยชา

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

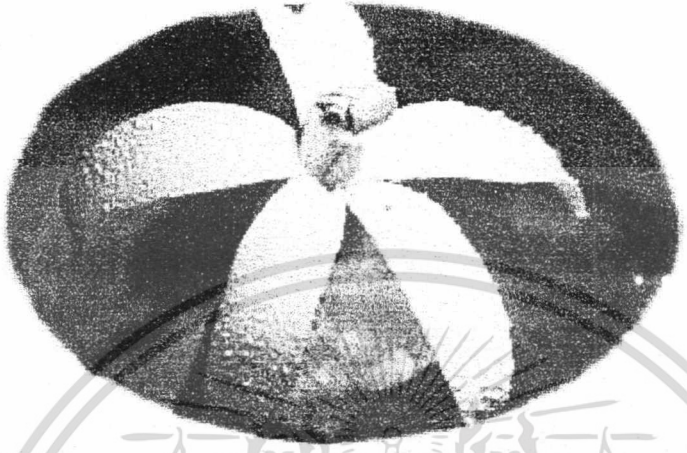

ชื่อสามัญ (Common Name) Star of Bethlehem

ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) Laurentia longiflora. (L.), Peterm.

ชื่อวงศ์ (Family Name) Campanulaceae

ชื่ออื่นๆ (Other Name) ไก่ฝรั่ง

ลักษณะทั่วไป

แสนประสะเป็นไม้ล้มลุก ลำต้นตรง สูงประมาณ ๒๐-๓๐ เซนติเมตร มีขนขึ้นประปราย ใบเป็นใบเดี่ยว รูปขอบขนาน ปลายใบแหลมหรือมน โคนใบเป็นครีบค่อนข้างแหลม ขอบใบหยักเว้า ดอกดอกออกตามง่ามใบ สีขาว กลีบดอกแยกกัน มี ๕ กลีบ โคนดอกเชื่อมติดกันเป็นหลอดรูปกรวย โคนก้านดอกมีใบประดับ ๒ ใบ รูปแหลมเรียว ผล

ลักษณะกลมรี

ขยายพันธุ์ด้วยเมล็ด

สรรพคุณทางสมุนไพร

ต้น ใช้ต้มเอาน้ำดื่ม แก้โรคหอบหืด หลอดลมอักเสบ โรคลมบ้าหมู รักษาตามโรค

ใบ ใช้ตำให้ละเอียด อุดฟันแก้ปวดฟัน

ข้อระวังในการใช้ ต้องไม่ให้น้ำจากลำต้นถูกปาก ตา เพราะจะทำให้เกิดอาการระคายเคือง หรือทำให้ตาบอดได้

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อสามัญ (Common Name) –

ชื่อวิทยาศาสตร์ (Scientific Name) Talinum paniculatum. Gaertn.

ชื่อวงศ์ (Family Name) Portulacaceae

ชื่ออื่นๆ (Other Names) ว่านผักบุ้ง โพรายิงเซียม

ลักษณะทั่วไป

โสมคนเป็นไม้ล้มลุก อายุปีเดียว ลำต้นเรียบ แตกกิ่งก้านที่โคนต้น ลำต้นอ้วนใหญ่ เปลือกสีน้ำตาล ใบเป็นใบเดี่ยว ลักษณะรูปรี ใบแคบ ปลายใบมน หรือแหลมสั้น แผ่นใบเป็นมันทั้ง ๒ ด้าน ดอกออกเป็นช่อตามปลายกิ่ง ดอกมีขนาดเล็ก สีม่วงแดง มีกลีบ ๕ กลีบ ผลเล็ก กลม เมล็ดสีดำ

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์และสรรพคุณทางยา

ราก ใช้รากแห้งหนัก ๖๐ กรัม ตุ๋นกับกระเพาะหมู รับประทานแก้เหงื่อออกมากผิดปกติ ใช้รากแห้งหนัก ๑๕-๓๐ กรัม ต้มกับพุทราจีนหนัก ๑๕ กรัม แก้ตับพิการเสื่อมเนื่องจากความเครียด ใช้รากแห้งหนักสดสุ่นกับรากหงส์เยาว์ ไก่ น้ำตาลกรวด รับประทานแก้ไอ แก้อ่อนเพลีย ใช้รากสดต้มกับรากทิ้งเอ็งสดหนักอย่างละ ๖๐ กรัม รับประทานวันละ ๒-๓ ครั้ง แก้ปัสสาวะมากผิดปกติ ใช้รากแห้งกับหมูตั๋นสดแห้งอย่างละ ๓๐ กรัม เจียะเซียงท้องแห้ง ๑๕ กรัม และเมล็ดบวบแห้ง ๑๐ กรัม ต้มรวมกันรับประทานแก้ไอเรื้อรังซึ่งเกิดจากปอด ใช้รากแห้งกับรากโชยกึงบิวกอย่างละ ๓๐ กรัม และโหงวจี๋ม่อหัว ๑๕ กรัม ต้มเป็นยาบำรุงร่างกายหลังฟื้นไข้

นอกจากนี้ยังใช้เป็นยาแก้ประจำเดือนมาไม่เป็นปกติ บำรุงปอด

ไป ใช้ใบย่อนผัดเป็นอาหาร สำหรับสตรีหลังคลอด มีน้ำนมน้อย ใช้ใบสดตำผสมกับน้ำตาลทรายแดง พอกฝีอักเสบมีหนอง

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สาวน้อยประแป้ง

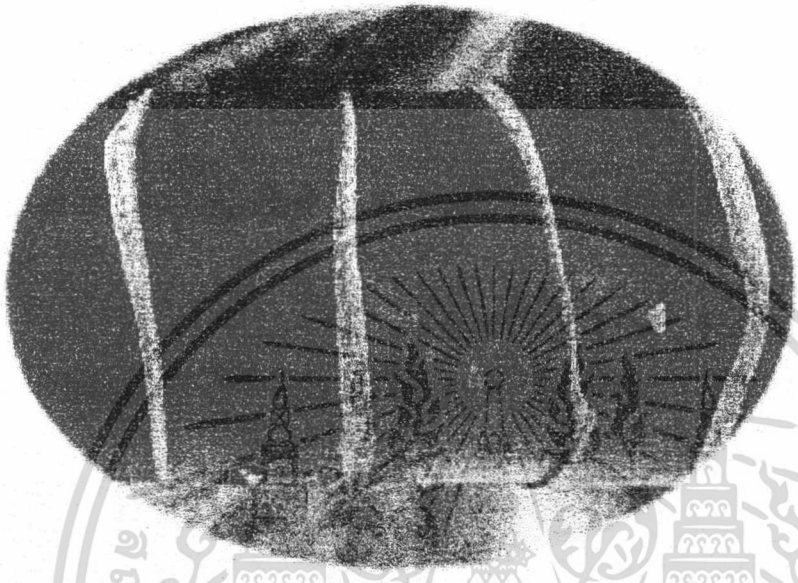

ชื่อสามัญ (Common Name) : Dumb Cane
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Dieffenbachia saguine, Schott.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Araceae
ชื่ออื่น ๆ (Other Name) : ว่านพญาร่าง ว่านหมื่นปี

ลักษณะทั่วไป

สาวน้อยประแป้งเป็นไม้ล้มลุก ลำต้นเป็นปล้อง ๆ คล้ายลำอ้อย สูงประมาณ ๗๐เซนติเมตร ใบรูปขอบขนานแคมรูปไข่ ใบสีเขียว บางพันธุ์ลายมีจุดขาวประแต้ม ดอกออกเป็นช่อ มีกาบหุ้ม ลักษณะเป็นแท่งยาว ผลสีส้ม หรือสีแดงภายในมีเมล็ดกลมแบน เป็นจำนวนมาก

การขยายพันธุ์

ใช้ต้นปักชำหรือแยกหน่อ

ประโยชน์ของสมุนไพร

ทั้งต้น ใช้ต้นน้ำรักษาโรคข้ออักเสบ ช่วยให้เลือดหมุนเวียนดีขึ้น

ใบ ใช้ใบตำพอกรักษายาการเคลื่อน บวม พอกฝี รักษาโรคข้ออักเสบ

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เสลดพังพอน

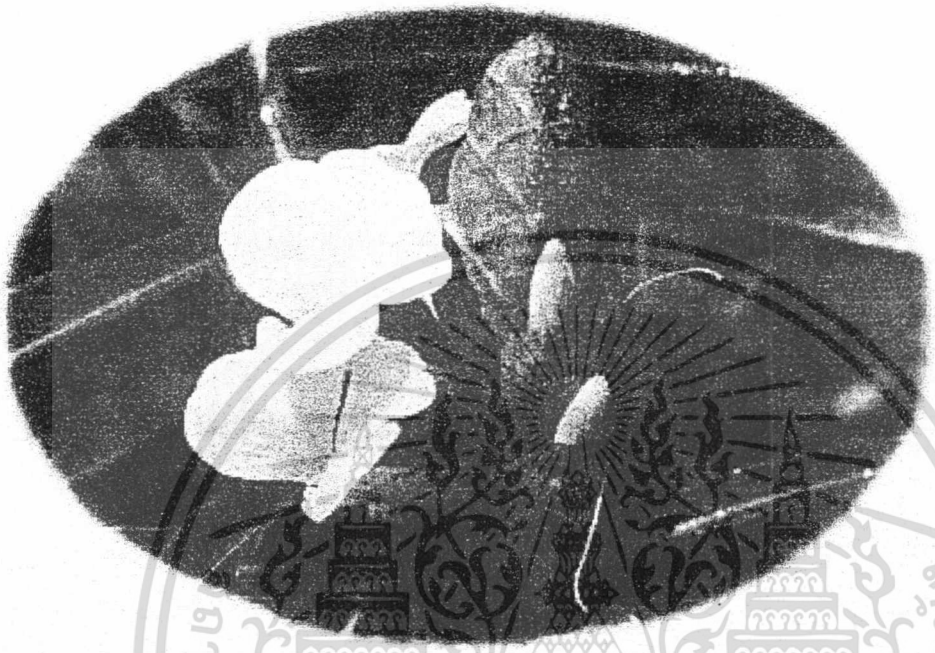

ชื่อสามัญ (Common Name)

ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) **Barleria lupurina**, Lindl.

ชื่อวงศ์ (Family Name) **Acanthaceae**

ชื่ออื่นๆ (Other Name) ตองกะคา พิมเสนต้น

ลักษณะทั่วไป

เสลดพังพอนเป็นไม้พุ่มขนาดเล็ก แตกกิ่งก้านสาขามาก ลำต้นสีน้ำตาลแดง ตามข้อมีหนาม ใบลักษณะยาวเรียว ปลายใบแหลม เส้นกลางใบสีแดง ออกดอกเป็นช่อ สีเหลืองจำปา

การขยายพันธุ์

ใช้ปักชำลำต้น

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ใบ มีรสขม สรรพคุณรักษาโรคผิวหนัง รักษาอาการแพ้ยักเลบ แมลงสัตว์กัดต่อย โดยนำใบสด ๗ ก้ามือตำให้ละเอียด คั้นเอาแต่น้ำทาบริเวณที่เป็นถ้าไม่ใช้น้ำจะใช้เหล้าแทนก็ได้

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารภี

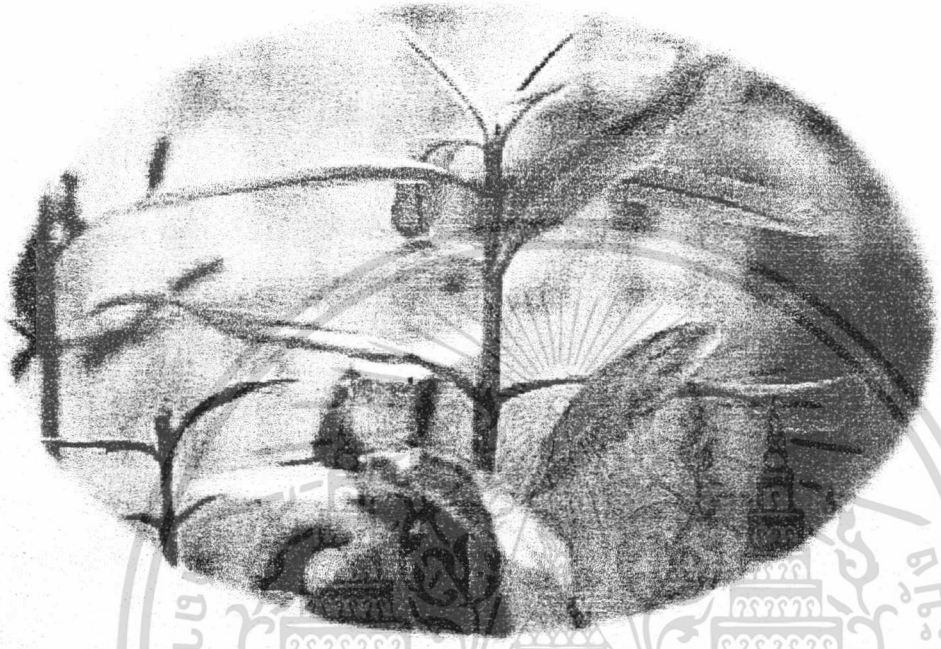

ชื่อสามัญ (Common Name) : Negkassar
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : **Ochrocarpus siamensis**
ชื่อวงศ์ (Family) : Guttiferae

ลักษณะทั่วไป

สารภีเป็นไม้ยืนต้นขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ เนื้อไม้สีน้ำตาลแกมแดง ใบหนา แข็ง ลักษณะยาว รูปไข่ สีเขียวเข้มเป็นมัน โบมียางสีขาว ดอกออกเป็นช่อเล็ก ๆ สีเหลือง มีกลิ่นหอม ผลกลมยาวคล้ายลูกมะกอก เปลือกหนา รับประทานได้

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ใช้ดอกปรุงเป็นยาหอมชูกำลัง แก้ลมวิงเวียน หน้ามืดตาลาย บำรุงหัวใจ บำรุงประสาท

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สะแก

ชื่อสามัญ (Common Name) : Combretum
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Combretum quadrangulare, Kurz
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Combretaceae
ชื่ออื่นๆ (Other Name) : สะแกนา แก จองเข้ ขอนแข้ แฟ่ง ขังแก

ลักษณะทั่วไป

สะแกเป็นไม้ยืนต้น ขนาดเล็ก ลำต้นมีเกล็ดกระจายทั่วไป ใบลักษณะรูปหอกกลับ โคนใบเรียวเข้าหากัน ปลายใบแหลมมน ดอกเป็นช่อขนาดเล็ก ผลมีขนาดเล็ก มีปีกขึ้นออก ๔ พู

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ราก สรรพคุณเป็นยาเบื่อพยาธิเด็ก รักษาตามโรคเข้าข้อ ออกดอกหนองในไข แก้ปวดเมื่อยตามร่างกาย รักษาบิดโดยรับประทานยอดสด ๗ ยอด

เมล็ดแก่ เป็นยาถ่ายพยาธิไส้เดือน โดยใช้เมล็ดแก่ ๓ กรัม ตำให้ละเอียดผสมกับไข่รับประทานตอนท้องว่าง แต่การใช้ต้องระวังอย่ารับประทานเกินกำหนด อาจเป็นอันตรายได้

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สะตอ

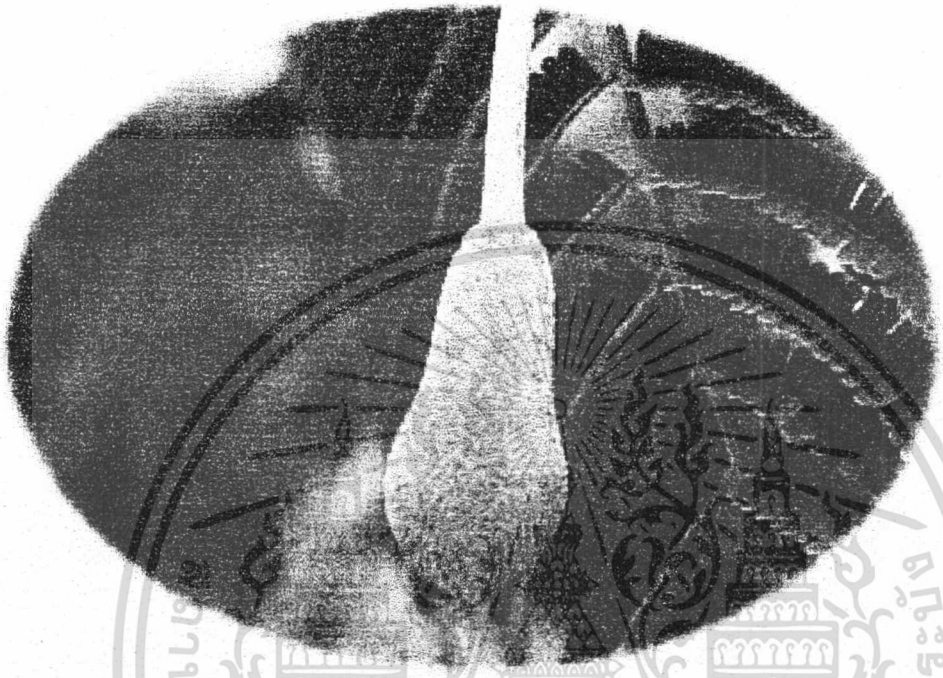

ชื่อสามัญ (Common Name) : -

ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Parkia speciosa, Hassk.

ชื่อวงศ์ (Family Name) : Leguminosae

ชื่อพื้นๆ (Other Name) : -

ลักษณะทั่วไป

สะตอเป็นไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ แตกกิ่งก้านสาขามาก ใบเป็นใบประกอบลักษณะเดียวกับใบมะขาม ออกดอกเป็นช่อ ผลเป็นฝักแบนยาว ลักษณะเป็นเกลียว เมล็ดมีเยื่อหุ้ม

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

เมล็ดรับประทานเป็นประจำป้องกันโรคเบาหวาน ช่วยขับปัสสาวะ ป้องกันโรคอันเนื่องมาจากไต

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สมอพิเภก

ชื่อสามัญ (Common Name) : Bastard Myrobalan

ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : **Terminalia bellerica.** (Gaerth.) Roxb

ชื่อวงศ์ (Family Name) : Combretaceae

ชื่ออื่นๆ (Other Name) : หมอแกน แหน แคนาง แหนดัน สัน ซีบะสู่ ระคู้

ลักษณะทั่วไป

สมอพิเภกเป็นไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ ลำต้นมีเปลือกหนา โคนต้นมักมีพูพอนใหญ่ ใบลักษณะรูปไข่กลับ ปลายใบมน กลม หรือแหลม โคนใบสอบแคบ แผ่นใบหนาเป็นมัน ออกหนาแน่นเป็นช่อตามง่ามใบ ดอกสีเหลือง ผลค่อนข้างกลม เปลือกผลแข็งมีพูตื้นๆ 5 พู เมล็ดรูปรีมีขรุขระ

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดเพาะ

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ราก สรรพคุณแก้พิษโลหิตซึ่งมีอาการร้อนให้เย็น

เปลือกต้น ใช้รักษาโรคเกี่ยวกับปัสสาวะพิการ

ใบ ใช้รักษาโรคติดเชื้อ

ดอก ใช้แก้ตาเปือกแฉะ

ผล เป็นยาเจริญอาหาร บำรุงกำลัง แก้ไข้ ท้องร่วง ท้องมาน วิตสีดวงทวาร โรคเรื้อน รับประทานมากๆ เป็นยานอนหลับ

ผลดอนข้างลูกใช้เป็นยาระบาย

ผลแห้งบดเป็นผงหนึ่งช้อนชาผสมน้ำผึ้ง รับประทานแก้ไอ เสียงแหบ เจ็บคอ

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เสนียด

ชื่อสามัญ (Common Name) : Malabar Nut Tree, Adhatoda, Vassica

ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Adhatoda vasica. Nees.

ชื่อวงศ์ (Family Name) : Acanthaceae

ชื่ออื่น ๆ (Other Name) : ไม้ขาว เสนียดโมรา พูขาว พูลา กระเหนียด กุลาขาว บัวสาขาว โมราขาว โมราสะ

ลักษณะทั่วไป

เสนียดเป็นไม้พุ่ม สูงประมาณ ๓ เมตร แตกกิ่งก้านสาขามาก ใบเป็นใบเดี่ยว รูปหอก ปลายแหลม โคนใบสอบ ขอบใบเรียบ แผ่นใบมีขนอ่อนปกคลุม ดอกออกเป็นช่อตามง่ามใบ ส่วนยอด กลีบดอกแยกเป็นปากล่างบนมี ๒ แฉก สีขาว ด้านล่างมี ๓ แฉก สีขาวประม่วง

การขยายพันธุ์

ใช้กิ่งปักชำ หรือใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ใบ มีสาระวาสิซีน (Vasicine) และวาสซีน (Vascine) สรรพคุณขับเสมหะ หลอดลม ขับเสมหะ แก้ไอ ไข้หัดเลือดออก

ใบสด ใช้ตำน้ำผสมกับน้ำผึ้งหรือน้ำขิงลดต้น จำนวนเท่า ๆ กัน จิบทีนแก้ไอ ครั้งละ ๑-๒ ช้อนชา

ใบแห้ง ใช้บดเป็นผงละเอียด หรือใช้ใบแห้ง ๑ ส่วน ต่อน้ำตาล ๑๐ ส่วน รับประทานครั้งละ ๑ ช้อนชา แก้อาการหืดหอบ

รากและใบ ใช้ปริมาณ ๑ กำมือ พริกไทย ๑๐-๒๐ เม็ด ต้มน้ำ ๓ ถ้วยแก้ว เคี่ยวให้งวดเหลือครึ่งแก้ว รับประทานครั้งละ ๑-๒ ช้อนชา แก้อาการหลอดลมอักเสบ เรื้อรัง แก้ไอ มีเสมหะมาก

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โสน

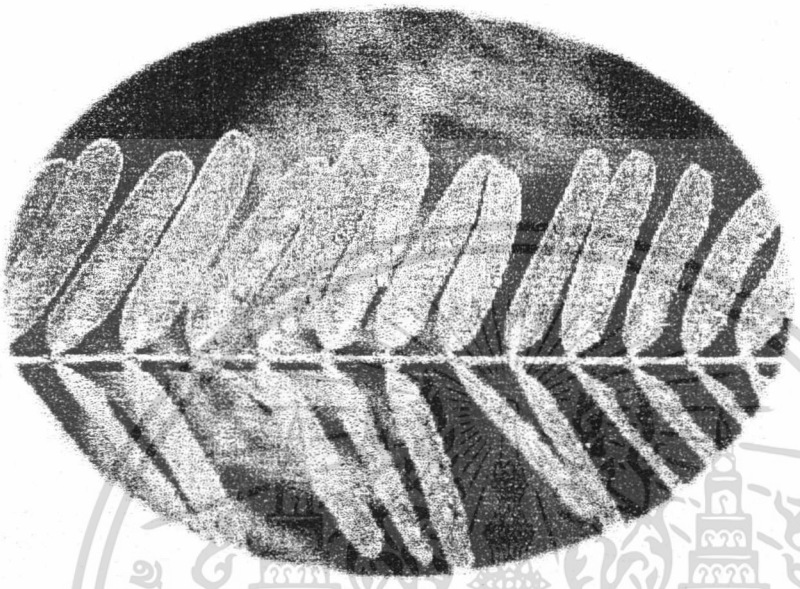

ชื่อสามัญ (Common Name) : Sesbania
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : **Sesbania roxburghii, Merr.**
ชื่อวงศ์ (Family Name) : **Leguminosae**

ลักษณะทั่วไป

โสนเป็นไม้พุ่มขนาดเล็ก ใบเป็นใบประกอบแบบขนนก ใบย่อยมีลักษณะคล้ายใบมะขามแต่แคบและยาวกว่า ออกดอกเป็นช่อตามซอกใบ ดอกสีเหลืองขมิ้น ผลเป็นฝักคล้ายถั่วฝักยาวแต่มีขนาดเล็กกว่า เมล็ดแข็งสีดำ

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

เมล็ด ใช้เป็นยาฝาดสมาน ทำให้ประจำเดือนมาเป็นปกติ
ราก แก้ร้อนใน กระหายน้ำ
ใบ แก้พิษฝี แก้ปวด ถอนพิษ
ต้น ใช้เป็นยาขับปัสสาวะ

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส้มโอ

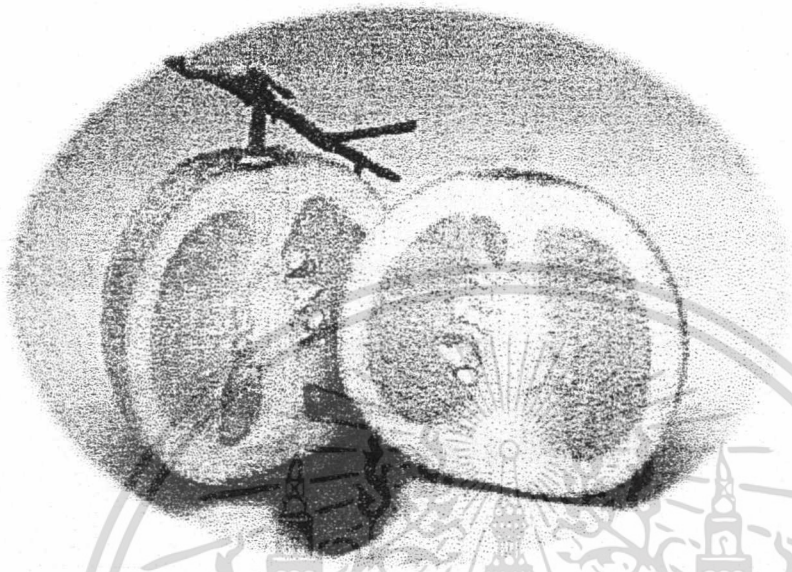

ชื่อสามัญ (Common Name) : Pomelo
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Citrus grandis, Osb.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Rutaceae
ชื่ออื่นๆ (Other Name) : –

ลักษณะทั่วไป

ส้มโอเป็นไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ สูงประมาณ ๕-๗ เมตร แผ่นใบหนาสีเขียวเข้ม โคนก้านใบมีหูใบแผ่ออกเป็นรูปหัวใจ ดอกเป็นดอกเดี่ยวสีขาว กลีบดอก ๔ กลีบ ผลกลม สีเขียวอ่อน ที่ผิวมีต่อมน้ำมันกระจายไปทั่ว

การขยายพันธุ์

ใช้กิ่งตอน หรือปลูกด้วยเมล็ด

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ราก ใช้เป็นยาแก้หวัด
ใบ ใช้รักษาอาการปวดศีรษะ
ดอก เป็นยาขับลม
เปลือก ใช้ขับเสมหะ
เมล็ด ใช้รักษาอาการปวดท้อง

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส้มเช้า

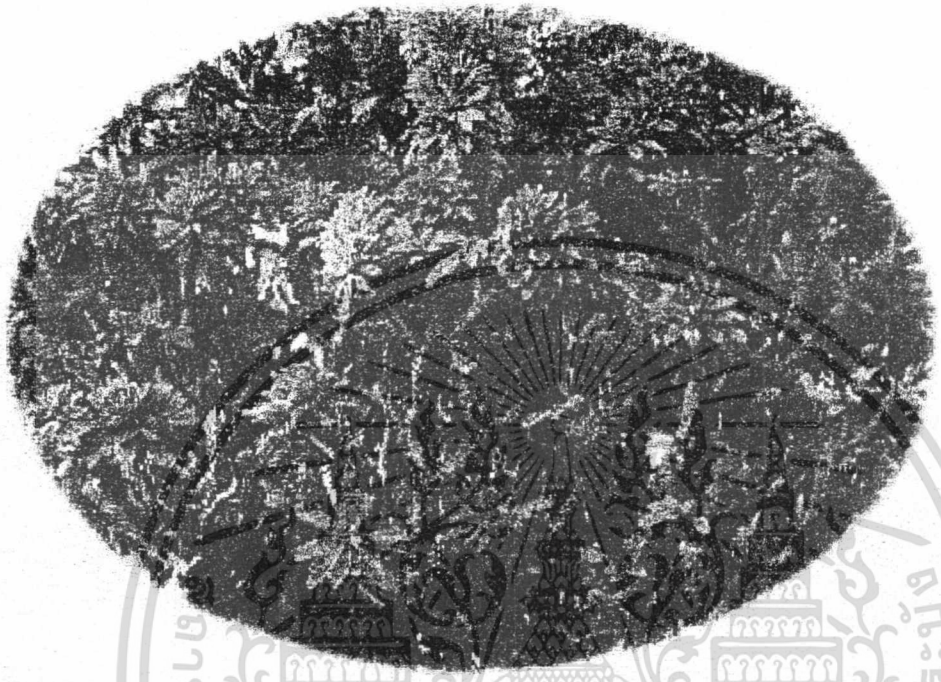

ชื่อสามัญ (Common Name) : -

ชื่อวิทยาศาสตร์ (Scientific Name) : **Euphorbia ligularia.** Roxb.

ชื่อวงศ์ (Family Name) : **Euphorbiaceae**

ชื่ออื่นๆ (Other Name) : กะเร ก่าลับ โพะเพะ เพราะเพระ ใต้นลายปลายเป็น

ลักษณะทั่วไป

ส้มเช้าเป็นพืชอวบน้ำ ลำต้นคล้ายต้นลิ้นงูไม่มีหนาม มียางสีขาว ใบลักษณะรูปไข่ปลายแหลม แผ่นใบหนา ใบมีรสเปรี้ยวในตอนเช้า

การขยายพันธุ์

ใช้ปักชำ

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ใช้ยางจากต้นทาบริเวณที่เป็นตาปลา

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สลัดได

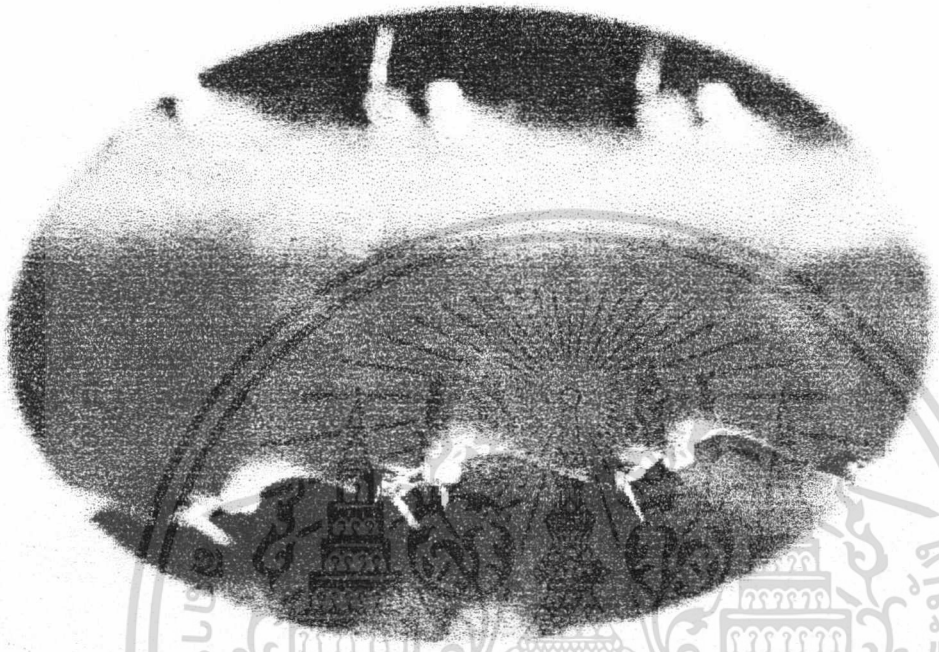

ชื่อสามัญ (Common Name) : Triangular Spurge
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Euphorbia antiguorum
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Euphorbiaceae

ลักษณะทั่วไป

สลัดไดเป็นไม้อวบน้ำ ลำต้นและกิ่งก้านระบองเพชร ลำต้นเป็นร่องลึก ๓-๔ ร่อง บนสันมีหนาม ลำต้นมียางสีขาวขุ่น ใบมีขนาดเล็ก ดอกสีเหลืองอ่อน มีขนาดเล็ก

การขยายพันธุ์

ใช้ต้นปักชำ

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ยาง ใช้จิ้มบริเวณหูด หูดจะค่อย ๆ ลอกหลุดไป

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สีเสียดเหนือ

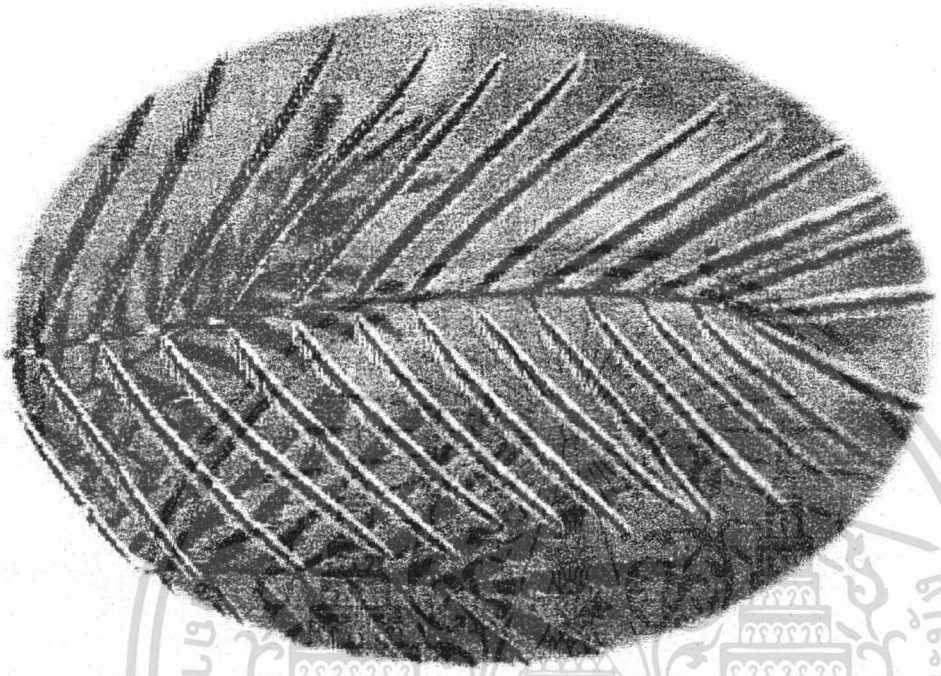

ชื่อสามัญ (Common Name) : Catechu Tree, Cutch
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Acacia catechu, (L.f) Willd.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Leguminosae
ชื่ออื่นๆ (Other Name) : สีเสียด สีเสียดเหลือง สีเสียดแก่น

ลักษณะทั่วไป

สีเสียดเป็นไม้ยืนต้น ลำต้นมีปลือกหนา ใบเป็นใบประกอบคล้ายใบมะขาม ออกดอกเป็นช่อสีขาวอมเหลือง ฝักสีน้ำตาลเข้ม

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

เปลือก ต้มกับน้ำเดือดนาน ๑๐-๑๕ นาที ใช้น้ำล้างแผลที่เกิดจากหัวนมแตก

ก้อนสีเสียด ที่ได้จากการนำเนื้อไม้มาสับให้เป็นชิ้นเล็กๆ ต้มกับน้ำเดือดให้งวดจนเหลือก้อนแข็ง สีดำ มันเป็นเงา สรรพคุณแก้อาการท้องเดิน โดยบดก้อนสีเสียดให้เป็นผงประมาณครึ่งช้อนชา ต้มเอาน้ำดื่ม

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวอย่าง

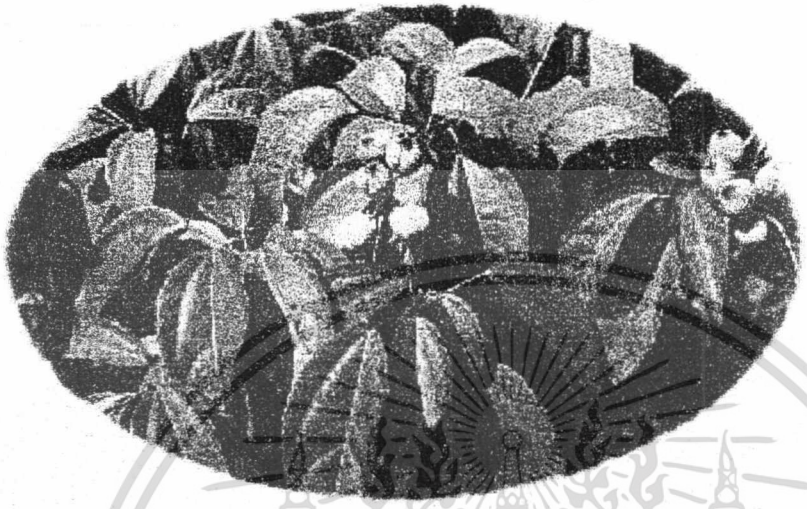

ชื่อสามัญ (Common Name) : Croton Oil Plant, Purging Croton

ชื่อวิทยาศาสตร์ (Scientific Name) : **Croton tiglium. L.**

ชื่อวงศ์ (Family Name) : Euphorbiaceae

ชื่อพื้นๆ (Other Name) : ต้นหมากหัดยอ สลอดสัน ลูกผลาญศัตรู หมากทาง มะตอด มะข่าง มะคัง หมากของ

ลักษณะทั่วไป

สลอดเป็นไม้พุ่ม แตกกิ่งก้านสาขามาก ใบเป็นใบเดี่ยว ออกตามข้อลักษณะรูปหอก ปลายใบแหลม โคนใบกว้าง ขอบใบเป็นจัก ใบสีเขียวอมเหลือง ใบแก่จัดสีส้มแดง ดอกออกเป็นช่อ ดอกตัวผู้อยู่ด้านบนช่อ ส่วนล่างช่อเป็นดอกตัวเมีย ดอกมีขนาดเล็ก ผลมีลักษณะกลมยาวสีเขียว มี ๓ พู ผลแก่สีเหลืองนวล เมล็ดสีน้ำตาลอยู่พูละเมล็ด

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

เมล็ด มีน้ำมันและสารออกฤทธิ์ที่เป็นยาถ่ายอย่างแรง เวลานำไปใช้ต้องคั่วให้น้ำมันระเหยออกไปบ้าง เพื่อให้มีฤทธิ์อ่อนลง น้ำมันสลอดถ้าถูกผิวหนังจะก่อให้เกิดอาการผิวหนังไหม้แดง

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สนทะเล

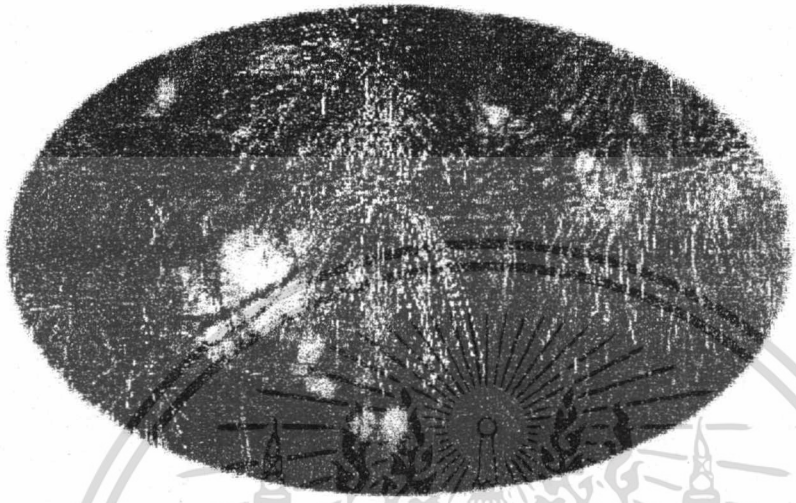

ชื่อสามัญ (Common Name) Beef Wood, Iron Wood, Queensland Swamp Oak.

ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) Casuarina equisetifolia, J.R & G. Forst

ชื่อวงศ์ (Family Name) Casuarinaceae

ชื่ออื่นๆ (Other Name) -

ลักษณะทั่วไป

ต้น เป็นไม้ยืนต้นขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ สูงประมาณ ๑๐-๒๐ เมตร ลำต้นมีน้ำยางสีน้ำตาลปนแดง เปลือกแตกเป็นสะเก็ดเล็กๆ ใบเป็นใบประกอบ มีขนละเอียดแหลมคล้ายฟันเลื่อยติดอยู่รอบข้อกิ่งย่อย ข้อหนึ่งมีใบย่อยประมาณ ๗ ใบ ดอกออกเป็นช่อ ผลกลมเรียงชิดกันเป็นรูปรวง เมล็ดมีปีกบางๆ ติดอยู่

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

เปลือกต้น ใช้ฝนกินแก้บิด แก้ท้องร่วง แก้ระดูขาวผิดปกติ แก้โรคเหน็บชา ลมพิษ

ใบ ใช้ตำรับประทานแก้ปวดท้อง แก้อาการจุกเสียด ขับปัสสาวะ

เมล็ด ใช้ขับลมให้ระเอียด รับประทานแก้ปวดศีรษะ

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สังกรณี

ชื่อสามัญ (Common Name) : -

ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : **Barleria strigosa**, Willd.

ชื่อวงศ์ (Family Name) : **Acanthaceae**

ชื่ออื่นๆ (Other Name) : หญ้าหงอนไก่ หญ้าหัวนาค จุกรังกี ขี้ไหนเตุ่ม

ลักษณะทั่วไป

สังกรณีเป็นไม้พุ่ม ต้นสูงประมาณ ๐.๖๐-๑.๒๐ เมตร ทั้งต้นมีขนสีน้ำตาลปกคลุม ใบเป็นใบเดี่ยวออกเป็นคู่ ๆ ตามข้อ ลักษณะรูปรีค่อนข้างยาว ปลายใบแหลม มีติ่ง โคนใบเรียวแหลม ขอบใบมีหนาม แผ่นใบด้านล่างมีขนยาวตามเส้นใบ แผ่นใบด้านบนมีขนบ้างประปราย ดอกออกเป็นช่อตามง่ามใบ ลีฟ้า มีกลีบ ๕ กลีบ โคนดอกเชื่อมติดเป็นหลอดยาว ฝักเกลี้ยงภายในมีเมล็ด ๔ เมล็ด

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ราก ใช้เป็นยาแก้ร้อนใน ลดไข้ แก้กระหายน้ำ เป็นยาถอนพิษไข้กาฬ เป็นยาแก้ไอ

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สาบเสือ

ชื่อสามัญ (Common Name) : –

ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : **Eupatorium odoratum**, L.

ชื่อวงศ์ (Family Name) : **Compositae**

ชื่ออื่น ๆ (Other Name) : ฝรั่งรุกที่ ฝรั่งเหาะ บุ้งกระต่าย ร่าเคย ช้าผักคราด ยีสุ่นเถื่อน บ้านร้าง หญ้าดงร้าง หมาหลง หญ้าพระศิวโอสถวรรค์ หญ้าลืมเวือง หญ้าหมัน หญ้าฝรั่งเศส หญ้าเสือหมอบ ฯลฯ

ลักษณะทั่วไป

สาบเสือเป็นไม้พุ่ม ลำต้นมีขนนุ่มประปราย ใบรูปไข่แกมสามเหลี่ยม ขอบใบเป็นจักหยาบ ๆ ออกตรงกันเป็นช่อใหญ่ ดอกสีม่วงอ่อน เมล็ดเล็ก

การขยายพันธุ์

ขยายพันธุ์โดยเมล็ด

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ใบ ใช้ตำพอกแผล ห้ามเลือด

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สะเดา

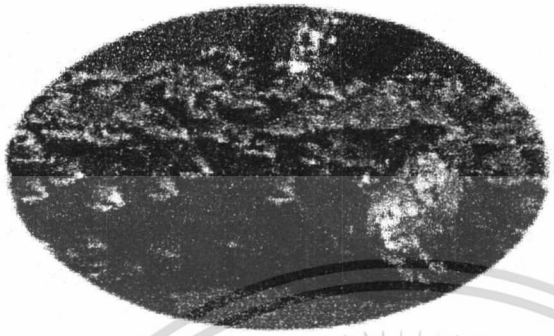

ชื่อสามัญ (Common Name) : Neem Tree, Holy Tree

ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Antelaea azadirachta, A.Juss. var. siamensi, voleton.

ชื่อวงศ์ (Family Name) : Meliaceae

ชื่ออื่น ๆ (Other Name) : ผักขวง ผักขะ ผักขี้ขวง

ลักษณะทั่วไป

สะเดาเป็นไม้ยืนต้นขนาดกลาง ลำต้นมีเปลือกหนา มีเหงือกน้ำตาลอ่อน ใบเป็นใบรวม ใบหยักเป็นจัก ดอกออกเป็นช่อสีเขียวเหลือง ออกตลอดในราวเดือนธันวาคม -มีนาคม ผลมีลักษณะคล้ายผลองุ่น ผลหนึ่งมีเมล็ด ๑-๓ เมล็ด

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ก้านใบ ปรุงเป็นยาขัม แก้ไข้

ยาง ใช้ดับพิษร้อน

ใบ ใช้เป็นยาพอกฝี

เปลือก มีรสฝาด สรรพคุณแก้ท้องเดิน มูกเลือด

ดอก ใช้เป็นยาบำรุงธาตุ

ผลอ่อน ใช้เป็นยาถ่ายพยาธิ แก้ริดสีดวง แก้ปัสสาวะพิการ

เมล็ด ใช้รักษาโรคผิวหนัง

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แสงจันทร์

ชื่อสามัญ (Common Name) : Lettuce Tree
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Pisonia alba. Span.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Nyctaginaceae
ชื่ออื่นๆ (Other Name) : -

ลักษณะทั่วไป

แสงจันทร์เป็นไม้ยืนต้นขนาดกลาง ลำต้นสีน้ำตาลปนเทา ใบเป็นใบเดี่ยว ใบใหญ่ โคนใบและปลายใบแหลม ใบอ่อนสีเหลือง ใบแก่สีเขียวอมเหลือง ท้านใบกลม สีเขียวอ่อน

การขยายพันธุ์

นิยมใช้กิ่งตอนปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ใบสด ใช้ตำพอกบรรเทาอาการบวม บำบัดโรคเท้าช้าง

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สันพร้าหอม

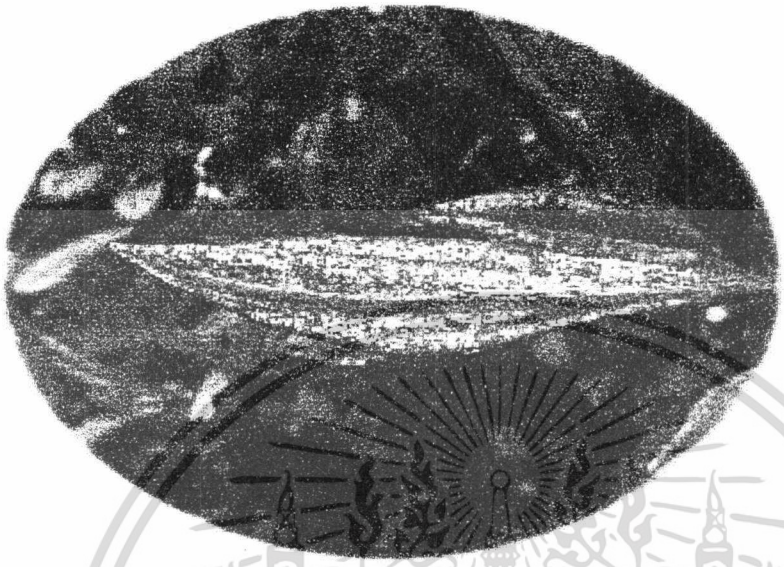

ชื่อสามัญ (Common Name) :
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Eupatorium stoechadosmum, Hance.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Compositae
ชื่ออื่นๆ (Other Name) : หญ้าเสือหมอบ ขอบหวาย เจี้ยงพาไย หญ้าร่องฟัน

ลักษณะทั่วไป

สันพร้าหอมเป็นไม้ล้มลุก ลำต้นตรง ค่อนข้างกลม มีขนเล็กน้อย ใบเป็นใบเดี่ยว ออกเป็นคู่สลับตั้น ลักษณะใบ รูปแถบ ปลายใบแหลม โคนใบสอบแคบ ขอบใบเป็นจักฟันเลื่อย แผ่นใบเกลี้ยงสีเขียว ออกดอกเป็นช่อตามส่วนยอด สีขาวหรือสีชมพู ดอกมีขนาดเล็ก ปลายกลีบดอกแยกเป็น ๕ แฉก ผลมีขนเป็นพวงคล้ายร่มผลสีดำมีสัน ๕ สัน

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดขยายพันธุ์

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ทั้งต้น แก้ไข้สันนิบาต แก้ไข้ ขับเหงื่อ แก้ท้องเดินท้องร่วง แก้ลมทำให้ใจสั่นเหม่อ ใช้เป็นยาบำรุง กระตุ้นความรู้สึกทางเพศ

ราก ใช้ต้มน้ำดื่มแก้พิษ แก้ประจำเดือนมาไม่เป็นปกติ

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อสามัญ (Common Name) :

ชื่อวิทยาศาสตร์ (Scientific Name) : Talinum paniculatum Gaertn.

ชื่อวงศ์ (Family Name) : Portulacaceae

ชื่ออื่น ๆ (Other Name) : ยานไก่เป็น

ลักษณะทั่วไป

เป็นไม้ล้มลุก อายุปีเดียว ลำต้นมีเนื้ออ่อน ตายทั้งใหญ่ ใบเป็นใบเดี่ยว รูปแถบ ปลายแหลม โคนใบเรียวแคบ ขอบใบเรียบ ดอกช่อประกอบ ออกตามซอกใบ ก้านดอกยาว ๕-๗.๕ เซนติเมตร ดอกย่อยเป็นแบบดอกปลายกลีบดอกมีสีม่วงแดง ประกอบด้วยกลีบดอก ๕ กลีบ เมล็ดขนาดเล็ก กลมมีขนาดประมาณ ๑ มม.

การขยายพันธุ์

ขยายพันธุ์ด้วยเมล็ด

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ราก ใช้ทำยาขับปัสสาวะ แก้อาการระยะแผลสด หลังคลอดใหม่ ป้องกันการแท้งบุตร เลือดออกมากผิดปกติ แก้ไข้ ใช้เป็นยาขับน้ำนม ประจำเดือนผิดปกติ ท้องเสีย

ใบ แก้โรคกระเพาะอักเสบ ขับน้ำนม

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

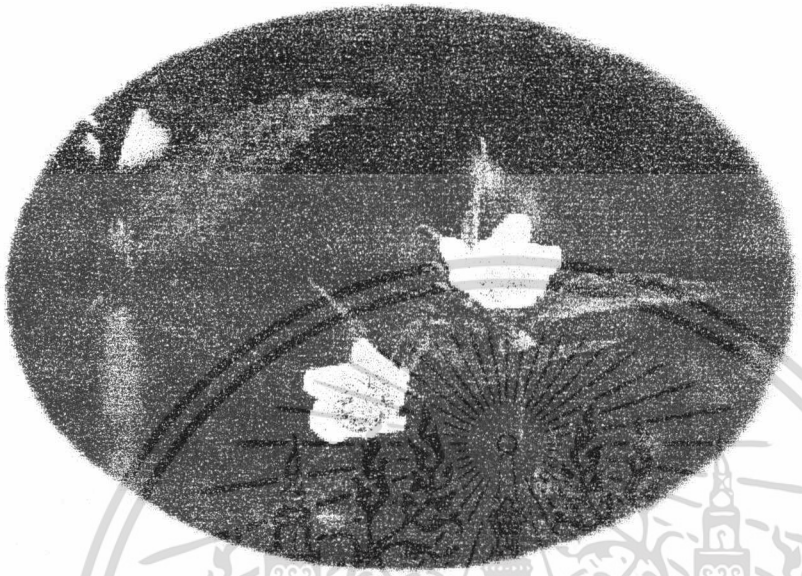

ชื่อสามัญ (Common Name) Broom Weed
ชื่อวิทยาศาสตร์ (Scientific Name) Sida acuta
ชื่อวงศ์ (Family Name) Malvaceae
ชื่ออื่นๆ (Other Name) พันไม้ขาว หญ้าขัดไม้ยาว

ลักษณะทั่วไป

หญ้าขัดมอญเป็นไม้พุ่มสูงประมาณ ๔๐-๖๐ เซนติเมตร ใบเป็นใบเดี่ยวออกตามข้อ ข้อละใบสลับกัน ปลายใบเรียวแหลม ขอบใบเป็นซัก ๆ ดอกมีขนาดเล็กเป็นดอกเดี่ยวสีเหลืองอ่อน บานตอนเช้า ก้านดอกสั้น ลักษณะคล้ายดอกชบา ผลแห้งแตกเป็นซีก

การขยายพันธุ์

ขยายพันธุ์โดยเมล็ด

สรรพคุณทางสมุนไพร

ทั้งต้น ใช้เป็นยาแก้บาดทะยัก บวม เหงื่อออกมากผิดปกติ เจ็บหน้าอก แผลบวมโรคบิด ลำไส้อักเสบ

ใบ ใช้ต้มน้ำรับประทานขับพยาธิไส้เดือน

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

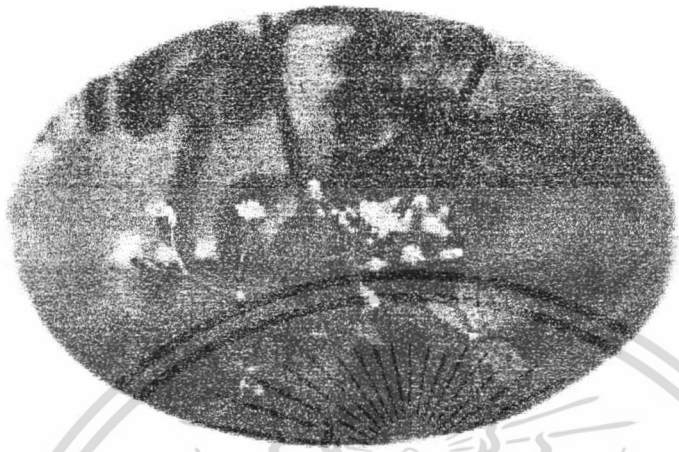

ชื่อสามัญ (Common Name) : Little Ironweed

ชื่อวิทยาศาสตร์ (Scientific Name) : Vernonia Cinerea, Less.

ชื่อวงศ์ (Family Name) : Compositae

ชื่ออื่นๆ (Other Name) : หมอน้อย เสี้ยนผี หญ้าดอกขาว หญ้าลาบวัน ก้านธูป ฝรั่งโคก ตับเต่าต้น

ลักษณะทั่วไป

หญ้าสะอองเป็นไม้ล้มลุก ลำต้นเป็นสันมีขนนุ่ม ใบล่างจะมีลักษณะป้อม ใบยอดเรียวยาว ขอบใบเป็นจัก ออกรอกสลับออดเป็นช่อ สีม่วงอมแดง ดอกแก่จะเปลี่ยนเป็นสีขาว เมล็ดมีขนยาวสีขาว

การขยายพันธุ์

ขยายพันธุ์โดยเมล็ด

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ทั้งต้น ใช้แก้ไข้ แก้ไอ ขับเสมหะ ขับลม ขับปัสสาวะ เป็นยาขับรก ขับประจำเดือน เป็นยาบำรุงกำลัง แก้ปวดศีรษะ ท้องขึ้น ตำพอกแก้แมลงกัด แก้ไอ ดูดหนอง

ใบ ตำพอกแผล ตำกับน้ำนม (คน) กรองเอาน้ำหยอดตา แก้ตาแดง ตาแฉะ พอกแก้ปวดศีรษะ แก้กลากเกลื้อน เรื้อนเหา บิด ตีด หยอดผสมอัญเชย โรคเท้าช้าง

เมล็ด ใช้ขับพยาธิ แก้ท้องขึ้น อืดเฟ้อ พอกแก้โรคผิวหนัง ใช้ทำจิ้มแผล

ราก ใช้ขับพยาธิ แก้โรคปวดข้อ บวมน้ำ

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อสามัญ (Common Name) : Indian Heliotrope, Scorpion Weed, Wild Clary

ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Heliotropium indicum. L.

ชื่อวงศ์ (Family Name) : Boraginaceae

ชื่ออื่นๆ (Other Name) : หญ้างวงช้างน้อย

ลักษณะทั่วไป

หญ้างวงช้างเป็นพืชล้มลุกขนาดเตี้ย ต้นสูงประมาณ ๔๐ เซนติเมตร ตามลำต้นและก้านใบมีขน ใบเป็นใบเดี่ยวออกตามข้อ ผิวใบมีขนหยาบสาก ขอบใบหยักเป็นคลื่นด้านหลังใบมีขน ดอกออกตามยอดเป็นช่อ ปลายช่อม้วนงอลักษณะคล้ายงวงช้าง มีดอกติดเรียงกันเป็น ๒ แถว ดอกสีม่วงอ่อน ดอกหนึ่งมี ๕ เมล็ด

การขยายพันธุ์

ขยายพันธุ์ด้วยเมล็ด

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ทั้งต้น มีสารอินดีซีน (Indicine) และอะเซทิล อินดีซีน (Acetyl indicine) ใช้ต้มหรือคั้นเอาน้ำผสมน้ำผึ้งดื่มแก้กระหายน้ำ แก้ร้อนใน ขับปัสสาวะ แก้ท้องปวดอักเสบ เจ็บคอ ไอ ปากเปื่อย ตาฟาง นิ่วในกระเพาะปัสสาวะ แก้บาดทวาน หรือใช้น้ำที่คั้นได้อมบ้วนปากวันละ ๔-๖ ครั้ง แก้ปากเปื่อย ใช้ชะแผล

ราก ใช้รากสด ๖๐ กรัม ต้มใส่เกลือเล็กน้อยดื่มแก้แผล ฝีเม็ดเล็ก ๆ ลดความดันโลหิต กระตุ้นมดลูก ต่อต้านเนื้องอกได้ระยะหนึ่ง

ใบสด ใช้ตำกับเข้าเป็นพอกแผล รักษาโรคผิวหนัง

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หญ้าคา

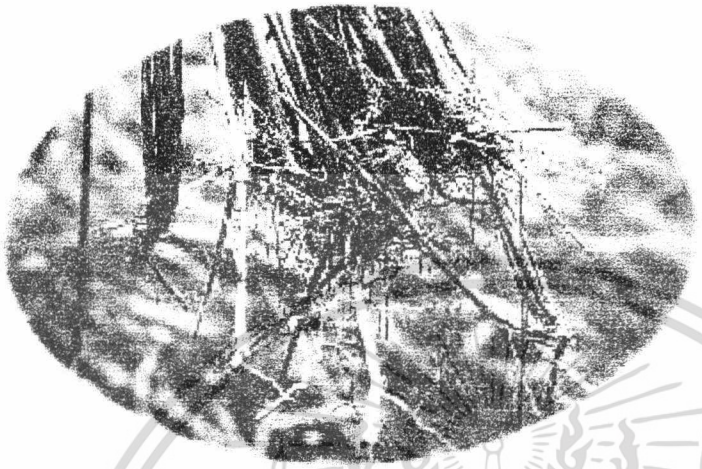

ชื่อสามัญ (Common Name) : Cogon Grass, Lalang
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : **Imperata cylindrica**, Beauv.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Graminae
ชื่ออื่น ๆ (Other Name) : –

ลักษณะทั่วไป

หญ้าคาเป็นวัชพืชสัมลุก อยู่ได้หลายปี มีเหง้าใต้ดินใหญ่แข็ง ลำต้นแข็ง ยาว ใบแข็ง สาก ตามข้อมีขน ดอกเป็นช่อเดี่ยว ก้านช่อดอกสูงเสมอใบสาใบ ดอกเล็กมีขนรีขาวฟูอยู่รอบ ๆ

การขยายพันธุ์

ขยายพันธุ์ด้วยเหง้าและเมล็ด

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ราก มีสารอะรันโดอิน (Arundoin) ไซลินดริน (Cylindrin) สรรพคุณแก้อาการขัดเบา ขับปัสสาวะ ใช้วันละ ๑ กำมือ (สดหนัก ๔๐-๕๐ กรัม แห้งหนัก ๑๐-๑๕ กรัม) หั่นเป็นชิ้นต้มกับน้ำรับประทานก่อนอาหารวันละ ๓ ครั้ง ครั้งละ ๑ ถ้วยชา รากสดใช้ห้ามเลือด ต้มกับน้ำตาลกรวดดื่มร้อน ๆ ต่างน้ำ แก้ไข้ลดความร้อนในร่างกาย

ใบ ใช้ต้มน้ำอาบแก้ลมพิษ

ช่อดอก ใช้ห้ามเลือด

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หอมใหญ่

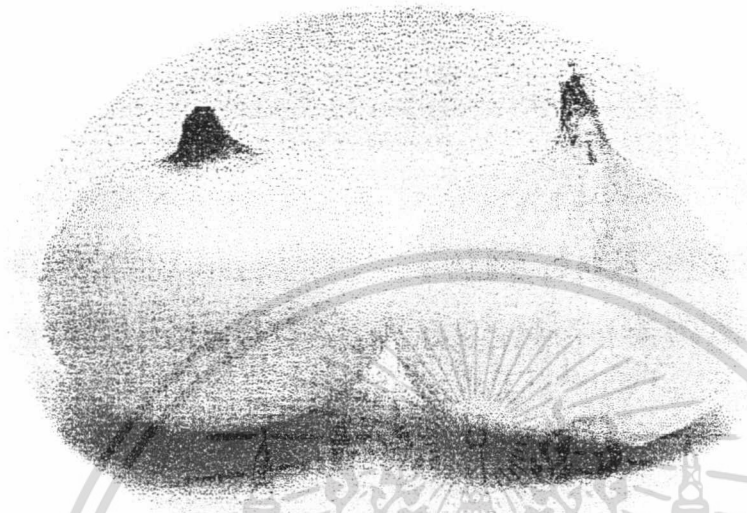

ชื่อสามัญ (Common Name) : Onion
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : **Allium cepa**, L.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Alliaceae
ชื่ออื่นๆ (Other Name) : หัวหอมฝรั่ง

ลักษณะทั่วไป

หอมหัวใหญ่เป็นพืชล้มลุก มีหัวอยู่ใต้ดินสีขาวหรือเหลืองอ่อนลักษณะเป็นกลีบซ้อนกันแน่น ดอกออกได้เป็นชั้นๆ ใบเป็นหลอดกลมสีเขียว ดอกออกเป็นช่อกลม

การขยายพันธุ์

ใช้หัว (Bulb) ปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

สรรพคุณทางยาใช้ขับปัสสาวะ แก้ธาตุไม่ปกติ ท้องอืดเฟ้อ ลดปริมาณไขมันในเลือด เหมาะสำหรับผู้เป็นโรคหัวใจ

เนื่องจากในหัวมีน้ำมันหอมระเหยและสารอินทรีย์กำมะถัน ซัลไฟด์ (Organic sulphides) น้ำคั้นจากหัวหอมใหญ่ จึงมีฤทธิ์ฆ่าเชื้อโรคได้ ใช้ภายนอกแก้พิษแมลงสัตว์กัดต่อย

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หอมแดง

ชื่อสามัญ (Common Name) : Shallot
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Allium ascalonicum, L.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Amaryllidaceae
ชื่ออื่นๆ (Other Name) : หอมไทย หอมหัว หอมบัว หอมเล็ก

ลักษณะทั่วไป

หอมแดงเป็นไม้ล้มลุกขนาดเล็ก ลำต้นเป็นหัวอยู่ใต้ดิน มีแง่ เห็นได้ชัด ๓-๔ เซนติเมตร ใบกลวงกลม ปลายใบแหลม ดอกออกเป็นช่อ รูปร่ม ดอกย่อยมีกลีบดอก ๖ กลีบ สีขาวหรือม่วงอ่อน ก้านช่อดอกกลม ข้างในกลวง ผลเป็นแคปซูลกลม สีดำ

การขยายพันธุ์

ขยายพันธุ์ด้วยหัว

ประโยชน์ทางสมุนไพร

หัว ใช้หัวสดหนัก ๑๕-๓๐ กรัม ต้มเหล้าดื่มเป็นยาแก้ท้องอืดแน่น แก้ไข้ขับลม ขับพยาธิ ปวดหลังปวดเอว ปวดประจำเดือน แก้อาการบวมน้ำ ฟกบวม

เมล็ด ใช้เมล็ดแห้งหนัก ๕-๑๐ กรัม ต้มน้ำดื่มแก้ร่างกายชูบผอม อาเจียนเป็นเลือด

การใช้ ไม่ควรรับประทานมากเกินไป หรือใช้อยู่เป็นประจำ เพราะจะทำให้ตาฝ้ามัว เลือดน้อย ฟันเสีย ประสาทเสีย หลงลืมง่าย

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หางนกยูงไทย

ชื่อสามัญ (Common Name) : Peacock Flower, Pride of Barbados
Peacock's crest

ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Caesalpinia pulcherrima, Swartz

ชื่อวงศ์ (Family Name) : Leguminosae

ชื่ออื่น ๆ (Other Name) : ขาวขอย จ๊ามพอ ชามพอ ชมพอ พญาไม้ผุ สัมผอ หนวดแมว

ลักษณะทั่วไป

หางนกยูงไทยเป็นไม้พุ่มขนาดเล็ก สูงประมาณ ๒-๓ ฟุต ใบเป็นใบรวมมีใบกลมสีเขียวอ่อนขาวนวล ดอกและกิ่งอ่อนมีสีขาวนวลเหมือนแป้ง ดอกดกเป็นช่อตั้งตามยอดและปลายกิ่ง ดอกมี ๕ กลีบ กลีบดอกย่น เกสรตัวผู้ยาวกว่าเกสรตัวผู้ยาวกว่าเกสรตัวเมียมาก ฝักมีลักษณะแบนเล็ก

ขยายพันธุ์

ใช้วิธีเพาะเมล็ด

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ราก ใช้เป็นยาขับโลหิต ระดูสตรี แก้บวม รักษาวัณโรค

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หมาก

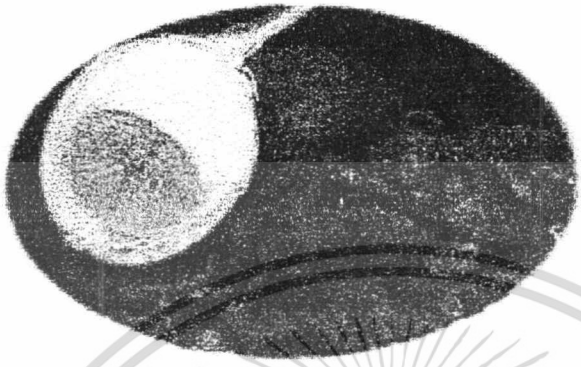

ชื่อสามัญ (Common Name) : Betel Nut

ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Areca catechu L.

ชื่อวงศ์ (Family Name) : Palmae

ชื่ออื่น ๆ (Other Name) : เคี่ย ขน ตะพา ปีนะ มะ เหมาะ หมากดิบ ผ่าเมี่ยง หมากผู้

ลักษณะทั่วไป

หมากเป็นพืชจำพวกต้น ลำต้นเล็ก ตรง ไม่มีกิ่งก้านสาขา ใบยาวคล้ายใบมะพร้าว ลำต้นและใบมะพร้าว แต่ใบย่อยกว้างและสั้นกว่า ดอกออกรวมกันเป็นช่อใหญ่ ออกตามซอกใบ ดอกตัวผู้และตัวเมียอยู่คนละช่อกัน ผลรูปรี ผลดิบสีเขียว ผลสุกสีแสดหรือส้ม มีเมล็ดเดียว

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

เนื้อใน ผลดิบใช้แก้ท้องผูก ใช้ผลแก่ต้มเอาน้ำดื่มแก้ท้องเสีย น้ำคั้นสดใช้ระงับอาการอักเสบ ผลสุกใช้เคี้ยวกินกับน้ำ ๑-๒ ผล เป็นยาเบื่อเมา ขับพยาธิตัวกลม (เด็กต่ำกว่า ๑๒ ขวบ ใช้ไม่เกิน ๒-๓ ผล เด็กอายุเกิน ๑๒ ขวบใช้ไม่เกิน ๕-๖ ผล ผู้ใหญ่ใช้ไม่เกิน ๘-๑๐ ผล) ถ้ายังไม่ถ่ายภายใน ๙-๑๐ ชั่วโมงให้ใช้ดีเกลือ ๒ ช้อนโต๊ะผสมน้ำดื่มตาม ผลอ่อนและขั้วผลสุกนำมาเผาไฟ ปิดตาแผลแก้ไฟ สะเก็ดแผล

ราก สรรพคุณแก้บิด ขับปัสสาวะ

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เหงือกปลาหมอ

ชื่อสามัญ (Common Name) : Sea-holly

ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Acanthus volubilis, L. (ดอกขาว)

Acanthus ebracteatus, Wall. (ดอกม่วง)

ชื่อวงศ์ (Family Name) : Acanthaceae

ชื่ออื่นๆ (Other Name) : ปั๋งกรั้ง จะเกร็ง

ลักษณะทั่วไป

เหงือกปลาหมอเป็นไม้พุ่มขนาดเล็ก ขึ้นตามชายน้ำ ลำต้นแข็ง มีหนาม ตามข้อ ใบหนาแข็งมีขอบเว้า ดอกสีม่วงอ่อนมีหนาม ออกดอกเป็นช่อสั้นๆ ตามซอกใบ ผล เป็นฝักสีน้ำตาล ปลายฝักป้าน มี ๔ เมล็ด

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ราก มีสรรพคุณแก้หืด อัมพาต แก้ไอ ขับเสมหะ

ต้น ใช้ตำผสมน้ำรักษาวัณโรค ชุบผอม ทาแก้โรคเหน็บชา ถ้าตำผสมขิงแก้ไข้หนาวสั่น ถ้าตำผสมขมิ้นอ้อยใช้พอกฝี ถ้าตำผสมขมิ้นเผือและน้ำมันแก้โรคกลิ้งลงทวาร ถ้าตำผสมน้ำมันงา น้ำผึ้ง รับประทานแก้ประจำเดือนมาไม่ปกติ ถ้าตำผสมกับพริกไทยอัตราส่วน ๒ ต่อ ๑ ละลายน้ำผึ้ง ปั้นเป็นลูกกลอนเป็นยาอายุวัฒนะ ถ้าตำผสมกับหัวสามสิบอย่างละเท่ากัน เป็นยาสมานแผล บดผสมชะเอมเทศละลายน้ำแก้เจ็บหลังเจ็บเอว

ใบ ใช้ต้มกับดอกมะเฟือง อบเชย ย้อยแดง และน้ำตาลทราย แก้ไอ ใช้ต้มน้ำทาศีรษะบำรุงรักษาผม ใบอ่อนต้มกับเปลือกตบชด แก้ท้องเพ้อ ใช้ประคบแก้ปวดข้อ ใบตำผสมกับพริกไทยและน้ำผึ้ง รับประทานเป็นยาอายุวัฒนะ เจริญอาหาร

ต้นและใบ แก้ฝี น้ำเหลืองเสีย เบาหวาน

ฝัก ต้มรับประทานขับโลหิต แก้ผี

เมล็ด ใช้พอกฝี ขับพยาธิ น้ำเหลืองเสีย

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดำเนินไป

ชื่อสามัญ (Common Name) Cockcomb

ชื่อวิทยาศาสตร์ (Scientific Name) Celosia argentea. L.

ชื่อวงศ์ (Family Name) Amaranthaceae

ชื่ออื่น ๆ (Other Name) ดอกด้าย หงอนไก่ฟ้า พญาษี

ลักษณะทั่วไป

หงอนไก่เป็นไม้ล้มลุกขนาดเล็ก ลำต้นตั้งตรง สูงประมาณ ๕๐ เซนติเมตร แตกกิ่งก้านมาก ใบเป็นใบเดี่ยว ลักษณะรูปรี ใบสอบ ปลายใบแหลม ขอบใบเรียบ ดอกดอกสีชมพูเป็นช่อใหญ่ มีรูปร่างต่างๆ กัน มีทั้งสีแดง เหลือง ขาว ชมพู ผลกลม เมล็ดกลมแบนสีดำ เป็นมัน

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดและลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

สำหรับ ใช้ต้นสดสัมเอาน้ำคั้นแก้พิษแมลงกัด ต่อย ตำพอกสีข้างทางมีเลือดออก แก้อาเจียนเป็นเลือด ตกเลือด ใช้ต้นสดต้มน้ำดื่มแก้พิษสุราเป็นยาระบาย

ก้านและใบ ใช้ใบสดประมาณ ๓๐-๖๐ กรัม สัมภาษณ์คั้นเอาน้ำดื่มเป็นยาระบาย แก้บิด อาเจียนเป็นเลือด ตกเลือด ตำพอกสีข้างทางมีเลือดออก ใช้ลำต้นและใบคั้นเอาน้ำผสมเหล้าดื่ม

ดอก ใช้ดอกสดประมาณ ๓๐-๖๐ กรัม หรือดอกแห้งประมาณ ๑๕-๓๐ กรัม ต้มเอาน้ำดื่มแก้บิด แก้ไอ อาเจียนเป็นเลือด เลือดกำเดาออก ตกเลือด สาขาว ช่วงเป็นลูกตัดอด ประจำเดือน ไตพิการแดง เยื่อตาอักเสบ แก้ผดผื่นคัน

เมล็ด ใช้เมล็ดแห้งประมาณ ๕-๑๐ กรัม ต้มน้ำหรือบดเป็นผงผสม รับประทาน รักษาอาการปัสสาวะเป็นเลือด ปัสสาวะมีมูกเลือด ห้ามเลือด เลือดกำเดาไหล เป็นยาฝาดสมานลำไส้

พญาษีอยู่ในระหว่างบัญชีเฝ้าระวังเนื่องจากยังไม่ทราบข้อมูลที่ชัดเจน

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

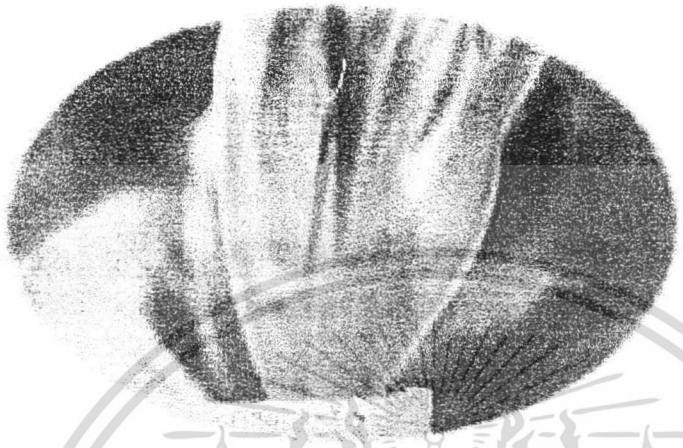

Cordyline

Cordyline fruticosa. Goeppert

Liliaceae

มหาปุ่มเทศ

ลักษณะทั่วไป

หมากผู้ขนาดเตี้ยเป็นไม้พุ่มขนาดเล็ก ลำต้นตรงทั้งต้นสายพันธุ์ต่าง ๆ มีสีแตกต่างกัน ใบเดี่ยว ออกเรียงสลับรอบลำต้นที่ปลายยอด ช่อดอกแบบช่อแยกแขนง ดอกย่อยมีกลีบ ๖ กลีบ ผลแบบผลสด มีน้ำ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๓-๗ มิลลิเมตร

ส่วนที่ใช้เป็นยา

ใช้ทั้งต้นสด

ประโยชน์และขนาดที่ใช้

ราก ใช้รากแห้งหนัก ๓-๕ กรัม ต้มน้ำดื่มแก้ปวดเอว เมื่อย ขาย เป็นเลือด แก้ประจำเดือนมาไม่เป็นปกติ เก็บไว้ แก้ช้ำเลือด

ใบ ใช้ใบสดหนัก ๑๕-๓๐ กรัม ต้มเอาน้ำดื่ม แก้ไข้ ถ่ายเป็นมูกเลือด ปัสสาวะเป็นเลือด ไอเป็นเลือด ใช้ใบสดตำพอกแผล

ดอก ใช้ดอกแห้งหนัก ๑๕-๓๐ กรัม ต้มน้ำดื่ม แก้วัณโรคปอด ไอเป็นเลือด ปัสสาวะเป็นเลือด ริดสีดวงทวาร ใช้ดอกสดตำพอกแผล ห้ามเลือด แก้บวม

สำหรับหญิงมีครรภ์ห้ามรับประทาน

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

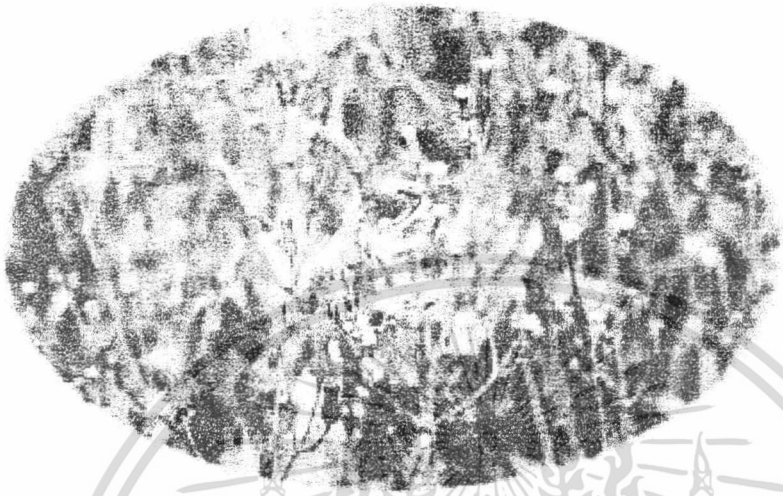

ชื่อวิทยาศาสตร์ **Emilia sonchifolia.** (L.) – D.C.

ชื่อวงศ์ Compositae

ชื่อพื้นบ้าน ผักบิ้ง หางปลาช่อน ผักแดง

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

พืชล้มลุก ลำต้นตั้งตรง มีขนนุ่ม ๆ ปกคลุม สูงประมาณ ๓๐ - ๔๕ เซนติเมตร ใบเดี่ยวแทงสลับกัน โคนใบกว้างรูปไข่ ขอบใบเป็นหยักเว้า ผิวใบสีเขียวเข้ม ท้องใบสีม่วงแดง ดอกออกเป็นช่อที่ยอดลำต้น ช่อหนึ่งแตกเป็น ๒ แฉก ดอกสีแดง มีขนาดเล็ก ผลมีเปลือกบาง

ส่วนที่ใช้เป็นยา

ใช้เมล็ดปลูก หรือลำต้นปักชำ

ประโยชน์และสรรพคุณทางยา

ราก ใช้รากสดหนัก ๑๐ กรัม นึ่งกับเนื้อหมูแดง รับประทานแก้ตกขาวในเด็ก

ต้น ใช้ต้นสดหนัก ๓๐-๔๐ กรัม หรือต้นแห้งหนัก ๑๕-๓๐ กรัม ต้มเอาน้ำดื่ม เป็นยาแก้เจ็บคอ บรรเทาอาการอักเสบ ห้องร่วง ถ่ายเป็นเลือด

ใช้ต้นสดตำคั้นเอาน้ำทาแก้ ผดผื่นคัน พอกบริเวณที่เป็นฝี ลดอาการบวมน้ำ

ข้อควรระวังในการใช้สมุนไพร

สำหรับสตรีมีครรภ์ห้ามใช้สมุนไพรนี้

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โหระพา

ชื่อท้องถิ่น (Common Name) Basil, Sweet Basil

ชื่อวิทยาศาสตร์ (Scientific Name) Ocimum basilicum. L.

ชื่อวงศ์ (Family Name) Labiatae

ชื่ออื่นๆ (Other Name) ห่อกวยช่าย

ลักษณะทั่วไป

โหระพาเป็นไม้พุ่มเตี้ย แตกกิ่งก้านจำนวนมาก ลำต้นเป็นสี่เหลี่ยม ใบเกิดตรงข้ามกัน มีกลิ่นฉุนเฉียว ปลายใบและโคนใบเรียวแหลม ขอบใบหยักเล็กน้อย ดอกย่อยเกิดบนช่อดอกที่ปลายกิ่งและง่ามใบ มีประมาณ ๖ ดอกต่อช่อดอกย่อย ๑ ช่อ มี ๒ เพศ กลีบดอกมีทั้งสีม่วงและสีขาว ผลมีน้ำหนัก เมล็ดรูปไข่

การขยายพันธุ์

ใช้กิ่งปักชำในกระบะทรายหรือแกลบดำชื้นๆ ในที่ร่ม ประมาณ ๗ วัน จะแทงรากที่ก้านใบได้

ใช้เมล็ดเพาะในกระบะชำ กระทั่งกล้าเจริญเติบโต จนมีความสูงประมาณ ๑๐-๑๕ เซนติเมตร จึงย้ายปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ลำต้น ใช้ต้นสดหนักประมาณ ๖-๑๐ กรัม ต้มเอาน้ำดื่ม แก้หวัด ขับเหงื่อ แก้ปวดศีรษะ แก้ปวดตามข้อ รักษาโรคหนองใน ช่วยเจริญอาหาร ใช้ต้นสดตำคั้นเอาน้ำทา หรือพอกแผลฟกช้ำ แผลเน่าหนองเรื้อรัง แก้พิษจากแมลงสัตว์กัดต่อย กลาก เกลื้อน ใช้หยอดหู แก้ปวดหู

ราก ใช้รากสดต้มกับน้ำดื่มเป็นยาขับเหงื่อ ช่วยให้ระบายเสมหะ

เมล็ด ใช้เมล็ดแห้งนำมาต้มกับน้ำเป็นยาระบาย แก้โรคตาต้อ ตาแดง

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หนุมานประสานกาย

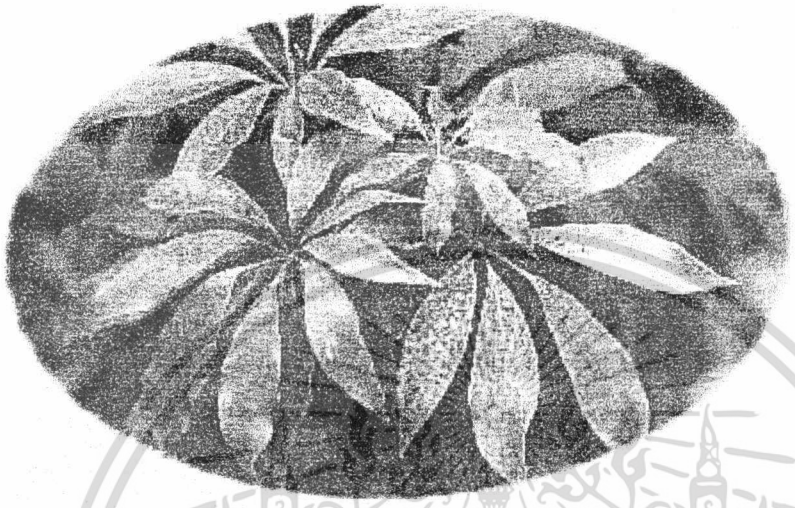

ชื่อสามัญ (Common Name) –
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : **Schefflera leucantha**, Viguier.
วงศ์ (Family Name) : **Araliaceae**
ชื่ออื่นๆ (Other Name) : หนุมานประสานกาย

ลักษณะทั่วไป

หนุมานประสานกายเป็นไม้พุ่มเนื้ออ่อน ใบเป็นใบประกอบแบบฝ่ามือ ใบหนึ่งมีใบย่อย ๗-๙ ใบ ปลายใบแหลม หลังใบมีสีเขียวเข้มเป็นมัน ดอกมีขนาดเล็ก สีเขียวอมเหลือง ผลเป็นรูปไข่ อวบน้ำ ผลอ่อนสีเขียว ผลสุกสีแดงสด

สรรพคุณทางสมุนไพร

ใช้ทั้งรักษา ดอนกิ่ง เมล็ด

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ใบ ใช้ใบสดประมาณ ๑ กำมือ ต้มผสมเหล้าขาว ดื่มเอาแต่น้ำเมื่อ แก้อาการช้ำใน เนื่องจากพลัดตกหกล้ม แก้อาการลมเพลียอ่อน ใช้ใบสดประมาณ ๗-๙ ใบ ตำกับใบสดพังพอนในปริมาณที่เท่ากันใส่น้ำ ๓ ถ้วย เคี่ยวไฟให้งวดเหลือถ้วยเดียว ดื่มเช้าเย็นหลังอาหาร แก้หืด แก้ภูมิแพ้

ใช้ใบสดตำพอกแผล ห้ามเลือด สมานแผล

นอกจากนี้ยังใช้เป็นยาแก้ไข้ อาเจียนเป็นโลหิต

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อสามัญ (Common Name) : Crape Ginger
ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Costus speciosus, Smith.
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Costaceae
ชื่ออื่น ๆ (Other Name) : เอื้องพิดม้า เอื้องใหญ่ เอื้องดิน

ลักษณะทั่วไป

เอื้องหมายนาเป็นพืชมีเหง้าใต้ดิน ลำต้นกลมอวบน้ำ ใบออกเวียนรอบลำต้นโคนใบหุ้มรอบลำต้นใบยาวเรียวแหลม ออกสลับเป็นช่อที่ยอด มีใบประดับสีม่วงแดง ดอกสีขาวโคนสอดติดกันเป็นหลอด กลีบดอกมีขอบหยัก ผลกลมเนื้อแข็งสีแดง เมล็ดสีดำเป็นมัน

การขยายพันธุ์

ใช้เหง้า หรือกิ่งปักชำปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

เหง้า ใช้ตุ๋นกับเนื้อสัตว์ดื่มขับปัสสาวะ ฆ่าเชื้อในทางเดินปัสสาวะ แก้บวมน้ำ ดกขาว ฆ่าพยาธิ ใช้ต้มเอาน้ำล้างแผล ใช้ตำพอกแผลฝีหนอง ต้นน้ำใช้เป็นยาถ่ายอย่างแรง

ราก ใช้รากสดชนิดสีขาว ๓๐-๖๐ กรัม ต้มกับหมูรับประทานวันละ ๒ ครั้ง แก้อักเสบ ริดสีดวงทวารมีหนอง ใช้เป็นยาขม ขับเสมหะ ช่วยย่อยอาหาร ขับพยาธิ แก้โรคผิวหนัง แก้พิษงูกัด

ส้ม ตั้นน้ำดื่มแก้บิด

เหง้าสดมีพิษถ้ารับประทานมากจะทำให้วิงเวียน คลื่นไส้ อาเจียน ท้องร่วงอย่างแรง แก้ไขด้วยการดื่มน้ำข้าวเย็น ๆ ๑ ถ้วย ทุก ๑๕ นาที จนกว่าจะหายให้น้ำเกลือและชะเอม

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แอสเตอร์

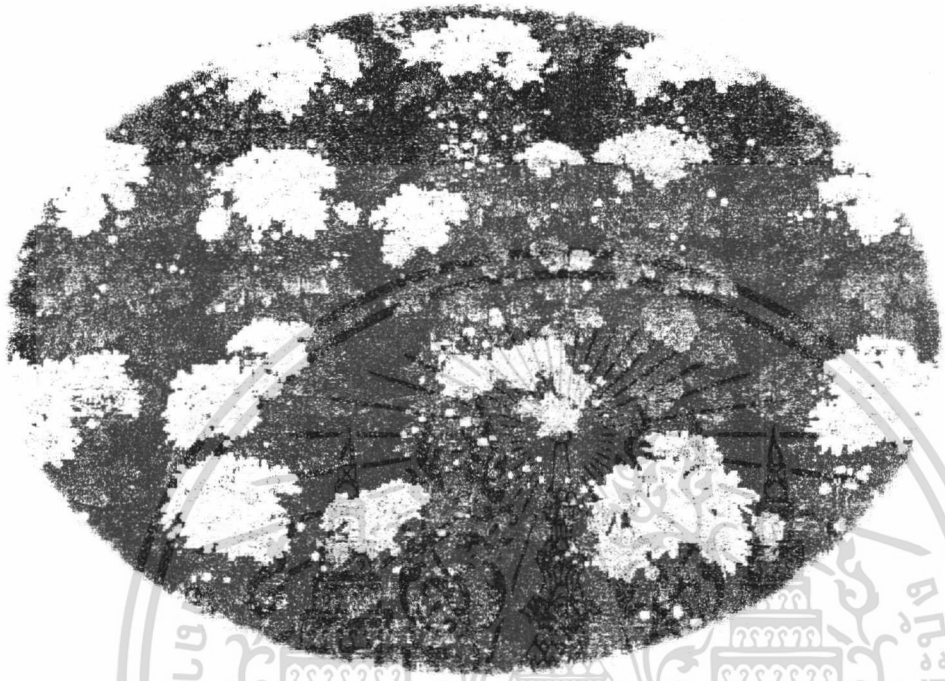

ชื่อสามัญ (Common Name) : Aster

ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : Callistephus chinensis, (L.) Nees.

ชื่อวงศ์ (Family Name) : Compositae

ชื่อพื้นๆ (Other Name) :

ลักษณะทั่วไป

แอสเตอร์เป็นไม้ล้มลุกชนิดหนึ่งมีลำต้นตั้งตรง ใบมีรูปร่างและรูปใบ ขอบใบหยักเว้าลึก ดอกออกเป็นกระจุกที่ปลายยอด ดอกสีเหลือง เมล็ดแบน

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดปลูก

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ใช้รากต้มกับหมูเป็นยาบำรุงแก้อ่อนเพลีย

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แอหนัง

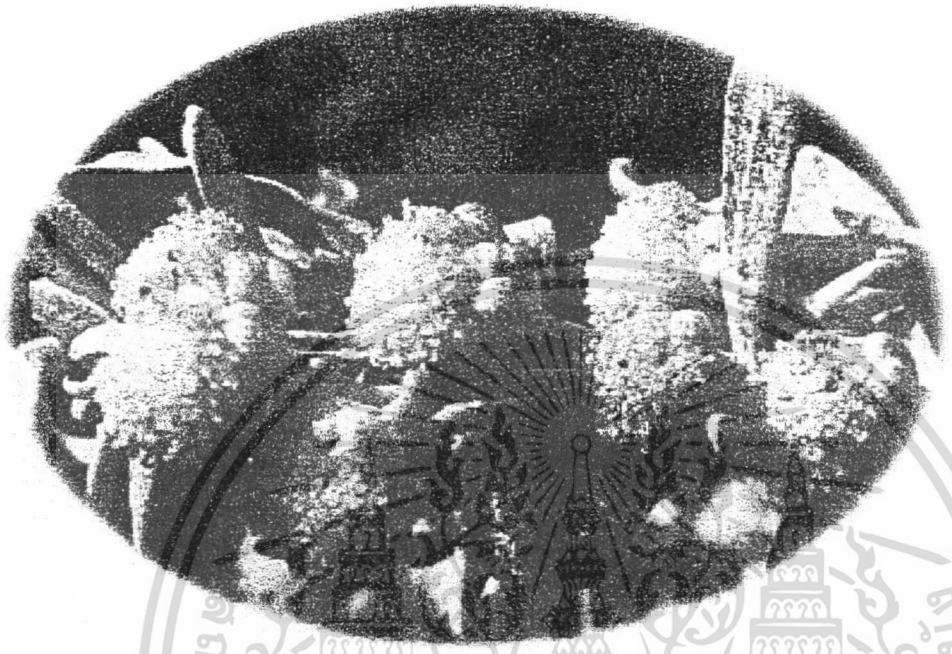

ชื่อสามัญ (Common Name) :
ชื่อวิทยาศาสตร์ (Scientific Name) : Crossostephium chinense. (L.) Makino
ชื่อวงศ์ (Family Name) : Compositae
ชื่ออื่นๆ (Other Name) : ปักษาสวรรค์

ลักษณะทั่วไป

แอหนังเป็นไม้พุ่ม ลำต้นแตกกิ่งก้านใกล้ผิวดิน ใบสีเขียวคล้ายรูปขอบขนานแกมรูปใบหอก โคนใบแคบยาว ขอบใบเรียบ แผ่นใบหนา มีขนสั้น ๒ ด้าน ออกเรียงเป็นช่อ เมล็ดเล็กมี ๕ สัน

การขยายพันธุ์

ใช้เมล็ดหรือกิ่งตอน

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ใบ ใช้แก้ไข้หวัด ฝีดาษ แผลเปื่อยเรื้อรัง ขับลม ขับประจำเดือน ตำละเอียดพอกตะคริวที่ขาและเท้าบวดทันที แก้แผลพุพอง มีรสขม ใช้ชงดื่มแก้ไข้หวัดคัดจมูกในเวลาอันรวดเร็ว

ใบและเมล็ด ใช้เป็นยาบำรุง เจริญอาหาร ขับพยาธิ

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อังกาบหนู

ชื่อสามัญ (Common Name) : -

ชื่อพฤกษศาสตร์ (Scientific Name) : **Barleria prionitis**

วงศ์ (Family Name) : Acanthaceae

ลักษณะทั่วไป

อังกาบหนูเป็นไม้พุ่มเล็ก ขึ้นตามป่าโคนไปมีหนามแหลม ใบเป็นใบเรียว ลักษณะรูปใบ ปลายใบแหลมมน โคนใบสอบแคบ ขอบใบเรียบ ดอกมีสีเหลือง ทยอยบานเป็นช่องตามยาว มี ๔ กลีบ

การขยายพันธุ์

ขยายพันธุ์โดยเมล็ด

ประโยชน์ทางสมุนไพร

ทั้งต้น ใช้เป็นยาขับปัสสาวะ แก้ไข้

เปลือก ใช้รักษาโรคกระเพาะ ขับเสมหะ

ใบ ใช้ใบสดเคี้ยวแก้ปวดฟัน บรรเทาอาการท้องผูก

ที่มา : พืชสมุนไพรใช้เป็นยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปและวิจารณ์ผล

สรุปผลการศึกษา

จากการจัดเก็บข้อมูลพันธุ์พืชสมุนไพรโดยคอมพิวเตอร์ในครั้งนี้ สามารถรวมจัดเก็บได้ทั้งหมด 216 ชนิด ซึ่งมีทั้งพืชสมุนไพรที่เป็นไม้ยืนต้น ไม้เถาเลื้อยยืนต้น ไม้ล้มลุก ทั้งไม้ดอก ไม้ประดับ ไม้ผล พืชผัก และวัชพืชชนิดต่าง ๆ ดังการจัดเรียงลำดับตามหมวดอักษรดังนี้

หมวด ก. ได้แก่ กะทือ, กะเม็ง, กระเจี๊ยบ, กระเพรา, กล้วยน้ำว้า, กรรณิการ์, แก้ว, กาหลง, กะตังใบ, กระเจี๊ยบมอญ, กระดูกไก่ขาว, กระบือเจ็ดตัว, กระสัง, กานพลู, โกฏจุฬาลัมภา, กระทกรก, กระถิน, กระท้อน, โกโก้, กาลพฤกษ์, กะหล่ำปลี

หมวด ข. ได้แก่ ขี้เหล็ก, ขิง, ขี้นฉ่าย, ขมิ้นชัน, ข่า, ข้าวฟ่างสมุทโคดม, ขนุน, ขอบชะนางขาว, ขอบชะนางแดง

หมวด ค. ได้แก่ ครอบจักรวาล, โคกกระออม, แค, คอนสวรรค์, คว่ำตายหงายเป็น, แครอท, คำแสด, คูน, คนทีสอทะเล

หมวด ง. ได้แก่ งา

หมวด จ. ได้แก่ จามจุรี, เจตมูลเพลิงแดง, จอก, จำปา, จำปี, จันทร์แดง

หมวด ช. ได้แก่ ชุมเห็ดไทย, ชุมเห็ดเทศ, ชงโค, ชบา, ชะพลู, ชา, ชะอม

หมวด ด. ได้แก่ ดีปลี, ดาวเรือง, ดาษตะกั่ว

หมวด ต. ได้แก่ ต้อยติ่ง, ตำลึง, ตะขบไทย, เตยหอม, ตะไคร้หอม, ตะไคร้

หมวด ถ. ได้แก่ เถาวัลย์เปรียง, ถั่วฝักยาว

หมวด ท. ได้แก่ ทรงบาดาล, ทับทิม, เทียนบ้าน, ทองพันชั่ง, เทียนกิ่ง, เทียนหยด, ทานตะวัน, ไทรย้อย, ท้อ

หมวด ผ. ได้แก่ ผักคราดหัวแหวน, ผักกาดหอม, ผักหวานบ้าน, ผักเสี้ยนผี, ผกากรอง, ผักเค็ด, ผักชี

หมวด บ. ได้แก่ ใบเงินใบทอง, บัวบก, บอระเพ็ด, บานบุรี, บานไม่รู้โรย, บานไม่รู้โรยฝรั่ง, บวบเหลี่ยม, เบญจมาศ

หมวด ป. ได้แก่ ประทัดจีน, ปีบ, ประดู่

หมวด ฝ. ได้แก่ ฝิ่นต้น, ฝรั่ง, ฝ้ายแดง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หมวด พ. ได้แก่ พญาไร้ใบ, พริกขี้หนู, ไพล, พยับเมฆ, พุดตาน, แพงพวยบก, พันงูเขียว, พลู, พิกุล, พระจันทร์ครึ่งซีก, พุทรา, พริกหยวก, พิลังกาสา, พลับพลึง, พริกไทย, เพกา, พลูคาว, พู่ระหง

หมวด ฟ. ได้แก่ ฟักทอง

หมวด ม. ได้แก่ มะเดื่ออุทุมพร, ไมยราบ, มะกรูด, มะนาว, มะระขี้นก, มะเขือขื่น, มะแว้งเครือ, มะเขือพวง, แมงลัก, มะขาม, มะตูม, มะพร้าว, มะยม, มะละกอ, มะลิ, มะลิวัลย์, มะขามแขก, มะกล่ำตาหนู, มะเฟือง, โมกบ้าน, มะขามป้อม, มะขามเทศ, มะม่วง, มะกา, มะกล่ำต้น, มะคำดีควาย, มะหาด, มะเกลือ, มะม่วงหิมพานต์, มะปราง, โมกหลวง, มะเขือยาว, มะเขือเทศ, มังคุด, มินท์, มะอึก, มะเขือไข่เต่า, มะตูมนิ่ม

หมวด ย. ได้แก่ ยอ, ยาสูบ, ยี่เข่ง, ยี่โถ

หมวด ล. ได้แก่ เลี่ยน, ลูกไต้ใบ, ลางสาด, ลูกเดือยหิน, ลั่นทมขาว, ลำไย, ลั่นทมแดง, ลำดวน, ลำเจียก

หมวด ว. ได้แก่ ว่านธรณีสาร, ว่านหอยแครง, ว่านหางจรเข้

หมวด ส. ได้แก่ สัก, สนแผง, สับปะรด, สะระแหน่, ส้มโอ, ส้มเช้า, สลัดได, สีเสียดเหนือ, สลอด, สนทะเล, สังกรณี, แสนประสระ, โสมคน, สาวน้อยประแป้ง, เสลดพังพอน, สารภี, สะแก, สะตอ, สมอพิเภก, เสนียด, สาบเสือ, สะเดา, แสงจันทร์, สันพร้าหอม, โสม

หมวด ห. ได้แก่ หญ้าขัดมอญ, หญ้าละออง, หญ้างวงช้าง, หนุมานนั่งแท่น, แห้วหมู, หางนกยูง, หมาก, เหงือกปลาหมอ, หงอนไก่, หมากผู้หมากเมีย, หูปลาช่อน, โหระพา, หนุมานประสานกาย, หอมแดง, หญ้าคา

หมวด อ. ได้แก่ เอื้องหมายนา, อัญชัน, แอสเตอร์, แอหนัง, อังกาบหนู, อ้อยแดง, อินทนิลน้ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิจารณ์ผลการศึกษา

ในการทำการศึกษาโดยใช้ไมโครคอมพิวเตอร์นี้ เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ที่ใช้ควรมี RAM ขนาด 8 Mbyte ขึ้นไป และควรมีเนื้อที่ใน Hard disk มากพอสมควร เพราะโปรแกรม Authorware Professional เป็นโปรแกรมที่ต้องมีเนื้อที่ในการ Run มาก และในการจัดเก็บข้อมูลที่เป็นรูปภาพนั้นจะต้องใช้เนื้อที่ในการจัดเก็บเป็นจำนวนมาก ถ้าเนื้อที่ใน Hard disk หรือ RAM ไม่มากพอจะทำให้เกิดปัญหาในการทำมาก

ในการ Scan รูปภาพโดยใช้โปรแกรม Photo Plus ที่ทำงานภายใต้ระบบปฏิบัติการวินโดวส์ โดยการจัดเก็บข้อมูลในลักษณะรูปภาพนั้นจะเปลืองเนื้อที่ Hard disk มาก ดังนั้นการ Scan รูปภาพจึงไม่สามารถใช้ความละเอียดสูงสุดได้ เพราะฉะนั้นรูปที่ปรากฏในคอมพิวเตอร์จึงไม่สามารถทำให้คมชัดเท่ากับรูปถ่ายหรือรูปจากหนังสือ เมื่อชิ้นงานได้ผ่านการพิมพ์ออกจากเครื่อง Printer จะทำให้ได้ภาพที่ไม่คมชัดเจน เหมือนกับอยู่ในโปรแกรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารอ้างอิง

กุลยา นิ่มสกุล. 2535. **ความรู้พื้นฐานทางคอมพิวเตอร์**. หจก.สำนักพิมพ์ฟิสิกส์เซ็นเตอร์. กรุงเทพฯ. 229 หน้า.

ก่องกานดา ชยามฤต. 2528. **สมุนไพรไทยที่ 4**. ชุติมาการพิมพ์, กรุงเทพฯ. ธันวาคม.

ครรชิต มาลัยวงศ์. 2538. **ก้าวไกลไปกับคอมพิวเตอร์**. บริษัทดวงกมลสมัยจำกัด. กรุงเทพฯ. 207 หน้า.

ดวงแก้ว สวามิภักดิ์. 2535. **รู้จักคอมพิวเตอร์**. บริษัท ซีเอ็ด ยูเคชั่น จำกัด. กรุงเทพฯ. 229 หน้า.

บริษัท แมคโครมีเดีย. 2535. **คู่มือการอบรมโปรแกรม Authorware Professional**. กรุงเทพฯ. 152 หน้า.

ประสิทธิ์ จันเสรีกร. 2539 **คู่มือการใช้โปรแกรมออกแบบสิ่งพิมพ์สำหรับเรียนรู้ด้วยตนเอง PageMaker6**. หจก.อิเมจโฟกัส. กรุงเทพฯ. 133 หน้า.

วิเชียร เบญจวัฒนาผล. 2538. **คู่มือศัพท์คอมพิวเตอร์**. บริษัทดวงกมลสมัย จำกัด. กรุงเทพฯ. 207 หน้า.

สมพร หิรัญรามเดช. 2538. **สมุนไพรใกล้ตัวตอนที่ 3**. โรงพิมพ์พิมเนศ. กรุงเทพฯ. 65 หน้า.

สิทธิชัย ประสานวงศ์. 2535. **การใช้งานวินโดวส์ Windows**. บริษัท ซีเอด ยูเคชั่น จำกัด. กรุงเทพฯ. 380 หน้า.

สุวิทย์ อารีกุล. 2525 . **พืชในสวนครัวที่ใช้เป็นยา**. วารสารสุขภาพสำหรับประชาชน. ปีที่ 10 ฉบับที่ 6 เมษายน

อดิศักดิ์ ตันตาปกุล และคณะ. 2535. **ไมโครคอมพิวเตอร์**. สิงหาคม (ฉบับที่ 85) : 199-209.

Graf, A.B., and E.E. Hertwig. 1963. **EXOTICA**. Rochrs company. U.S.A. 1834 p.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้